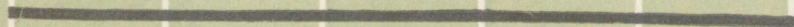
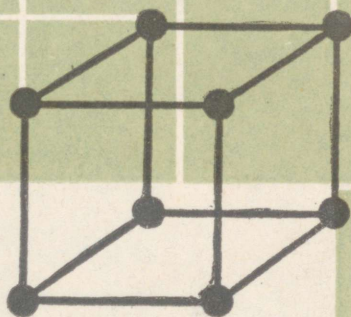

J. KALLAK, A. LINTS

Matemaatika

IV KLASSILE

J. KALLAK A. LINTS

MATEMAATIKA

IV KLASSILE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1961

Kaanekujundus
E. PIKK.

Kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt
2. VI 1960. a.

2

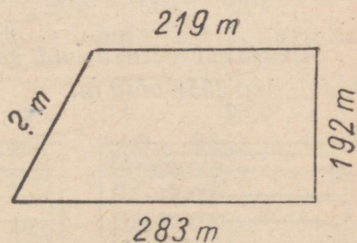
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
51875

ARHIIVKOGU

I. KORDAMINE. ARVELAU KASUTAMINE

1. Ühelt põllult saadi 189 tonni kartuleid, teiselt põllult 58 tonni rohkem. Kui palju kartuleid saadi kahelt põllult kokku?
2. 13 kuhja pandi igaühte 12 tonni kartuleid ja viimasesse, neljateistkümnendasse kuhja 11 tonni. Mitu tonni kartuleid pandi kõikidesse kuhjadesse kokku?
3. 16 ühesuurusesse kuhja pandi kokku 192 tonni kartuleid. Mitu tonni kartuleid pandi igasse kuhja?
4. Veoautole pandi ühest virnast 320 tellist, teisest virnast 290 tellist. Mitu tellist võib veel masinale laadida, kui koormas võib olla 1000 tellist?

5. Nelinurgakujulise põllu ümbermõõt on 902 m. Kolme külje pikkused on joonisel antud. Leia neljanda külje pikkus.

6. Kolmnurgakujulise heinamaa ümbermõõt on 890 m. Kaks külge on kumbki 285 m pikad. Kui pikk on kolmas külge?
7. Ristkülikukujulise heinamaa pikkus oli 250 m ja laius 236 m. Leia selle heinamaa ümbermõõt.

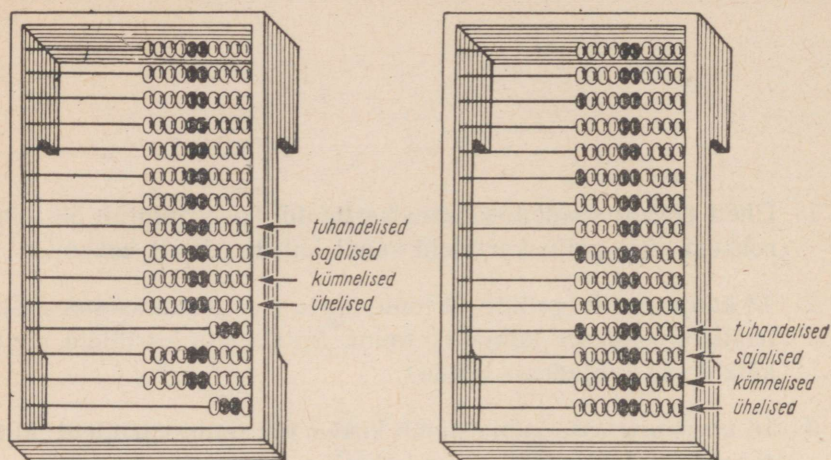
8. Ruudukujulise põllu külje pikkus oli 218 m. Kui suur on selle põllu ümbermõõt?

9. Arvuta peast.

a) $2+5+8+9+4$
 $7+9+3-6+8$
 $9+3+2+7+8$
 $6+8+5-9+3$

b) $3+7+5-6+4$
 $5+8-4+9+6$
 $4+9+7-8+6$
 $7+6-5+0+9$

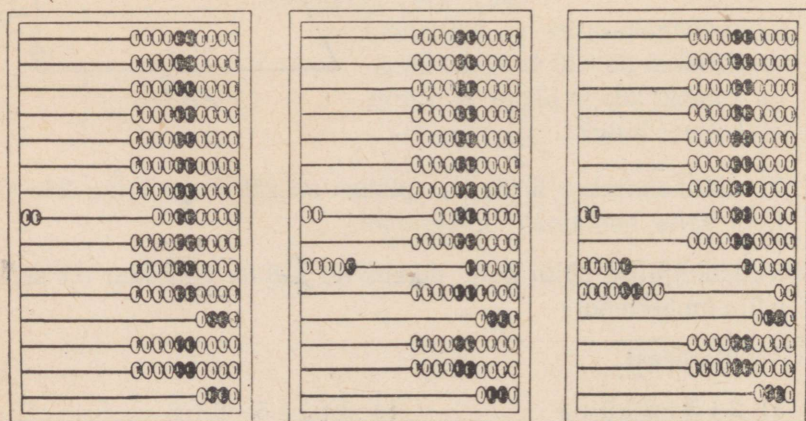
10. Võrdle joonisel kujutatud arvelaudu.

11. Võta arvelaul järgmised arvud:

a) 100	b) 700	c) 400	d) 3000	e) 2500	f) 4900	g) 7800	h) 5600
120	730	410	3200	2568	4987	7845	5670
136	796	493	3250	2068	4007	7810	5613
105	703	409	3002	2508	4807	7008	5304

Arvelaul võta arvud selles järjekorras, nagu sa need kirjutadki. Arv 2058 võta nii:

Esmalt 2000, siis 50 ja lõpuks 8.
Loe iga kord, missugune arv on sul arvelaule võetud.

12. Arvuta peast:

$$\begin{aligned} \text{a) } & 15 + 8 - 7 + 12 - 4 \\ & 9 + 12 + 6 - 8 + 13 \\ & 27 - 15 + 8 + 9 - 7 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b) } & 18 - 9 + 7 + 6 - 3 \\ & 15 + 7 - 6 + 4 + 11 \\ & 8 + 15 - 7 + 15 + 8 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{13. a) } & 25 + 13 + 58 - 37 \\ & 38 + 57 - 49 + 18 \\ & 92 - 64 + 25 + 32 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b) } & 48 + 37 - 25 - 37 \\ & 67 + 28 - 78 + 35 \\ & 84 - 56 + 24 + 42 \end{aligned}$$

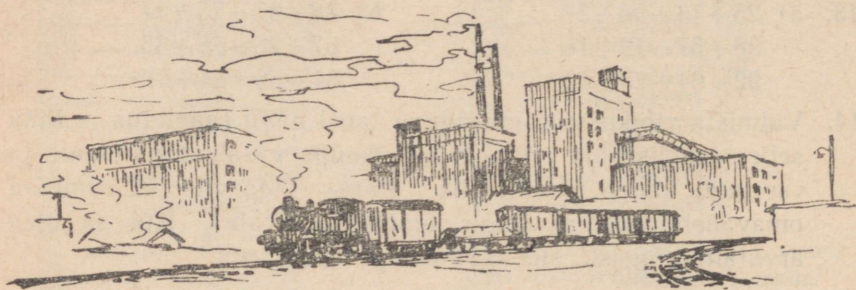
14. Valmista vihikusse samasugune tabel nagu raamatus ja liida selles tabelis kõik arvud ridade kaupa vasakult paremale ja veergude kaupa ülevalt alla. Pärast liida viie rea summad omavahel ja kümne veeru summad omavahel. Kui sa oled arvutanud õigesti, siis saad ühe ja sama arvu.

2	5	4	3	1	2	8	9	7	6	
5	2	3	7	6	1	4	5	9	8	
8	4	7	2	5	9	3	6	1	4	
7	1	3	8	6	2	4	9	5	6	

15. Arvuta kirjalikult. Tuhandelisi liida ja lahuta samuti nagu sajalisi, kümnelisi ja ühelisi.

	a	b	c	d	e	f	g	h
	438	695	185	538	467	928	2345	1239
	<u>+335</u>	<u>+237</u>	<u>+653</u>	<u>+285</u>	<u>+859</u>	<u>+457</u>	<u>+787</u>	<u>+546</u>
16.	446	1235	3528	2032	758	1783	459	2345
	<u>+1857</u>	<u>-876</u>	<u>+784</u>	<u>-987</u>	<u>-396</u>	<u>-895</u>	<u>+641</u>	<u>-1587</u>
17.	767	1583	1586	2345	975	6524	2498	3042
	<u>+586</u>	<u>-894</u>	<u>+879</u>	<u>-987</u>	<u>+684</u>	<u>-3786</u>	<u>-1847</u>	<u>-1875</u>
18.	2345	3702	1378	5001	587	3201	3528	5000
	<u>+1875</u>	<u>-894</u>	<u>+987</u>	<u>-2378</u>	<u>+2348</u>	<u>-1983</u>	<u>-2472</u>	<u>-1897</u>
19.	7328	4083	1586	3205	3405	4002	1864	2341
	<u>+895</u>	<u>-1837</u>	<u>+849</u>	<u>-1488</u>	<u>+895</u>	<u>-1875</u>	<u>+3736</u>	<u>-1237</u>
20.	347	8003	5284	1235	5836	5235	3285	1854
	<u>+1863</u>	<u>-2347</u>	<u>+916</u>	<u>-728</u>	<u>+1164</u>	<u>-1126</u>	<u>+1715</u>	<u>-768</u>

21.	248	758	947	487	836	546	1295	5824
	375	259	528	659	587	375	387	987
	845	858	384	2345	1863	896	2457	475

22. Tehase ühes osakonnas on 216 töolist, teises osakonnas aga 18 töolist vähem. Mitu töolist on mõlemas osakonnas kokku?
23. Tehas valmistas eelmisel kuul 618 kartulivõtmismasinat, käesoleval kuul aga 707. Mitu kartulivõtmismasinat valmistas tehas käesoleval kuul rohkem kui eelmisel kuul?
24. Plaani järgi pidi tehas valmistama kuu jooksul 525 motorollerit. Tegelikult valmistati neid aga 602. Mitu motorollerit valmistati üle plaani?
25. Mitu külvimasinat tootis tehas aasta jooksul üle plaani, kui igas kuus toodeti üle plaani keskmiselt 82 külvimasinat?
26. Mitu motorollerit toodeti aastas üle plaani, kui igas kuus toodeti üle plaani keskmiselt 75 motorollerit?
27. Kui palju on vaja liita 495-ga, et saaks 721?
28. Arvuta peast:
- a) $12+9+7-15+6$ b) $13-7+15+9-3$
 $15-8+3+18-4$ $12+9-14+6+8$
29. a) $58+27-46+65$ b) $72-48+37+39$
 $75-38+24-15$ $83-57+28+35$
 $18+27-32+78$ $54+38-75+26$
30. a) $245+37$ b) $275+80$ c) $123+245$ d) $325+75$
 $591-43$ $628-50$ $576-123$ $800-42$
 $358+24$ $456+70$ $452+336$ $587+13$

31. a) $528+199$ b) $325+598$ c) $280+370$
        $723-499$ $947-499$ $840-560$
        $287+598$ $436+298$ $760+180$
        $836-698$ $653-399$ $530-250$

32. Arvuta arvelaul. Selleks võta arvelaul esiteks üks liidetav ja lükka siis sellele juurde teine liidetav. Seejärel loe arvelaulalt, millise arvu sa said, ja kirjuta tehe vihikusse.

- a) $528+300$ b) $1425+60$ c) $2358+3000$
        $259+100$ $5637+50$ $753+4$
        $647+200$ $3028+30$ $1836+5000$
        $164+500$ $7506+80$ $2541+7$

33. Arvuta arvelaul:

- a) $1243+504$ b) $1153+2315$ c) $4052+1624$
        $2415+230$ $3781+1104$ $2832+3056$
        $523+312$ $4052+2327$ $7503+1192$
        $3241+627$ $5206+1371$ $3254+2303$

34. Arvuta arvelaul:

- a) $2000+1347$ b) $3087+1201$ c) $1532+2315$
        $5043+2835$ $1240+2507$ $6023+1914$
        $4205+3781$ $4321+1056$ $2511+234$
        $1080+2507$ $792+2106$ $3207+1581$

35. Arvuta kirjalikult:

a	b	c	d	e	f	g	h
1376	1472	516	1521	487	2234	528	3203
+ 485	- 869	+1887	- 846	+863	- 576	+847	-1729

36. 687 2052 5087 2003 593 1012 347 1111
        $+1543$ -1784 $+913$ -895 $+1787$ -846 $+583$ -826

---

37. 3247 1284 4237 7232 645 1005 867 2012
        $+853$ -685 $+1763$ -5824 $+786$ -788 $+784$ -784

---

38. 1564 2402 3128 5203 784 2203 1573 4256
        $+876$ $+1865$ $+1872$ -1894 $+866$ -1498 $+2427$ -1148

---

39. 3285 1328 836 736 1287 512 1257 901
        $+578$ -645 $+528$ -587 $+563$ -327 $+2343$ -528

---

	a	b	c	d	e	f	g	h
40.	1297	824	1287	1000	785	5001	756	580
	+ 803	-568	+ 613	- 528	+215	-3284	+244	-391
41.	287	568	756	187	356	247	556	628
	356	237	237	84	87	328	185	357
	78	84	348	363	248	74	328	465
	184	626	157	528	567	685	476	126

42. Kohloosi kahelt põllult saadi kokku 451 tonni haljast maisi siloks. Ühelt põllult saadi seda 198 tonni. Mitu tonni haljast maisi saadi teiselt põllult?
43. Kolhoos otsustas varuda iga lehma jaoks 12 tonni silo. Mitu tonni silo tuli varuda 68 lehma jaoks?
44. Mitu tonni silo tuli varuda 96 mullika jaoks, kui iga mullika jaoks varuti seda 8 tonni?
45. Ristkülikukujulise juurviljaaia pikkus oli 218 m ja laius 115 m. Kui pikk oli seda aeda piirav tara?
46. Kompvekikarp koos kompvekkidega kaalub 913 grammi. Kompvekke on karbis 825 grammi. Kui palju kaalub tühi karp?
47. 18 vihikut kaalus kokku 630 grammi. Mitu grammi kaalus 1 vihik? Mitu grammi kaalub 15 niisugust vihikut?
48. 15 kanamuna kaalus 900 grammi. Mitu grammi kaalub 12 kanamuna?
49. Kanafarmis saadi ühel päeval 700 kanamuna, teisel päeval aga 100 muna rohkem. Mitu kanamuna saadi mõlemal päeval kokku?
50. Kanafarmis saadi kahel päeval kokku 1300 kanamuna. Esimesel päeval saadi 600 muna. Mitu muna saadi teisel päeval?

51. Arvuta peast:

a) $7+15+9+8-12$	b) $15+12-8+7-3$
$6+18-3+7+15$	$18-6+9+5+7$
$9+13+6-5+11$	$17+8+5-9+12$

52. a) $72-15+37-42$	b) $95-67+38+17$
$63+28-46+37$	$48+26-75+36$
$54+38-62+26$	$63-38+23+56$

53. a) $700+800$ b) $400+800$ c) $200+900$
 $1200-400$ $1300-600$ $1300-500$
 $900+300$ $500+600$ $400+800$
 $1500-800$ $1100-300$ $1400-600$

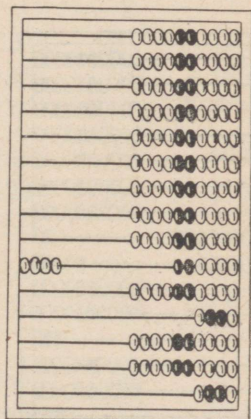
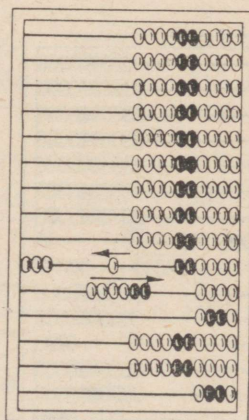
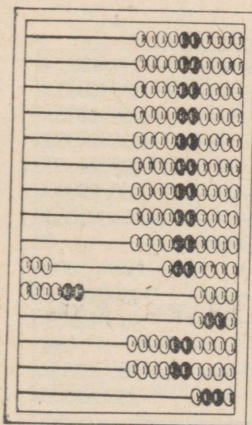
54. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14. Kus võimalik, tarvita liitmise asemel korrutamist.

12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13

55. Liida arvelaua abil. Kui oled liitnud, siis loe arvelaualt, millise arvu sa said, ja kirjuta tehe vihikusse.

- a) $2704+1183$ b) $3429+2340$ c) $523+1340$
 $1082+915$ $5072+806$ $1247-2351$
 $843+2032$ $1865+1023$ $689+1200$
 $5402+1294$ $7013+925$ $3502+385$

56. Harjutus 36+4 lahenda arvelaul nii:

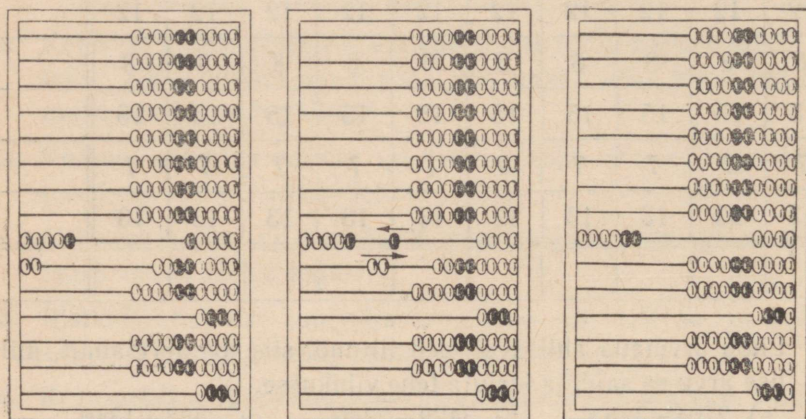

Näed, et kui lükkad 4 ühelist vasakule, saad sinna 10 ühelist, mis moodustab 1 kümnelise. Sellepärast lüka kohe 4 ühelse asemel 1 kümneline vasakule, 6 ühelist aga lüka tagasi paremale.

Liida selle näite eeskujul arvelaul:

42+8; 25+5; 87+3; 51+9; 33+7; 68+2; 19+1; 74+6.

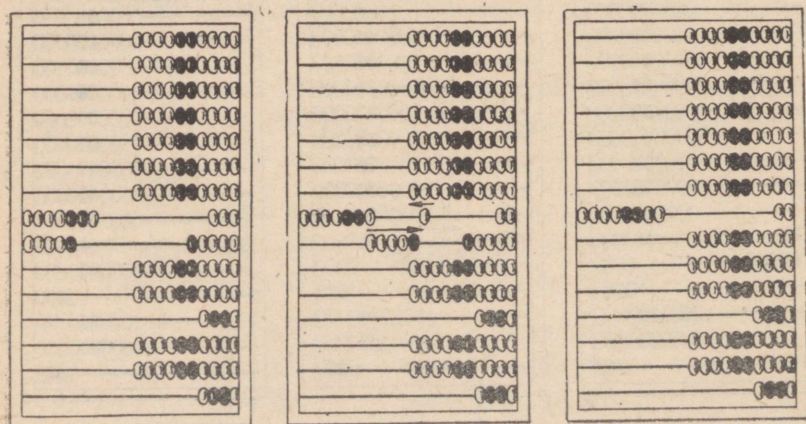
57. Seleta jooniste najal, kuidas on lahendatud arvelaul ülesanne 520+80.

Liida selle näite eeskujul arvelaul:

340+60; 630+70; 150+50; 410+90; 860+40; 790+10; 280+20; 570+30.

58. Seleta jooniste najal, kuidas on lahendatud arvelaul ülesanne 7500+500.

Liida selle näite eeskujul arvelaual:

2800+200; 3600+400; 5200+800; 1400+600; 2100+900;
4700+300; 6900+100; 8300+700.

59. Liida arvelaual abil. Kui oled liitnud, siis loe arvelaualt, milise arvu said, ja kirjuta tehe vihikusse.

a) $52 + 8$	b) $380 + 20$	c) $1600 + 400$	d) $46 + 24$
$52 + 38$	$380 + 320$	$1600 + 1400$	$28 + 32$
$75 + 5$	$470 + 30$	$3100 + 900$	$69 + 21$
$75 + 15$	$470 + 230$	$3100 + 5900$	$13 + 57$

60. Liida arvelaual abil. Kui oled liitnud, siis loe arvelaualt, milise arvu said, ja kirjuta tehe vihikusse.

a) $750 + 150$	b) $3200 + 2800$	c) $59 + 31$	d) $560 + 240$
$620 + 280$	$5100 + 1900$	$72 + 18$	$65 + 15$
$340 + 560$	$6700 + 2300$	$27 + 33$	$380 + 120$
$190 + 310$	$2500 + 4500$	$54 + 26$	$72 + 18$

61. Liida arvelaual abil. Kui oled liitnud, siis loe arvelaualt, milise arvu said, ja kirjuta tehe vihikusse.

a) $628 + 132$	b) $2547 + 1013$	c) $1520 + 180$
$456 + 214$	$4256 + 124$	$390 + 2310$
$721 + 159$	$913 + 2037$	$2560 + 1240$
$345 + 235$	$1755 + 3125$	$780 + 2020$

62. Arvuta kirjalikult:

a	b	c	d	e	f	g	h
728	1241	3207	2351	7285	3294	4203	3001
+ 396	- 873	+ 968	- 785	+ 715	- 1886	+ 1797	- 1894

63.	596	1203	756	5276	3845	3564	1786	4000
	+ 1404	- 867	+ 1244	- 1268	+ 1987	- 1238	+ 387	- 1283

64.	785	2042	397	2003	7583	1523	2564	9010
	+ 1235	- 968	+ 1264	- 1998	+ 894	- 894	+ 1768	- 398

65.	5234	3011	784	501	5128	2834	786	5000
	+ 866	- 1905	+ 1216	- 392	+ 976	- 1836	+ 1257	- 2899

	a	b	c	d	e	f	g	h
66.	378	1783	793	96	325	54	576	627
	56	574	85	287	478	78	348	548
	283	68	674	54	1256	295	56	66
	<u>1567</u>	<u>485</u>	<u>286</u>	<u>863</u>	<u>87</u>	<u>873</u>	<u>947</u>	<u>385</u>

67. Autol oli kolm kasti kaupa. Üks neist kastidest kaalus 257 kg, teine 210 kg, kolmas aga niisama palju kui esimene ja teine kast kokku. Kui raske oli kogu koorem?
68. Autol oli kolm kasti kaupa. Üks neist kaalus 304 kg, teine oli aga 28 kg kergem ja kolmas 56 kg kergem kui esimene. Mitu kilogrammi kaalusid kõik kolm kasti kokku?
69. Eile näitas auto kilomeetrinäitaja 718 km. Täna näitab see 931 km. Mitu kilomeetrit on sel autol eilsest tänaseni sõidetud?
70. Auto kilomeetrinäitaja näitas 6 päeva tagasi 867 km. Täna näitab see 1785 km. Mitu kilomeetrit sõitis see auto möödunud kuuel päeval keskmiselt päevas?
71. Kahe linna vahemaa on 407 km. Sellest on juba sõidetud 269 km. Mitu kilomeetrit jääb veel sõita?
72. Põllu neli külge on järgmise pikkusega: 227 m; 186 m; 192 m ja 238 m. Jaan jooksis tiiru ümber põllu. Mitu meetrit ta vähemalt jooksis?
73. Arvuta peast:
a) $6 + 15 + 28 - 15 + 7$	b) $5 + 9 + 12 - 11 + 7$
$28 - 13 + 7 + 8 + 16$	$16 + 14 - 18 + 8 + 15$
$17 + 8 + 15 - 9 + 4$	$23 - 17 + 8 + 16 + 12$
$35 - 23 + 13 + 7 + 8$	$17 + 3 + 25 - 9 + 14$
74. a) $38 + 45 - 27 + 55$ b) $72 + 28 - 85 + 78$
 $72 - 55 + 38 + 18$ $91 - 75 + 48 + 37$
 $17 + 48 + 25 - 63$ $54 + 37 - 66 + 74$
 $83 - 67 + 15 + 46$ $63 - 48 + 85 - 56$

75. a) $450+320$ b) $530+260$ c) $243+105$
 $760-440$ $970-550$ $587-403$
 $620+250$ $340+430$ $323+406$
 $870-530$ $680-150$ $758-503$

76. a) $2500+700$ b) $8900+800$ c) $7600+800$
 $5200-400$ $3700-900$ $9200-700$
 $3800+600$ $1600+700$ $2800+900$
 $6100-500$ $4300-500$ $5100-300$

77. Harjutus $830+520$ lahenda peast nii:

$$830+500 \dots 1330+20 \dots 1350.$$

Ütle: $830 \dots 1330 \dots 1350$.

Kirjuta nii: $830+520=1350$.

Liida selle näite eeskujul peast:

$$630+850; 640+710; 350+220.$$

78. Harjutus $1280-830$ lahenda peast nii:

$$1280-800 \dots 480-30 \dots 450.$$

Ütle: $1280 \dots 480 \dots 450$.

Kirjuta nii: $1280-830=450$.

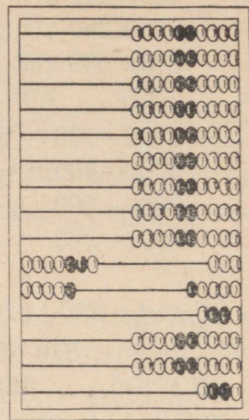
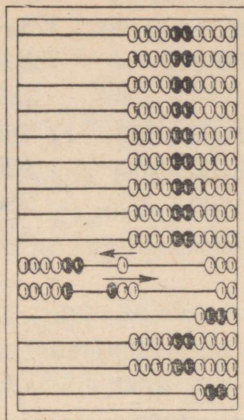
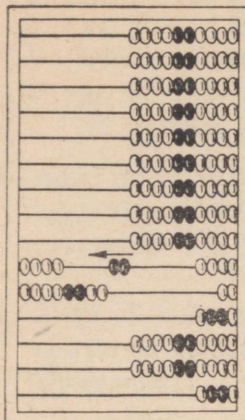
79. a) $720+530$ b) $450+910$ c) $240+920$
 $1270-650$ $1570+820$ $1690+860$
 $830+460$ $620+750$ $360+930$
 $1480-870$ $1350-630$ $1150-520$

80. a) $670+820$ b) $930+950$ c) $560+930$
 $1540-710$ $1080-730$ $1780-850$
 $830+540$ $350+820$ $950+320$
 $1190-450$ $1360-640$ $1470-740$

81. Liida arvelaual. Kui oled liitnud, siis loe arvelaualt, millise arvu said, ja kirjuta tehe vihikusse.

a) $1256+324$ b) $739+141$ c) $2400+1600$
 $2745+1015$ $226+534$ $5700+2300$
 $682+1108$ $1748+112$ $1580+1120$
 $1713+137$ $857+123$ $3710+1090$

82. Harjutus 48+27 lahenda arvelaual nii:

48+20 . . .

68+7 . . .

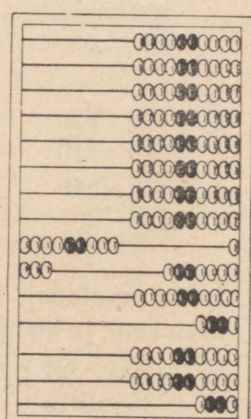
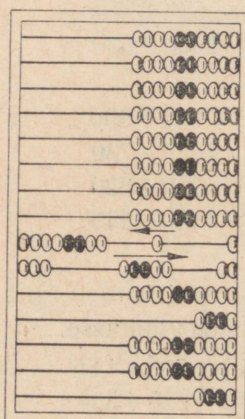
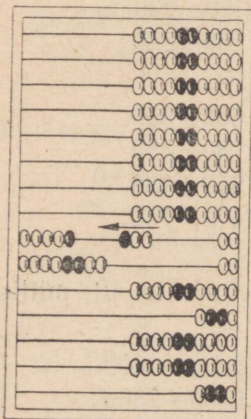
75

Esiteks lükkad vasakule 2 kümnelist, saad 68. Et üheliste traadil pole 7 ühelist, liidad 7 ühelise asemel 1 kümnelise ja lahutad ehk lükkad tagasi need 3 ühelist, mis sa ülearu liitsid. Saad 75.

Liida selle näite eeskujul arvelaual:

26+18; 65+17; 32+29; 59+13; 38+45.

83. Seleta jooniste najal, kuidas on lahendatud arvelaual ülesanne 580+350.

580+300 . . .

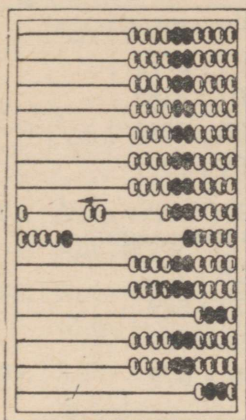
880+50 . . .

930

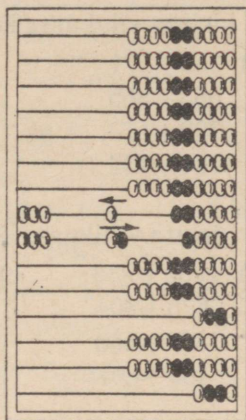
Liida selle näite eeskujul arvelaual:

730 + 190; 280 + 460; 530 + 280; 170 + 640; 320 + 390.

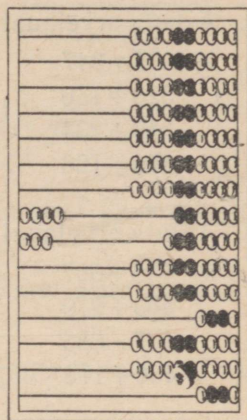
84. Seleta jooniste najal, kuidas on lahendatud arvelaual ülesanne 1500 + 2800.

1500 + 2000 . . .

3500 + 800 . . .

4300

Liida selle näite eeskujul arvelaual:

3200 + 1900; 5400 + 2700; 1700 + 4500; 2600 + 3800; 6900 + 2700

85. Mitu sa liidad ülearu ja pead arvelaual ühelistest lahutama, kui sa liidad 8 asemel 10? 5 asemel 10? 2 asemel 10? 7 asemel 10? 9 asemel 10? 3 asemel 10? 6 asemel 10? 4 asemel 10?
86. Mitu kümnelist sa liidad ülearu ja pead arvelaual kümnelistest lahutama, kui sa liidad 7 kümnelise asemel 1 sajalise? 5 kümnelise asemel 1 sajalise? 2 kümnelise asemel 1 sajalise? 8 kümnelise asemel 1 sajalise? 6 kümnelise asemel 1 sajalise? 3 kümnelise asemel 1 sajalise? 9 kümnelise asemel 1 sajalise? 4 kümnelise asemel 1 sajalise?
87. Mitu sajalist sa liidad ülearu ja pead arvelaual sajalistest lahutama, kui sa liidad 9 sajalise asemel 1 tuhandelise? 4 sajalise asemel 1 tuhandelise? 7 sajalise asemel 1 tuhandelise? 2 sajalise asemel 1 tuhandelise? 5 sajalise asemel 1 tuhandelise? 8 sajalise asemel 1 tuhandelise? 6 sajalise asemel 1 tuhandelise? 3 sajalise asemel 1 tuhandelise?

88. Arvuta arvelaul ja kirjuta vihikusse koos vastusega:

a) 128+438	b) 475+128	c) 547+281
239+127	382+365	635+128
643+238	284+473	326+457
118+256	496+331	783+164

89. Arvuta arvelaul ja kirjuta vihikusse koos vastusega:

a) 235+347	b) 352+271	c) 4523+2712
528+156	583+365	1807+3482
349+234	792+173	5635+2843
456+128	264+452	6754+1921

90. Arvuta arvelaul ja kirjuta vihikusse koos vastusega:

a) 458+367	b) 1253+932	c) 628+738
583+279	675+804	573+682
187+685	1387+568	895+783
465+178	485+807	346+975

91. Arvuta kirjalikult:

a	b	c	d	e	f	g	h
584	703	846	632	254	604	147	804
<u>+297</u>	<u>-384</u>	<u>+584</u>	<u>-188</u>	<u>+385</u>	<u>-175</u>	<u>+308</u>	<u>-308</u>

92.	1582	1703	587	934	1003	2001	564	1501
	<u>+ 875</u>	<u>- 947</u>	<u>+765</u>	<u>+358</u>	<u>+ 998</u>	<u>+ 997</u>	<u>+763</u>	<u>-894</u>

93.	375	5301	893	1100	428	3100	784	703
	<u>+1225</u>	<u>-4896</u>	<u>+207</u>	<u>- 875</u>	<u>+1572</u>	<u>-2765</u>	<u>+396</u>	<u>-567</u>

94.	947	387	549	3200	128	1003	368	1111
	<u>+1528</u>	<u>+1213</u>	<u>+1487</u>	<u>-1758</u>	<u>+972</u>	<u>- 784</u>	<u>+587</u>	<u>- 784</u>

95.	124	9	150	126	9	236	148	528
	78	36	168	6	47	9	105	75
	8	108	95	85	208	8	87	68
	205	7	84	38	74	728	98	247
	24	216	73	145	6	42	137	183
	<u>317</u>	<u>46</u>	<u>85</u>	<u>240</u>	<u>117</u>	<u>208</u>	<u>388</u>	<u>249</u>

96. Joonista vihikusse samasugused ruudustikud, nagu on raamatus, ja kirjuta tühjadesse ruutudesse niisugused arvud, mida vasakult paremale, ülevalt alla ja nurgast nurka liites saaksime ikka ühe ja sama arvu.

35		9	29
	25		
		15	27
	31	33	5

40		14	34
18	30	18	
	22	20	
16			

80		15	65
25	55	50	
	35		60
20			

97. Auto sõitis kella 12-st kella 18-ni keskmiselt 52 km tunnis. Kui pika tee ta selle ajaga sõitis?
98. Auto sõitis kella 10-st kella 15-ni 240 km. Mitu kilomeetrit sõitis ta keskmiselt tunnis?
99. Auto sõitis 288 km kiirusega 48 km tunnis. Mitu tundi sõitis ta seda maad?
100. Auto sõitis 3 tundi kiirusega 52 km tunnis ja 4 tundi kiirusega 56 km tunnis. Mitu kilomeetrit sõitis auto kokku selle ajaga?
101. Auto sõitis 8 tunniga 439 km. Esimesed 3 tundi sõitis ta keskmiselt 53 km tunnis. Mitu kilomeetrit sõitis auto keskmiselt igas ülejäänud tunnis?
102. Kaks raamatukappi maksab 110 rubla. Kui palju maksab kolm sellist raamatukappi?
103. Kolme kooli vahel jaotati võrdselt algul 420 rubla ja pärast veel 480 rubla. Mitu rubla sai iga kool?
104. Arvuta peast:
a) $4 \cdot 70$	b) $420 : 6$	c) $8 \cdot 70$	d) $450 : 9$
$9 \cdot 60$	$720 : 9$	$5 \cdot 80$	$180 : 2$
$3 \cdot 90$	$400 : 5$	$8 \cdot 40$	$300 : 5$
$7 \cdot 50$	$630 : 7$	$9 \cdot 90$	$280 : 7$
105. a) $6 \cdot 60$ b) $240 : 6$ c) $6 \cdot 30$ d) $250 : 5$
 $8 \cdot 90$ $630 : 9$ $7 \cdot 60$ $640 : 8$
 $9 \cdot 40$ $360 : 4$ $9 \cdot 70$ $810 : 9$
 $7 \cdot 80$ $480 : 6$ $4 \cdot 90$ $540 : 6$

106. a) $4 \cdot 58$ b) $324 : 6$ c) $6 \cdot 47$ d) $558 : 9$
 $6 \cdot 87$ $340 : 4$ $8 \cdot 54$ $188 : 4$
 $8 \cdot 63$ $574 : 7$ $3 \cdot 68$ $390 : 6$
 $3 \cdot 75$ $657 : 9$ $5 \cdot 76$ $291 : 3$

107. a) $5 \cdot 63$ b) $504 : 8$ c) $5 \cdot 43$ d) $333 : 9$
 $3 \cdot 87$ $552 : 6$ $7 \cdot 38$ $234 : 3$
 $6 \cdot 72$ $312 : 4$ $3 \cdot 54$ $336 : 6$
 $8 \cdot 35$ $387 : 9$ $2 \cdot 86$ $272 : 4$

108. a) $5 \cdot 37$ b) $465 : 5$ c) $7 \cdot 48$ d) $204 : 3$
 $2 \cdot 78$ $644 : 7$ $8 \cdot 27$ $375 : 5$
 $3 \cdot 85$ $228 : 4$ $9 \cdot 36$ $476 : 7$
 $7 \cdot 76$ $368 : 8$ $5 \cdot 53$ $156 : 4$

109. a) $5 \cdot 27 + 260$ b) $595 : 7 + 35$ c) $7 \cdot 28 + 204$
 $7 \cdot 83 - 340$ $828 : 9 - 27$ $3 \cdot 47 - 58$
 $9 \cdot 56 + 180$ $288 : 6 + 15$ $9 \cdot 65 + 115$
 $4 \cdot 68 - 150$ $744 : 8 - 46$ $6 \cdot 72 - 120$

110. a) $432 : 8 + 27$ b) $9 \cdot 28 + 48$ c) $195 : 5 + 42$
 $235 : 5 - 18$ $7 \cdot 46 - 102$ $576 : 8 - 35$
 $378 : 9 + 39$ $4 \cdot 78 + 250$ $270 : 6 + 27$
 $291 : 3 - 54$ $6 \cdot 67 - 170$ $882 : 9 - 53$

111. Arvuta kirjalikult:

a) $3 \cdot 258$ b) $762 : 6$ c) $7 \cdot 127$ d) $438 : 3$
 $5 \cdot 174$ $376 : 8$ $3 \cdot 318$ $944 : 4$
 $2 \cdot 376$ $285 : 5$ $5 \cdot 223$ $702 : 6$
 $4 \cdot 187$ $328 : 2$ $2 \cdot 476$ $904 : 8$

112. a) $2 \cdot 349$ b) $584 : 2$ c) $8 \cdot 123$ d) $736 : 8$
 $4 \cdot 247$ $865 : 5$ $4 \cdot 187$ $845 : 5$
 $6 \cdot 158$ $532 : 8$ $3 \cdot 275$ $912 : 6$
 $3 \cdot 324$ $738 : 6$ $2 \cdot 458$ $572 : 4$

113. Auto läbis keskmiselt 58 km, lennuk aga 250 km tunnis. Mitu kilomeetrit läbib lennuk sama ajaga, mis autol kulub 232 km sõitmiseks?

114. Lennuk lendas tunnis 240 km. Mitu kilomeetrit lendas see lennuk minutis? Mitu kilomeetrit jõudis ta edasi 48 minutiga? 1 tunni ja 36 minutiga?
115. Lennuk lendas tunnis 300 km. Mitu kilomeetrit jõudis see lennuk edasi 4 tunniga? 5 tunniga? 6 tunniga?
116. Mitu kilomeetrit jõuab lennuk edasi 45 minutiga, kui ta lendab 300 km tunnis? Mitu kilomeetrit jõuab see lennuk edasi 50 minutiga? 1 tunni ja 15 minutiga?
117. Kaupluses oli kaks tükki üht ja sama riidet: pikemas tükkis oli 27 m, lühemas tükkis 22 m. Kõrgem tükk maksis 60 rubla rohkem kui lühem tükk. Mis maksis selle riide meetri? Mitu rubla maksis kumbki riidetükk?
118. Kauplusse toodi kaks koormat ühehinnalisi õunu. Väiksemas koormas oli 42 kasti ja suuremas koormas 45 kasti õunu, igas kastis ühepalju. Suuremas koormas oli 24 rubla eest rohkem õunu kui väiksemas. Mitme rubla eest oli kummaski koormas õunu?
119. Mikuie osteti kolm meetrit ülikonnariidet ja kingad, kokku 46 rubla eest. Mitu rubla maksid kingad, kui ülikonnariide meetri maksis 12 rubla?
120. 6 tooli eest maksti 48 rubla. Mitu rubla tuleb maksta 4 niisuguse tooli eest?
121. *Harjutus 3 · 700 lahenda peast nii:
3 korda 7 sajalist on 21 sajalist. See on 2 tuhandelise ja 1 sajaline ehk 2100.
Kirjuta nii: $3 \cdot 700 = 2100$
Korruta selle näite eeskujul:
 $4 \cdot 800$; $5 \cdot 300$; $7 \cdot 400$*
122. *Harjutus $3500 : 5$ lahendada peast nii:
 35 sajalist jagada 5 -ga on 7 sajalist ehk 700 .
Kirjuta nii: $3500 : 5 = 700$
Jaga selle näite eeskujul:
 $4200 : 6$; $2700 : 9$; $2800 : 7$*
123. a) $3 \cdot 500$ b) $4200 : 7$ c) $5 \cdot 400$ d) $2100 : 7$
 $4 \cdot 700$ $3600 : 4$ $3 \cdot 700$ $6300 : 9$
 $8 \cdot 300$ $2700 : 9$ $7 \cdot 600$ $1200 : 4$
 $6 \cdot 400$ $4500 : 5$ $2 \cdot 900$ $2800 : 7$

124. a) $9 \cdot 300$ b) $1800 : 3$ c) $5 \cdot 700$ d) $1600 : 8$
 $7 \cdot 800$ $4800 : 8$ $3 \cdot 900$ $1200 : 3$
 $2 \cdot 700$ $1500 : 5$ $6 \cdot 700$ $1800 : 9$
 $4 \cdot 500$ $3500 : 7$ $9 \cdot 200$ $1400 : 7$
125. a) $8 \cdot 600$ b) $3600 : 6$ c) $3 \cdot 600$ d) $1200 : 6$
 $5 \cdot 300$ $1200 : 2$ $7 \cdot 200$ $1400 : 2$
 $2 \cdot 800$ $1800 : 6$ $9 \cdot 400$ $1600 : 4$
 $6 \cdot 600$ $2500 : 5$ $4 \cdot 300$ $2700 : 3$
126. a) $4 \cdot 208$ b) $936 : 9$ c) $5 \cdot 208$ d) $1815 : 3$
 $2 \cdot 307$ $612 : 3$ $7 \cdot 304$ $2416 : 8$
 $5 \cdot 109$ $545 : 5$ $4 \cdot 805$ $2128 : 7$
 $7 \cdot 103$ $816 : 2$ $2 \cdot 609$ $3035 : 5$
127. a) $6 \cdot 109$ b) $742 : 7$ c) $3 \cdot 708$ d) $5624 : 8$
 $4 \cdot 508$ $1525 : 5$ $5 \cdot 903$ $2442 : 6$
 $7 \cdot 203$ $1854 : 9$ $8 \cdot 204$ $2415 : 3$
 $2 \cdot 607$ $4236 : 6$ $9 \cdot 208$ $2530 : 5$
128. a) $3 \cdot 400 - 500$ b) $5400 : 9 + 500$ c) $8 \cdot 400 - 400$
 $6 \cdot 300 + 400$ $3500 : 5 - 280$ $3 \cdot 600 + 800$
 $8 \cdot 200 - 900$ $2100 : 7 + 900$ $6 \cdot 200 - 500$
 $7 \cdot 400 + 300$ $1500 : 3 - 170$ $4 \cdot 900 + 700$
129. a) $648 : 6 + 45$ b) $8 \cdot 205 + 200$ c) $1525 : 5 + 95$
 $972 : 9 - 23$ $4 \cdot 308 - 700$ $1208 : 4 - 52$
 $763 : 7 + 57$ $6 \cdot 109 + 900$ $2736 : 9 + 56$
 $530 : 5 - 55$ $2 \cdot 907 - 314$ $654 : 6 - 29$
130. Arvuta arvelaual:
a) $248 + 375$ b) $948 + 525$ c) $308 + 207$
 $516 + 728$ $1207 + 868$ $1524 + 376$
 $482 + 275$ $875 + 637$ $685 + 742$
 $372 + 587$ $2038 + 987$ $2307 + 586$

131. Harjutus $4 \cdot 728$ lahendada kirjalikult nii:

$$4 \cdot 728 = \overset{13}{2912}$$

Esiteks võta 4 korda 8 ühelist, saad 32 ühelist. See on 3 kümnelist ja 2 ühelist. 2 ühelist kirjuta võrdusmärgi järele, jättes

ette ruumi kümneliste, sajaliste ja tuhandeliste jaoks, 3 kümnelist aga pea meeles. Siis võta 4 korda 2 kümnelist, saad 8 kümnelist; meeles oli 3 kümnelist, see on kokku 11 kümnelist. 11 kümnelist on 1 kümneline ja 1 sajaline. 1 kümneline kirjuta võrdusmärgi järele üheliste ette, 1 sajaline pea meeles. Edasi võta 4 korda 7 sajalist, saad kokku selle 1 sajalisega, mis meeles oli, 29 sajalist. See on 2 tuhandelist ja 9 sajalist. 9 sajalist kirjuta võrdusmärgi järele kümneliste ette ja 2 tuhandelist sinnasamasse sajaliste ette. Saad 2912. Korruta selle näite eeskujul:

$$3 \cdot 847; 6 \cdot 328; 9 \cdot 476$$

132. Harjutus 2552 : 4 lahenda kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 2552 : 4 = 638 \\ \hline 15 \\ \hline 32 \\ \hline \hline \end{array}$$

Esiteks jaga 25 sajalist, saad 6 sajalist, jääk 1 sajaline. 6 sajalist kirjuta võrdusmärgi järele. 25 sajalise alla tõmba joon ja selle alla kirjuta jääk. Siis tee jääk kümnelisteks. Saad kokku selle 5 kümnelisega, mis enne oli, 15 kümnelist. Jagades 15 kümnelist 4-ga, saad 3 kümnelist, jääk 3 kümnelist. Jagatis kirjuta 6 sajalise järele, 15 kümnelise alla aga tõmba joon ja selle joone alla kirjuta jääk. Nüüd tee jääk ühelisteks. Saad kokku selle 2 ühelisega, mis enne oli, 32 ühelist. Jagades 32 ühelist 4-ga, saad 8 ühelist. Need 8 ühelist kirjuta jagatise kohale kümneliste järele. Saad kokku 638.

Jaga selle näite eeskujul:

$$2268 : 3; 1735 : 5; 3488 : 8$$

133. a) $5 \cdot 274$ b) $1674 : 9$ c) $3 \cdot 756$ d) $1870 : 5$
        $7 \cdot 358$ $1912 : 2$ $8 \cdot 237$ $1932 : 7$
        $4 \cdot 527$ $1392 : 8$ $2 \cdot 948$ $1752 : 4$
        $6 \cdot 476$ $1761 : 3$ $9 \cdot 189$ $2124 : 6$

134. a) $8 \cdot 356$ b) $1930 : 5$ c) $6 \cdot 237$ d) $1692 : 3$
        $4 \cdot 687$ $2895 : 3$ $9 \cdot 254$ $2776 : 8$
        $2 \cdot 849$ $1482 : 6$ $5 \cdot 375$ $1384 : 4$
        $7 \cdot 463$ $1516 : 2$ $7 \cdot 186$ $1758 : 2$

135. a) $3 \cdot 397$ b) $285 : 3$ c) $3 \cdot 247$ d) $266 : 7$
        $2 \cdot 579$ $376 : 8$ $5 \cdot 356$ $162 : 6$
        $4 \cdot 218$ $445 : 5$ $2 \cdot 475$ $243 : 9$
        $5 \cdot 246$ $276 : 6$ $6 \cdot 198$ $644 : 7$
136. a) $6 \cdot 187$ b) $748 : 4$ c) $5 \cdot 217$ d) $1746 : 9$
        $3 \cdot 356$ $1248 : 8$ $8 \cdot 146$ $936 : 2$
        $2 \cdot 847$ $822 : 3$ $6 \cdot 318$ $1585 : 5$
        $4 \cdot 325$ $1098 : 6$ $8 \cdot 174$ $1638 : 7$
137. Mootorrattur sõitis 21 kilomeetrit ja auto 59 kilomeetrit tunnis. Mõlemad sõitsid 3 tundi. Mitu kilomeetrit läbis auto selle ajaga rohkem kui mootorratas?
138. Mootorrattur sõitis 30 kilomeetrit tunnis. Mitu minutit kulus tal 1 km sõitmiseks? Mitu tundi ja mitu minutit kulus tal 97 km sõitmiseks?
139. Mootorrattur sõitis 20 km tunnis. Mitu kilomeetrit jõudis ta sama kiiresti sõites edasi 2 tunni ja 54 minutiga?
140. Mootorrattur sõitis 2 päevaga 432 km. Ühel päeval oli ta teel 5 tundi, teisel päeval 7 tundi. Mitu kilomeetrit sõitis ta keskmiselt tunnis?
141. Mootorrattur oli teel 3 päeva, sõites iga päev 8 tundi. Mitu kilomeetrit jõudis ta selle ajaga edasi, kui ta sõitis keskmiselt 32 km tunnis?
142. Ülikond ja 2 paari ühehinnalisi kingi maksid 135 rubla. Ülikond maksis 105 rubla. Mitu rubla maksis paar kingi?
143. 3 raamatukapi eest maksti 276 rubla. Hiljem osteti veel 5 samasugust raamatukappi. Mitu rubla maksti hiljem?
144. Kolme tehase tööliste vahel jaotati 700 puhkekodutuusikut. Esimene neist sai poole kõgu tuusikute arvust. Ülejäänud tuusikud jaotati võrdselt teise ja kolmanda tehase vahel. Mitu tuusikut sai iga tehas?
145. Arvuta peast:
- a) $4 \cdot 120$ b) $960 : 2$ c) $3 \cdot 170$ d) $540 : 3$
        $3 \cdot 150$ $750 : 5$ $5 \cdot 150$ $720 : 2$
        $2 \cdot 370$ $840 : 3$ $2 \cdot 360$ $850 : 5$
        $6 \cdot 140$ $920 : 4$ $4 \cdot 190$ $760 : 4$

146. a) $7 \cdot 180$ b) $720 : 4$ c) $8 \cdot 150$ d) $1680 : 7$
        $4 \cdot 360$ $1280 : 2$ $6 \cdot 240$ $1440 : 9$
        $2 \cdot 670$ $1800 : 5$ $3 \cdot 750$ $1620 : 6$
        $5 \cdot 250$ $2160 : 3$ $9 \cdot 180$ $1340 : 8$

147. Võta mõõdupaelal 10 korda 2 dm ehk 200 mm. Mitu detsimeetrit sa saad? Mitu millimeetrit see on? Mitu millimeetrit sa saad, kui võtad 10 korda 3 dm? 5 dm?

148. Mitu sentimeetrit sa saad, kui jagad 20 dm ehk 2000 mm 10-ga? Mitu millimeetrit see on? Mitu millimeetrit sa saad, kui jagad 10-ga 3000 mm?

149. Mis sa saad, kui korrutad sadasid 10-ga? Mis sa saad, kui jagad tuhandeid 10-ga?

150. Üks raamat maksis 2 rubla 25 kopikat. Mitu kopikat see on? Kui palju tuleb maksta 10 sellise raamatu eest?

151. 10 tooli eest maksti 47 rubla 50 kopikat. Mitu kopikat see on? Kui palju tuleb maksta 1 sellise tooli eest?

152. Mis tuleb arvuga teha, et teda 10-ga korrutada? Mis tuleb arvuga teha, et teda 10-ga jagada?

153. a) $10 \cdot 100$ b) $1000 : 10$ c) $10 \cdot 400$ d) $6000 : 10$
        $10 \cdot 300$ $3000 : 10$ $10 \cdot 700$ $9000 : 10$
        $10 \cdot 500$ $5000 : 10$ $10 \cdot 200$ $4000 : 10$
        $10 \cdot 800$ $7000 : 10$ $10 \cdot 600$ $8000 : 10$

154. a) $10 \cdot 345$ b) $1280 : 10$ c) $10 \cdot 583$ d) $8670 : 10$
        $10 \cdot 272$ $2750 : 10$ $10 \cdot 428$ $5270 : 10$
        $10 \cdot 187$ $3210 : 10$ $10 \cdot 687$ $2380 : 10$
        $10 \cdot 458$ $1270 : 10$ $10 \cdot 756$ $9630 : 10$

155. a) $5 \cdot 42$ b) $360 : 5$ c) $5 \cdot 24$ d) $430 : 5$
        $5 \cdot 36$ $480 : 5$ $5 \cdot 240$ $4300 : 5$
        $5 \cdot 83$ $520 : 5$ $5 \cdot 58$ $720 : 5$
        $5 \cdot 76$ $240 : 5$ $5 \cdot 580$ $7200 : 5$

156. a) $15 \cdot 32$ b) $9 : 48$ c) $9 \cdot 560$ d) $11 : 250$
 $15 \cdot 320$ $9 : 480$ $11 \cdot 150$ $9 : 260$
 $11 \cdot 42$ $15 : 120$ $15 \cdot 320$ $15 : 420$
 $11 \cdot 420$ $11 : 230$ $5 \cdot 840$ $5 : 640$

157. a) $5 \cdot 250$ b) $11 \cdot 340$ c) $15 \cdot 450$ d) $5 \cdot 360$
 $11 \cdot 180$ $5 \cdot 430$ $9 \cdot 480$ $11 \cdot 270$
 $9 \cdot 170$ $15 \cdot 310$ $5 \cdot 720$ $9 \cdot 350$
 $15 \cdot 220$ $9 \cdot 240$ $11 \cdot 780$ $15 \cdot 520$

158. Arvuta arvelaual:

a) $375 + 187$ b) $596 + 742$ c) $1028 + 845$
 $528 + 236$ $487 + 256$ $3207 + 1086$
 $874 + 563$ $948 + 175$ $5704 + 987$
 $756 + 378$ $628 + 743$ $2640 + 1856$

159. Arvuta kirjalikult:

a) $3 \cdot 417$ b) $1098 : 6$ c) $5 \cdot 327$ d) $1572 : 3$
 $5 \cdot 235$ $1404 : 9$ $7 \cdot 189$ $1480 : 5$
 $4 \cdot 186$ $1036 : 7$ $3 \cdot 516$ $1496 : 8$
 $2 \cdot 524$ $948 : 4$ $8 \cdot 254$ $1392 : 4$

160. a) $\begin{array}{r} 28 \\ \times 17 \\ \hline \end{array}$ b) $\begin{array}{r} 32 \\ \times 14 \\ \hline \end{array}$ c) $\begin{array}{r} 75 \\ \times 13 \\ \hline \end{array}$ d) $\begin{array}{r} 52 \\ \times 15 \\ \hline \end{array}$ e) $\begin{array}{r} 63 \\ \times 12 \\ \hline \end{array}$ f) $\begin{array}{r} 56 \\ \times 16 \\ \hline \end{array}$ g) $\begin{array}{r} 26 \\ \times 14 \\ \hline \end{array}$

161. a) $144 : 12$ b) $392 : 28$ c) $372 : 31$ d) $315 : 63$
 $480 : 32$ $325 : 25$ $504 : 36$ $688 : 86$
 $492 : 41$ $432 : 27$ $544 : 32$ $186 : 93$
 $378 : 21$ $532 : 28$ $640 : 42$ $252 : 63$

162. a) $18 \cdot 52$ b) $1092 : 78$ c) $16 \cdot 76$ d) $1022 : 73$
 $13 \cdot 75$ $1328 : 83$ $19 \cdot 68$ $1164 : 97$
 $17 \cdot 48$ $1196 : 92$ $17 \cdot 57$ $1024 : 64$
 $12 \cdot 87$ $1224 : 68$ $14 \cdot 83$ $1530 : 85$

163. a) $15 \cdot 67$ b) $1014 : 78$ c) $14 \cdot 72$ d) $1116 : 93$
 $13 \cdot 85$ $1425 : 95$ $19 \cdot 56$ $1071 : 63$
 $17 \cdot 93$ $1156 : 68$ $12 \cdot 88$ $1204 : 86$
 $14 \cdot 76$ $1162 : 83$ $16 \cdot 63$ $1184 : 74$

164. Vello lahkus kodust kell 12.00, et sõita jalgrattaga vanaema juurde, kes elab 32 km kaugusel. Ta sõitis 2 tundi kiirusega 12 km tunnis, siis lõhkes rattakumm ja Vello jätkas teekonda jalgsi, kõndides 4 km tunnis. Mis kellaajal jõudis ta vanaema juurde?
165. Mitu minutit kulus Vellol (vt. ülesanne 164) 1 km sõitmiseks? Mis kellaajaks oleks ta jõudnud vanaema juurde, kui rattakumm poleks lõhkenud?
166. Isa sõitis jalgrattal rajoonikeskusesse, kuhu oli 37 km. Ta lahkus kodust kell 8.00 ja sõitis kiirusega 15 km tunnis. Mitu minutit kulutas ta 1 km sõitmiseks? Mitu tundi ja mitu minutit kulus tal 37 km sõitmiseks? Mis kellaajaks jõudis ta kohale?
167. Jaak sõitis jalgrattaga onule külla. Pärast tund aega kestnud sõitu näitas kilomeetrilugeja, et tal oli sõidetud 15 km. Jaak jätkas sõitu samasuguse kiirusega. Mitu kilomeetrit oli see tee pikk, kui tal kulus sõitmiseks 1 tund 36 minutit?
168. Reet ostis pool meetrit riidet ning sai 100 rublast 82 rubla tagasi. Kui palju maksis selle riide meeter?
169. Ühe riide meetri hind on 18 rubla, teisel riidel 20 rubla. Mitu rubla tuleb rohkem maksta, kui võtta 3 m odavamal asemel niisama palju kallimat riidet?
170. Mootorrattur oli teel 3 päeva. Ta sõitis esimesel päeval 12 tundi ja kahel ülejäänud päeval kummalgi 9 tundi. Mitu kilomeetrit jõudis ta selle ajaga edasi, kui ta sõitis keskmiselt 36 km tunnis?
171. Auto oli teel 3 päeva, sõites iga päev 8 tundi. Mitu kilomeetrit jõudis ta selle ajaga edasi, kui ta sõitis keskmiselt 42 km tunnis?
172. Arvuta peast:
a) $40 \cdot 37$	b) $1860 : 62$	c) $60 \cdot 24$	d) $1680 : 28$
20 · 58	1740 : 87	80 · 37	1920 : 24
50 · 26	2160 : 72	40 · 96	1480 : 37
30 · 64	1120 : 56	70 · 25	3150 : 45

173. a) $90 \cdot 28$ b) $1360 : 68$ c) $40 \cdot 28$ d) $1150 : 23$
        $30 \cdot 35$ $1480 : 37$ $70 \cdot 32$ $2520 : 36$
        $50 \cdot 45$ $1500 : 25$ $90 \cdot 23$ $3780 : 42$
        $20 \cdot 56$ $1260 : 42$ $60 \cdot 47$ $4560 : 57$

174. a) $60 \cdot 23$ b) $1820 : 96$ c) $30 \cdot 27$ d) $2280 : 57$
        $40 \cdot 36$ $1650 : 33$ $50 \cdot 25$ $2880 : 36$
        $70 \cdot 28$ $1380 : 46$ $20 \cdot 76$ $2520 : 42$
        $90 \cdot 35$ $1680 : 24$ $80 \cdot 34$ $2160 : 24$

175. a) $5 \cdot 120$ b) $250 : 5$ c) $9 \cdot 240$ d) $7 \cdot 199$
        $15 \cdot 180$ $360 : 5$ $11 \cdot 270$ $6 \cdot 299$
        $11 \cdot 170$ $480 : 5$ $5 \cdot 280$ $3 \cdot 499$
        $9 \cdot 140$ $720 : 5$ $15 \cdot 260$ $5 \cdot 399$

176. a) $11 \cdot 350$ b) $3 \cdot 199$ c) $15 \cdot 540$ d) $9 \cdot 670$
        $5 \cdot 420$ $9 \cdot 250$ $7 \cdot 399$ $3 \cdot 199$
        $15 \cdot 230$ $4 \cdot 299$ $5 \cdot 630$ $11 \cdot 520$
        $9 \cdot 560$ $11 \cdot 420$ $8 \cdot 199$ $4 \cdot 399$

177. Harjutus $5 \cdot 7 + 72 : 8 - 3 \cdot 8$ lahenda nii:

1) $5 \cdot 7 = 35$; 2) $72 : 8 = 9$; 3) $3 \cdot 8 = 24$; 4) $35 + 9 - 24 = 20$.

Kirjuta nii: $5 \cdot 7 + 72 : 8 - 3 \cdot 8 = 20$.

Enne korruta ja jaga, siis alles liida ja lahuta.

Lahenda selle näite eeskujul:

$$5 \cdot 9 - 56 : 8 + 6 \cdot 7$$

178. Arvuta võimalikult peast:

a) $4 \cdot 7 + 48 : 12 - 16$ e) $32 \cdot 2 - 48 : 3 + 54 : 3$
 b) $44 : 11 + 25 \cdot 3 - 39$ f) $96 : 4 + 81 : 3 - 2 \cdot 19$
 c) $66 : 6 + 91 : 7 + 46$ g) $68 : 17 + 57 : 19 - 95 : 19$
 d) $91 : 13 + 72 : 4 + 25$ h) $96 : 3 + 84 : 4 + 75 : 5$

179. Arvuta võimalikult peast:

a) $96 : 16 \cdot 4 + 24 : 4 \cdot 3$ e) $66 - 12 \cdot 4 : 6 + 16$
 b) $42 : 6 \cdot 12 - 36 : 12 \cdot 11$ f) $43 + 58 : 29 \cdot 14 - 47$
 c) $75 : 15 \cdot 12 + 48 : 12 \cdot 10$ g) $59 - 91 : 13 \cdot 7 + 19$
 d) $32 : 16 \cdot 24 - 91 : 7 \cdot 2$ h) $35 + 96 : 32 \cdot 15 - 57$

180. Arvuta peast:

a) 700	b) 900	c) 800	d) 600	e) 600	f) 400	g) 300
: 10	: 9	: 2	: 4	+200	· 2	· 9
· 8	· 5	· 9	· 6	· 8	· 9	+500
+700	· 7	+900	· 8	-500	+600	: 4
: 63	-300	: 15	: 24	: 17	: 39	-200
· 45	: 4	· 2	+200	+100	+100	: 23

181. Arvuta arvelaual:

a) 387+485	b) 2035+1875	c) 586+474
568+739	5008+ 978	863+758
245+567	3207+1593	1507+893
854+637	680+2706	796+584

182. Arvuta kirjalikult:

a) 28 · 37	b) 864 : 36	c) 43 · 28	d) 981 : 47
46 · 23	1134 : 42	36 · 57	1008 : 36
58 · 34	924 : 28	23 · 35	2646 : 63
32 · 48	1742 : 46	42 · 21	2385 : 45

183. a) 27 · 45   b) 903 : 43   c) 32 · 63   d) 864 : 36

32 · 23   713 : 31   58 · 24   1113 : 53

56 · 28   1248 : 48   47 · 38   988 : 38

42 · 31   1924 : 52   22 · 57   1034 : 47

184. Harjutus 744 : 31 + 22 · 37 - 578 lahenda kirjalikult nii:

1) 744	31	2) 37	3) 814	4) 838
62	24	× 22	+ 24	- 578
<u>124</u>		<u>74</u>	<u>838</u>	<u>260</u>
124		740		
<u><u>124</u></u>		814		

Lahenda selle näite eeskujul:

$$850 : 34 + 23 \cdot 28 - 187$$

185. Arvuta kirjalikult:

a) 672 : 42 + 21 · 39 - 425	e) 987 : 47 + 464 : 29 + 261
b) 37 · 24 - 714 : 14 - 796	f) 962 : 74 + 35 · 27 - 763
c) 46 · 12 - 578 : 17 + 169	g) 948 : 79 + 33 · 17 - 169
d) 437 : 19 + 882 : 63 + 656	h) 456 : 19 + 72 · 13 - 479

II. VEEL ÜLESANDEID TEHETELE ARVUDEGA KUNI KÜMNE TUHANDENI. KONTROLLIMISVÕTTEID

---

186. Piimatööstusse toodi pühapäeval 3456 kg piima, esmaspäeval aga 324 kg vähem. Mitu kilogrammi piima toodi piimatööstusse pühapäeval ja esmaspäeval kokku?
187. Teispäeval toodi piimatööstusse 2986 kg piima, kolmapäeval aga 278 kg rohkem. Mitu kilogrammi piima toodi piimatööstusse teispäeval ja kolmapäeval kokku?
188. Neljapäeval toodi piimatööstusse 3137 kg piima, reedel 248 kg vähem kui neljapäeval, laupäeval aga 367 kg rohkem kui reedel. Mitu kilogrammi piima toodi piimatööstusse nädala kolmel viimasel päeval kokku?
189. Piimatööstuses valmistati aasta kolme viimase kuuga kokku 9248 kg võid. Oktoobris oli võitoodang 3243 kg, novembris aga 157 kg vähem. Mitu kilogrammi võid tootis piimatööstus detsembris?
190. Piimatööstus tootis aasta kolmel esimesel kuul 9840 kg võid. Jaanuarikuu toodang oli 2987 kg, veebruarikuu toodang aga 278 kg rohkem. Mitu kilogrammi võid tootis piimatööstus märtsikuus?
191. *Ülesanne* $3687 + 4568$ lahenda kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 3687 \\ + 4568 \\ \hline 8255 \end{array}$$

Kontrolli, kas liitmine on teostatud õigesti.

Liida selle näite eeskujul:

$$2865 + 1788; 5236 + 1784; 7564 + 1878.$$

192. Liitmisel esinevatele arvudele on antud järgmised nimetused:

1586	← liidetav
+2837	← liidetav
4423	← summa

Pea need nimetused meeles. Kontrolli, kas liitmine on teostatud õigesti.

193. Leia summa, kui liidetavad on: 1) 2000 ja 3000; 2) 4000 ja 2000; 3) 3000 ja 4000.
194. Millise arvu peame liitma arvuga 2000, et saada 3000? arvuga 4000, et saada 6000? arvuga 5000, et saada 8000?
195. Leia teine liidetav, kui üks liidetav on 3000, summa 5000, kui üks liidetav on 4000, summa 7000; üks liidetav on 6000, summa 10 000.

Pea meeles:

Lahutades summast ühe liidetava, saad teise liidetava.

196. Liida kirjalikult ja kontrolli liitmist arvelaua abil:
a) 867 + 1256	b) 676 + 5824	c) 6543 + 2669
5648 + 2564	5936 + 2845	1469 + 3694
2659 + 4783	7634 + 875	6554 + 876
4735 + 3486	1462 + 5873	788 + 1657

197. Ülesanne 5234 – 1876 lahenda kirjalikult nii:

5234
-1876
3358

Kontrolli, kas lahutamine on teostatud õigesti.

Lahuta selle näite eeskujul:

$$7233 - 2567; 5231 - 1456; 6409 - 2317.$$

198. Lahutamisel esinevatele arvudele on antud järgmised nimetused:

1234	← vähendatav
- 867	← lahutatav
367	← vahe

Pea need nimetused meeles. Kontrolli, kas lahutamine on teostatud õigesti.

199. Leia vahe, kui vähendatav on 5000 ja lahutatav 3000; kui vähendatav on 7000 ja lahutatav 2000; kui vähendatav on 10 000 ja lahutatav 6000.
200. Millisest arvust tuleb lahutada 1000, et saada 2000? Millisest arvust tuleb lahutada 2000, et saada 3000? Millisest arvust tuleb lahutada 3000, et saada 5000?
201. Leia vähendatav, kui: 1) lahutatav on 1000 ja vahe 3000; 2) lahutatav on 3000 ja vahe 5000; 3) lahutatav on 5000 ja vahe 4000.

Pea meeles:

Liites lahutatava ja vahe, saad vähendatava.

202. Et selgusele jõuda, kas lahutamine on tehtud õigesti, liida vahe lahutatavaga. Kui saad vähendatava, on lahutamine õige. Liitmist teosta arvusid ümber kirjutamata, liites alt ülespoole nii:

$$\begin{array}{r}
 758 \\
 -234 \\
 \hline
 524
 \end{array}
 \left| \begin{array}{l} \\ \\ \\ \end{array} \right. +$$

Kontrolli lahutatava ja vahe liitmise teel, kas eelnevas näites on lahutatud õigesti.

203. Lahuta kirjalikult ja kontrolli lahutamist lahutatava ja vahe liitmise teel:

a) 2845 - 976	b) 1234 - 867	c) 9205 - 2587
3223 - 1254	4312 - 1583	2517 - 1863
7531 - 2683	8205 - 3428	4201 - 674
5124 - 3765	6037 - 2458	3312 - 1456

204. Et selgusele jõuda, kas liitmine on tehtud õigesti, lahuta sum-
mast üks liidetav. Kui saad teise liidetava, siis on liitmine
õige. Lahutamist teosta arve ümber kirjutamata, lahutades
alt ülespoole nii:

$$\begin{array}{r} 234 \\ +524 \\ \hline 758 \end{array} \quad \begin{array}{l} \uparrow \\ - \end{array}$$

Kontrolli lahutamise teel, kas eelnevas näites on liidetud
õigesti.

205. Mitme liidetava liitmise puhul kontrollime liitmist liitmise
teel teises järjekorras. Kui me algul liitsime ülevalt alla, siis
kontrollimisel liidame alt ülespoole. Kui saame mõlemal pu-
hul ühe ja sama summa, on liitmine tehtud õigesti.

$$\begin{array}{r} 234 \\ 567 \\ 485 \\ \hline 1286 \end{array} \quad \begin{array}{l} \uparrow \\ + \end{array}$$

Kontrolli liitmise teel alt üles, kas juuresolevas näites on
liitmine õige.

206. Arvuta kirjalikult. Kontrolli liitmist lahutamise teel ja lahu-
tamist liitmise teel:

a) 6378 + 2846	b) 4326 + 1647	c) 2365 + 4708
3452 - 1587	5275 - 2386	1592 - 927
1645 + 7008	1653 + 5486	4326 + 1897
2734 - 845	3713 - 2659	8342 - 6734

207. a) 827 + 1251	b) 4375 + 3926	c) 2936 + 4837
3458 - 869	3753 - 2659	8342 - 6734
5123 + 4578	676 + 5824	7634 + 1456
1314 - 627	2592 - 927	1039 - 783

208. a) 4261	b) 6083	c) 3556	d) 7002	e) 1487
+3865	-2754	+1887	-2327	+3656

209. a) 5103	b) 2736	c) 6141	d) 2705	e) 5201
-2726	+1264	-1483	+2837	-3623

210.	a) 2543	b) 5132	c) 3322	d) 7000	e) 7537
	+1786	-2453	+1678	-2576	+1683
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

211.	a) 6138	b) 1867	c) 4234	d) 4253	e) 7111
	-1754	+2358	-1765	+2367	-2323
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

212. Liida kirjalikult või arvelaua abil. Kontrolli liitmise teel teises järjekorras:

a)	289	b)	506	c)	278	d)	774	e)	265	f)	859
	893		794		675		826		557		770
	478		373		279		407		934		587
	770		818		609		388		835		964
	<u> </u>		<u> </u>		<u> </u>		<u> </u>		<u> </u>		<u> </u>

213.	a) 2094	b) 1547	c) 2306	d) 4574	e) 3079
	1675	2389	3407	869	77
	2759	1874	1688	96	865
	2007	1498	2973	2578	2948
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

214.	a) 4182	b) 3597	c) 97	d) 954	e) 4284
	429	308	568	2832	2236
	2243	685	2908	408	805
	35	1223	2962	1053	1072
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

215. Arvuta peast:

a)	7000+2000	b)	4000+1000	c)	2300+1000
	5000-3000		7000-5000		5200-2000
	4000+5000		3000+5000		4700+3000
	9000-2000		8000-3000		9200-4000

216.	a) 6500+2000	b) 2300+5200	c) 3600+4200
	7800-3000	4500-1300	6900-2500
	3600+5000	8400+1100	4100+3500
	9600-6000	5800-2300	9500-1300

217.	a) 7500+500	b) 5400+600	c) 4600+400
	9000-100	7000-200	3000-500
	6200+800	1900+100	2800+200
	10 000-300	6000-700	8000-600

218. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14. Arvutamisel kasuta arvelauda.

123	47	57	156	18	237	45	97	24	115
56	243	85	78	246	53	115	203	76	85
117	93	68	112	36	127	35	128	347	63
85	112	72	38	82	63	137	32	153	137
79	57	115	54	64	85	46	59	24	45

219. Kevaditi korraldavad koolid pikki matku meie kodumaa kaudu naitesse paikadesse. Juuresolevas tabelis on antud kaugused kilomeetrites maanteed mööda mõnede linnade vahel.

Kui pikk oli matk, mille korraldas Pärnu kool, sõites

Pärnust Tallinna, sealt Tartu ja Tartust tagasi Pärnu? Andmed võta tabelist.

Kuhu Kust	Moskva	Lenin- grad	Tallinn	Riia	Tartu	Pärnu	Narva
Moskva	—	726	1093	—	890	1027	874
Leningrad	726	—	367	600	340	469	148
Tallinn	1093	367	—	407	195	135	219
Riia	—	600	407	—	260	198	451
Tartu	890	340	195	260	—	187	191
Pärnu	1027	469	135	198	187	—	312
Narva	874	148	219	451	191	312	—

220. Kui pikk oli matk, mille korraldas Tartu kool marsruudil Tartu—Narva—Tallinn—Pärnu—Riia—Tartu?
221. Kui pikk oli matk, mille korraldas Tallinna kool marsruudil Tallinn—Narva—Tartu—Riia—Pärnu—Tallinn?
222. Mitu kilomeetrit on marsruut Pärnu—Tartu—Moskva—Lenin-grad—Tallinn—Pärnu pikem marsruudist Pärnu—Moskva—Leningrad—Pärnu?
223. Mitu kilomeetrit on marsruut Tartu—Narva—Tallinn—Pärnu—Riia—Tartu pikem marsruudist Tartu—Tallinn—Pärnu—Riia—Tartu?
224. Teades oma kooli kaugust tabelis antud lähemast suuremast linnast, arvuta matka pikkus, mille võiks korraldada sinu kool vabalt valitud marsruudil.
225. Harjutus. $2800 + 1200$ lahenda peast nii:
 $2800 + 1000 \dots 3800 + 200 \dots 4000$.
 Ütle: $2800 \dots 3800 \dots 4000$.
 Kirjuta nii: $2800 + 1200 = 4000$.
 Liida selle näite eeskujul:
 $3700 + 2300$; $5100 + 1900$; $4200 + 3800$.

226. Harjutus 5000–2600 lahenda nii:

5000–2000 ... 3000–600 ... 2400.

Ütle: 5000 ... 3000 ... 2400.

Kirjuta nii: 5000–2600=2400.

Lahuta selle näite eeskujul:

7000–1500; 9000–3700; 6000–2800.

227. Arvuta peast:

a) 1700+5300	b) 7500+1500	c) 3700+4300
3000–1500	9000–2700	5000–2600
6100+2900	5600+3400	4500+3500
7000–4200	4000–1800	8000–5800

228. a) 3400+900	b) 7900+600	c) 2700+600
5200–700	9300–400	8100–800
4600+500	8900+700	5700+500
2100–800	6200–900	7300–900

229. a) 2350+900	b) 3920+700	c) 5680+500
4280–700	6170–300	7290–600
7840+400	8560+800	4750+900
5370–600	2430–700	3270–400

230. a) 3400+3·300	b) 7900+12·50	c) 8800+4·150
5200–5·140	9300–5·80	3200–18·50
4600+4·200	8500+14·50	6700+10·60
2100–16·50	6200–3·300	4300–20·15

231. a) 6·72+800	b) 972:9+1200	c) 5·170+400
9·81–500	828:4+2500	3·240+800
8·62+300	735:7+5600	7·120–500
7·93–400	612:3+7300	4·230–300

232. Arvuta kirjalikult. Kontrolli tulemusi.

a) 4706+1058	b) 8360+1758	c) 2304+1798
6508–5397	4000–2956	8539–4904
3907+2804	5101+2939	2586+974
8026–1962	6000–2786	3040–1881

233. a) 5682	b) 7102	c) 1865	d) 9000	e) 3756
<u>+3763</u>	<u>–3287</u>	<u>+987</u>	<u>–5876</u>	<u>+2244</u>

Arve	
10 voodit, á 75 rbl.	750.—
20 öökappi, á 44 rbl.	
10 riidekappi, á 125 rbl.	1250.—
10 tualettlauda, á 90 rbl.	900.—
20 tooli, á 12 rbl.	
Kokku:	

Kirjuta see arve oma vihikusse ja arvuta. Kui palju tuleb kauplusel maksta?

243. Klubil oli mööbli ostmiseks eelarves 2000 rbl. Klubile osteti raamatukappe 780 rbl. eest, laudu 375 rbl. eest ja 6 diivanit á 75 rbl. Mitu rubla jäi klubil raha järele?

244. Koolil oli eelarves mööbli ostmiseks 3000 rbl. Osteti raamatukappe 590 rbl. eest, toole, millede eest maksti 175 rbl. rohkem kui kappide eest ja koolipinke, mis maksid niisama palju kui toolid. Mitu rubla jäi koolil raha veel järele?

245. Kirjuta oma vihikusse järgmine arve ja arvuta, kui palju tuleb selle järgi kokku maksta: 10 voodit á 72 rbl.; 10 diivanit á 64 rbl.; 20 öökappi á 19 rbl.; 10 puhvetkappi á 94 rbl. ja 10 söögilauda á 29 rbl.

246. *Harjutus* $2500 + 3700$ lahenda peast nii:

$$2500 + 3000 \dots 5500 + 700 \dots 6200.$$

Ütle: 2500 ... 5500 ... 6200.

Kirjuta nii: $2500 + 3700 = 6200$.

Liida selle näite eeskujul:

$$3600 + 1800; 7900 + 1400; 2800 + 3400.$$

247. *Harjutus* $5200 - 1700$ lahenda peast nii:

$$5200 - 1000 \dots 4200 - 700 \dots 3500.$$

Ütle: 5200 ... 4200 ... 3500.

Kirjuta nii: $5200 - 1700 = 3500$.

Lahuta selle näite eeskujul:

$$9100 - 2300; 3400 - 1800; 7300 - 4600.$$

248. Arvuta peast:

a) 1800+2600	b) 3900+5600	c) 5200+2900
4500-2800	6300-2500	8300-1700
2700+3500	1600+6800	4800+3400
8100-4300	7400-3700	6400-4600

249. a) 240+380	b) 290+130	c) 480+250	d) 570+290
730-250	540-290	920-680	330-180
650+170	380+450	270+360	660+370
470+360	810-540	730-470	820-550

250. a) 486+70	b) 523+90	c) 239+80	d) 397+70
212-80	837-70	658-60	528-90
366+50	375+40	487+40	883+30
721-40	462-80	728-50	942-60

251. Arvuta kirjalikult.

a) 5247	b) 7023	c) 2675	d) 5234	e) 3528
<u>+3895</u>	<u>-1856</u>	<u>+3425</u>	<u>--2867</u>	<u>+2786</u>

252. a) 8000	b) 5684	c) 4672	d) 1232	e) 9121
<u>-2687</u>	<u>+3578</u>	<u>-1863</u>	<u>+4785</u>	<u>-5682</u>

253. a) 2453	b) 6000	c) 3457	d) 7023	e) 972
<u>+3547</u>	<u>-1832</u>	<u>+2668</u>	<u>-5837</u>	<u>+3228</u>

254. a) 4235	b) 8211	c) 5102	d) 1934	e) 9300
<u>-1687</u>	<u>+ 889</u>	<u>-3836</u>	<u>+2566</u>	<u>-2723</u>

255. Liida kirjalikult või arvelaua abil. Kontrolli tulemusi.

a) 1522	b) 347	c) 27	d) 760	e) 3438
38	2627	945	93	84
716	915	79	5698	4225
45	847	3375	75	38
<u>417</u>	<u>76</u>	<u>1720</u>	<u>275</u>	<u>542</u>

256. a) 64	b) 4320	c) 2307	d) 1639	e) 1085
377	387	4528	58	2396
4623	475	156	1027	167
238	1258	406	378	4083
<u>1114</u>	<u>673</u>	<u>1327</u>	<u>2963</u>	<u>570</u>

257. Järgnev tabel näitab reisijate arvu ühes meie lennujaamas vastavalt kellaaegadele nädala jooksul. Joonista oma vihkusse samasugune tabel ja arvuta: 1) Mitu reisijat kasutas lennukit esmaspäeval? teisipäeval? jne. 2) Mitu reisijat kasutas lennukit kell 8.00? kell 10.00? kell 12.00? kell 15.00? 3) Mitu reisijat kasutas lennukit kokku nädala jooksul? Mitmel viisil sa võid leida vastuse viimasele küsimusele? Kuhu sa selle kirjutad? Kuidas veendud, et vastus on õige?

Nädalapäevad	Reisijate arv				Kokku
	Kellaaeg				
	8.00	10.00	12.00	15.00	
Esmaspäev	25	39	36	42	
Teisipäev	42	31	28	46	
Kolmapäev	37	35	33	40	
Neljapäev	41	34	36	35	
Reede	36	27	25	39	
Laupäev	39	29	37	41	
Pühapäev	24	26	31	38	
Kokku:					

258. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi.

- a) $36+42+27+56+18$ e) $15+32+27+46+52$
 b) $28+47+35+75+13$ f) $58+7+13+26+45$
 c) $14+8+27+63+35$ g) $32+18+24+48+6$
 d) $43+25+7+37+16$ h) $6+17+35+57+23$

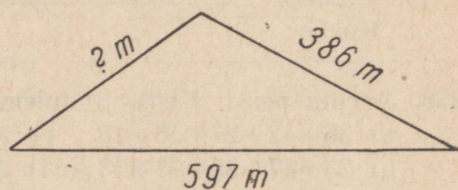
259. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi.

- a) $75-8-12-7-23$ e) $115-27-18-8-24$
 b) $82-7-15-26-5$ f) $107-28-7-9-15$
 c) $63-6-28-14-9$ g) $123-36-12-7-25$
 d) $91-4-17-7-13$ h) $137-18-15-24-18$

260. a) $94-12-11-13-14$ e) $75-23-8-7-15$
 b) $117-25-13-8-16$ f) $121-7-28-19-26$
 c) $103-17-9-25-7$ g) $132-25-17-16-37$
 d) $81-5-7-18-24$ h) $63-8-5-11-7$

261. Reisilennukil oli sõidetud 1285 km. Nüüd jäi tal veel lennata 320 km rohkem kui tal juba sõidetud oli. Kui pikk oli lennuki kogu teekond?
262. Kauplusse toodi 2470 m puuvillast riidet ja 1725 m kalevit. Puuvillast riidet müüdi 1760 m ja kalevit 993 m. Kui palju riidet on nüüd kaupluses järel?
263. Kooli raamatukogus on eestikeelseid raamatuid 3798, venekeelseid raamatuid 2359 eksemplari vähem. Raamatukogusse osteti juurde 176 raamatut. Mitu raamatut on nüüd raamatukogus?
264. Plaani järgi pidi õmblusvabrik andma toodangut 3265 rubla eest nädalas. Esimesel nädalal jäi plaani täitmisest puudu 198 rubla, teisel nädalal ületati plaan 288 rublaga. Mitme rubla eest andis see õmblusvabrik kahe nädalaga toodangut?
265. Üks arvust on 4003, teine on sellest 1995 võrra väiksem. Leia nende kahe arvu summa.
266. Kolme arvu summa on 7105. Üks neist arvudest on 1998, teine 2009. Leia kolmas arv.
267. Jüri liitis arvud 2397, 4869 ja veel ühe kolmanda arvu ning sai kokku 10 000. Milline oli see kolmas liidetav?

268. Kõrvaloleval joonisel kujutatud kolmnurgakujuline karjamaa piirde-tara pikkus on 1297 m. Kahe külje pikkus on joonisel antud. Leia kolmanda külje pikkus.

269. Ühel metsalangil kasvas 4302 palgipuud, teisel langil oli 965 puud vähem. Esimeselt langilt võeti maha 2398 puud, teiselt langilt 456 puud. Mitu puud jäi mõlemale langile kokku kasvama?
270. Petrooleumipaaki valati petrooleumi kolmest vaadist. Paagis oli algul 480 l petrooleumi. Pärast esimese vaadi tühjendamist näitas mõõtja 750 l, pärast teise vaadi tühjendamist 1140 l ja pärast kolmanda vaadi tühjendamist 1505 l. Mitu liitrit petrooleumi oli igas vaadis?

271. Korteris voluumõõtja näitas 1. oktoobril 3748, 1. novembril 3859 ja 1. detsembril 3969 kilovatt-tundi elektri kulutamist. Mitu kilovatt-tundi kulutati selles korteris elektrit oktoobri- ja novembrikuus?
272. Leivatööstus saatis kolme baasi leiba ja saia järgmise arvestuse järgi:

	Saia kg	Leiba kg	Kokku kg
1. baas	2 400	3 080	?
2. baas	1 260	?	2 020
3. baas	?	2 005	3 000
Kokku:	?	?	?

Joonista vihikusse samasugune tabel ja kirjuta küsimärkide asemele puuduvad arvud. Kuidas sa veendud, et sa ei teinud arvutamisel viga?

273. Arvuta peast.

a) $1080 + 2300$	b) $3200 + 2034$	c) $4030 + 3200$
$4510 - 3200$	$5620 - 4020$	$7380 - 5080$
$2007 + 5420$	$8305 + 1040$	$2805 + 3020$
$9830 - 6530$	$6824 - 3801$	$10\ 620 - 8600$

274. a) $3700 + 2500$	b) $1270 + 350$	c) $960 + 830$
$8100 - 5600$	$2810 - 530$	$1250 - 720$
$4800 + 3700$	$5380 + 270$	$840 + 610$
$6200 - 1500$	$8730 - 360$	$1590 - 950$

275. a) $27 + 18 + 35 + 57 + 13$	e) $12 + 15 + 37 + 25 + 18$
b) $9 + 12 + 54 + 38 + 25$	f) $5 + 7 + 28 + 9 + 16$
c) $15 + 7 + 8 + 23 + 17$	g) $14 + 8 + 36 + 29 + 13$
d) $8 + 23 + 47 + 6 + 35$	h) $32 + 15 + 27 + 16 + 8$

276. a) $62 - 8 - 13 - 5 - 17$	e) $116 - 18 - 35 - 26 - 7$
b) $93 - 15 - 27 - 18 - 9$	f) $72 - 4 - 16 - 37 - 8$
c) $84 - 18 - 13 - 7 - 16$	g) $133 - 27 - 12 - 9 - 36$
d) $125 - 17 - 26 - 37 - 15$	h) $103 - 18 - 24 - 13 - 35$

277. Arvuta kirjalikult.

a) 2348   b) 5321   c) 3728   d) 8021   e) 1678
+5783   -2765   +6272   -5638   +3584

278. a) 5123   b) 3243   c) 7295   d) 1238   e) 9368
-2875   +2357   -3452   +3457   -7245

279. a) 3657   b) 6301   c) 2648   d) 4503   e) 8627
+2863   -2456   +3527   -1824   +968

280. a) 9237   b) 1827   c) 5103   d) 7253   e) 10 000
-2465   +956   -2768   +987   -2563

281. Liida kirjalikult või arvelaual. Kontrolli tulemusi.

a) 2238   b) 3128   c) 1584   d) 4083   e) 587
     567   87   785   867   3256
     48   583   97   1528   1983
     1739   2455   2365   35   75
    534   308   684   2346   843

282. a) 259   b) 1263   c) 3758   d) 5038   e) 586
     48   586   1634   847   1368
     894   984   83   1293   3783
   5236   3268   975   785   947

283. Joonista samasugused ruudustikud, nagu on raamatus, ja kirjuta tühjadesse ruutudes sobivad arvud, nii et neid vasakult paremale, ülevalt alla ja nurgast nurka liites saaksime ikka ühe ja sama arvu.

128			116
84	108	104	96
80		124	68

120			
		102	96
99	93		
84	114	117	75

185		107	167
	155		137
			161
113	173		95

284. Kooli eelarves on palkadeks ette nähtud 1368 rubla kuus. Mitu rubla kulub koolil palga maksmiseks 6 kuuga?

$$4 \cdot 1283 = 5132$$

Kontrolli, kas toodud näites on õigesti korrutatud.

Korruta selle näite eeskujul:

$$2 \cdot 4527; \quad 3 \cdot 2456; \quad 5 \cdot 1367.$$

286. Asutus maksis palkadeks igas kuus 1756 rubla. Mitu rubla maksis asutus palkadeks 3 kuuga?

287. Korrutamisel esinevatele arvudele on antud järgmised nimetused:

7	·	358	=	2506
korrutaja		korrutatav		korrutis
└──────────┘				
tegurid				

Pea need nimetused meeles. Kontrolli, kas on õigesti korrutatud.

288. Leia korrutis, kui tegurid on: 5 ja 483; 8 ja 249; 4 ja 378.

289. Võrdle korrutisi:

1) $4 \cdot 5$ ehk $5+5+5+5$ ja $5 \cdot 4$ ehk $4+4+4+4+4$;

2) $3 \cdot 8$ ehk $8+8+8$ ja $8 \cdot 3$ ehk $3+3+3+3+3+3+3+3$;

3) $2 \cdot 6$ ehk $6+6$ ja $6 \cdot 2$ ehk $2+2+2+2+2+2$.

Mis selgub? Mida me võime öelda korrutisest ja tegurite korrutamise järjekorrast? Too veel näiteid.

290. Mitu korda peame võtma 7, et saada 28? Miilise arvu peame korrutama 6-ga, et saada 72? Mitu korda peame võtma arvu 15, et saada 75?

291. Leia teine tegur, kui üks tegur on 8, korrutis aga 32; kui üks tegur on 9 ja korrutis 72; kui üks tegur on 17 ja korrutis 51.

Jagades korrutise ühe teguriga, saad teise teguri.

292. Korruta kirjalikult, nagu on näidatud ülesandes nr. 285:
 a) $2 \cdot 1287$ b) $8 \cdot 368$ c) $2 \cdot 4582$ d) $7 \cdot 586$
     $5 \cdot 1563$ $5 \cdot 947$ $4 \cdot 2109$ $9 \cdot 475$
     $3 \cdot 2378$ $9 \cdot 753$ $6 \cdot 1507$ $6 \cdot 896$
     $6 \cdot 1436$ $7 \cdot 684$ $3 \cdot 2718$ $8 \cdot 938$
293. Kool kulutas 4 kuuga palkadeks 5148 rubla. Mitu rubla kulu-
 tati keskmiselt kuus?
294. Harjutus $8511 : 3$ lahenda kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 8511 : 3 = 2837 \\ \underline{25} \\ 11 \\ \underline{11} \\ 21 \\ \underline{21} \\ \hline \end{array}$$

Kontrolli, kas jagamine on teostatud õigesti.

Jaga selle näite eeskujul:

$$9496 : 4; \quad 8675 : 5; \quad 8638 : 7.$$

295. Kolhoosi kanala andis 3 kuuga 4311 rubla sissetulekut. Mitu
 rubla saadi keskmiselt kuus?
296. Jagamisel antakse arvudele järgmised nimetused:

693	:	3	=	231.
jagatav		jagaja		jagatis

Pea need nimetused meeles. Kontrolli, kas jagamine on
 teostatud õigesti.

297. Leia jagatis, kui jagatav on 92 ja jagaja 23; kui jagatav on
 72 ja jagaja 24; kui jagatav on 75 ja jagaja 15.

298. Milline arv tuleb jagada 7-ga, et saada 3? Milline arv tuleb jagada 12-ga, et saada 6? Milline arv tuleb jagada 18-ga, et saada 4?
299. Leia jagatav, kui jagaja on 15 ja jagatis 5; kui jagaja on 18 ja jagatis 3; kui jagaja on 24 ja jagatis 4.

Pea meeles:

Korrutades jagaja jagatisega, saad jagatava.

300. Et selgusele jõuda, kas jagamine on tehtud õigesti, korruta jagatis jagajaga. Kui saad jagatava, on jagamine õige. Jagatis korruta jagajaga, kui võimalik, ilma arve ümber kirjutamata, ja võrdle korrutist jagatavaga.

$$5104 : 4 = 1276$$

$$\begin{array}{r} \overline{11} \\ \underline{30} \\ \underline{\quad 24} \\ \underline{\quad\quad} \end{array}$$

Kontrolli jagaja ja jagatise korrutamise teel, kas eelnevas näites jagamine on teostatud õigesti.

301. Jaga kirjalikult ning kontrolli jagamist jagaja ja jagatise korrutamise teel:

a) 9532 : 4	b) 5256 : 9	c) 8472 : 2	d) 3664 : 8
7536 : 2	2492 : 7	9065 : 5	2688 : 3
6935 : 5	2922 : 3	6912 : 4	6246 : 9
3768 : 3	5096 : 8	6822 : 6	4074 : 7

302. Et selgusele jõuda, kas korrutamine on tehtud õigesti, jaga korrutis ühe teguriga. Kui saad teise teguri, siis on korrutatud õigesti. Korrutist jaga, kui võimalik, ilma arve ümber kirjutamata, ja võrdle jagatist teise teguriga.

$$4 \cdot 2346 = 9384$$

Kontrolli korrutise jagamise teel, kas eelnevas näites on korrutamine teostatud õigesti.

303. Mitme teguri korrutamise puhul kontrollime korrutist korrutamise teel teises järjekorras: kui saame ühe ja sama korrutise, siis on korrutatud õigesti.

$$3 \cdot 4 \cdot 2 \cdot 5 = 120.$$

Kontrolli korrutamise teel teises järjekorras, kas eelnevas näites on korrutamine teostatud õigesti.

304. Arvuta peast ja kontrolli tulemusi korrutamise teel teises järjekorras.

a) $3 \cdot 7 \cdot 5 \cdot 4$	b) $7 \cdot 8 \cdot 3 \cdot 10$	c) $6 \cdot 8 \cdot 2 \cdot 10$
$12 \cdot 3 \cdot 10 \cdot 5$	$4 \cdot 9 \cdot 5 \cdot 5$	$5 \cdot 7 \cdot 10 \cdot 2$
$8 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 10$	$7 \cdot 9 \cdot 10 \cdot 2$	$3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 8$
$6 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 5$	$3 \cdot 10 \cdot 8 \cdot 5$	$2 \cdot 8 \cdot 15 \cdot 5$

305. Arvuta kirjalikult. Kontrolli korrutisi jagamise ja jagatise korrutamise teel.

a) $3 \cdot 1424$	b) $3376 : 8$	c) $5 \cdot 1357$	d) $2555 : 7$
$7 \cdot 763$	$7268 : 2$	$8 \cdot 983$	$6246 : 3$
$4 \cdot 1385$	$8967 : 3$	$6 \cdot 859$	$5355 : 5$
$2 \cdot 3682$	$8325 : 5$	$9 \cdot 784$	$7972 : 4$

306. a) $8 \cdot 584$	b) $8325 : 5$	c) $4 \cdot 1758$	d) $8568 : 7$
$2 \cdot 4756$	$7038 : 6$	$6 \cdot 746$	$9488 : 8$
$5 \cdot 973$	$6584 : 4$	$9 \cdot 387$	$5132 : 2$
$3 \cdot 2845$	$6146 : 2$	$7 \cdot 594$	$7137 : 3$

307. a) $6 \cdot 1186$	b) $6426 : 6$	c) $3 \cdot 2784$	d) $8146 : 2$
$2 \cdot 3293$	$9126 : 3$	$6 \cdot 968$	$8348 : 4$
$5 \cdot 1389$	$9639 : 9$	$4 \cdot 1836$	$9568 : 8$
$9 \cdot 917$	$8324 : 4$	$7 \cdot 1177$	$6582 : 6$

308. a) $4 \cdot 2327$	b) $9745 : 5$	c) $2 \cdot 4368$	d) $3672 : 8$
$7 \cdot 893$	$3826 : 2$	$4 \cdot 975$	$8595 : 6$
$3 \cdot 1586$	$5648 : 4$	$8 \cdot 1125$	$5832 : 3$
$6 \cdot 867$	$4935 : 7$	$5 \cdot 1347$	$7623 : 9$

309. a) $2 \cdot 3685$	b) $5244 : 3$	c) $3 \cdot 569$	d) $5286 : 2$
$5 \cdot 1237$	$9376 : 8$	$7 \cdot 963$	$7532 : 4$
$4 \cdot 1584$	$8945 : 5$	$9 \cdot 584$	$8256 : 3$
$6 \cdot 838$	$9359 : 7$	$8 \cdot 834$	$7335 : 9$

310. Arvuta peast:

a) $3 \cdot 306$	b) $1827 : 3$	c) $7 \cdot 1008$	d) $8032 : 4$
$2 \cdot 508$	$6030 : 6$	$5 \cdot 1007$	$9018 : 3$
$4 \cdot 705$	$4012 : 2$	$8 \cdot 204$	$5035 : 5$
$6 \cdot 203$	$5025 : 5$	$9 \cdot 306$	$6054 : 6$

311. a) $4 \cdot 2012$ b) $8042 : 2$ c) $7 \cdot 809$ d) $6345 : 9$
 $2 \cdot 3017$ $6024 : 3$ $9 \cdot 506$ $3216 : 4$
 $5 \cdot 1015$ $7049 : 7$ $6 \cdot 903$ $5424 : 6$
 $3 \cdot 2009$ $5045 : 5$ $8 \cdot 709$ $4235 : 7$
312. a) $9 \cdot 802$ b) $7218 : 9$ c) $3 \cdot 905$ d) $4224 : 6$
 $6 \cdot 704$ $3528 : 7$ $7 \cdot 803$ $1632 : 4$
 $8 \cdot 306$ $4525 : 5$ $2 \cdot 708$ $1512 : 3$
 $5 \cdot 507$ $7216 : 8$ $4 \cdot 609$ $2135 : 7$
313. a) $3 \cdot 2015 - 1045$ b) $1815 : 3 + 95$ c) $7 \cdot 605 + 300$
 $5 \cdot 1009 + 2015$ $1545 : 5 - 59$ $9 \cdot 803 - 227$
 $2 \cdot 4012 - 5004$ $2012 : 2 + 94$ $6 \cdot 408 + 52$
 $4 \cdot 2008 + 68$ $7056 : 7 - 78$ $8 \cdot 307 - 156$
314. a) $2114 : 7 + 500$ b) $2 \cdot 3017 + 66$ c) $3514 : 7 + 98$
 $8163 : 9 - 107$ $5 \cdot 1015 - 275$ $4525 : 5 - 205$
 $4812 : 6 + 198$ $8 \cdot 803 + 300$ $2412 : 3 + 106$
 $5035 : 5 - 400$ $3 \cdot 2012 - 136$ $1842 : 6 - 57$
315. a) 1003 b) 4540 c) 720 d) 80 e) 500 f) 709 g) 2442
 $\cdot 5$ $: 10$ -12 $\cdot 5$ $+9$ $\cdot 5$ $+6$
 $+385$ $+26$ $\cdot 8$ $+7$ $\cdot 8$ $+55$ $: 8$
 $: 6$ $: 16$ -64 $\cdot 9$ $+128$ $: 9$ $\cdot 10$
 $+8$ $\cdot 8$ $: 10$ -163 $: 6$ $+7$ -51
 $\cdot 5$ $\cdot 3$ $: 7$ $: 7$ $+9$ $\cdot 6$ $: 3$

316. Kahes korvis kokku on 98 õuna. Kui ühte korvi 2 õuna juurde panna, siis on mõlemas korvis ühepalju õunu.

Mitu õuna on kahes korvis kokku, kui ühte korvi 2 õuna juurde panna?

Mitu õuna on siis kummaski korvis?

Mitu õuna oli enne teises korvis?

317. Kahes korvis oli kokku 135 õuna. Kui ühest korvist 15 õuna ära võtta, siis jääb kummassegi korvi ühepalju õunu.

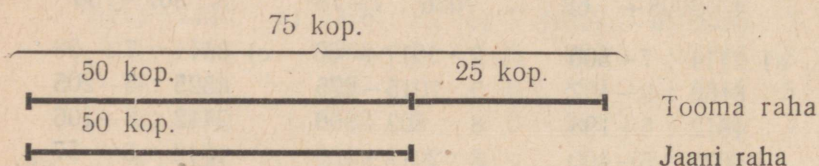
Mitu õuna on kahes korvis kokku, kui ühest korvist 15 õuna ära võtta?

Mitu õuna on siis kummaski korvis?

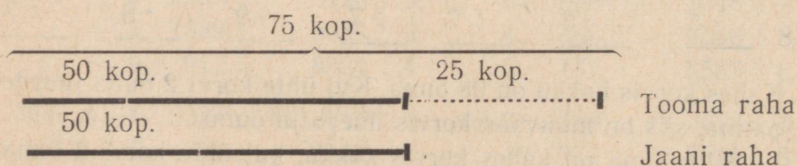
Mitu õuna oli enne teises korvis?

318. Kahes korvis kokku on 76 muna. Ühes korvis on 4 muna vähem kui teises korvis. Mitu muna on kummaski korvis?

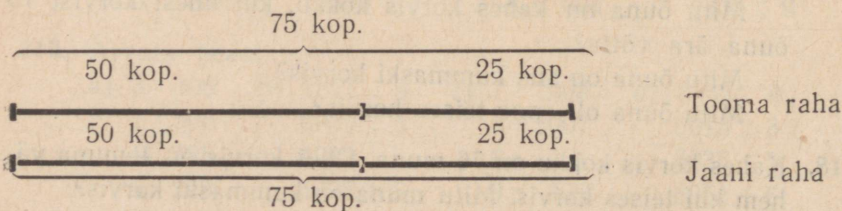
319. Kahes kangas kokku oli 54 m riidet. Ühes kangas oli 6 m rohkem kui teises. Mitu meetrit riidet oli kummaski kangas?
320. Kui me mingit arvu 2-ga korrutame, saame selle arvu kahekordse. Leia 75 kahekordne. Leia 1500 kahekordne. Leia 2800 kahekordne.
321. Millise arvu kahekordne on arv 800? Millise arvu kahekordne on arv 640? arv 720? arv 1500? arv 2800? arv 3600?
322. Toomas ja Jaan on vennad. Toomal on 75 kopikat, Jaanil 50 kopikat. Mitu kopikat on mõlemal-vennal kokku? Mitu kopikat on Toomal rohkem kui Jaanil?

323. Kui Toomas 25 kopikat ära kulutab, kui palju talle siis jääb? Mitu kopikat on nüüd mõlemal vennal kokku? Kumma venna raha kahekordse moodustab nüüd mõlema venna rahade summa?

324. Kui me Jaanile 25 kopikat juurde anname, mitu kopikat tal siis on? Mitu kopikat on nüüd mõlemal vennal kokku? Kumma venna raha kahekordse moodustab nüüd mõlema venna rahade summa?

325. Kahes kastis kokku on 480 õuna. Suuremas kastis on 80 õuna rohkem kui väiksemas.

Leia suurema kasti õunte arvu kahekordne.

Leia suurema kasti õunte arv.

Leia väiksema kasti õunte arv.

Leia väiksema kasti õunte arvu kahekordne.

Leia väiksema kasti õunte arv.

Leia suurema kasti õunte arv.

326. Kaks mootorratast maksis kokku 1300 rubla. Üks neist oli 200 rubla kallim kui teine. Mitu rubla maksis kumbki mootorratas?

327. Raamatukogu kahes osakonnas oli kokku 2350 raamatut. Ühes osakonnas oli 50 raamatut rohkem kui teises. Mitu raamatut oli kummaski osakonnas?

328. Jaota 812 rubla kahe kooli vahel nii, et üks neist saaks 140 rubla rohkem kui teine. Mitu rubla saab kumbki?

329. Isa ja ema teenisid kokku 190 rubla kuus. Isa teenis 20 rubla rohkem kui ema. Mitu rubla teenis kumbki?

330. Kütteleaos oli I ja II sordi küttepuid kokku 2450 ruumimeetrit. I sordi küttepuid oli 150 ruumimeetrit vähem kui II sordi küttepuid. Mitu ruumimeetrit oli kummagi sordi küttepuid?

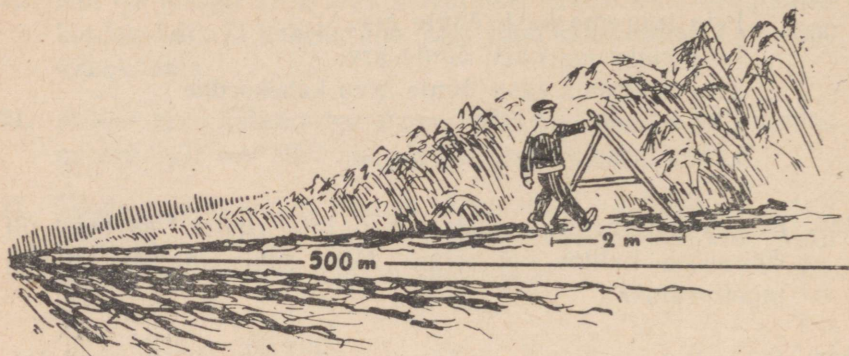
331. Koolis oli 560 õpilast. Tütarlapsi oli 8 võrra rohkem kui poisse. Mitu tüdrukut ja mitu poissi oli selles koolis?

332. Kahel metsalangil kokku kasvas 2400 palgipuud. Ühel langil oli 300 puud rohkem kui teisel. Mitu puud kasvas kummalgi langil?

333. Ristküliku pikkus oli 800 m ja laius 700 m. Leia selle ristküliku ümbermõõt. Mis tuleb teha ristküliku pikkuse ja laiuse summaga, et leida tema ümbermõõt?

334. Mis me saame, kui jagame ristküliku ümbermõõdu 2-ga? Leia ristküliku pikkuse ja laiuse summa, kui tema ümbermõõt on 2800 m. Leia selle ristküliku pikkus, kui tema laius on 600 m.

335. Ristküliku ümbermõõt oli 1500 m. Tema pikkus oli 500 m. Kui suur oli selle ristküliku laius?

336. Ristküliku ümbermõõt oli 3200 m. Tema laius oli pikkusest 150 m lühem. Leia selle ristküliku pikkus ja laius.
337. Ristküliku ümbermõõt oli 480 m. Tema pikkuse ja laiuise vahe oli 40 m. Leia selle ristküliku pikkus ja laius.
338. Ruudu ümbermõõt on 1320 m. Kui pikk on selle ruudu külg?
339. Kui pikk on ruudu külg, kui tema ümbermõõt on 1732 m?
340. Kolmnurga kõik küljed olid ühepikkused. Kolmnurga ümbermõõt oli 1758 m. Kui pikk oli selle kolmnurga iga külg?
341. Kui pikk on võrdsete külgedega kolmnurga iga külg, kui tema ümbermõõt on 1374 m?
342. Arvuta peast:
a) $7 \cdot 350$	b) $3360 : 8$	c) $6 \cdot 280$	d) $1680 : 2$
$3 \cdot 420$	$4500 : 6$	$4 \cdot 750$	$3650 : 5$
$5 \cdot 930$	$2070 : 9$	$8 \cdot 630$	$2160 : 3$
$2 \cdot 870$	$3280 : 4$	$3 \cdot 540$	$4320 : 6$
343. a) $5 \cdot 530$ b) $2880 : 9$ c) $2 \cdot 970$ d) $5520 : 6$
 $7 \cdot 210$ $5740 : 7$ $4 \cdot 830$ $3680 : 4$
 $3 \cdot 630$ $2790 : 3$ $8 \cdot 320$ $4480 : 7$
 $9 \cdot 220$ $4650 : 5$ $6 \cdot 910$ $2350 : 5$
344. a) $5 \cdot 720 + 800$ b) $4500 : 9 + 700$ c) $7 \cdot 280 - 560$
 $3 \cdot 830 - 290$ $6300 : 7 - 400$ $9 \cdot 370 + 270$
 $6 \cdot 520 + 180$ $5600 : 8 + 600$ $5 \cdot 840 - 700$
 $4 \cdot 950 - 500$ $7200 : 9 - 300$ $8 \cdot 650 + 800$

345. a) $7500 : 5 + 3500$ b) $8 \cdot 509 + 238$ c) $5100 : 3 + 300$
 $9100 : 7 - 600$ $5 \cdot 707 - 235$ $7500 : 5 - 700$
 $8400 : 3 + 1200$ $9 \cdot 304 + 164$ $9800 : 7 + 600$
 $7200 : 4 - 1500$ $7 \cdot 608 - 256$ $7200 : 3 - 800$

346. Arvuta kirjalikult. Kontrolli tulemusi.

a) $3 \cdot 1875$ b) $8690 : 5$ c) $9 \cdot 548$ d) $1584 : 3$
 $4 \cdot 2138$ $8936 : 8$ $6 \cdot 374$ $3435 : 5$
 $7 \cdot 1118$ $7038 : 6$ $5 \cdot 948$ $6566 : 7$
 $2 \cdot 3836$ $8476 : 4$ $7 \cdot 687$ $3832 : 4$

347. a) $5 \cdot 1276$ b) $7614 : 9$ c) $8 \cdot 584$ d) $5232 : 4$
 $3 \cdot 2435$ $5872 : 2$ $6 \cdot 973$ $7336 : 8$
 $7 \cdot 987$ $9258 : 6$ $4 \cdot 1587$ $4581 : 3$
 $4 \cdot 1564$ $8576 : 8$ $7 \cdot 863$ $6995 : 5$

348. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi korrutamise teel teises järjekorras.

a) $5 \cdot 6 \cdot 4 \cdot 7$ b) $8 \cdot 7 \cdot 5 \cdot 2$ c) $8 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 2$
 $2 \cdot 8 \cdot 3 \cdot 10$ $3 \cdot 6 \cdot 9 \cdot 5$ $10 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 2$
 $9 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 5$ $2 \cdot 4 \cdot 10 \cdot 7$ $7 \cdot 3 \cdot 8 \cdot 10$
 $4 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 3$ $9 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 2$ $9 \cdot 4 \cdot 2 \cdot 5$

349. a) 450   b) 4500   c) 720   d) 7500   e) 1680   f) 6400   g) 1920
 $\cdot 8$ $: 10$ $\cdot 5$ $: 10$ $: 10$ $: 4$ $: 6$
 $+600$ $\cdot 6$ $: 10$ $\cdot 6$ $+12$ $\cdot 5$ $\cdot 7$
 $: 7$ $: 3$ $\cdot 8$ $: 9$ $\cdot 5$ -400 $+160$
 -100 $\cdot 8$ -380 $+60$ $\cdot 7$ $: 4$ $: 6$
 $\cdot 9$ $: 10$ $\cdot 3$ $\cdot 3$ $+100$ $+20$ $+50$

350. Sovhoos müüs kuu jooksul riigile 40 siga keskmise raskusega 174 kg iga siga. Mitu kilogrammi kaalusid kõik need sead kokku?

351. Harjutus $60 \cdot 127$ lahenda nii:

$$60 \cdot 127 = 6 \cdot 127 \cdot 10 = 762 \cdot 10 = 7620$$

Enne korruta 6-ga ja siis saadud korrutatist veel 10-ga.

Korruta selle näite eeskujul:

$$50 \cdot 135; 30 \cdot 214; 40 \cdot 189$$

352. a) $70 \cdot 98$ b) $20 \cdot 476$ c) $30 \cdot 276$ d) $40 \cdot 176$
            $30 \cdot 158$ $40 \cdot 218$ $70 \cdot 74$ $60 \cdot 113$
            $50 \cdot 173$ $60 \cdot 134$ $50 \cdot 147$ $90 \cdot 92$
            $80 \cdot 64$ $90 \cdot 83$ $20 \cdot 368$ $80 \cdot 58$

353. Sovhoos müüs kuu jooksul riigile 30 siga, kes kaalusid kokku 5580 kg. Mitu kilogrammi kaalus keskmiselt iga siga?

354. Harjutus 8650 : 50 lahenda nii:

$$8650 : 50 = 865 : 5 = 173$$

$$\begin{array}{r} 36 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ \hline \end{array}$$

$$\hline$$

Jaga enne 10-ga ja siis saadud jagatist veel 5-ga.

Jaga selle näite eeskujul:

$$8680 : 40; \quad 7680 : 30; \quad 6240 : 80.$$

355. a) $8650 : 50$ b) $9920 : 20$ c) $4550 : 70$ d) $7040 : 40$
            $7170 : 30$ $6804 : 90$ $8520 : 30$ $5670 : 90$
            $6720 : 70$ $7920 : 60$ $9350 : 50$ $7680 : 60$
            $9440 : 40$ $6180 : 80$ $7740 : 20$ $7440 : 80$

356. Sovhoos müüs riigile saadetise sigu, kes kokku kaalusid 7680 kg. Iga siga kaalus keskmiselt 192 kg. Mitu siga müüs sovhoos riigile?

357. Harjutus 8220 : 137 lahenda nii:

$$8220 : 137 = 60$$

$$\begin{array}{r} 822 \\ \hline \end{array}$$

$$\hline$$

Jaga esiteks 822 kümnelist 137-ga, saad 6 kümnelist. Edasi arvuta, mitu kümnelist on jagatud: $6 \cdot 137 = 822$ kümnelist. Seega on jagamine lõppenud ja jagatisse ühelisi ei tule. Sellepärast kirjutame sinna üheliste kohale nulli.

Jaga selle näite eeskujul:

$$9160 : 219; \quad 9560 : 478; \quad 9850 : 197.$$

358. a) $4150 : 83$ b) $6860 : 98$ c) $6080 : 76$ d) $5810 : 83$
            $9120 : 456$ $4350 : 145$ $7740 : 387$ $4230 : 47$
            $7020 : 117$ $7830 : 87$ $7080 : 118$ $5340 : 178$
            $9360 : 234$ $6850 : 137$ $7320 : 183$ $6720 : 84$

359. Baasi toodi 60 jalgratast, mille hind oli 115 rubla tükk ja 30 odavamast jalgratast, mille hind oli 88 rbl. Mitu rubla maksid toodud jalgrattad?
360. Baasi toodi 40 kallimat ja 50 odavamast jalgratast, kokku 8230 rubla eest. Iga kallim jalgratas maksis 112 rubla. Mitu rubla maksis odavam jalgratas?
361. Baasi toodi kahte sorti jalgrattaid, kokku 8060 rubla eest. Kallimaid jalgrattaid toodi 20, nende hind oli 115 rubla tükk. Odavamate jalgrataste hinnaks oli 72 rubla. Mitu odavamast jalgratast toodi baasi?
362. Tehases valmistati 30 mootorit, mis kaalusid 184 kg iga mootor ja 40 mootorit, mille kaal oli 127 kg iga mootor. Kui palju kaalusid valmistatud mootorid kokku?
363. Tehas valmistas 20 suuremat ja 30 väiksemat mootorit, mis kaalusid kokku 8340 kg. Iga suurem mootor kaalus 216 kg. Kui raske oli väiksem mootor?
364. Laos on suuremaid ja väiksemaid mootoreid, kokku 9800 rubla eest. Väiksemaid mootoreid on 40 tükki hinnaga 128 rbl. tükk. Suurem mootor maksis 156 rubla. Mitu suuremat mootorit oli laos?
365. Kaupluse kahes laoruumis oli ühehinnalisi mootorrattaid: suuremas laos oli 30 mootorratast, väiksemas laos 20 mootorratast. Suuremas laoruumis asuvad mootorrattad maksid 2360 rbl. rohkem kui väiksemas laoruumis olevad mootorrattad. Kui palju maksid mõlemas laoruumis asuvad mootorrattad kokku?
366. Mööblikauplusest müüdi ühel päeval 30 ja teisel päeval 50 söögilauda. Teisel päeval müüdi söögilaudu 580 rubla eest rohkem kui esimesel päeval. Mitme rubla eest müüdi söögilaudu mõlemal päeval kokku?
367. Arvuta kirjalikult. Kontrolli tulemusi.
a) $60 \cdot 177$	b) $7700 : 20$	c) $50 \cdot 129$	d) $5950 : 35$
80 · 94	6250 : 50	30 · 216	9080 : 227
70 · 83	7470 : 90	90 · 64	7080 : 118
40 · 234	7020 : 30	20 · 458	6240 : 78

368. a) $30 \cdot 314$ b) $9810 : 30$ c) $40 \cdot 219$ d) $8880 : 148$
        $50 \cdot 193$ $4060 : 70$ $90 \cdot 73$ $6660 : 74$
        $70 \cdot 68$ $8650 : 50$ $60 \cdot 154$ $9000 : 225$
        $20 \cdot 356$ $9740 : 20$ $80 \cdot 92$ $9120 : 114$

369. a) $40 \cdot 178$ b) $8280 : 60$ c) $50 \cdot 183$ d) $9150 : 183$
        $20 \cdot 427$ $7360 : 80$ $90 \cdot 75$ $9360 : 468$
        $60 \cdot 123$ $7740 : 30$ $70 \cdot 125$ $9480 : 237$
        $30 \cdot 329$ $8460 : 90$ $40 \cdot 236$ $8120 : 116$

370. a) $60 \cdot 147$ b) $9720 : 30$ c) $50 \cdot 185$ d) $7120 : 178$
        $90 \cdot 86$ $8820 : 70$ $20 \cdot 476$ $9360 : 117$
        $70 \cdot 113$ $9150 : 50$ $80 \cdot 86$ $8580 : 143$
        $40 \cdot 238$ $7360 : 20$ $30 \cdot 174$ $6840 : 76$

371. a) $30 \cdot 286$ b) $9420 : 60$ c) $60 \cdot 157$ d) $7350 : 147$
        $50 \cdot 147$ $9720 : 40$ $40 \cdot 246$ $9870 : 329$
        $20 \cdot 438$ $9920 : 80$ $70 \cdot 135$ $9660 : 138$
        $80 \cdot 123$ $8820 : 90$ $90 \cdot 93$ $7560 : 378$

372. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi korrutamise teel teises järjekorras.

a) $5 \cdot 12 \cdot 7 \cdot 10$ b) $18 \cdot 3 \cdot 10 \cdot 2$ c) $9 \cdot 3 \cdot 10 \cdot 2$
        $8 \cdot 15 \cdot 3 \cdot 2$ $6 \cdot 7 \cdot 3 \cdot 10$ $14 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 4$
        $7 \cdot 5 \cdot 10 \cdot 2$ $16 \cdot 4 \cdot 10 \cdot 3$ $17 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 8$
        $9 \cdot 2 \cdot 8 \cdot 5$ $5 \cdot 9 \cdot 6 \cdot 2$ $6 \cdot 9 \cdot 2 \cdot 7$

373. Harjutus $40 \cdot 208$ lahenda peast nii:

$$4 \cdot 208 = 832; 10 \cdot 832 = 8320$$

Ütle: $208 \dots 832 \dots 8320$.

Kirjuta nii: $40 \cdot 208 = 8320$.

Korruta selle näite eeskujul:

$$80 \cdot 107; \quad 60 \cdot 109; \quad 90 \cdot 108; \quad 30 \cdot 306.$$

374. Harjutus $5350 : 50$ lahenda peast nii:

$$5350 : 10 \dots 535 : 5 \dots 107$$

Ütle: $5350 \dots 535 \dots 107$.

Kirjuta nii: $5250 : 50 = 107$.

Jaga selle näite eeskujul:

$$7420 : 70; \quad 8360 : 40; \quad 9240 : 30; \quad 8160 : 20.$$

375. Harjutus 5350 : 107 lahenda peast nii:
535 kümnelist jagada 107-ga on 5 kümnelist ehk 50.
Kirjuta nii: $5350 : 107 = 50$

Jaga selle näite eeskujul:

$7420 : 107$; $8360 : 209$; $9240 : 308$; $8160 : 408$.

376. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi.

a) $30 \cdot 105$	b) $9360 : 90$	c) $50 \cdot 107$	d) $5450 : 109$
$20 \cdot 407$	$8120 : 40$	$70 \cdot 108$	$8180 : 409$
$60 \cdot 108$	$6420 : 60$	$90 \cdot 106$	$8240 : 103$
$40 \cdot 207$	$7630 : 70$	$30 \cdot 208$	$6160 : 208$

377. Harjutus $20 \cdot 470$ lahenda peast nii:

$2 \cdot 470 = 940$; $10 \cdot 940 = 9400$

Ütle: $470 \dots 940 \dots 9400$.

Kirjuta nii: $20 \cdot 470 = 9400$.

Korruta selle näite eeskujul:

$30 \cdot 290$; $60 \cdot 120$; $40 \cdot 230$; $70 \cdot 130$.

378. Harjutus $7200 : 40$ lahenda peast nii:

$7200 : 10 = 720$; $720 : 4 = 180$

Ütle: $7200 \dots 720 \dots 180$.

Kirjuta nii: $7200 : 40 = 180$.

Jaga selle näite eeskujul:

$5100 : 30$; $6400 : 40$; $9100 : 70$; $8700 : 30$.

379. Harjutus $7200 : 180$ lahenda peast nii:

$7200 : 10 = 720$; $720 : 18 = 40$

Ütle: $7200 \dots 720 \dots 40$.

Kirjuta nii: $7200 : 180 = 40$.

Jaga selle näite eeskujul:

$5400 : 180$; $7200 : 340$; $9100 : 270$; $7500 : 250$.

380. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi.

a) $50 \cdot 170$	b) $7200 : 30$	c) $20 \cdot 360$	d) $7800 : 130$
$80 \cdot 120$	$7500 : 50$	$40 \cdot 230$	$9900 : 110$
$60 \cdot 140$	$9500 : 80$	$70 \cdot 130$	$8400 : 120$
$90 \cdot 110$	$9400 : 20$	$30 \cdot 250$	$9200 : 230$

381. a) $20 \cdot 306 + 350$ b) $7200 : 40 + 320$ c) $40 \cdot 230 - 700$
 $40 \cdot 207 - 130$ $7800 : 60 - 80$ $80 \cdot 120 + 400$
 $60 \cdot 104 + 560$ $7500 : 30 + 350$ $50 \cdot 170 - 900$
 $30 \cdot 209 - 270$ $9100 : 70 - 70$ $20 \cdot 380 + 600$

382. a) $7350 : 70 + 53$ b) $40 \cdot 180 + 800$ c) $8100 : 270 + 570$
 $6120 : 30 - 34$ $30 \cdot 270 - 700$ $6400 : 160 + 260$
 $5450 : 50 + 91$ $60 \cdot 104 + 160$ $7500 : 150 + 350$
 $8560 : 80 - 27$ $20 \cdot 308 - 160$ $9200 : 230 + 460$

383. a) $120 \cdot 60 + 800 : 160 \cdot 107 + 50$ b) $5400 : 30 + 27 \cdot 40 : 105$ c) $80 \cdot 120 - 500 : 70 \cdot 60$ d) $6480 + 20 : 50 + 20 \cdot 30 + 300$ e) $4800 : 40 - 13 \cdot 90 - 30 : 320$ f) $30 \cdot 240 + 80 : 104 - 400$ g) $8700 : 290 \cdot 250 : 5 - 300 : 10$

384. Kauplusse toodi 32 mootorratast hinnaga 237 rbl. tükk. Mitu rubla maksid need mootorrattad?

385. Harjutus $42 \cdot 217$ lahenda kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 237 \\ \times 42 \\ \hline 474 \\ 9480 \\ \hline 9954 \end{array}$$

Esiteks võta 2 korda 237, saad 474. See on esimene osakorrutis. Kirjuta see joone alla nii, et ühelised on üheliste all, kümnelised kümneliste all jne. Siis võta 40 korda 237. Seda tee nii, et võta esiteks 4 korda 237, saad 948. Korrutades seda siis veel 10-ga, saad 9480. See on teine osakorrutis. Kirjuta see esimese osakorrutise alla nii, et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all jne. Lõpuks liida mõlemad osakorrutised. Saad 9954.

$$\begin{array}{r} 237 \\ \times 42 \\ \hline 474 \\ 948 \\ \hline 9954 \end{array}$$

Seda tööd on võimalik veel lihtsustada sel teel, et võttes 4 korda 237, kirjutada 8 ühelist kohe esimese osakorrutise kümneliste alla; 4 kümnelist sajaliste alla ja 9 sajalist tuhandeliste kohale. Sellega oled 948 ühtlasi juba korrutanud 10-ga ja võid mõlemad osakorrutised liita, ilma et oleks vajagi teise osakorrutise üheliste kohale nulli kirjutada.

Korruta selle näite eeskujul:

$$28 \cdot 324; \quad 36 \cdot 187; \quad 24 \cdot 318.$$

386. Korruta kirjalikult:

a) 18 · 456	b) 46 · 198	c) 56 · 159	d) 28 · 317
36 · 248	67 · 136	34 · 247	43 · 186
57 · 134	52 · 154	48 · 173	65 · 137
74 · 118	26 · 324	14 · 386	72 · 135

387. Tehasele osteti 5244 rubla eest 23 elektrimootorit. Mitu rubla maksis iga mootor?

388. Harjutus 9184 : 32 lahenda nii:

$$\begin{array}{r}
 9184 \quad | \quad 32 \\
 \underline{64} \quad | \quad 287 \\
 278 \\
 \underline{256} \\
 224 \\
 \underline{224} \\
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

Esiteks jaga 91 sajalist 32-ga, saad 2 sajalist. Need 2 sajalist kirjuta joone alla jagatise kohale. Siis arvuta, mitu sajalist on sellega jagatud: $2 \cdot 32 = 64$ sajalist. Lahutanud 91 sajalisest 64 sajalist, näed, et jagamata on veel 27 sajalist. Need 27 sajalist tee kümnelisteks. Saad kokku selle 8 kümnelisega, mis enne oli, 278 kümnelist.

Jagades 278 kümnelist 32-ga, saad 8 kümnelist. Kirjuta need 8 kümnelist jagatise 2 sajalise järele. Seega on meil juba jagatud $8 \cdot 32 = 256$ kümnelist. Jagada jääb veel $278 - 256 = 22$ kümnelist. Need 22 kümnelist tee ühelisteks. Saad kokku selle 4 ühelisega, mis enne oli, 224 ühelist.

Jagades 224 ühelist 32-ga, saad 7 ühelist. Need 7 ühelist kirjuta jagatise 8 kümnelise järele. Seega on meil juba jaga-

tud $7 \cdot 32 = 224$ ühelist. Et midagi enam jagada ei ole, siis on jagamine lõppenud. Jagatiseks saime 287.

Jaga selle näite eeskujul:

$$7268 : 23; \quad 9366 : 42; \quad 8991 : 37.$$

Kontrolli jagatise korrutamise teel.

389. Jaga kirjalikult. Kontrolli jagatise korrutamise teel.

a) 8154 : 18	b) 7276 : 34	c) 5208 : 42	d) 9234 : 38
8064 : 72	5904 : 48	7406 : 23	6784 : 16
8151 : 57	8107 : 67	8028 : 36	5828 : 47
8112 : 26	7236 : 54	7524 : 57	7728 : 24

390. Sporditarvete kauplusse toodi 4224 rubla eest kummist paate hinnaga 132 rubla paat. Mitu paati toodi kauplusse?

391. Harjutus 6601 : 287 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l} 6601 & 287 \\ 574 & 23 \\ \hline 861 & \\ 861 & \\ \hline \end{array}$$

Esiteks jaga 660 kümnelist 287-ga, saad 2 kümnelist. Need 2 kümnelist kirjuta joone alla jagatise kohale. Siis arvuta, mitu kümnelist on nüüd jagatud: $2 \cdot 287 = 574$ kümnelist. Lahutades 660 kümnelisest 574 kümnelist, saad teada, et 86 kümnelist on veel jagada. Need 86 kümnelist tee ühelisteks, saad kokku selle 1 ühelisega, mis meil enne oli, 861 ühelist.

Jagades 861 ühelist 287-ga, saad 3 ühelist. Need 3 ühelist kirjuta jagatise 2 kümnelise järele. Seega on meil juba jagatud $3 \cdot 287 = 861$ ühelist. Et midagi enam jagada ei jää, on jagamine lõppenud. Jagatiseks saime 23.

Jaga selle näite eeskujul:

$$8532 : 316; \quad 7884 : 498; \quad 8128 : 254.$$

392. Lahenda kirjalikult. Kontrolli jagatise korrutamise teel.

a) 6358 : 374	b) 8568 : 136	c) 7824 : 326	d) 8866 : 286
8028 : 223	4004 : 286	8041 : 187	7722 : 143
7176 : 138	7945 : 227	6848 : 428	6516 : 362
7521 : 327	8056 : 152	8136 : 113	8695 : 185

393. Õmblustöökojale osteti 23 õmblusmasinat, mille hind oli 136 rubla ja 17 õmblusmasinat, mille hind oli 112 rubla. Mitu rubla tuli kogu ostu eest maksta?
394. Valmisriiete kauplusse toodi kaht sorti talvemantleid kokku 5742 rubla eest, kallimaid mantleid, mille hind oli 142 rubla, toodi 18 tükki. Odavamaid mantleid toodi 27. Kui palju maksis odavam mantel?
395. Valmisriiete kauplusse toodi kaht sorti kasukaid. Kokku 7144 rubla eest. Odavamaid kasukaid, mille hind oli 124 rubla, toodi 28 tükki. Kallima kasuka hind oli 153 rubla. Mitu kallimat kasukat toodi kauplusse?
396. Elektritarkete kauplusse toodi kahel korral kokku 38 ühehinnalist televiisorit, kusjuures esimesel korral toodi 12 televiisorit rohkem kui teisel korral. Esimesel korral toodud televiisorid maksid 2916 rubla rohkem teisel korral toodud televiisoritest. Mitu rubla maksti kummalgi korral toodud televiisorite eest?
397. Mööblivabrikus valmistati oktoobri- ja novembrikuuga kokku 51 ühehinnalist diivanit, kusjuures oktoobrikuul valmistati 13 diivanit vähem kui novembrikuul. Oktoobrikuul valmistatud diivanid maksid 1846 rubla vähem novembrikuus valmistatud diivanitest. Mitme rubla eest valmistas mööblivabrik diivaneid kummalgi kuul?
398. Valmisriiete kauplusse toodi 46 ülikonda hinnaga 124 rubla ülikond ja 50 talvepalitut hinnaga 143 rubla palitu. Mitme rubla eest toodi kauplusse ülikondi ja palituid?
399. Majapidamistarvete kauplusse toodi kahehinnalisi lõunaserviise 9716 rubla eest. Kallimaid serviise toodi 26, hinnaga 218 rubla serviis. Odavamaid serviise toodi 23. Mitu rubla maksis odavam serviis?
400. Majapidamistarvete kauplusse toodi kahehinnalisi lõunaserviise kokku 8804 rubla eest. Odavamaid serviise toodi 26, hinnaga 178 rubla serviis. Kallima serviisi hind oli 232 rubla. Mitu kallimat serviisi toodi kauplusse?

401. Arvuta kirjalikult. Kontrolli tulemusi.

a) $17 \cdot 456$	b) $7998 : 43$	c) $72 \cdot 117$	d) $7568 : 473$
$32 \cdot 224$	$5404 : 14$	$48 \cdot 193$	$8968 : 236$
$57 \cdot 148$	$8494 : 62$	$19 \cdot 428$	$8478 : 157$
$28 \cdot 327$	$8732 : 74$	$67 \cdot 139$	$7544 : 328$

402. a) $42 \cdot 189$ b) $4592 : 16$ c) $78 \cdot 116$ d) $7452 : 324$
 $16 \cdot 473$ $7592 : 52$ $36 \cdot 247$ $8056 : 152$
 $63 \cdot 127$ $7684 : 34$ $58 \cdot 153$ $8208 : 456$
 $27 \cdot 318$ $8568 : 72$ $14 \cdot 352$ $8878 : 193$

403. a) $15 \cdot 495$ b) $9045 : 67$ c) $24 \cdot 327$ d) $8024 : 236$
 $53 \cdot 154$ $7925 : 25$ $66 \cdot 123$ $8848 : 158$
 $37 \cdot 227$ $8738 : 17$ $13 \cdot 516$ $6312 : 526$
 $72 \cdot 119$ $8148 : 42$ $46 \cdot 184$ $8468 : 116$

404. a) $28 \cdot 276$ b) $8932 : 58$ c) $17 \cdot 435$ d) $7440 : 438$
 $65 \cdot 133$ $5805 : 15$ $52 \cdot 136$ $8896 : 139$
 $18 \cdot 492$ $8249 : 73$ $34 \cdot 234$ $7291 : 317$
 $49 \cdot 194$ $8856 : 36$ $78 \cdot 116$ $8106 : 193$

405. a) $16 \cdot 427$ b) $8415 : 55$ c) $21 \cdot 458$ d) $5782 : 413$
 $32 \cdot 243$ $8550 : 75$ $43 \cdot 263$ $8742 : 186$
 $73 \cdot 135$ $7848 : 18$ $15 \cdot 533$ $7128 : 324$
 $54 \cdot 154$ $8736 : 39$ $68 \cdot 134$ $8448 : 132$

406. Korruta peast. Kontrolli tulemusi korrutamise teel teises järjekorras.

a) $18 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 9$	b) $4 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 10$	c) $9 \cdot 8 \cdot 15 \cdot 2$
$7 \cdot 15 \cdot 8 \cdot 10$	$12 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 3$	$14 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 10$
$16 \cdot 5 \cdot 7 \cdot 2$	$8 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 5$	$8 \cdot 7 \cdot 2 \cdot 3$
$14 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7$	$25 \cdot 4 \cdot 6 \cdot 3$	$6 \cdot 5 \cdot 8 \cdot 7$

407. Harjutus $30 \cdot 112$ lahenda peast nii:

$$3 \cdot 112 \dots 10 \cdot 336 \dots 3360$$

Ütle: $112 \dots 336 \dots 3360$

Kirjuta nii: $30 \cdot 112 = 3360$.

Korruta selle näite eeskujul:

$$40 \cdot 112; \quad 20 \cdot 324; \quad 30 \cdot 213$$

408. Korruta peast:

a) $30 \cdot 225$	b) $70 \cdot 111$	c) $50 \cdot 111$	d) $40 \cdot 212$
$20 \cdot 315$	$30 \cdot 222$	$30 \cdot 231$	$80 \cdot 111$
$50 \cdot 112$	$50 \cdot 114$	$60 \cdot 112$	$30 \cdot 123$
$40 \cdot 211$	$20 \cdot 412$	$20 \cdot 224$	$50 \cdot 115$

409. Harjutus 6690 : 30 lahenda peast nii:

$$6690 : 10 \dots 669 : 3 \dots 223$$

Ütle: $6690 \dots 669 \dots 223$

Kirjuta nii: $6690 : 30 = 223$

Jaga selle näite eeskujul:

$$8480 : 20; \quad 8600 : 40; \quad 8690 : 30$$

410. Jaga peast:

a) $5550 : 50$	b) $4600 : 40$	c) $9990 : 90$	d) $3330 : 30$
$4280 : 20$	$7770 : 70$	$3960 : 30$	$4820 : 20$
$8480 : 40$	$8240 : 20$	$8880 : 80$	$8840 : 40$
$9630 : 30$	$5600 : 50$	$6690 : 30$	$5600 : 50$

411. Arvuta peast:

a) $90 \cdot 107$	b) $6420 : 60$	c) $40 \cdot 225$	d) $6000 : 40$
$30 \cdot 140$	$8840 : 40$	$60 \cdot 120$	$7500 : 50$
$50 \cdot 109$	$5600 : 70$	$80 \cdot 110$	$8720 : 80$
$20 \cdot 424$	$8400 : 30$	$30 \cdot 150$	$9600 : 60$

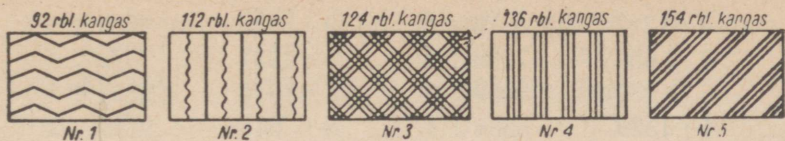
412. a) $80 \cdot 106$ b) $9360 : 30$ c) $90 \cdot 106$ d) $9000 : 20$
$40 \cdot 230$	$8480 : 40$	$60 \cdot 130$	$6000 : 40$
$50 \cdot 120$	$5100 : 30$	$40 \cdot 215$	$5400 : 30$
$30 \cdot 212$	$8400 : 70$	$20 \cdot 450$	$7200 : 60$

413. a) $30 \cdot 150 + 600$ b) $6400 : 40 + 240$ c) $90 \cdot 107 - 130$
$80 \cdot 111 - 580$	$5200 : 30 - 80$	$70 \cdot 120 + 600$
$40 \cdot 130 + 300$	$7200 : 60 + 280$	$40 \cdot 150 - 500$
$70 \cdot 120 - 700$	$8400 : 70 - 60$	$60 \cdot 130 + 800$

414. a) $4240 : 20 + 188$ b) $20 \cdot 424 + 120$ c) $6300 : 70 + 300$
$5550 : 50 - 61$	$50 \cdot 112 - 800$	$5100 : 30 - 500$
$6150 : 30 + 95$	$90 \cdot 111 + 10$	$4800 : 40 + 800$
$8880 : 80 - 31$	$40 \cdot 221 - 340$	$7500 : 50 - 700$

415.	a) 112	b) 5200	c) 70	d) 6400	e) 9720	f) 80	g) 2500
	· 40	-100	· 60	: 40	-120	· 111	· 4
	+20	: 30	-600	· 30	: 30	+120	: 5
	: 30	· 20	: 30	+600	· 5	: 20	· 3
	-20	+100	· 50	: 60	· 3	· 5	: 40
	· 40	: 50	+400	· 108	: 60	+250	-38

416. 8120 rubla jaotati kahe kooli vahel nii, et üks sai 1400 rubla rohkem kui teine. Mitu rubla sai kumbki?
417. Laev sõitis 17 tunniga 272 km. Mitu tundi kulub tal niisama kiiresti sõites 576 km sõitmiseks?
418. Kolmelt katselapilt saadi kokku 964 kg kartuleid. Esimeselt katselapilt saadi 522 kg, teiselt aga 3 korda vähem. Kui palju kartuleid saadi kolmandalt katselapilt?
419. Puukoolis on kokku 9700 noort õunapuud. 28 reas on igaühes 253 puud, igas ülejäänud reas aga igaühes 238 puud. Mitu rida noori õunapuid on selles puukoolis?
420. Puukoolis on 40 rida noori õunapuid, kokku 9584 puud. 16 reas on igaühes 245 puud. Ka ülejäänud ridades on igaühes ühepalju puud. Mitu puud on igas ülejäänud reas?
421. Auto kulutas 50 km sõitmiseks 5 l bensiini, mille hind oli 10 kop. liiter. Mitme kopika eest kulub bensiini 1 km sõitmiseks? Mitme rubla eest kulub bensiini 750 km sõitmiseks?
422. Autol on vaja sõita 750 km. Ta on olnud teel juba 6 tundi, sõites keskmiselt 65 km tunnis. Mitu kilomeetrit on tal veel sõita? Mitme tunniga võib ta ülejäänud maa ära sõita, kui ta hakkas sõitma 7 km tunnis rohkem kui enne?
423. Ruudukujulise kopli külje pikkus on 296 m. Kui pikk on koplit piirav tara?
424. Ruudukujulist koplit piirav tara on 1536 m pikk. Kui pikk on selle ruudu külg?
425. Autobuss kaalus tühjalt 3500 kg. Temas oli 16 täiskasvanut ja 12 last. Mitu kilogrammi kaalub buss koos reisijatega, kui arvestada täiskasvanu keskmiseks kaaluks 70 kg ja lapse keskmiseks kaaluks 30 kg?

426. Kauplusse toodi 18 kangast riidet nr. 1 ja 23 kangast riidet nr. 2. Mitu rubla tuli maksta?
427. Kauplusse toodi riidet nr. 2 ja riidet nr. 4, kokku 5300 rubla eest. Riidet nr. 4 toodi 18 kangast. Mitu kangast toodi riidet nr. 2?
428. Kauplus tellis baasist 872 rubla eest villast riidet ja peale selle veel riidet nr. 4 ja riidet nr. 5, kõiki kokku 9608 rubla eest. Riidet nr. 4 telliti 28 kangast. Mitu kangast telliti riidet nr. 5?
429. Koolimaja remontimiseks kulus 3682 töötundi. Mitu 7-tunnist tööpäeva see on?
430. Autokoormas on 4 kg raskused tellised. Mitu tellist on autol, kui koorem kaalub 2412 kg?
431. 4500 kg kartuleid on vaja panna kottidesse. Mitu kotti on selleks vaja, kui iga kott mahutab 50 kg? 60 kg?
432. Tehas valmistas 27 päevaga 1026 pesupesemismasinat. Mitu pesupesemismasinat valmistas tehas päevas?
433. 24 õpilast töötasid kolhoosis kokku 3600 tundi. Mitu tundi töötas keskmiselt iga õpilane?
434. Autol oli vaja sõita 1012 km. 7 tundi sõitis ta 48 km igas tunnis. Ülejäänud maa sõitis ta ära 13 tunniga. Mitu kilomeetrit sõitis ta siis tunnis?
435. Septembrikuus kulus internaatkooli sööklas 9750 rubla eest toiduaineid. Mitme rubla eest kulus toiduaineid oktoobrikuu esimese 24 päeva jooksul, kui iga päev kulus neid niisama palju kui septembris?
436. 87 naiste käekella eest maksis kauplus 3393 rubla. Mitu samahinnalist käekella tellis kauplus järgmisel korral, kui nende eest makseti 4953 rubla?

437. Arvuta kirjalikult. Kontrolli tulemusi.

a) $3 \cdot 1247$	b) $3376 : 8$	c) $9 \cdot 738$	d) $8561 : 3$
$8 \cdot 658$	$7268 : 2$	$5 \cdot 1237$	$7972 : 4$
$6 \cdot 736$	$8967 : 3$	$6 \cdot 1346$	$7854 : 7$
$4 \cdot 1329$	$6584 : 4$	$8 \cdot 548$	$6746 : 2$

438. a) $20 \cdot 493$ b) $4780 : 20$ c) $30 \cdot 324$ d) $8540 : 70$
 $50 \cdot 178$ $7650 : 90$ $20 \cdot 427$ $8640 : 30$
 $40 \cdot 136$ $9720 : 40$ $70 \cdot 126$ $7450 : 50$
 $30 \cdot 256$ $7920 : 60$ $50 \cdot 173$ $8370 : 90$

439. a) $16 \cdot 296$ b) $1476 : 12$ c) $26 \cdot 318$ d) $5016 : 57$
 $15 \cdot 475$ $1820 : 14$ $17 \cdot 487$ $3060 : 68$
 $12 \cdot 346$ $4224 : 24$ $28 \cdot 327$ $5304 : 78$
 $23 \cdot 247$ $3115 : 35$ $41 \cdot 217$ $5610 : 66$

440. a) 124 b) 128 c) 261 d) 229 e) 312 f) 478 g) 345
 $\times 51$ $\times 72$ $\times 32$ $\times 38$ $\times 29$ $\times 18$ $\times 24$

441. a) 286 b) 438 c) 326 d) 154 e) 174 f) 168 g) 218
 $\times 24$ $\times 13$ $\times 23$ $\times 57$ $\times 68$ $\times 73$ $\times 37$

442. a) $1242 : 18$ b) $1428 : 28$ c) $1368 : 114$ d) $7322 : 432$
 $2548 : 26$ $6512 : 32$ $1612 : 124$ $8820 : 315$
 $2350 : 19$ $5074 : 43$ $2875 : 115$ $8446 : 263$
 $6120 : 18$ $6312 : 24$ $9630 : 214$ $7776 : 324$

443. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi korrutamise teel teises järjekorras.

a) $15 \cdot 4 \cdot 7 \cdot 10$ b) $3 \cdot 15 \cdot 2 \cdot 4$ c) $50 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4$
 $8 \cdot 7 \cdot 10 \cdot 2$ $24 \cdot 3 \cdot 10 \cdot 5$ $5 \cdot 16 \cdot 4 \cdot 10$
 $6 \cdot 10 \cdot 5 \cdot 4$ $6 \cdot 4 \cdot 15 \cdot 10$ $14 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 10$
 $9 \cdot 8 \cdot 5 \cdot 10$ $9 \cdot 3 \cdot 10 \cdot 2$ $9 \cdot 5 \cdot 2 \cdot 7$

444. Arvuta peast:

a) $7 \cdot 500$ b) $4200 : 6$ c) $2 \cdot 700$ d) $2500 : 5$
 $3 \cdot 700$ $5400 : 9$ $5 \cdot 900$ $4800 : 8$
 $8 \cdot 900$ $3600 : 4$ $9 \cdot 700$ $3600 : 6$
 $4 \cdot 600$ $2100 : 7$ $6 \cdot 400$ $8100 : 9$

445. a) $2 \cdot 903$ b) $4230 : 6$ c) $7 \cdot 504$ d) $1816 : 2$
 $4 \cdot 607$ $2772 : 9$ $3 \cdot 807$ $1535 : 5$
 $8 \cdot 204$ $2412 : 3$ $6 \cdot 408$ $3236 : 8$
 $5 \cdot 309$ $2763 : 7$ $9 \cdot 603$ $3628 : 4$

446. a) $3 \cdot 1800$ b) $7200 : 4$ c) $7 \cdot 1300$ d) $5100 : 3$
 $5 \cdot 1700$ $8100 : 9$ $8 \cdot 1200$ $7500 : 5$
 $2 \cdot 2600$ $5800 : 2$ $6 \cdot 1500$ $8400 : 7$
 $4 \cdot 1600$ $9600 : 8$ $9 \cdot 1100$ $7800 : 6$

447. a) $7 \cdot 610$ b) $1880 : 2$ c) $2 \cdot 830$ d) $3680 : 4$
 $3 \cdot 920$ $4260 : 6$ $9 \cdot 310$ $4970 : 7$
 $5 \cdot 710$ $3280 : 8$ $6 \cdot 910$ $2530 : 5$
 $4 \cdot 612$ $2790 : 3$ $8 \cdot 710$ $3690 : 9$

448. a) $5 \cdot 720$ b) $9600 : 10$ c) $15 \cdot 240$ d) $9800 : 5$
 $10 \cdot 840$ $7200 : 5$ $5 \cdot 860$ $3400 : 10$
 $11 \cdot 620$ $8600 : 5$ $15 \cdot 320$ $5600 : 5$
 $9 \cdot 580$ $4900 : 10$ $11 \cdot 620$ $6830 : 10$

449. a) $40 \cdot 112$ b) $6690 : 30$ c) $50 \cdot 111$ d) $8480 : 20$
 $20 \cdot 315$ $7770 : 70$ $30 \cdot 213$ $4840 : 40$
 $60 \cdot 112$ $5550 : 50$ $20 \cdot 423$ $9690 : 30$
 $30 \cdot 224$ $8460 : 20$ $40 \cdot 212$ $8880 : 80$

450. a) $30 \cdot 207$ b) $6540 : 60$ c) $80 \cdot 106$ d) $6180 : 2$
 $50 \cdot 109$ $9720 : 90$ $60 \cdot 109$ $5350 : 5$
 $20 \cdot 408$ $7490 : 70$ $90 \cdot 105$ $8240 : 8$
 $40 \cdot 209$ $9270 : 30$ $70 \cdot 108$ $4240 : 6$

451. a) $20 \cdot 280$ b) $6500 : 50$ c) $60 \cdot 150$ d) $8400 : 60$
 $40 \cdot 160$ $9800 : 70$ $40 \cdot 230$ $5800 : 20$
 $60 \cdot 120$ $9900 : 90$ $70 \cdot 120$ $7200 : 30$
 $30 \cdot 170$ $9600 : 80$ $20 \cdot 360$ $6800 : 40$

452. a) $40 \cdot 150 - 700$ b) $5100 : 30 + 250$ c) $70 \cdot 109 + 170$
 $80 \cdot 110 + 500$ $7500 : 50 - 70$ $50 \cdot 107 - 230$
 $30 \cdot 250 - 900$ $9200 : 20 + 800$ $30 \cdot 206 + 120$
 $50 \cdot 130 + 800$ $5600 : 40 - 600$ $60 \cdot 108 - 280$

453. a) $9270 : 90 + 250$ b) $30 \cdot 150 + 700$ c) $6500 : 50 + 450$
 $8240 : 40 - 76$ $60 \cdot 109 - 240$ $8160 : 20 - 78$
 $6140 : 20 + 103$ $70 \cdot 120 + 600$ $7200 : 40 + 270$
 $8720 : 80 - 54$ $50 \cdot 107 - 150$ $9540 : 90 - 56$

454. a) 109   b) 9720   c) 6500   d) 120   e) 307   f) 4240   g) 103
 $\cdot 60$ -120 $: 50$ $+87$ $\cdot 30$ $+260$ $+205$
 -140 $: 80$ $+79$ $\cdot 30$ -110 $: 30$ $\cdot 30$
 $: 40$ -13 $\cdot 40$ -210 $: 70$ $+56$ $+360$
 -52 $\cdot 60$ $+40$ $: 20$ -24 $\cdot 30$ $: 80$
 $\cdot 90$ $+80$ $: 70$ $+7$ $\cdot 40$ $: 60$ -11

---

455. Rühm pioneere matkas linnast välja. Paari tunniga jõudsid nad kilomeetritulbani, millel seisis:

10

Mitu kilomeetrit oli neil käidud?

11. kilomeetritulbani?

Mitu meetrit oli neil käidud?

456. Mitu kilomeetrit oli neil käidud, kui nad jõudsid järgmise, Mitu meetrit oli neil siis käidud?

457. Kirjuta meetrites:

15 km; 18 km; 24 km; 36 km; 42 km; 57 km.

Kirjuta nii: 13 km = 13 000 m.

Loe kõik kirjutatud arvud.

458. Mitu grammi on 1 kg? Mitu grammi on 2 kg? 7 kg? 18 kg? 24 kg?

459. Kirjuta grammides: 17 kg; 25 kg; 43 kg; 76 kg; 82 kg; 96 kg. Kirjuta nii: 38 kg = 38 000 g.

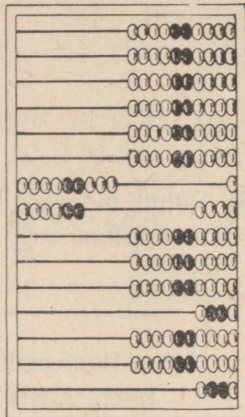
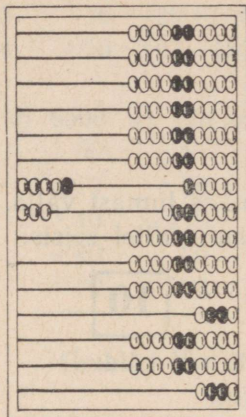
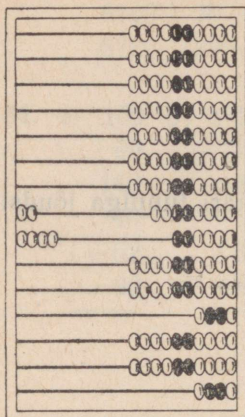
Loe kõik kirjutatud arvud.

460. Võta arvelaual ja kirjuta numbritega: kakskümmend tuhat; seitsekümmend tuhat; kolmkümmend kaks tuhat; kuuskümmend neli tuhat; kaheksakümmend seitse tuhat; nelikümmend viis tuhat. Loe kõik kirjutatud arvud.

461. Võta arvelaual ja loe kõik arvud:

- a) 8 tuhandest 1000-kaupa kuni 12 tuhandeni ja tagasi;
- b) 20 tuhandest 1000-kaupa kuni 31 tuhandeni ja tagasi;
- c) 56 tuhandest 1000-kaupa kuni 62 tuhandeni ja tagasi;
- d) 87 tuhandest 1000-kaupa kuni 93 tuhandeni ja tagasi.

e) loe arvelaualt:

Pea meeles:

Iga 10 ühelist moodustab 1 kümnelise, iga 10 kümnelist moodustab 1 sajalise, iga 10 sajalist moodustab 1 tuhandelise ja iga 10 tuhandelist 1 kümnetuhandelise.

462. Arvuta peast.

a) $10\ 000 + 10\ 000$	b) $30\ 000 + 10\ 000$	c) $50\ 000 + 10\ 000$
$20\ 000 - 10\ 000$	$40\ 000 - 10\ 000$	$60\ 000 - 10\ 000$
$20\ 000 + 10\ 000$	$40\ 000 + 10\ 000$	$60\ 000 + 10\ 000$
$30\ 000 - 10\ 000$	$50\ 000 - 10\ 000$	$70\ 000 - 10\ 000$

463. a) $70\ 000 + 10\ 000$	b) $90\ 000 + 10\ 000$	c) $20\ 000 + 3000$
$80\ 000 - 10\ 000$	$100\ 000 - 10\ 000$	$27\ 000 - 7000$
$80\ 000 + 10\ 000$	$10\ 000 + 1000$	$30\ 000 + 5000$
$90\ 000 - 10\ 000$	$17\ 000 - 4000$	$48\ 000 - 8000$

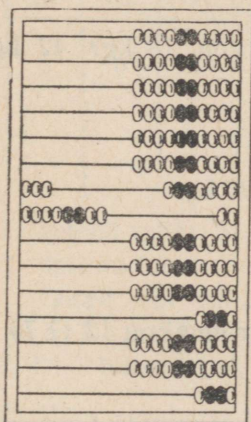
464. a) $40\ 000 + 7000$	b) $92\ 000 + 1000$	c) $53000 + 4000$
$86\ 000 - 6000$	$45\ 000 - 1000$	$98\ 000 - 4000$
$70\ 000 + 2000$	$63\ 000 + 2000$	$31\ 000 + 5000$
$94\ 000 - 4000$	$75\ 000 - 2000$	$87\ 000 - 5000$

465. a) $29\ 000 + 1000$	b) $75\ 000 + 5000$	c) $14\ 000 + 6000$
$40\ 000 - 1000$	$90\ 000 - 5000$	$30\ 000 - 6000$
$38\ 000 + 2000$	$63\ 000 + 7000$	$22\ 000 + 8000$
$50\ 000 - 2000$	$80\ 000 - 7000$	$60\ 000 - 8000$

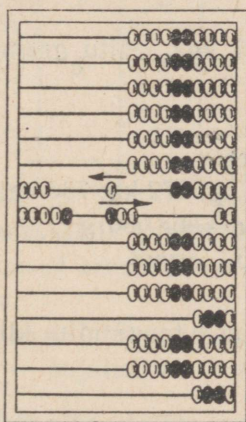
Arvuta peast.

466. a) $28\ 000 + 4\ 000$ b) $48\ 000 + 6\ 000$ c) $73\ 000 + 8\ 000$
 $51\ 000 - 4\ 000$ $93\ 000 - 7\ 000$ $61\ 000 - 5\ 000$
 $35\ 000 + 7\ 000$ $74\ 000 + 9\ 000$ $57\ 000 + 4\ 000$
 $62\ 000 - 7\ 000$ $85\ 000 - 8\ 000$ $21\ 000 - 3\ 000$
467. a) $36\ 000 + 4\ 000$ b) $68\ 000 + 5\ 000$ c) $37\ 000 + 25\ 000$
 $80\ 000 - 5\ 000$ $91\ 000 - 3\ 000$ $42\ 000 - 16\ 000$
 $72\ 000 + 8\ 000$ $26\ 000 + 8\ 000$ $56\ 000 + 28\ 000$
 $50\ 000 - 6\ 000$ $43\ 000 - 7\ 000$ $84\ 000 - 37\ 000$
468. a) $76\ 000 + 15\ 000$ b) $58\ 000 + 37\ 000$ c) $27\ 000 + 56\ 000$
 $93\ 000 - 48\ 000$ $72\ 000 - 25\ 000$ $91\ 000 - 45\ 000$
 $29\ 000 + 57\ 000$ $18\ 000 + 39\ 000$ $36\ 000 + 37\ 000$
 $81\ 000 - 38\ 000$ $45\ 000 - 18\ 000$ $42\ 000 - 23\ 000$

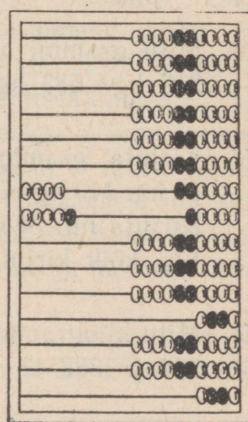
469. Et liita arvelaual $38\ 000$ -ga $7\ 000$, liida $10\ 000$ ja lahuta need $3\ 000$, mis sa ülearu liitsid.

38 000

$38\ 000 + 7\ 000$

45 000

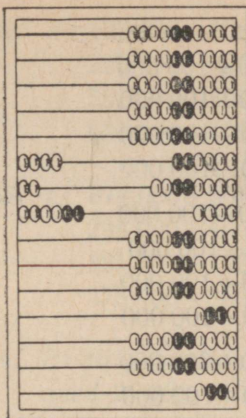
Liida selle näite eeskujul:

$47\ 000 + 5\ 000$; $86\ 000 + 8\ 000$; $25\ 000 + 6\ 000$.

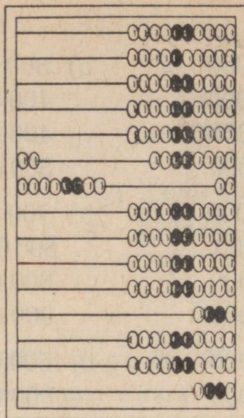
470. Liida arvelaual:

- a) $18\ 000 + 6\ 000$ b) $25\ 000 + 17\ 000$ c) $78\ 000 + 14\ 000$
 $75\ 000 + 8\ 000$ $38\ 000 + 23\ 000$ $16\ 000 + 38\ 000$
 $49\ 000 + 3\ 000$ $57\ 000 + 36\ 000$ $45\ 000 + 29\ 000$
 $66\ 000 + 5\ 000$ $88\ 000 + 9\ 000$ $58\ 000 + 17\ 000$

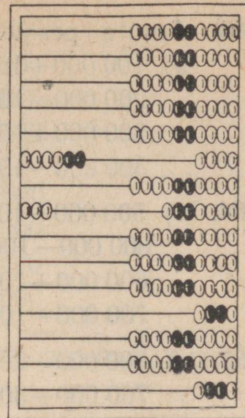
471. Auto on sõitnud 100 km. Mitu meetrit see on?
472. Mitu kilomeetrit on auto sõitnud ja mitu meetrit see on, kui ta sõidab veel 1 km? 10 km? 20 km?
473. Kirjuta meetrites: 152 km; 230 km; 375 km; 583 km; 746 km; 897 km.
Kirjuta nii: $428 \text{ km} = 428\,000 \text{ m}$.
Loe kõik kirjutatud arvud.
474. Mitu millimeetrit on 1 m? Mitu millimeetrit on 15 m? 36 m? 187 m? 612 m?
475. Kirjuta millimeetrites:
72 m; 96 m; 123 m; 345 m; 587 m; 863 m.
Kirjuta nii: $762 \text{ m} = 762\,000 \text{ mm}$.
Loe kõik kirjutatud arvud.
476. Mitu grammi on 1 kg? Mitu grammi on 18 kg? 42 kg? 216 kg? 583 kg?
477. Kirjuta grammides:
68 kg; 113 kg; 423 kg; 672 kg; 736 kg; 987 kg.
Kirjuta nii: $368 \text{ kg} = 368\,000 \text{ g}$.
Loe kõik kirjutatud arvud.
478. Mitu kilogrammi on 1 tonn? Mitu kilogrammi on 12 t? 75 t? 164 t? 382 t?
479. Kirjuta kilogrammides:
87 t; 153 t; 384 t; 506 t; 624 t; 815 t.
Kirjuta nii: $436 \text{ t} = 436\,000 \text{ kg}$.
Loe kõik kirjutatud arvud.
480. Võta arvelaual ja kirjuta numbritega: sada kolmkümmend neli tuhat; kolmsada kaheksakümmend viis tuhat; viissada kuuskümmend kolm tuhat; seitsesada nelikümmend kaks tuhat; kaheksasada kolm tuhat; üheksasada kuuskümmend tuhat. Loe kõik kirjutatud arvud.

426 000

280 000

603 000

481. Joonista vihikusse samasugune tabel, nagu on raamatus, ja kirjuta sellesse tabelisse numbritega järgmised arvud:

ST	KT	T	S	K	Ü
3	0	8	0	0	0

- 1) viissada kaks-kümmend kolm tuhat;
- 2) kolmsada seitsekümmend kahekümmend neli tuhat;
- 3) kuus-sada neli tuhat;
- 4) kaheksasada seit-

seteist tuhat; 5) üheksasada kaheksakümmend tuhat; 6) seitsesada tuhat. Võta need arvud ka arvelaul ja loe need arvelaulalt või vihikust.

Märkus: ST tähendab sajatuhandelisi, KT — kümnetuhandelisi, T — tuhandelisi, S — sajalisi, K — kümnelisi, Ü — ühelisi.

482. Võta arvelaul ja loe kõik arvud:

- a) 80 tuhandest 10 000 kaupa kuni 130 tuhandeni ja tagasi;
- b) 170 tuhandest 10 000 kaupa kuni 220 tuhandeni ja tagasi;
- c) 360 tuhandest 10 000 kaupa kuni 410 tuhandeni ja tagasi;
- d) 780 tuhandest 10 000 kaupa kuni 830 tuhandeni ja tagasi.

Pea meeles:

Iga 10 kümnelist moodustavad 1 sajalise, iga 10 sajalist moodustavad 1 tuhandelise, iga 10 tuhandelist moodustavad 1 kümnetuhandelise ja iga 10 kümnetuhandelist 1 sajatuhandelise.

483. Arvuta peast.

- a) $100\ 000 + 100\ 000$
 $200\ 000 - 100\ 000$
 $200\ 000 + 100\ 000$
 $300\ 000 - 100\ 000$

- b) $300\ 000 + 100\ 000$
 $400\ 000 + 100\ 000$
 $400\ 000 - 100\ 000$
 $500\ 000 - 100\ 000$

484. a) $500\ 000 + 100\ 000$
 $600\ 000 - 100\ 000$
 $600\ 000 + 100\ 000$
 $700\ 000 - 100\ 000$

- b) $700\ 000 + 100\ 000$
 $800\ 000 - 100\ 000$
 $800\ 000 + 100\ 000$
 $900\ 000 - 100\ 000$

485. a) $300\ 000 + 200\ 000$
 $700\ 000 - 300\ 000$
 $200\ 000 + 400\ 000$
 $800\ 000 - 500\ 000$

- b) $600\ 000 + 300\ 000$
 $900\ 000 - 700\ 000$
 $500\ 000 + 200\ 000$
 $400\ 000 - 300\ 000$

486. a) $400\ 000 + 200\ 000$
 $800\ 000 - 600\ 000$
 $500\ 000 + 300\ 000$
 $700\ 000 - 200\ 000$

- b) $200\ 000 + 600\ 000$
 $900\ 000 - 400\ 000$
 $600\ 000 + 300\ 000$
 $800\ 000 - 200\ 000$

487. a) $350\ 000 + 200\ 000$
 $740\ 000 - 500\ 000$
 $600\ 000 + 180\ 000$
 $930\ 000 - 200\ 000$

- b) $300\ 000 + 420\ 000$
 $870\ 000 - 500\ 000$
 $280\ 000 + 600\ 000$
 $760\ 000 - 300\ 000$

488. a) $300\ 000 + 50\ 000$
 $520\ 000 - 20\ 000$
 $800\ 000 + 40\ 000$
 $650\ 000 - 50\ 000$

- b) $430\ 000 + 20\ 000$
 $780\ 000 - 30\ 000$
 $250\ 000 + 40\ 000$
 $960\ 000 - 50\ 000$

489. a) $240\ 000 + 120\ 000$
 $480\ 000 - 230\ 000$
 $150\ 000 + 310\ 000$
 $760\ 000 - 420\ 000$

- b) $320\ 000 + 430\ 000$
 $570\ 000 - 150\ 000$
 $840\ 000 + 120\ 000$
 $980\ 000 - 530\ 000$

490. a) $580\ 000 + 20\ 000$
 $700\ 000 - 50\ 000$
 $360\ 000 + 40\ 000$
 $900\ 000 - 70\ 000$

- b) $650\ 000 + 50\ 000$
 $800\ 000 - 60\ 000$
 $220\ 000 + 80\ 000$
 $400\ 000 - 90\ 000$

491. a) $380\ 000 + 40\ 000$
 $510\ 000 - 60\ 000$
 $790\ 000 + 30\ 000$
 $930\ 000 - 70\ 000$

- b) $670\ 000 + 50\ 000$
 $120\ 000 - 60\ 000$
 $260\ 000 + 90\ 000$
 $440\ 000 - 80\ 000$

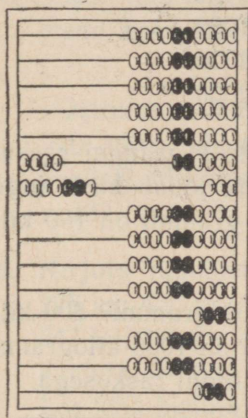
492. a) $125\ 000 + 1\ 000$
 $248\ 000 - 3\ 000$
 $502\ 000 + 5\ 000$
 $637\ 000 - 4\ 000$

b) $243\ 000 + 4\ 000$
 $358\ 000 - 6\ 000$
 $782\ 000 + 5\ 000$
 $987\ 000 - 3\ 000$

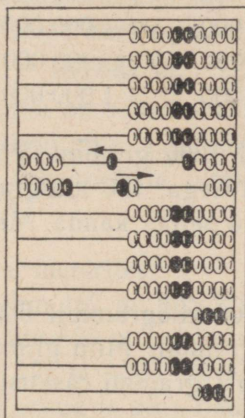
493. a) $874\ 000 + 3\ 000$
 $298\ 000 - 4\ 000$
 $821\ 000 + 7\ 000$
 $375\ 000 - 3\ 000$

b) $432\ 000 + 7\ 000$
 $527\ 000 - 5\ 000$
 $791\ 000 + 6\ 000$
 $819\ 000 - 8\ 000$

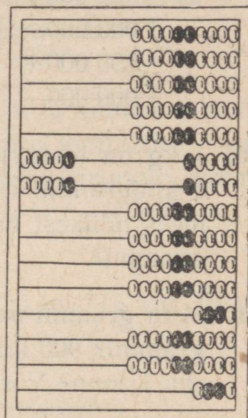
494. Et liita arvelaul 470 000-ga 80 000, liida 100 000 ja lahuta need 20 000, mis sa ülearu liitsid.

470 000

470 000 + 80 000

550 000.

Liida selle näite eeskujul:

$560\ 000 + 70\ 000$; $380\ 000 + 150\ 000$; $270\ 000 + 360\ 000$.

495. Liida arvelaul. Kirjuta vastused vihikusse.

a) $180\ 000 + 350\ 000$
 $460\ 000 + 270\ 000$
 $740\ 000 + 180\ 000$
 $250\ 000 + 360\ 000$

b) $590\ 000 + 240\ 000$
 $840\ 000 + 90\ 000$
 $370\ 000 + 360\ 000$
 $150\ 000 + 670\ 000$

496. a) $360\ 000 + 78\ 000$
 $645\ 000 + 86\ 000$
 $197\ 000 + 32\ 000$
 $458\ 000 + 87\ 000$

b) $187\ 000 + 356\ 000$
 $473\ 000 + 289\ 000$
 $268\ 000 + 145\ 000$
 $594\ 000 + 286\ 000$

497. 1 meeter on teatavasti 1000 millimeetrit. Võrdle 1 millimeetri pikkust 1 meetri pikkusega. Võrdle 1 millimeetri pikkust 100 m pikkusega. Mitu millimeetrit on 100 m?
498. Mitu millimeetrit on 200 meetrit? 400 meetrit? 700 meetrit? 900 meetrit? Mitu millimeetrit on 1000 m ehk 1 km? Võrdle 1 millimeetri pikkust 1 km pikkusega.
499. Tuhat tuhandet on üks miljon. Üks miljon kirjutatakse numbritega nii:

1 000 000

Arvuta peast:

a) 900 000 + 100 000	b) 999 000 + 1000
1 000 000 - 100 000	1 000 000 - 1000
990 000 + 10 000	998 000 + 2000
1 000 000 - 10 000	1 000 000 - 2000

500. 1 kg on teatavasti 1000 grammi. Võrdle 1 grammi raskust 1 kilogrammi raskusega. 100 kilogrammi jõuab hästi tugev mees lühikest maad seljas kanda. Mitu grammi on 100 kilogrammi?
501. Mitu grammi on 300 kilogrammi? 500 kilogrammi? 800 kilogrammi? 900 kilogrammi? Mitu grammi on 1000 kilogrammi ehk 1 tonn? Võrdle 1 grammi raskust 1 tonni raskusega.

1 kopikas kaalub
1 gramm.

1 tonn ehk 1 000 000 grammi on
2 «Moskvitši» koormat.

502. 1-kopikase mündi paksus on 1 millimeeter. Kui kõrge tulba saaksime, kui me 1 000 000 kopikat üksteise otsa laoksime?
503. Arvuta peast.
a) 800 000 + 200 000	b) 950 000 + 50 000
1 000 000 - 300 000	1 000 000 - 30 000
600 000 + 400 000	980 000 + 20 000
1 000 000 - 500 000	1 000 000 - 40 000

504. a) $997\ 000 + 3000$ b) $750\ 000 + 250\ 000$
 $1\ 000\ 000 - 4000$ $1\ 000\ 000 - 120\ 000$
 $992\ 000 + 8000$ $630\ 000 + 370\ 000$
 $1\ 000\ 000 - 7000$ $1\ 000\ 000 - 480\ 000$

505. a) $430\ 000 + 570\ 000$ b) $530\ 000 + 470\ 000$
 $1\ 000\ 000 - 240\ 000$ $1\ 000\ 000 - 350\ 000$
 $360\ 000 + 640\ 000$ $280\ 000 + 720\ 000$
 $1\ 000\ 000 - 590\ 000$ $1\ 000\ 000 - 630\ 000$

506. Täpsete mõõtmiste andmeil on kahe linna vahemaa 186 km 682 m. Mitu meetrit see on?

507. Sada kaheksakümmend kuus tuhat kuussada kaheksakümmend kaks meetrit kirjutatakse numbritega nii:

186 682 m.

Mitu sajatuhandelist on selles arvus? mitu kümnetuhandelist? mitu tuhandelist? mitu sajalist? mitu kümnelist? mitu ühelist? Miks pole tuhandeliste järele vaja kirjutada kolme nulli?

508. Kirjuta numbritega meetrites:

275 km 456 m; 483 km 187 m; 625 km 936 m; 815 km 326 m;
 547 km 215 m; 754 km 803 m.

Kirjuta nii: 385 km 173 m = 385 173 m.

Loe kõik kirjutatud arvud ja võta nad arvelaual.

509. Mitmendal kohal vasakult paremale loendades seisavad üheliised? kümneliised? sajaliised? tuhandeliised? kümnetuhandeliised? sajatuhandeliised?

510. Millest me teame, et arvus 587 364 number 7 tähendab tuhandelisi? number 8 kümnetuhandelisi? number 5 sajatuhandelisi? Mitu numbrit peab alati olema tuhandeliste järel ja mida igaüks neist tähendab?

511. Mis me peame kirjutama sajaliste kohale, kui me arvust 587 364 lahutame 300, nii et sinna enam sajalisi ei jää? Mis juhtub, kui me jätame selle nulli kirjutamata?

Mis me peame kirjutama kümneliste kohale, kui me samast arvust lahutame veel 60, nii et sinna ka kümnelisi enam ei jää?

512. Kirjuta meetrites:

183 km 400 m; 237 km 380 m; 563 km 23 m; 894 km 7 m;
360 km 2 m; 400 km 1 m; 100 km 1 m; 200 km 2 m.

Kirjuta nii: 500 km 5 m = 500 005 m.

Võta kõik kirjutatud arvud ka arvelaual ja loe need kas vihikust või arvelaualt.

513. Joonista vihikusse samasugune tabel, nagu on raamatus, ja kirjuta sellesse tabelisse järgmised arvud: 1) kolmsada nelikümmend viis tuhat ükssada kakskümmend kaheksa; 2) seitsesada kuuskümmend tuhat kolmkümmend viis; 3) nelisada tuhat kolm; 4) üheksasada tuhat kaksteist; 5) viissada kuuskümmend tuhat üks; 6) kaheksasada tuhat kolm.

ST	KT	T	S	K	Ü
5	2	4	0	6	7

kümmend viis tuhat ükssada kakskümmend kaheksa; 2) seitsesada kuuskümmend tuhat kolmkümmend viis; 3) nelisada tuhat kolm; 4) üheksasada tuhat kaksteist; 5) viissada kuuskümmend tuhat üks; 6) kaheksasada tuhat kolm.

Võta need arvud ka arvelaual ja loe need arvelaualt või vihikust.

514. Kirjuta vihikusse numbritega järgmised arvud: 1) kakssada kolm tuhat viissada seitse; 2) kuussada tuhat viisteist; 3) kolmsada nelikümmend tuhat kuus; 4) sada tuhat üks; 5) viissada kuuskümmend seitse tuhat kolmsada; 6) kaheksasada tuhat kaheksa; 7) nelisada tuhat; 8) miljon.

Võta need arvud ka arvelaual ja loe need arvelaualt või vihikust.

515. Võta arvelaual ja loe kõik arvud:

- 237 998-st 1-kaupa kuni 238 005-ni ja tagasi;
- 349 997-st 1-kaupa kuni 350 004-ni ja tagasi;
- 199 996-st 1-kaupa kuni 200 003-ni ja tagasi;
- 452 980-st 10-kaupa kuni 453 040-ni ja tagasi;
- 589 970-st 10-kaupa kuni 590 030-ni ja tagasi;
- 799 990-st 10-kaupa kuni 800 050-ni ja tagasi;
- 925 700-st 100-kaupa kuni 926 300-ni ja tagasi;
- 639 800-st 100-kaupa kuni 640 400-ni ja tagasi;
- 899 600-st 100-kaupa kuni 900 200-ni ja tagasi.

516. Milline arv asub alltoodud arvude ees ja milline arv neile järgneb?

10 000; 20 000; 50 000; 44 000; 85 000;
100 000; 300 000; 600 000; 78 000; 430 000;
127 000; 340 000; 596 000; 900 000; 1 000 000.

517. Liida peast iga tabelis toodud arvuga ja lahuta igast tabelis toodud arvust:

1) 1; 2) 10; 3) 100; 4) 1000; 5) 10 000; 6) 100 000.

a	b	c	d	e
116 423	592 367	759 294	356 897	491 681
327 356	653 942	428 991	193 269	856 949
415 789	835 493	287 699	699 518	257 630
249 326	398 359	593 492	819 191	900 000

518. Arvuta peast.

a) $415\,406 + 600$ b) $203\,108 + 900$
 $326\,523 - 500$ $532\,643 - 600$
 $297\,804 + 200$ $845\,702 + 300$
 $563\,765 - 760$ $173\,284 - 280$

519. a) $205\,406 + 3000$ b) $305\,206 + 5000$
 $816\,120 - 5000$ $320\,648 - 2000$
 $397\,502 + 2000$ $407\,402 + 3000$
 $122\,832 - 1000$ $180\,430 - 6000$

520. a) $308\,205 + 4000$ b) $728\,050 + 7000$
 $452\,807 - 4000$ $114\,206 - 8000$
 $639\,568 + 3000$ $416\,380 + 6000$
 $721\,666 - 5000$ $323\,844 - 5000$

521. a) $525\,317 + 30\,000$ b) $352\,875 + 50\,000$
 $783\,234 - 50\,000$ $503\,128 - 60\,000$
 $237\,158 + 20\,000$ $182\,317 + 20\,000$
 $868\,294 - 40\,000$ $401\,563 - 30\,000$

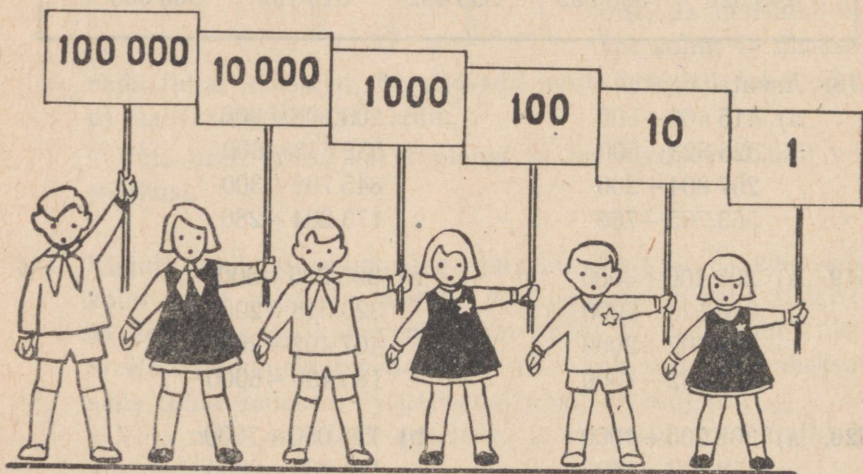
522. a) $328\,225 + 800$ b) $615\,837 + 5000$
 $243\,084 - 600$ $718\,024 - 600$
 $719\,576 + 500$ $825\,387 + 700$
 $724\,035 - 400$ $480\,264 - 8000$

523. a) $754\ 602 + 80$ b) $327\ 583 + 20$ c) $156\ 348 + 60$
 $106\ 062 - 50$ $935\ 405 - 70$ $624\ 501 - 90$
 $825\ 784 + 20$ $258\ 324 + 80$ $805\ 357 + 50$
 $517\ 109 - 60$ $407\ 503 - 40$ $308\ 204 - 70$

524. Liida arvelaual.

- a) $234\ 528 + 65\ 427$ b) $418\ 256 + 743$
 $542\ 387 + 618$ $825\ 473 + 124\ 527$
 $368\ 169 + 1\ 831$ $163\ 584 + 336\ 416$
 $624\ 456 + 375\ 544$ $564\ 308 + 35\ 692$

525. Iga arv koosneb järkudest. Näiteks arv 384 koosneb sajaliste järgust, kümneliste järgust ja üheliste järgust. Iga järk koosneb järguühikuist.

Üks, kümme, sada, tuhat, kümme tuhat ja sada tuhat on järguühikud. Üht nimetatakse 1. järgu ühikuks, kümnet 2. järgu ühikuks, sada 3. järgu ühikuks jne.

Mitmenda järgu ühikuks nimetatakse tuhandet? kümnet tuhandet? sada tuhandet?

526. Järgud on kolmekaupa koondatud klassideks. Nii moodustavad ühelised, kümnelised ja sajaliselised üheliste klassi; tuhandelised, kümnetuhandelised ja sajatuhandelised tuhandeliste klassi.

Kirjuta alltoodud arvud vihikusse ja jaota nad klassideks, jättes tuhandeliste järele suurema vahe:

a) 578374	b) 128396	c) 57287	d) 456008	e) 923567
28105	7582	389004	73982	8376
104347	38163	1945	342103	63504

Kirjuta nii: 56 347; 1 284; 643 259.

527. *Arve alates tuhandest kirjutatakse klasside kaupa. Kõigepealt kirjutatakse tuhandeliste klass kas kolme, kahe või ühe numbriga, selle järgi, kui palju tuhandeid on. Siis kirjutatakse üheliste klass, alati kolme numbriga.*

Kirjuta numbritega: 1) kakssada seitsekümmend kolm tuhat viissada kaheksakümmend kaks; 2) viiskümmend kaheksa tuhat nelikümmend üks; 3) seitse tuhat kuus; 4) kolmsada tuhat viisteist; 5) kuussada kaksikümmend tuhat kaheksa; 6) sada tuhat üks. Võta need arvud ka arvelaul.

528. *Ka suuremate arvude lugemine toimub klasside kaupa. Kõigepealt nimetatakse tuhandeliste arv, lisades sellele sõna «tuhat». Seejärel nimetatakse ühikute arv üheliste klassis.*

Kirjuta alltoodud arvud nii, nagu sa neid loed:

a) 360 243	b) 456 008	c) 192 405	d) 800 000	e) 200 020
58 207	64 001	7 008	100 000	550 005
120 015	287 300	38 030	101 001	900 009

Kirjuta nii: 500 012=500 tuhat 12; 3 003=3 tuhat 3.

529. *Sageli tarvitatakse nimetusi «kõrgem järk» ja «madalam järk». Kõige madalama järgu moodustavad ühelised, järgmise, kõrgema järgu — kümnelised jne.*

Nimeta järjekorras kõik järgud, mida sa tead, alustades madalaimast ja lõpetades kõrgeimaga, ning vastupidi, alustades kõrgeimast ja lõpetades madalaimaga.

530. *Mis tahes järgu 10 ühikut moodustavad 1 järgmise kõrgema järgu ühiku. Nii moodustavad 10 ühelist 1 kümnelise, 10² kümnelist 1 sajalise jne.*

Jätka seda näidete rida.

531. *Tegelikult esineb igas järgus kõige rohkem 9 ühikut. Niipea kui 10 ühikut täis saab, moodustavad nad juba 1 kõrgema järgu ühiku ja kantakse järgmisse järku.*

Proovi seda arvelaual, liites 9 ühelisega 1 ühelise; 9 kümnelisega 1 kümnelise; 9 sajalisega 1 sajalise; 9 tuhandelisega 1 tuhandelise jne.

532. Väikseim arv on 1. Suurim arv, mida me saame veel ühe numbriga kirjutada, on 9. Liites 9-ga veel 1, saame ühe teise järgu ühiku ehk 10. See on väikseim arv, mis kirjutatakse kahe numbriga ehk väikseim kahekohaline arv.

Milline on suurim kahekohaline arv?

533. Millise arvu me saame, kui liidame suurima kahekohalise arvuga veel 1? Nimeta väikseim kolmekohaline arv. Nimeta suurim kolmekohaline arv.

534. Nimeta väikseim ja suurim neljakohaline, viiekohaline, kuuekohaline arv.

535. Millise arvu me saame, kui liidame suurima viiekohalise arvuga veel 1? kui lahutame väikseimast viiekohalisest arvust 1?

536. Liitmisel ja korrutamisel saame sageli järguühikuid üle 9. Niisugusel korral peame need teisendama järgmise kõrgema järgu ühikuiks.

Mitu kümnelist on 20 ühelist? Mitu kümnelist ja mitu ühelist on 25 ühelist? Mitu sajalist ja mitu kümnelist on 32 kümnelist?

537. Teisenda kõrgema järgu ühikuiks:

a) 30 ü.	b) 20 k.	c) 10 s.	d) 40 t.	e) 30 kt.
42 ü.	18 k.	15 s.	36 t.	12 kt.
27 ü.	25 k.	23 s.	54 t.	28 kt.

Märkus: ü. — tähendab ühelisi, k. — kümnelisi, s. — sajalisi, t. — tuhandelisi, kt. — kümnetuhandelisi, st. — sajatuhandelisi.

Kirjuta nii: 30 k. = 3 s.; 43 kt. = 4 st. 3 kt.

538. Jagamisel ja lahutamisel on sageli vaja kõrgema järgu ühikuid teisendada madalama järgu ühikuiks.

Mitu kümnelist on 1 sajaline? 3 sajalist? Mitu tuhandelist on 1 kümnetuhandeline? 2 kümnetuhandelist?

539. Teisenda madalama järgu ühikuiks.

a	b	c	d	e
3 k.	7 s.	1 t.	5 kt.	2 st.
4 k. 2 ü.	1 s. 2 k.	2 t. 3 s.	8 kt. 5 s.	4 st. 1 kt.
5 k. 7 ü.	6 s. 4 k.	7 t. 1 s.	3 kt. 6 s.	9 st. 8 kt.

Kirjuta nii: 7 s. = 70 k.; 1 st. 5 kt. = 15 kt.

540. Arvuta peast.

a) 1 000 000 - 100 000	b) 1 000 000 - 10
1 000 000 - 10 000	1 000 000 - 1
1 000 000 - 1 000	1 000 000 - 30
1 000 000 - 100	1 000 000 - 7

541. a) 900 000 + 100 000	b) 999 990 + 10
990 000 + 10 000	999 999 + 1
999 000 + 1 000	999 960 + 40
999 900 + 100	999 998 + 2

542. a) 997 + 3	b) 99 992 + 8	c) 9 997 + 3
1 000 - 50	100 000 - 20	10 000 - 80
910 + 90	99 960 + 40	9 990 + 10
1 000 - 6	100 000 - 7	10 000 - 30

543. a) 99 900 + 100	b) 9 300 + 700	c) 75 000 + 25 000
100 000 - 500	10 000 - 400	100 000 - 12 000
99 200 + 800	9 100 + 900	54 000 + 46 000
100 000 - 300	10 000 - 200	100 000 - 32 000

544. Kirjuta, mitmest ja milliseist järguühikuist koosnevad arvud:

a) 387 586	b) 905 078	c) 530 080	d) 756 001	e) 48 020
400 504	87 012	25 007	8 050	9 001
30 602	100 001	603 000	230 400	15 000

Kirjuta nii: 703 260 = 7 st. 3 t. 2 s. 6 k.

545. Kirjuta arvud, mis koosnevad allpool toodud järguühikuist:

a) 3 st. 5 kt. 7 s. 2 ü.	b) 7 st. 2 kt. 4 k. 1 ü.
5 st. 8 k. 4 ü.	2 st. 2 ü.
6 kt. 2 t. 3 s. 5 k.	4 kt. 5 t. 7 ü.
1 st. 4 s. 8 ü.	8 st. 4 t. 5 k.

Kirjuta nii: 2 st. 5 t. 3 s. 4 k. = 205 340.

1. Liitmine ja lahutamine

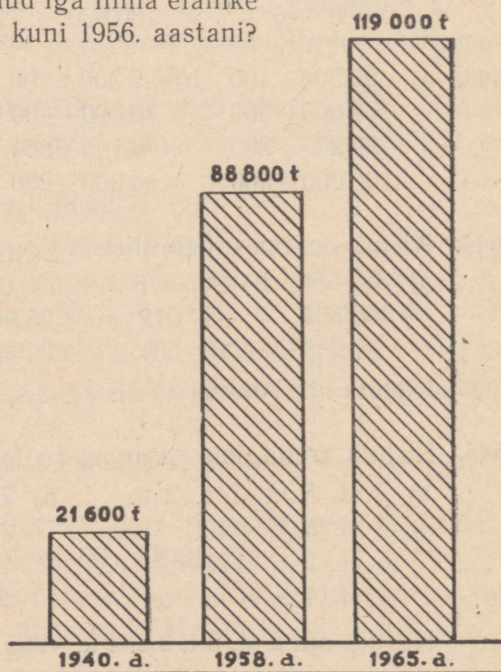
546. Allpool toodud tabelis esinevad andmed Eesti NSV tähtsamate linnade elanike arvu muutumise kohta 1939. aastast 1956. aastani.

Eesti NSV tähtsamate linnade elanike arvu muutumine

Linna nimetus	Elanike arv	
	1939. aastal	1956. aastal
Tallinn	166 726	280 000
Tartu	60 281	74 000
Pärnu	21 886	36 300
Narva	22 437	21 300
Kohtla-Järve	5 000	21 700

Kui palju on tabelis toodud iga linna elanike arv muutunud 1939. aastast kuni 1956. aastani?

547. Eesti NSV-s valmistati 1940. aastal 21 600 t paberit. 1958. aastal aga valmistati 88 800 t. 1965. aastaks tõuseb paberitoodang 119 000 tonnini. Mitu tonni toodeti 1958. aastal rohkem kui 1940. aastal? Mitu tonni toodetakse 1965. aastal rohkem kui 1958. aastal?

548. 1957. aastal valmistas meie õmblustööstus 195 000 palitut, 136 000 villast ülikonda, 39 000 villast kleiti, 122 000 paari villaseid pükse, 54 000 puuvillast kleiti ning 161 000 siidmántlit ja -jakki. Mitu riietuseset valmistas Eesti NSV õmblustööstus 1957. aastal?
549. 1940. aastal valmistati Eesti NSV-s 13 239 tonni võid, 1958. a. aga 14 085 tonni. 1965. aastaks kasvab meie võitoodang 24 300 tonnini. Mitu tonni kasvas meie võitoodang ajavahemikus 1940. aastast 1958. aastani? Mitu tonni kasvab meie võitoodang 1958. aastast 1965. aastani? 1940. aastasi 1965. aastani?
550. 1940. aastal püüti Eesti NSV-s 22 800 tonni kala, 1958. aastal aga 58 100 tonni. Mitu tonni püüti 1958. aastal kala rohkem kui 1940. aastal?
551. Leiba toodeti Eesti NSV-s 1940. aastal 26 900 tonni, 1958. aastal aga 186 900 tonni. 1965. aastaks tõuseb leivatoodang 195 000 tonnini. Mitu tonni suureneb leivatoodang nimetatud ajavahemikel?
552. 1945. a. oli Eesti NSV-s 401 400 veist, 1959. aastal aga oli veiseid 452 300. Kui palju kasvas veiste arv nimetatud ajavahemikul?
553. Sigu oli 1945. aastal 196 200, 1959. aastal 431 800. Arvutal

	a	b	c	d	e
554.	472 534	251 412	563 004	403 070	140 084
	+328 496	+ 38 608	+ 77 058	+ 56 932	+ 83 437
555.	345 842	138 794	460 027	572 006	504 303
	- 96 073	- 98 075	-235 720	-358 425	-270 604
556.	112 400	105 421	483 257	884 632	121 573
	+ 46 384	+ 31 263	+ 60 132	+ 12 267	+234 123
557.	783 211	811 745	253 411	842 475	482 504
	-625 076	- 65 033	- 24 922	- 71 836	-239 827

	a	b	c	d	e
558.	138 794	459 886	805 761	385 064	76 892
	+ 98 075	+ 5 724	+ 54 099	+186 706	+687 019
559.	100 000	300 000	500 000	400 000	500 000
	- 4 324	- 51 319	- 93 450	- 29 007	- 40 404
560.	236 911	230 652	6 504	47 285	49 700
	+378 019	+ 48 271	+480 735	+871 326	+570 273
561.	400 085	500 278	125 370	115 600	700 000
	-184 237	- 94 396	- 72 696	- 48 785	-300 903
562.	98 846	357 802	58 912	267 584	4 985
	176 208	76 953	7 333	81 239	800 066
	230 045	274 281	47 521	467	72 543
	359 832	184 008	382 358	540 071	28
563.	1 000 000	200 000	500 000	800 000	600 000
	- 35 155	- 11 111	- 99 999	-540 070	- 80 009

564. Arvuta peast:

a) 570 000 + 80 000	b) 240 000 + 130 000
450 000 - 70 000	780 000 - 520 000
280 000 + 60 000	360 000 + 230 000
820 000 - 50 000	850 000 - 310 000

565. a) 265 000 + 60 000	b) 472 000 + 215 000
697 000 - 40 000	898 000 - 342 000
323 000 + 50 000	523 000 + 314 000
786 000 - 30 000	966 000 - 542 000

566. a) 137 000 + 5 000	b) 753 000 + 25 000
452 000 - 6 000	596 000 - 42 000
628 000 + 4 000	235 000 + 53 000
861 000 - 8 000	389 000 - 67 000

567. a) 932 430 + 900	b) 183 230 + 1500
284 320 - 500	456 320 - 2300
637 840 + 600	705 480 + 3200
375 240 - 400	518 670 - 5400

568. Selles ülesandes tähendavad kõik arvud tuhandeid rublasid.

Liida peast ja kirjuta vastused vihikusse järgmiselt:

98 tuhat rubla=98 000 rubla.

a) $38+27+15+18$	b) $95-17-28-15$
$16+38+18+25$	$83-25-16-37$
$43+9+25+17$	$100-18-23-36$
$28+15+36+16$	$92-45-8-17$

Kontrolli tulemusi.

569. Selles ülesandes tähendavad kõik arvud tonne. Liida peast ja kirjuta vastused vihikusse järgmiselt:

865 t=865 000 kg.

a) $113+125+209+318$	b) $587-103-213-140$
$98+132+305+123$	$963-208-117-98$
$125+107+213+84$	$852-307-108-256$
$72+88+307+156$	$793-108-215-345$

Kontrolli tulemusi.

570. 1927. a. oli Eestis 41 500 mesilasperet, 1939. a. aga 105 700 mesilasperet. Mitu mesilasperet oli 12 aasta jooksul juurde tulnud?

571. 1. oktoobril 1958. a. oli Eesti NSV-s 63 132 mesilasperet. Kuidas oli mesilasperede arv Eesti NSV-s Suure Isamaasõja tõttu 1939. aastaga (vt. ülesanne 570) võrreldes muutunud?

572. 1958. a. Eesti NSV-s olemasolevatest mesilasperedest kuulus kolhoosidele ja 5 100 ja sovhoosidele 3 916 peret. Kõik ülejäänud pered kuulusid individuaalmesinikele. Mitu mesilasperet kuulus individuaalmesinikele?

573. Lähemate aastate jooksul kavatsetakse mesilasperede arv Eesti NSV-s tõsta 120 000-ni. Mitu peret tuleb lähematel aastatel 1958. aastaga (vt. ülesanne 571) võrreldes juurde soetada?

574. Läti NSV-s oli 1958. a. kolhoosides ja sovhoosides kokku 27 000 mesilasperet ja individuaalmesinikel 115 000 mesilasperet. Mitu mesilasperet oli Läti NSV-s 1958. a. kokku? Mitu mesilasperet oli Läti NSV-s rohkem kui Eesti NSV-s (vt. ülesanne 571)?

575. Eesti NSV puukoolid tootsid 1951. a. 190 000, 1952. a. 275 000 ja 1953. a. 305 000 viljapuuistikut. Mitu viljapuuistikut tootsid Eesti NSV puukoolid nimetatud 3 aastaga kokku?

576. a) 70 845 + 35 702
156 501 - 117 968
213 826 + 325 897
428 842 - 196 073

b) 76 008 + 485 992
345 842 - 196 073
284 685 + 279 605
450 086 - 265 738

577. a) 356 238 + 144 919
138 794 - 98 075
484 916 + 167 094
227 603 - 125 427

b) 805 761 + 45 497
167 332 - 38 664
585 064 + 186 736
605 103 - 94 999

	a	b	c	d	e
578.	128 670	586 000	214 376	340 008	76 892
	+ 78 687	- 135 875	+ 158 745	- 169 529	+ 154 108

579.	256 900	608 876	1 000 000	30 425	47 509
	- 85 895	+ 281 673	- 75 894	+ 57 836	- 38 725

580.	236 911	460 027	58 648	763 907	230 652
	+ 378 019	- 235 720	+ 107 954	- 256 635	+ 148 278

581.	504 303	78 520	359 412	36 504	812 732
	- 270 064	+ 46 758	- 178 975	+ 480 738	- 109 364

582.	550 854	38 756	35 702	280 791	9 516
	16 873	345 004	150 368	271 254	441 139
	367 400	58 912	267 584	4 985	75 267
	8 596	113 248	3 816	32 846	103 984

583. Arvuta peast:

a) 68 000 + 5000	b) 27 500 + 800	c) 90 380 + 70
175 000 - 7000	192 400 - 600	115 240 - 80
283 000 + 9000	305 800 + 400	38 170 + 50
521 000 - 3000	80 100 - 300	600 320 - 60

584. a) 270 000 + 50 000	b) 560 000 + 240 000
920 000 - 40 000	700 000 - 180 000
380 000 + 70 000	380 000 + 520 000
810 000 - 30 000	600 000 - 350 000

585. a) $564\ 000 + 32\ 000$
 $279\ 000 - 45\ 000$
 $723\ 000 + 64\ 000$
 $486\ 000 - 53\ 000$

b) $356\ 000 + 122\ 000$
 $687\ 000 - 235\ 000$
 $132\ 000 + 324\ 000$
 $894\ 000 - 251\ 000$

586. a) $385\ 000 + 15\ 000$
 $900\ 000 - 23\ 000$
 $543\ 000 + 57\ 000$
 $700\ 000 - 68\ 000$

b) $287\ 000 + 113\ 000$
 $600\ 000 - 280\ 000$
 $175\ 000 + 325\ 000$
 $800\ 000 - 530\ 000$

587. Tee nii, nagu on juhutatud ülesandes 14.

7328	854	1845	786	5438	87	563	96	2583	167	
582	1236	74	246	3284	928	84	527	345	6208	
1780	685	2460	1592	375	1283	1048	3107	1528	364	
58	67	184	687	1500	385	608	1293	704	1528	
3250	478	1800	1056	463	2300	846	34	83	93	

588. Arvuta peast. Kontrolli tulemusi.

a) $213 + 28 + 47 + 15$ b) $600 - 12 - 32 - 28$
 $425 + 17 + 32 + 27$ $703 - 24 - 18 - 15$
 $612 + 19 + 25 + 38$ $304 - 52 - 8 - 16$
 $318 + 16 + 32 + 17$ $501 - 47 - 12 - 17$

589. Kolmest suuremast linnukasvatussovhoosist oli esimeses 28 756 kana, teises 2438 kana vähem kui esimeses, kolmandas aga 1 857 kana rohkem kui teises. Mitu kana oli kolmes sovhoosis kokku?

590. Linnukasvatussovhoos sai 3 nädalaga kokku 345 256 muna. Esimesel nädalal saadi 118 132 muna, teisel nädalal 12 568 muna vähem. Mitu muna saadi kolmandal nädalal?

591. Kanafarmis töötas 4 kanatalitajat, kes hooldasid kokku 21 587 kana. Esimene neist hooldas 5 124 kana, teine 278 kana vähem kui esimene ja kolmas 189 kana rohkem kui teine. Mitut kana hooldas neljas kanatalitaja?

592. Kolm linnukasvatustsovhoosi müüsid aastast kokku 648 756 kg linnuliha. Esimene neist sovhoosidest müüs 218 358 kg, teine 6728 kg rohkem. Mitu kilogrammi linnuliha müüs kolmas sovhoos?

593. Sovhoos sai kolme kuuga kanamunade müügist 297 584 rubla. Esimesel kuul saadi 102 358 rubla, teisel kuul aga 9683 rubla vähem. Mitu rubla sai sovhoos kolmandal kuul kanamunade müügist?

594. a) $147\,238 + 586\,496$
 $572\,006 - 358\,388$
 $84\,680 + 27\,763$
 $714\,201 - 375\,056$

b) $163\,279 + 228\,724$
 $783\,211 - 650\,076$
 $49\,768 + 570\,273$
 $15\,600 - 8\,742$

595. a) $135\,844 + 64\,136$
 $900\,000 - 78\,812$
 $145\,667 + 127\,356$
 $262\,351 - 86\,954$

b) $530\,844 + 172\,687$
 $87\,012 - 25\,876$
 $156\,478 + 286\,087$
 $1\,000\,000 - 847\,694$

	a	b	c	d	e
596.	36 044	253 411	704 682	87 225	38 576
	<u>+63 956</u>	<u>- 24 922</u>	<u>+ 90 868</u>	<u>-60 871</u>	<u>+74 342</u>

597.	842 475	456 720	482 504	730 851	400 085
	<u>- 71 836</u>	<u>+260 765</u>	<u>-239 827</u>	<u>+157 849</u>	<u>-184 237</u>

598.	386 750	488 764	524 783	371 380	392 567
	<u>+207 500</u>	<u>-356 578</u>	<u>+158 729</u>	<u>-256 975</u>	<u>+230 428</u>

599.	306 584	180 057	476 008	594 673	1 000 000
	<u>-285 936</u>	<u>+768 743</u>	<u>-158 578</u>	<u>+185 327</u>	<u>-986 784</u>

600.	7 333	81 239	800 066	96 846	357 802
	47 528	567	72 543	176 208	76 953
	382 356	540 072	178	230 045	274 381
	<u>1 074</u>	<u>23 856</u>	<u>3 562</u>	<u>1 287</u>	<u>9 567</u>

601. Arvuta peast.

a) $426\ 000 + 132\ 000$
 $875\ 000 - 253\ 000$
 $234\ 000 + 521\ 000$
 $768\ 000 - 345\ 000$

b) $513\ 000 + 275\ 000$
 $987\ 000 - 654\ 000$
 $324\ 000 + 426\ 000$
 $694\ 000 - 562\ 000$

602. a) $656\ 000 + 44\ 000$
 $900\ 000 - 72\ 000$
 $173\ 000 + 27\ 000$
 $400\ 000 - 38\ 000$

b) $347\ 000 + 453\ 000$
 $800\ 000 - 350\ 000$
 $728\ 000 + 172\ 000$
 $500\ 000 - 210\ 000$

603. a) $280\ 000 + 72\ 000$
 $620\ 000 - 50\ 000$
 $190\ 000 + 85\ 000$
 $410\ 000 - 60\ 000$

b) $540\ 000 + 93\ 000$
 $330\ 000 - 40\ 000$
 $760\ 000 + 84\ 000$
 $840\ 000 - 70\ 000$

604. a) $128\ 000 + 5000$ b) $14\ 700 + 500$ c) $23\ 850 + 80$
 $324\ 000 - 6000$ $28\ 300 - 700$ $45\ 630 - 50$
 $916\ 000 + 8000$ $35\ 900 + 400$ $78\ 420 - 70$
 $763\ 000 - 9000$ $52\ 100 - 300$ $81\ 840 - 60$

605. a) $428 + 37 + 18 + 9$ b) $804 - 18 - 37 - 25$
 $216 + 15 + 26 + 43$ $602 - 24 - 15 - 38$
 $523 + 29 + 13 + 35$ $403 - 46 - 18 - 7$
 $338 + 7 + 25 + 24$ $701 - 32 - 26 - 28$

606. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 96.

6 202	4 648		5 869
	5 647		5 314
5 425		5 092	
4 878			4 537

25 876	10 322	11 433	22 543
	15 877		21 432
12 544		24 765	9 211

2. Korrutamine ja jagamine ühelistega

607. Ühe laeva omahind tehases oli 24 378 rubla. Mitu rubla läks tehasel maksuma 8 niisuguse laeva valmistamine?

608. Harjutus $7 \cdot 36\ 756$ lahenda kirjalikult nii:

$$\begin{array}{r} 4\ 5\ 3\ 4 \\ 7 \cdot 36\ 756 = \underline{257292} \end{array}$$

Korruta esiteks ühelised, siis kümnelised, siis sajalised, siis tuhandelised jne. Korrutis kirjuta võrdusmärgi järele ja kontrolli seda samas jagamise teel, arousid ümber kirjutamata.

Korruta selle näite eeskujul:

$$6 \cdot 72\,584; \quad 3 \cdot 128\,637; \quad 5 \cdot 98\,756.$$

609. a) $2 \cdot 376\,284$ b) $5 \cdot 123\,068$ c) $9 \cdot 36\,053$
            $6 \cdot 58\,193$ $3 \cdot 248\,307$ $2 \cdot 480\,367$
            $4 \cdot 117\,896$ $8 \cdot 63\,145$ $4 \cdot 74\,508$
            $7 \cdot 83\,208$ $6 \cdot 73\,209$ $7 \cdot 28\,914$

610. Kuue laeva valmistamine läks tehasel endal maksma 165 228 rubla. Kui suur oli ühe laeva omahind?

611. Harjutus $300\,496 : 8$ lahenda kirjalikult nii:

$$300496 : 8 = 37\,562$$

$$\begin{array}{r} \overline{60} \\ \underline{\quad} \\ 44 \\ \underline{\quad} \\ 49 \\ \underline{\quad} \\ 16 \\ \underline{\quad} \\ \underline{\quad} \end{array}$$

Jaga esiteks 30 kümnetuhandelist. Siis tee jääk tuhandelisteks ja jaga tuhandelised jne. Jagatis kirjuta võrdusmärgi järele ja kontrolli seda siinsamas korrutamise teel arousid ümber kirjutamata.

Jaga selle näite eeskujul:

$$705\,441 : 3; \quad 786\,834 : 9; \quad 825\,504 : 6$$

612. a) $857\,134 : 2$ b) $612\,184 : 8$ c) $394\,051 : 7$
            $587\,748 : 7$ $274\,675 : 5$ $487\,365 : 5$
            $936\,624 : 4$ $768\,351 : 3$ $675\,336 : 8$
            $589\,410 : 6$ $349\,578 : 9$ $783\,924 : 4$

613. Raudteejaama tuli 8 vagunit mineraalväetist. Mitu kilogrammi oli mineraalväetist, kui igas vagunis oli seda keskmiselt 24 800 kg?

614. Raudteejaama tuli 4 vagunit mineraalväetist, kokku 97 tonni. Mitu kilogrammi mineraalväetist oli keskmiselt igas vagunis?

615. Sadamasse sõitis 3 väikest laeva. Iga laev tõi keskmiselt 287 500 kg kaupa. Mitu kilogrammi kaupa tõid kõik 3 laeva kokku?
616. 4 laeva kokku tõid sadamasse 990 tonni kaupa. Mitu kilogrammi kaupa tõi keskmiselt iga laev?
617. Linnas oli 6 avalikku raamatukogu. Igast raamatukogust anti aasta jooksul lugemiseks välja keskmiselt 128 456 raamatut. Mitu raamatut anti aasta jooksul lugemiseks välja kõigist 6 raamatukogust kokku?
618. Linnas anti 8 avalikust raamatukogust kokku aasta jooksul lugemiseks välja 971 672 raamatut. Mitu raamatut anti välja keskmiselt igast kogust?
619. Käitis maksis oma töölistele ja teenistujatele igas kuus kokku 127 358 rubla töötasu. Mitu rubla töötasu maksis see käitis poole aastaga?
620. Tehas maksis 9 kuuga oma töölistele ja teenistujatele töötasudeks 887 823 rubla. Mitu rubla maksis see tehas töötasusid keskmiselt kuus?
621. Asutuse eelarves oli väljaminõekuid ette nähtud 98 000 rubla aastas. Aasta esimesel veerandil kulutati keskmiselt 8 572 rubla kuus, aasta teisel veerandil 8 656 rubla kuus ja aasta lõpuks jäi kasutamata 326 rubla eelarves ettenähtud summast. Mitu rubla kulutati aasta teisel poolel keskmiselt kuus?
622. Vabriku eelarves oli palkadeks ette nähtud 978 000 rubla aastas. Vabrik kulutas aasta esimesel poolel keskmiselt 81 268 rubla kuus. Aasta teisel poolel suurendati vabriku laiendamise tõttu palkadeks ettenähtud summat 263 490 rubla võrra. Mitu rubla võis vabrik aasta teisel poolel keskmiselt kuus palkadeks kulutada?
623. Arvuta kirjalikult:
a) $3 \cdot 250\,307$	b) $738\,652 : 4$	c) $8 \cdot 27\,356$
$5 \cdot 48\,123$	$165\,213 : 9$	$4 \cdot 118\,247$
$2 \cdot 478\,259$	$243\,125 : 5$	$6 \cdot 89\,168$
$7 \cdot 18\,906$	$658\,311 : 3$	$9 \cdot 46\,254$

$$624. \quad \begin{array}{lll} \text{a) } 753\,714 : 2 & \text{b) } 5 \cdot 13\,274 & \text{c) } 528\,736 : 4 \\ 471\,504 : 6 & 3 \cdot 256\,819 & 849\,654 : 9 \\ 226\,992 : 8 & 7 \cdot 84\,507 & 175\,293 : 3 \\ 792\,792 : 7 & 4 \cdot 128\,316 & 674\,375 : 5 \end{array}$$

$$625. \quad \begin{array}{lll} \text{a) } 6 \cdot 45\,813 & \text{b) } 587\,528 : 2 & \text{c) } 7 \cdot 83\,135 \\ 8 \cdot 96\,127 & 444\,668 : 7 & 4 \cdot 215\,483 \\ 2 \cdot 418\,236 & 256\,332 : 3 & 3 \cdot 137\,126 \\ 9 \cdot 32\,184 & 445\,548 : 6 & 5 \cdot 63\,749 \end{array}$$

$$626. \quad \begin{array}{lll} \text{a) } 543\,861 : 3 & \text{b) } 2 \cdot 354\,217 & \text{c) } 129\,941 : 7 \\ 259\,736 : 8 & 6 \cdot 128\,346 & 95\,672 : 4 \\ 625\,825 : 5 & 9 \cdot 75\,684 & 350\,232 : 6 \\ 463\,824 : 9 & 4 \cdot 238\,529 & 497\,572 : 2 \end{array}$$

$$627. \quad \begin{array}{lll} \text{a) } 5 \cdot 83\,527 & \text{b) } 701\,072 : 4 & \text{c) } 6 \cdot 123\,274 \\ 7 \cdot 42\,896 & 51\,984 : 8 & 9 \cdot 83\,058 \\ 3 \cdot 256\,118 & 446\,235 : 3 & 4 \cdot 237\,406 \\ 8 \cdot 97\,432 & 807\,065 : 5 & 2 \cdot 408\,247 \end{array}$$

628. *Harjutus* $7 \cdot 52\,834 - 167\,256 : 4$ lahenda nii:

$$1) \quad \begin{array}{r} 1522 \\ 7 \cdot 52\,834 = 3\,69838 \end{array} \quad 2) \quad \begin{array}{r} 167\,256 : 4 = 41\,814 \\ \underline{7} \\ 32 \\ \underline{5} \\ 16 \\ \underline{0} \\ 0 \end{array}$$

$$3) \quad \begin{array}{r} 369\,838 \\ - 41\,814 \\ \hline 328\,024 \end{array}$$

Lahenda selle näite eeskujul:

$$475\,625 : 5 + 2 \cdot 57\,836.$$

$$629. \quad \begin{array}{l} \text{a) } 8 \cdot 112\,567 - 675\,372 : 4 \\ \text{b) } 975\,849 : 3 + 7 \cdot 25\,684 \\ \text{c) } 6 \cdot 83\,246 - 475\,382 : 2 \\ \text{d) } 742\,815 : 9 + 5 \cdot 27\,609 \end{array}$$

$$630. \quad \begin{array}{l} \text{a) } 2 \cdot 72\,564 + 4 \cdot 18\,897 \\ \text{b) } 987\,562 : 2 - 674\,585 : 5 \\ \text{c) } 3 \cdot 18\,647 + 7 \cdot 15\,693 \\ \text{d) } 857\,356 : 4 - 854\,253 : 9 \end{array}$$

631. Arvuta peast:

a) $7 \cdot 5000$	b) $45\,000 : 5$	c) $5 \cdot 7000$	d) $48\,000 : 6$
$3 \cdot 9000$	$72\,000 : 9$	$2 \cdot 9000$	$54\,000 : 9$
$8 \cdot 6000$	$63\,000 : 7$	$6 \cdot 8000$	$36\,000 : 4$
$4 \cdot 8000$	$56\,000 : 8$	$9 \cdot 6000$	$35\,000 : 7$

632. a) $2 \cdot 7000$ b) $32\,000 : 4$ c) $7 \cdot 8000$ d) $28\,000 : 4$
 $5 \cdot 5000$ $21\,000 : 7$ $9 \cdot 7000$ $81\,000 : 9$
 $3 \cdot 8000$ $81\,000 : 9$ $4 \cdot 6000$ $42\,000 : 6$
 $6 \cdot 9000$ $45\,000 : 5$ $8 \cdot 9000$ $24\,000 : 3$

633. Harjutus $3 \cdot 8700$ lahenda peast nii:

3 korda 87 sajalist on 261 sajalist ehk 26 100.

Korruta selle näite eeskujul:

$$7 \cdot 3600; \quad 5 \cdot 9300; \quad 8 \cdot 5700.$$

634. Harjutus $27\,600 : 4$ lahenda peast nii:

$$24\,000 : 4 = 6000; \quad 3600 : 4 = 900; \quad 6000 + 900 = 6900.$$

Lahenda selle näite eeskujul:

$$43\,500 : 5; \quad 34\,400 : 8; \quad 37\,200 : 4.$$

635. a) $3 \cdot 7200$ b) $19\,600 : 2$ c) $8 \cdot 4600$ d) $37\,800 : 7$
 $5 \cdot 8300$ $44\,400 : 6$ $2 \cdot 8700$ $37\,200 : 4$
 $7 \cdot 5600$ $26\,100 : 3$ $6 \cdot 5600$ $59\,200 : 8$
 $4 \cdot 9300$ $47\,500 : 5$ $9 \cdot 8200$ $84\,600 : 9$

636. a) $3 \cdot 7600$ b) $55\,800 : 6$ c) $9 \cdot 7300$ d) $28\,800 : 3$
 $5 \cdot 9300$ $65\,600 : 8$ $2 \cdot 9800$ $37\,800 : 7$
 $7 \cdot 8200$ $13\,800 : 2$ $8 \cdot 4400$ $29\,200 : 4$
 $4 \cdot 7500$ $66\,600 : 9$ $6 \cdot 9200$ $29\,500 : 5$

637. a) $8 \cdot 5800$ b) $17\,500 : 7$ c) $3 \cdot 5600$ d) $19\,400 : 2$
 $6 \cdot 7200$ $19\,500 : 5$ $5 \cdot 3500$ $28\,800 : 6$
 $4 \cdot 6700$ $25\,200 : 8$ $9 \cdot 5200$ $23\,600 : 4$
 $7 \cdot 3600$ $83\,700 : 9$ $2 \cdot 7800$ $28\,800 : 8$

638.

a	b	c	d	e	f
5600	36 400	5200	56 000	7000	5700
$\cdot 3$	$: 7$	$\cdot 9$	$: 7$	-500	$\cdot 6$
+3000	+400	-300	+600	$\cdot 8$	+3600
$: 6$	$\cdot 4$	$: 5$	$\cdot 5$	+2000	$: 9$
$\cdot 8$	$: 7$	$\cdot 6$	+5000	$: 9$	$: 3$
+10 000	+2000	+200	$: 6$	-300	$\cdot 4$

3. Korrutamise ja jagamise 100-ga ja 1000-ga

639. Kauplusse toodi 10 pakki raamatuid, igas pakis 10 raamatut. Mitu raamatut toodi kauplusse? Raamatu hind oli 85 kopikat. Kui palju maksid kõik need raamatud?

Et teada saada, kui palju maksab 100 raamatut, tuleb võtta

$$100 \cdot 85$$

Seda teeme nii:

Arvutame esiteks, kui palju maksab 1 pakk. Selleks tuleb võtta

$$10 \cdot 85 = 850 \text{ kop.}$$

Edasi arvutame, kui palju maksab 10 pakki ehk 100 raamatut. Selleks korrutame ühe paki hinna, 850 kop., veel 10-ga.

$$10 \cdot 850 = 8500 \text{ kop.} = 85 \text{ rbl.}$$

Sellest näeme, et kui tahame arvu korrutada 100-ga, siis korrutame ta esiteks 10-ga ja saadud korrutise pärast veel 10-ga. Sellega oleme arvule 2 nulli järele kirjutanud.

Pea meeles:

Arvu korrutamiseks 100-ga kirjutame talle 2 nulli järele.

Leia selle eeskujul 100 kaustiku hind, kui üks kaustik maksab 125 kop.

640. a) $100 \cdot 35$ b) $100 \cdot 126$ c) $100 \cdot 1256$
 $100 \cdot 42$ $100 \cdot 243$ $100 \cdot 2437$
 $100 \cdot 57$ $100 \cdot 528$ $100 \cdot 5781$
 $100 \cdot 68$ $100 \cdot 642$ $100 \cdot 9024$

641. Kauplusest müüdi 24 rubla eest 10 karpi seepi, igas karbis 10 seebitükki. Mitu seebitükki müüdi? Mitu kopikat maksid kõik seebitükid kokku? Mitu kopikat maksis 1 seebitükk?

Et teada saada, kui palju maksab 1 seebitükk, tuleb

$$2400 : 100$$

Seda teeme nii:

Leiame esiteks 1 karbi hinna. Selleks peame 2400 kop. jagama 10-ga.

$$2400 : 10 = 240 \text{ kop.}$$

Edasi arvutame 1 seebitüki hinna. Selleks jagame 240 kop. veel 10-ga.

$$240 : 10 = 24 \text{ kop.}$$

Sellest näeme, et kui tahame arvu jagada 100-ga, võime teda esiteks jagada 10-ga ja saadud jagatist veel 10-ga. Sellega oleme arvu lõpust 2 nulli ära jätnud.

Pea meeles:

Arvu jagamiseks 100-ga jätame tema lõpust 2 nulli ära.

Leia selle eeskujul ühe seebitüki hind, kui 100 seebitüki eest maksti 17 rubla ehk 1700 kopikat?

642. a) $3800 : 100$ b) $15\,000 : 100$ c) $187\,400 : 100$
       $5600 : 100$ $27\,400 : 100$ $532\,100 : 100$
       $7800 : 100$ $48\,700 : 100$ $813\,000 : 100$
       $2300 : 100$ $92\,500 : 100$ $456\,300 : 100$
643. Purk värvi maksis 2 rbl. 15 kop. Kui palju maksab 100 purki seda värvi?
644. 100 labida eest maksti 185 rubla ehk 18500 kopikat. Kui palju maksis 1 labidas?
645. Mootorratas maksis 675 rubla. Mitu rubla saab kauplus 10 niisuguse mootorratta müügist?
646. Kauplus sai 100 ühehinnalise mootorratta müügist 72500 rubla. Mitu rubla maksis 1 niisugune mootorratas?
647. Ühe inimese toiduks kulus aastas 275 kg leiba. Mitu kilogrammi leiba kulub niisamasuguse tarvitamise puhul 100 inimese toiduks?
648. 100 inimese toiduks kulus aastas 28300 kg leiba. Mitu kilogrammi leiba kulus keskmiselt 1 inimese toiduks?
649. Üks lehm andis aastas 4245 kg piima. Mitu kilogrammi piima võib saada samasuguse piimaanni puhul 100 lehmalt aastas?

650. Kolhoos sai aastas oma 100 lüpsilehmalt 396 200 kg piima. Mitu kilogrammi piima sai see kolhoos keskmiselt igalt lehmalt?

651. Kana munes aastas 213 muna. Mitu muna võib saada aastas 100 niisuguselt kanalt?

652. 100 kanalt saadi aastas 19 500 muna. Mitu muna munes keskmiselt iga kana?

653. a) $100 \cdot 7$ b) $600 : 100$ c) $100 \cdot 75$ d) $4300 : 100$
           $100 \cdot 5$ $900 : 100$ $100 \cdot 63$ $7800 : 100$
           $100 \cdot 3$ $200 : 100$ $100 \cdot 41$ $2900 : 100$
           $100 \cdot 8$ $400 : 100$ $100 \cdot 36$ $9100 : 100$

654.

a) $100 \cdot 343$ b) $82\,500 : 100$ c) $100 \cdot 1257$ d) $912\,700 : 100$
           $100 \cdot 752$ $63\,700 : 100$ $100 \cdot 9348$ $643\,100 : 100$
           $100 \cdot 296$ $92\,400 : 100$ $100 \cdot 2604$ $465\,300 : 100$
           $100 \cdot 583$ $48\,300 : 100$ $100 \cdot 5472$ $824\,600 : 100$

655.

a) $100 \cdot 100$ b) $50\,000 : 100$ c) $100 \cdot 1000$ d) $500\,000 : 100$
           $100 \cdot 420$ $63\,000 : 100$ $100 \cdot 3700$ $850\,000 : 100$
           $100 \cdot 800$ $42\,000 : 100$ $100 \cdot 5620$ $467\,000 : 100$
           $100 \cdot 560$ $90\,000 : 100$ $100 \cdot 7000$ $600\,000 : 100$

656. a) $100 \cdot 5287$ b) $485\,600 : 100$ c) $100 \cdot 6000$
           $100 \cdot 23$ $700 : 100$ $100 \cdot 6000$
           $100 \cdot 348$ $72\,300 : 100$ $100 \cdot 70$
           $100 \cdot 8$ $900\,000 : 100$ $100 \cdot 5200$

657. a) $803\,000 : 100$ b) $100 \cdot 3028$ c) $407\,000 : 100$
           $300 : 100$ $100 \cdot 5$ $75\,000 : 100$
           $68\,000 : 100$ $100 \cdot 400$ $120\,000 : 100$
           $500\,000 : 100$ $100 \cdot 7100$ $4\,000 : 100$

658.

a	b	c	d	e	f
5700	170	350	37 800	42 400	500 000
: 100	+80	· 100	-1 800	: 100	: 100
+143	· 100	-200	: 100	+200	+2 000
· 100	-7000	: 100	+40	· 100	· 100
-3000	: 100	+30	· 100	-12 400	-130 000
: 100	+270	· 100	+2 400	· 10	: 100

659. Raamatukauplusse toodi 100 pakki raamatuid, igas pakis 10 raamatut. Mitu raamatut toodi raamatukauplusse?

Raamatu 1 eksemplar maksab 1 rbl. 85 kop. Mitu kopikat see on? Kui palju maksavad kõik 1000 raamatut?

Et teada saada, kui palju maksab 1000 raamatut, tuleb võtta

$$1000 \cdot 185$$

Seda teeme nii:

Esiteks arvutame, kui palju maksab 1 pakk raamatuid. Selleks tuleb võtta

$$10 \cdot 185 = 1850 \text{ kop.}$$

Edasi arvutame, kui palju maksab 100 pakki, see on kõik 1000 raamatut. Selleks korrutame 1 paki hinna, 1850 kop., veel 100-ga.

$$100 \cdot 1850 = 185\,000 \text{ kop.} = 1850 \text{ rbl.}$$

Sellest näeme, et kui tahame arvu korrutada 1000-ga, võime teda korrutada esiteks 10-ga ja siis saadud korrutist veel 100-ga. Sellega oleme arvule 3 nulli järele kirjutanud.

Pea meeles:

Arvu korrumtamiseks 1000-ga kirjutame talle 3 nulli järele.

Leia selle eeskujul, kui palju maksab 1000 raamatut, kui ühe eksemplari hind on 2 rbl. 15 kop. ehk 215 kop.

660. a) $1000 \cdot 27$ b) $1000 \cdot 124$ c) $1000 \cdot 964$
 $1000 \cdot 8$ $1000 \cdot 356$ $1000 \cdot 4$
 $1000 \cdot 35$ $1000 \cdot 892$ $1000 \cdot 78$
 $1000 \cdot 83$ $1000 \cdot 637$ $1000 \cdot 582$

661. Raamatukauplusse toodi 100 pakki üht ja sama raamatut, igas pakis 10 raamatut, kokku 1750 rubla väärtuses. Mitu raamatut toodi raamatukauplusse ja kui palju maksis selle raamatu 1 eksemplar?

Et teada saada, kui palju maksab 1 raamat, peame 1750 rubla ehk 175 000 kopikat jagama 1000ga.

$$175\,000 : 1000$$

Seda teeme nii:
Esiteks leiame 1 paki väärtuse. Selleks peame 175 000 kopikat jagama 100-ga.

$$175\ 000 : 100 = 1750 \text{ kop.}$$

Edasi arvutame, kui palju maksab 1 raamat. Selleks jagame 1750 kopikat veel 10-ga.

$$1750 : 10 = 175 \text{ kop.}$$

Sellest näeme, et kui tahame arvu jagada 1000-ga, võime teda esiteks jagada 100-ga ja siis saadud jagatist veel 10-ga. Sellega oleme arvu lõpust kokku 3 nulli ära jätnud.

Pea meeles:

Arvu jagamiseks 1000-ga jätame tema lõpust 3 nulli ära.

Leia selle eeskujul raamatu 1 eksemplari hind, kui 1000 eksemplari eest maksti 2350 rubla ehk 235 000 kopikat.

662. a)	9 000 : 1000	b)	73 000 : 1000	c)	567 000 : 1000
	13 000 : 1000		128 000 : 1000		48 000 : 1000
	6 000 : 1000		92 000 : 1000		836 000 : 1000
	28 000 : 1000		327 000 : 1000		61 000 : 1000

663. Voodilina maksis 3 rbl. 85 kop. Kui palju maksab 1000 voodilina?
664. 1000 paari lastekingade eest maksti 4000 rubla. Kui palju maksab 1 paar neid kingi?
665. Töölise keskmine kuuteenistus vabrikus oli 117 rubla. Selles vabrikus oli 1000 töolist. Mitu rubla tuli vabrikul neile kõigile kuus maksta?
666. Vabrikus maksti 1000 töölisele kuus kokku 125 000 rubla töötasu. Mitu rubla teenis iga tööline keskmiselt kuus?
667. Klaveri omahind oli 875 rubla. Mitu rubla saab vabrik 1000 niisuguse klaveri valmistamise eest?
668. Tehas sai 1000 motorrolleri eest 425 000 rubla. Kui palju maksab 1 niisugune motoroller?

669. Kanafarmis saadi igalt kanalt keskmiselt 182 muna aastas. Mitu muna saadi selles farmis 1000 kanalt aastas?
670. Kanafarmis saadi 1000 kanalt aastas 193 000 muna. Mitu muna saadi aastas keskmiselt igalt kanalt?
671. Kanafarmis kulus aastas iga kana toitmiseks 15 kg kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid kulus 1000 kana toitmiseks?
672. Kanafarmis kulus aastas 1000 kana toitmiseks 5 tonni silo. Mitu kilogrammi silo kulus aastas ühe kana toitmiseks.
673. a) $1000 \cdot 8$ b) $9000 : 1000$ c) $1000 \cdot 13$
 $1000 \cdot 5$ $4000 : 1000$ $1000 \cdot 27$
 $1000 \cdot 7$ $6000 : 1000$ $1000 \cdot 56$
 $1000 \cdot 3$ $2000 : 1000$ $1000 \cdot 82$
674. a) $74\ 000 : 1000$ b) $1000 \cdot 134$ c) $243\ 000 : 1000$
 $38\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 415$ $568\ 000 : 1000$
 $42\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 728$ $392\ 000 : 1000$
 $95\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 967$ $618\ 000 : 1000$
675. a) $1000 \cdot 523$ b) $750\ 000 : 1000$ c) $1000 \cdot 500$
 $1000 \cdot 47$ $236\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 60$
 $1000 \cdot 140$ $80\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 45$
 $1000 \cdot 60$ $107\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 320$
676. a) $900\ 000 : 1000$ b) $1000 \cdot 102$ c) $340\ 000 : 1000$
 $503\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 3$ $10\ 000 : 1000$
 $78\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 65$ $6\ 000 : 1000$
 $100\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 200$ $400\ 000 : 1000$
677. a) $100 \cdot 263$ b) $564\ 000 : 1000$ c) $100 \cdot 1256$
 $1000 \cdot 547$ $752\ 000 : 100$ $1000 \cdot 340$
 $100 \cdot 96$ $83\ 000 : 100$ $100 \cdot 780$
 $1000 \cdot 157$ $120\ 000 : 1000$ $1000 \cdot 18$

678.

a	b	c	d	e	f
84 000	75	24 300	120	45 000	540
: 1000	· 1000	+100 000	+480	-40 000	· 100
-21	+200 000	: 100	· 100	· 100	-12 000
· 100	: 1000	-43	: 1000	-20 000	: 1000
+1200	-32	· 100	-15	: 1000	· 2
: 100	· 100	: 1000	· 1000	+60	· 1000

4. Korrutamise ja jagamise sajaliste ja tuhandelistega

679. Kasukas maksab 196 rubla. Mitu rubla saab kauplus 300 niisuguse kasuka müügist?

680. *Harjutus 200 · 324 lahenda nii:*

$$200 \cdot 324 = 64\ 800$$

Korruta enne 2-ga ja saadud korrutist veel 100-ga. Selleks kirjuta korrutisele 2 nulli järele.

Korruta selle näite eeskujul:

$$400 \cdot 78; 300 \cdot 147; 500 \cdot 235.$$

681. a) $200 \cdot 286$ b) $300 \cdot 257$ c) $400 \cdot 1234$ d) $700 \cdot 1316$
        $500 \cdot 67$ $700 \cdot 526$ $200 \cdot 2758$ $900 \cdot 384$
        $800 \cdot 132$ $900 \cdot 384$ $800 \cdot 427$ $600 \cdot 1107$
        $400 \cdot 83$ $600 \cdot 783$ $500 \cdot 523$ $300 \cdot 2085$

682. Valmisriietekauplus sai 400 talvemantlit, kokku 71 200 rubla väärtuses. Mitu rubla maksab niisugune talvemantel?

683. *Harjutus 85 800 : 300 lahenda nii:*

$$858\ 000 : 300 = 858 : 3 = 286$$

$$\underline{25}$$

$$\underline{18}$$

$$\underline{\underline{=}}$$

Jaga enne 100-ga ja siis saadud jagatist veel 3-ga.

Jaga selle näite eeskujul:

$$65\ 200 : 400; 49\ 800 : 600; 59\ 200 : 800.$$

684. a) $743\ 600 : 200$ b) $854\ 400 : 400$ c) $217\ 500 : 300$
        $797\ 400 : 600$ $787\ 200 : 800$ $50\ 400 : 600$
        $769\ 200 : 300$ $879\ 500 : 500$ $167\ 400 : 200$
        $548\ 100 : 700$ $580\ 500 : 900$ $39\ 200 : 700$

685. Kauplus sai saadetise televiisoreid kokku 82 500 rubla väärtuses. Televiisori hind oli 275 rubla. Mitu televiisorit oli selles saadetises?

686. Harjutus 147 200 : 368 lahenda nii:

$$147\ 200 : 368 = 400$$

$$\underline{\underline{1472}}$$

Jaga 1472 sajalist 368-ga, saad 4 sajalist. Korrutades 368 neljaga, saad 1472. Selgub, et jagatisse kümnelisi ega ühelisi ei tule, seepärast kirjuta jagatisse kümneliste ja üheliste kohale nullid.

Jaga selle näite eeskujul:

$$126\ 400 : 158; 40\ 800 : 68; 367\ 500 : 735.$$

687. a) $327\ 400 : 1637$ b) $312\ 000 : 624$ c) $77\ 400 : 86$
 $421\ 000 : 842$ $58\ 100 : 83$ $322\ 200 : 537$
 $67\ 200 : 96$ $153\ 600 : 256$ $528\ 400 : 1428$
 $829\ 600 : 2074$ $307\ 200 : 768$ $770\ 400 : 963$

688. Üks paar meestekingi maksab 23 rubla. Mitu rubla saab kauplus 600 paari niisuguste kingade müügist?
689. Kauplus sai 300 raadioaparaati kokku 28 500 rubla väärtuses. Mitu rubla maksab niisugune raadioaparaat?
690. Kauplus sai saadetise raadioaparaate kokku 37 800 rubla väärtuses. Üks niisugune raadioaparaat maksis 54 rubla. Mitu raadioaparaati kauplus sai?

691. Automootor maksis 345 rubla. Mitu rubla saab kauplus 500 niisuguse mootori müügist?
692. Kauplus sai 400 raadioaparaati kokku 38 400 rubla eest. Mitu rubla maksis selline raadioaparaat?
693. Kauplus sai 25 200 rubla eest valmisülikondi hinnaga 42 rubla ülikond. Mitu valmisülikonda kauplus sai?
694. Kolhoosi aita toodi 200 kotti rukist. Mitu kilogrammi rukist toodi aita, kui igas kotis oli seda keskmiselt 67 kg?
695. Mitu kotti läheb vaja 26 tonni nisu mahutamiseks, kui igasse kotti pandi 65 kg?
696. Sovhoosi aita toodi 300 kotti rukist, kokku 22 500 kg. Mitu kilogrammi rukist oli keskmiselt igas kotis?
697. a) $25\,200 : 300$ b) $600 \cdot 458$ c) $196\,800 : 200$
 $47\,600 : 700$ $800 \cdot 236$ $334\,400 : 400$
 $40\,500 : 900$ $300 \cdot 784$ $537\,600 : 800$
 $45\,600 : 600$ $700 \cdot 563$ $178\,500 : 500$
698. a) $200 \cdot 4756$ b) $854\,400 : 400$ c) $900 \cdot 743$
 $600 \cdot 1532$ $898\,800 : 700$ $400 \cdot 2376$
 $300 \cdot 2817$ $875\,700 : 900$ $700 \cdot 1358$
 $500 \cdot 1743$ $950\,100 : 300$ $200 \cdot 4869$
699. a) $797\,200 : 200$ b) $300 \cdot 2568$ c) $171\,400 : 857$
 $736\,500 : 500$ $800 \cdot 1174$ $262\,200 : 673$
 $974\,400 : 800$ $200 \cdot 4527$ $232\,500 : 465$
 $920\,400 : 600$ $600 \cdot 1483$ $235\,200 : 784$
700. a) $400 \cdot 1936$ b) $929\,400 : 1549$ c) $400 \cdot 2168$
 $700 \cdot 584$ $330\,300 : 367$ $900 \cdot 754$
 $500 \cdot 1297$ $891\,800 : 1274$ $500 \cdot 1695$
 $900 \cdot 78$ $75\,200 : 94$ $700 \cdot 283$
701. a) $905\,400 : 4527$ b) $300 \cdot 2456$ c) $942\,200 : 1346$
 $481\,050 : 963$ $600 \cdot 893$ $57\,600 : 64$
 $553\,800 : 1846$ $200 \cdot 3588$ $970\,800 : 1618$
 $113\,600 : 284$ $800 \cdot 94$ $282\,400 : 353$

702. Arvuta peast:

- a) $500 \cdot 15$ b) $7200 : 900$ c) $700 \cdot 12$ d) $7200 : 12$
 $200 \cdot 36$ $3500 : 700$ $900 \cdot 16$ $6400 : 16$
 $400 \cdot 23$ $5600 : 800$ $600 \cdot 24$ $5400 : 18$
 $300 \cdot 28$ $4800 : 600$ $800 \cdot 17$ $4500 : 15$

703. a) $600 \cdot 15$ b) $10\,000 : 400$ c) $300 \cdot 23$ d) $8400 : 12$
 $200 \cdot 48$ $5\,600 : 200$ $800 \cdot 24$ $9900 : 11$
 $900 \cdot 14$ $7\,500 : 500$ $500 \cdot 17$ $7800 : 13$
 $400 \cdot 18$ $7\,200 : 300$ $700 \cdot 13$ $9600 : 12$

704. a) $800 \cdot 12$ b) $3800 : 200$ c) $400 \cdot 38$ d) $8700 : 29$
 $200 \cdot 36$ $2400 : 600$ $700 \cdot 23$ $9200 : 23$
 $900 \cdot 42$ $5100 : 300$ $300 \cdot 45$ $5400 : 18$
 $500 \cdot 24$ $6000 : 500$ $600 \cdot 32$ $7200 : 24$

	a	b	c	d	e	f
705.	32	7200	28	5400	19	400
	$\cdot 200$	-700	-5	$: 300$	-2	$\cdot 12$
	$+800$	$: 13$	$\cdot 400$	$+7$	$\cdot 500$	$: 300$
	$: 300$	$+200$	-100	$\cdot 400$	-700	$\cdot 600$
	$+12$	$\cdot 12$	$: 17$	-500	$: 26$	-3200
	$\cdot 200$	$: 300$	$+4100$	$: 500$	$+100^*$	$: 200$

706. Vabriku laost saadeti müügile 3000 raadioaparaati hinnaga 125 rubla aparaat. Mitme rubla eest saadeti raadioaparaate müügile?

707. Harjutus $4000 \cdot 218$ lahenda nii:

$$4000 \cdot 218 = 872\,000$$

Korruta enne 4-ga ja saadud korrutist veel 1000-ga. Selleks kirjuta arvule 3 nulli järele.

Korruta selle näite eeskujul:

$$2000 \cdot 487; \quad 5000 \cdot 186; \quad 7000 \cdot 138.$$

708. Vabriku laost saadeti müügile 2000 televiisorit, kokku 516 000 rubla väärtuses. Mitu rubla maksab iga televiisor?

709. Harjutus 882 000 : 6000 lahenda nii:

$$882\ 000 : 6000 = 882 : 6 = 147$$

28

42

Jaga enne 1000-ga ja siis saadud jagatist veel 6-ga.

Jaga selle näite eeskujul:

$$992\ 000 : 8000; \quad 708\ 000 : 3000; \quad 651\ 000 : 7000.$$

710. a) 685 000 : 5000   b) 992 000 : 2000   c) 576 000 : 8000

$$858\ 000 : 3000 \quad 858\ 000 : 6000 \quad 954\ 000 : 3000$$

$$868\ 000 : 7000 \quad 738\ 000 : 9000 \quad 665\ 000 : 7000$$

$$872\ 000 : 4000 \quad 795\ 000 : 5000 \quad 908\ 000 : 4000$$

711. Vabriku laost saadeti müügile 940 000 rubla eest mootorrattaid hinnaga 235 rubla mootorratas. Mitu mootorratast saadeti müügile?

712. Harjutus 975 000 : 325 lahenda nii:

$$975\ 000 : 325 = 3000$$

975

Jaga 975 tuhandelist 325-ga, saad 3 tuhandelist. Korrutades 325 kolmega, saad 975 tuhandelist, millest selgub, et jääki ei ole ja jagamine on lõppenud. Sellepärast kirjuta jagatise sajaliste, kümneliste ja üheliste kohale nullid.

Jaga selle näite eeskujul:

$$765\ 000 : 85; \quad 882\ 000 : 147; \quad 972\ 000 : 243.$$

713. a) 734 000 : 367   b) 885 000 : 177   c) 736 000 : 92

$$664\ 000 : 83 \quad 612\ 000 : 68 \quad 865\ 000 : 173$$

$$855\ 000 : 285 \quad 804\ 000 : 134 \quad 878\ 000 : 439$$

$$644\ 000 : 92 \quad 944\ 000 : 236 \quad 392\ 000 : 56$$

714. Vabrikus valmistati 2000 vaipa hinnaga 256 rubla vaip. Mitme rubla eest valmistati neid vaipa?

715. Vabrikus valmistati 3000 külmutuskappi koguväärtusega 705 000 rubla. Mitu rubla maksab 1 niisugune külmutuskapp?

716. Vabrikus valmistati 748 000 rubla väärtuses vaipu hinnaga 157 rubla vaip. Mitu vaipa valmistati?

717. Vabrikus valmistati 5000 külmutuskappi hinnaga 165 rubla kapp. Mitme rubla eest valmistati külmutuskappe?

718. Tehases valmistati 3000 elektrimootorit koguväärtusega 552 000 rubla. Mitu rubla maksis niisugune mootor?
719. Tehases valmistati 804 000 rubla eest elektrimootoreid hinnaga 134 rubla mootor. Mitu mootorit valmistati?
720. Mitu tonni sealiha saab 4000 seast, kui sea keskmine tapakaal on 118 kg?
721. Mitu kilogrammi peab olema sea keskmine tapakaal, et 9000 seast saada 882 tonni sealiha?
722. 3000 seast saadi 372 tonni sealiha. Mitu kilogrammi oli sea keskmine tapakaal?
723. Tehases valmistati 2000 kohviserviisi hinnaga 75 rubla serviis. Mitme rubla eest valmistati neid serviise?
724. Tehases valmistati 4000 külmutuskappi koguväärtusega 740 000 rubla. Mitu rubla maksis 1 niisugune külmutuskapp?
725. Tehas valmistas 52 500 rubla eest külmutuskappe hinnaga 175 rubla kapp. Mitu külmutuskappi valmistati?
726. a) $2000 \cdot 47$ b) $312\,000 : 4000$ c) $9000 \cdot 85$
 $5000 \cdot 35$ $498\,000 : 6000$ $4000 \cdot 73$
 $7000 \cdot 28$ $456\,000 : 8000$ $8000 \cdot 96$
 $3000 \cdot 64$ $315\,000 : 5000$ $6000 \cdot 68$
727. a) $282\,000 : 94$ b) $5000 \cdot 185$ c) $981\,000 : 3000$
 $483\,000 : 69$ $2000 \cdot 487$ $666\,000 : 9000$
 $172\,000 : 86$ $4000 \cdot 236$ $948\,000 : 6000$
 $235\,000 : 47$ $7000 \cdot 123$ $984\,000 : 8000$
728. a) $6000 \cdot 137$ b) $984\,000 : 246$ c) $2000 \cdot 386$
 $3000 \cdot 256$ $868\,000 : 124$ $9000 \cdot 96$
 $8000 \cdot 124$ $915\,000 : 183$ $5000 \cdot 169$
 $4000 \cdot 218$ $956\,000 : 478$ $7000 \cdot 138$
729. a) $852\,000 : 3000$ b) $8000 \cdot 37$ c) $336\,000 : 48$
 $282\,000 : 6000$ $6000 \cdot 56$ $965\,000 : 193$
 $684\,000 : 9000$ $9000 \cdot 62$ $752\,000 : 94$
 $652\,000 : 4000$ $3000 \cdot 185$ $738\,000 : 248$

730. a) $200 \cdot 1689$ b) $345\,000 : 5000$ c) $7000 \cdot 1283$
           $6000 \cdot 154$ $879\,200 : 1256$ $800 \cdot 1187$
           $900 \cdot 753$ $972\,000 : 324$ $3000 \cdot 2316$
           $4000 \cdot 238$ $909\,600 : 800$ $500 \cdot 1643$

731. Arvuta peast:

	a	b	c	d
	$3000 \cdot 15$	$36\,000 : 4000$	$7000 \cdot 13$	$75\,000 : 15$
	$5000 \cdot 12$	$42\,000 : 6000$	$9000 \cdot 11$	$84\,000 : 12$
	$2000 \cdot 28$	$27\,000 : 3000$	$6000 \cdot 14$	$54\,000 : 18$
	$4000 \cdot 16$	$24\,000 : 2000$	$800 \cdot 12$	$72\,000 : 24$
732.	$9000 \cdot 15$	$84\,000 : 7000$	$8000 \cdot 23$	$96\,000 : 12$
	$5000 \cdot 17$	$75\,000 : 5000$	$3000 \cdot 47$	$65\,000 : 13$
	$2000 \cdot 36$	$48\,000 : 3000$	$7000 \cdot 26$	$99\,000 : 111$
	$6000 \cdot 16$	$96\,000 : 8000$	$400 \cdot 32$	$75\,000 : 15$
733.	$2000 \cdot 48$	$51\,000 : 3000$	$7000 \cdot 18$	$92\,000 : 23$
	$5000 \cdot 17$	$60\,000 : 5000$	$3000 \cdot 29$	$54\,000 : 18$
	$9000 \cdot 43$	$72\,000 : 4000$	$6000 \cdot 42$	$84\,000 : 288$
	$6000 \cdot 25$	$91\,000 : 7000$	$8000 \cdot 45$	$78\,000 : 19$

734. a)   36   b) 7600   c) 42 000   d) 78 000
           $\cdot 2000$ $+800$ $\cdot 2$ $: 26$
           $+3000$ $: 12$ $: 7000$ $+5000$
           $: 5000$ $\cdot 8$ $+3$ $\cdot 12$
           $+3$ $: 400$ $\cdot 5000$ -5000
           $\cdot 400$ $\cdot 3000$ $+3000$ $: 7000$
- e) $\cdot 13$ f) 84 000
     $\cdot 5000$ -3000
     -1000 $: 27$
     $: 16$ $+3000$
     $+2000$ $\cdot 12$
     $\cdot 14$ $: 2000$

5. Korrutamise ja jagamise mitmekohalise arvuga

735. Autobaasis oli 75 veoautot. Iga auto läbis keskmiselt 8685 km kuus. Mitu kilomeetrit läbisid selle baasi autod kuu jooksul kokku?

736. Harjutus $87 \cdot 7528$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 7528 \\ \times 87 \\ \hline 52696 \\ 60224 \\ \hline 654936 \end{array}$$

Võta esiteks 7 korda 7528, saad 52 696. See on esimene osakorrutis. Kirjuta see joone alla. Siis võta 80 korda 7528. Tee seda nii, et võta 8 korda 7528, kuid kirjuta korrutise ühelised kohe esimese osakorrutise kümneliste alla, korrutise kümnelised esimese osakorrutise sajaliste alla jne. Sellega korrutad seda ühtaegu ka 10-ga ja pole enam vajagi nulli järele kirjutada. Nii saad teiseks osakorrutiseks tegelikult 602 240. olgugi et tal null lõpust puudub. Edasi liida mõlemad osakorrutised. Saad 654 936.

Korruta selle näite eeskujul:

$$68 \cdot 9473; \quad 92 \cdot 8634; \quad 56 \cdot 7953$$

737. a) $48 \cdot 8938$ b) $73 \cdot 3274$ c) $87 \cdot 5238$ d) $56 \cdot 3263$
           $37 \cdot 7584$ $65 \cdot 2567$ $43 \cdot 974$ $78 \cdot 4376$
           $83 \cdot 896$ $29 \cdot 9803$ $68 \cdot 2363$ $35 \cdot 8907$
           $96 \cdot 658$ $58 \cdot 846$ $34 \cdot 7586$ $87 \cdot 793$

738. Autobaasi veoautod läbisid kuu jooksul 708 624 km, kusjuures iga auto läbis keskmiselt 8436 km. Mitu veoautot oli selles baasis?

739. Harjutus $609714 : 9678$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 609714 \quad | \quad 9678 \\ 58068 \quad | \quad \hline 29034 \\ \hline 29034 \\ \hline \hline \end{array}$$

Jagatavat vaadates näed, et 6 sajatuhandelist, 60 kümnetuhandelist, 609 tuhandelist ega 6097 sajalist ei saa 9678-ga jagada. Sellepärast jaga 60 971 kümnelist. Edasi leia proovimise teel, mitu korda 9678 on ligikaudu 60 971. Proovi tee peast. Esialgu võib selleks kasutada ka eri paberilehte. Selgub, et $6 \cdot 9678 = 58\,068$. Jagatise esimene number on seega

6 kümnelist. Korrutis 58 068 kirjuta 60 971 alla ja lahuta sel-
lest. See ei tohi kunagi olla suurem kui jagatav, s. o. 60 971.

Lahutamisel saadud jääk 2903 peab olema väiksem kui jagaja. Ta näitab, et 2903 kümnelist on veel jagada. Need 2903 kümnelist tee ühelisteks. Saad kokku selle 4 ühelisega, mis meil enne oli, 29 034 ühelist.

Jagades 29 034 ühelist 9678-ga, leiad proovimise teel, et $3 \cdot 9678 = 29\,034$. Jagatise teine number on seega 3. Korrutis, 29 034, kirjuta jagatava, 29 034, alla ja võrdle mõlemaid. Sel-
gub, et ühelised on kõik jagatud ja jagamine on lõppenud. Said jagatiseks 63.

Kontrolli jagatist korrutamise teel.

Jaga selle näite eeskujul:

$$95\,368 : 2536; \quad 456\,981 : 9723; \quad 316\,288 : 5648.$$

740. a) 81 098 : 943   b) 200 499 : 3456   c) 145 024 : 1596
       60 912 : 846   178 816 : 2794   219 631 : 4673
       29 382 : 354   123 464 : 5368   350 392 : 6257
       49 920 : 768   475 670 : 7318   267 072 : 8346

741. Autobussibaasi bussid vedasid aasta jooksul 423 684 reisijat. Selles baasis oli 54 bussi. Mitu reisijat vedas keskmiselt iga buss aastas?

742. Harjutus 379 008 : 72 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l} 379008 & 72 \\ 360 & \hline \hline 190 & \\ 144 & \\ \hline 460 & \\ 432 & \\ \hline 288 & \\ 288 & \\ \hline \hline \end{array}$$

Esiteks jaga 379 tuhandelist 72-ga, saad 5 tuhandelist. Kor-
rutades 5 tuhandelist 72-ga, saad 360 tuhandelist, ja lahuta-
des 379 tuhandelisest 360 tuhandelist, näed, et 19 tuhandelist
on veel jagada. Need 19 tuhandelist tee sajalisteks, saad 190
sajalist.

Jagades 190 sajalist 72-ga, saad 2 sajalist. Korrutades
2 sajalist 72-ga, saad 144 sajalist, ja lahutades 190 sajalisest

144 sajalist, näed, et jagada on veel 46 sajalist. Need 46 sajalist tee kümnelisteks, saad 460 kümnelist.

Jagades nüüd 460 kümnelist 72-ga, saad 6 kümnelist. Korrutades 6 kümnelist 72-ga, saad 432 kümnelist, ja lahutades 460 kümnelisest 432 kümnelist, näed, et jagada jääb veel 28 kümnelist. Need 28 kümnelist tee ühelisteks, saad kokku nende 8 ühelisega, mis meil enne oli, 288 ühelist. Jagades 288 ühelist 72-ga, saad 4 ühelist. Korrutades 4 ühelist 72-ga, saad ka 288 ühelist. Sellest näed, et kõik ühelised on jagatud ja jagamine on seega lõppenud. Said jagatiseks 5264.

Kontrolli jagatist korrutamise teel.

Jaga selle näite eeskujul:

165 132 : 36; 273 222 : 43; 196 768 : 26.

743. a) 71 262 : 74   b) 105 051 : 57   c) 266 172 : 82
50 054 : 58   63 802 : 73   299 432 : 56
76 224 : 96   43 392 : 64   198 666 : 27
46 166 : 82   246 525 : 75   161 190 : 45

744. Rajoonis oli 48 avalikku raamatukogu. Igas raamatukogus oli keskmiselt 6584 raamatut. Mitu raamatut oli kõikides rajooni raamatukogudes kokku?

745. Rajooni kõikides avalikes raamatukogudes kokku oli 213 416 raamatut, kusjuures igas raamatukogus oli keskmiselt 5768 raamatut. Mitu avalikku raamatukogu oli rajoonis?

746. Rajooni 27 avalikus raamatukogus oli kokku 87 912 raamatut. Mitu raamatut oli keskmiselt igas raamatukogus?

747. Kauplus müüs aasta jooksul 76 mootorratast, hinnaga 575 rubla mootorratas. Mitu rubla sai kauplus nende mootor-rataste müügist?

748. Tehas valmistas kuu jooksul 34 695 rubla eest kokkupanda-vaid majasid hinnaga 1285 rubla maja. Mitu niisugust maja tehas valmistas kuu jooksul?

749. Kauplus müüs aasta jooksul 93 ühesugust mööblikomplekti kokku 32 085 rubla eest. Mitu rubla maksis niisugune mööbli-komplekt?

750. Kauplus müüs 35 kallimat ja 43 odavamamat motorollerit kokku 31 000 rubla eest. Kallima motorollerihind oli 425 rubla. Mitu rubla maksis odavam motoroller?

751. Tehas valmistas suuremaid ja väiksemaid kokkupandavaid maju kokku 95 850 rubla väärtuses. Suurema maja hind oli 1875 rubla ja neid valmistati 23. Väiksemaid maju valmistati 37. Mitu rubla maksis väiksem maja?

752. a) $87 \cdot 587$ b) $46\,656 : 648$ c) $76 \cdot 637$
 $56 \cdot 896$ $32\,504 : 956$ $28 \cdot 954$
 $48 \cdot 763$ $76\,798 : 817$ $94 \cdot 482$
 $63 \cdot 985$ $24\,111 : 893$ $39 \cdot 853$

753. a) $49\,704 : 76$ b) $23 \cdot 8287$ c) $46\,398 : 1254$
 $35\,112 : 42$ $58 \cdot 3549$ $234\,005 : 2753$
 $53\,382 : 93$ $84 \cdot 6752$ $272\,835 : 6345$
 $35\,376 : 67$ $65 \cdot 9316$ $334\,016 : 5219$

754. a) $95 \cdot 3478$ b) $259\,726 : 34$ c) $79 \cdot 5236$
 $43 \cdot 5684$ $452\,384 : 67$ $36 \cdot 2593$
 $27 \cdot 8196$ $262\,416 : 28$ $54 \cdot 6217$
 $89 \cdot 4753$ $171\,926 : 59$ $93 \cdot 4375$

755. a) $52\,046 : 53$ b) $24 \cdot 5317$ c) $61\,685 : 845$
 $298\,936 : 79$ $86 \cdot 683$ $143\,948 : 2716$
 $35\,532 : 42$ $33 \cdot 2834$ $79\,378 : 923$
 $507\,123 : 67$ $98 \cdot 756$ $176\,526 : 3269$

756. a) $32 \cdot 4788$ b) $355\,782 : 43$ c) $93 \cdot 723$
 $73 \cdot 536$ $62\,916 : 98$ $65 \cdot 2584$
 $44 \cdot 2593$ $188\,676 : 36$ $86 \cdot 652$
 $67 \cdot 846$ $47\,742 : 73$ $29 \cdot 4586$

757. Harjutus $32 \cdot 7000$ lahenda nii:

$$7 \cdot 32 = 224; \quad 1000 \cdot 224 = 224\,000.$$

Arvuta peast. Kui on vaja kirjutada, siis kirjuta kas nii:

$$7000 \cdot 32 = 224\,000$$

või nii:

$$32 \cdot 7000 = 224\,000,$$

aga mitte nii:

$$\begin{array}{r} 7000 \\ \times 32 \\ \hline 14000 \\ 21000 \\ \hline 224000 \end{array}$$

Üldse tuleb korrutamisel alati arvutada nii, nagu on hõlp-
sam, ja kirjutada nii, et oleks võimalikult vähe kirjutamist.
Tegurite järjekord selle juures pole oluline, sest sellest korru-
tis ei plene.

Korruta selle näite eeskujul peast:

$$48 \cdot 5000; \quad 12 \cdot 6000; \quad 34 \cdot 2000.$$

758. Arvuta peast:

a) $48 \cdot 3000$	b) $36 \cdot 5000$	c) $24 \cdot 3000$	d) $96 \cdot 2000$
$27 \cdot 5000$	$87 \cdot 2000$	$45 \cdot 2000$	$32 \cdot 4000$
$56 \cdot 2000$	$63 \cdot 3000$	$78 \cdot 5000$	$82 \cdot 7000$
$73 \cdot 4000$	$92 \cdot 4000$	$53 \cdot 4000$	$65 \cdot 5000$

759. Arvuta peast:

a) $3 \cdot 42\,000$	b) $72\,000 : 2$	c) $2 \cdot 85\,000$	d) $51\,000 : 3$
$5 \cdot 17\,000$	$36\,000 : 4$	$6 \cdot 25\,000$	$42\,000 : 7$
$4 \cdot 23\,000$	$48\,000 : 6$	$4 \cdot 38\,000$	$76\,000 : 4$
$2 \cdot 36\,000$	$21\,000 : 7$	$7 \cdot 13\,000$	$85\,000 : 5$

760. a) $5 \cdot 18\,000$ b) $36\,000 : 6000$ c) $8 \cdot 120\,000$
 $7 \cdot 23\,000$ $72\,000 : 8000$ $3 \cdot 250\,000$
 $9 \cdot 42\,000$ $56\,000 : 7000$ $5 \cdot 160\,000$
 $6 \cdot 58\,000$ $54\,000 : 9000$ $2 \cdot 480\,000$

761. a) $240\,000 : 3$ b) $9 \cdot 110\,000$ c) $280\,000 : 7000$
 $560\,000 : 2$ $7 \cdot 130\,000$ $420\,000 : 6000$
 $720\,000 : 4$ $4 \cdot 250\,000$ $640\,000 : 8000$
 $350\,000 : 5$ $6 \cdot 140\,000$ $180\,000 : 3000$

762. a) $\begin{array}{r} 8 \\ \cdot 12\,000 \\ : 8\,000 \\ \cdot 6\,000 \\ +3\,000 \\ \hline : 5 \end{array}$ b) $\begin{array}{r} 15\,000 \\ +3\,000 \\ : 2 \\ \cdot 11 \\ -8\,000 \\ : 7 \end{array}$ c) $\begin{array}{r} 13\,000 \\ \cdot 6 \\ +6\,000 \\ : 3\,000 \\ -3 \\ \cdot 400 \end{array}$ d) $\begin{array}{r} 10\,000 \\ -2\,000 \\ \cdot 7 \\ -5\,000 \\ : 3\,000 \\ +6 \end{array}$

e) $\begin{array}{r} 23 \\ \cdot 4\,000 \\ -1\,000 \\ : 13\,000 \\ \cdot 8\,000 \\ +7\,000 \\ \hline \end{array}$ f) $\begin{array}{r} 63\,000 \\ +2\,000 \\ : 13 \\ \cdot 9 \\ -5\,000 \\ : 5\,000 \\ \hline \end{array}$

763. Kolhoosi karjafarmis oli 283 lehma. Iga lehm andis aastas keskmiselt 3185 kg piima. Mitu kilogrammi piima saadi aastas?

764. Harjutus 354 · 2368 lahenda nii:

$$\begin{array}{r}
 2368 \\
 \times 354 \\
 \hline
 9472 \\
 11840 \\
 7104 \\
 \hline
 838272
 \end{array}$$

Võta esiteks 4 korda 2368, saad 9472. See on esimene osakorrutis. Kirjuta see joone alla. Siis võta 50 korda 2368. Seda tee nii, et võta 5 korda 2368, kuid kirjuta korrutise ühelised kohe esimese osakorrutise kümneliste alla, korrutise kümnelised esimese osakorrutise sajaliste alla jne. Sellega korrutad arvu ühtaegu ka 10-ga ja pärast pole enam vaja talle nulli järele kirjutada. Nii saad teiseks osakorrutiseks tegelikult 118 400, olgugi et tal null lõpust puudub. Edasi võta 300 korda 2368. Seda tee nii, et võta 3 korda 2368, kuid kirjuta korrutise ühelised kohe esimese osakorrutise sajaliste alla, korrutise kümnelised esimese osakorrutise tuhandeliste alla jne. Sellega korrutad arvu ühtaegu ka 100-ga ja pärast pole vaja talle kaht nulli järele kirjutada. Nii saad kolmandaks osakorrutiseks tegelikult 710 400, olgugi et tal kaks nulli lõpust puuduvad. Nüüd liida kõik kolm osakorrutist, saad 838 272.

Korruta selle näite eeskujul:

$$247 \cdot 3256; 763 \cdot 1234; 536 \cdot 1587.$$

765. a) $424 \cdot 242$ b) $376 \cdot 564$ c) $735 \cdot 1187$ d) $268 \cdot 3256$
           $842 \cdot 324$ $234 \cdot 987$ $583 \cdot 1538$ $413 \cdot 2384$
           $316 \cdot 236$ $184 \cdot 854$ $193 \cdot 4832$ $628 \cdot 1272$
           $515 \cdot 158$ $654 \cdot 763$ $354 \cdot 2463$ $813 \cdot 1154$

766. Kolhoosi karjafarm andis aasta jooksul 839 105 kg piima. Iga lehma keskmine aastatoodang oli 3265 kg piima. Mitu lehma oli selles kolhoosis?

767. Harjutus 642 564 : 2746 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l}
 642\ 564 & 2746 \\
 \hline
 549\ 2 & \underline{234} \\
 \hline
 93\ 36 & \\
 82\ 38 & \\
 \hline
 10\ 984 & \\
 \hline
 10\ 984 & \\
 \hline
 \hline
 \end{array}$$

Jagatavat vaadates näed, et ei 6 sajatuhandelist, 64 kümnetuhandelist ega 642 tuhandelist ei saa 2746-ga jagada. Sellepärast jaga 6425 sajalist. Leia proovimise teel, mitu korda 2746 on ligikaudu 6425. Selgub, et $2 \cdot 2746 = 5492$. Jagatises on seega 2 sajalist. Korrutis 5492 kirjuta jagatava, 6425, alla ja lahuta sellest.

Lahutamisel saadud jääk 933 näitab, et 933 sajalist on veel jagada. Need tee kümnelisteks, saad kokku selle 6 kümnelisega, mis meil enne oli, 9336 kümnelist.

Jagades 9336 kümnelist 2746-ga, leiad proovimise teel, et $3 \cdot 2746 = 8238$. Jagatises on seega 3 kümnelist. Korrutis 8283 kirjuta jagatava, 9336, alla ja lahuta sellest.

Lahutamisel saadud jääk 1098 näitab, et nii palju kümnelisi on veel jagada. Need tee ühelisteks, saad kokku selle 4 ühelisega, mis meil enne oli, 10984 ühelist.

Jagades 10984 ühelist 2746-ga, leiad proovimise teel, et $4 \cdot 2746 = 10984$. Jagatises on seega 4 ühelist. Korrutis 10984 kirjuta jagatava, 10984, alla ja võrdle mõlemaid. Selgub, et ühelised on kõik jagatud ja jagamine on lõppenud. Jagatiseks said 234.

Kontrolli jagatist korrutamise teel.

Jaga selle näite eeskujul:

$$860\ 455 : 3247; \quad 620\ 432 : 4562; \quad 676\ 512 : 783.$$

768. a) $914\ 602 : 2426$ b) $949\ 088 : 1784$ c) $891\ 475 : 2743$
 $949\ 088 : 1784$ $670\ 336 : 5237$ $866\ 096 : 1628$
 $841\ 161 : 3273$ $938\ 982 : 7634$ $745\ 632 : 3452$
 $985\ 764 : 2314$ $906\ 528 : 4256$ $779\ 250 : 6234$

769. Kolhoos sai aasta jooksul 247 lehmalt kokku 858 325 kg piima. Mitu kilogrammi piima andis keskmiselt iga lehm?

770. Harjutus 769 488 : 328 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l} 769\ 488 & 328 \\ 656 & \hline \hline 113\ 4 & \\ 98\ 4 & \\ \hline 15\ 08 & \\ 13\ 12 & \\ \hline 1\ 968 & \\ \hline \hline 1\ 968 & \end{array}$$

Jaga esiteks 769 tuhandelist 328-ga, saad 2 tuhandelist. Korrutades 2 tuhandelist 328-ga, saad 650 tuhandelist, ja lahutades 769 tuhandelisest 656 tuhandelist, näed, et 113 tuhandelist jääb veel jagada. Need 113 tuhandelist tee sajalisteks, saad koos selle 4 sajalisega, mis meil enne oli, 1134 sajalist.

Jagades 1134 sajalist 328-ga, saad 3 sajalist. Korrutades 3 sajalist 328-ga saad 984 sajalist ja lahutades 1134 sajalisest 984 sajalist, näed, et 150 sajalist jääb veel jagada. Need 150 sajalist tee kümnelisteks, saad kokku selle 8 kümnelisega, mis meil enne oli, 1508 kümnelist.

Jagades 1508 kümnelist 328-ga, saad 4 kümnelist. Korrutades 4 kümnelist 328-ga, saad 1312 kümnelist, ja lahutades 1508 kümnelisest 1312 kümnelist, näed, et 196 kümnelist jääb veel jagada. Need 196 kümnelist tee ühelisteks. Saad kokku selle 8 ühelisega, mis meil enne oli, 1968 ühelist. Jagades 1968 ühelist 328-ga, saad 6 ühelist. Korrutades 6 ühelist 328-ga, saad 1968 ühelist. Sellest näed, et kõik üheliised on jagatud ja jagamine seega lõppenud. Jagatiseks said 2346.

Kontrolli jagatist korrutamise teel.

Jaga selle näite eeskujul:

$$927\ 751 : 437; \quad 648\ 582 : 213; \quad 693\ 474 : 123$$

771. a) $831\ 618 : 983$ b) $559\ 124 : 452$ c) $148\ 532 : 523$
     $194\ 256 : 568$ $266\ 832 : 816$ $899\ 744 : 124$
     $182\ 245 : 635$ $722\ 484 : 126$ $734\ 988 : 138$
     $226\ 446 : 517$ $200\ 616 : 643$ $197\ 808 : 634$

772. Kaupluse keskmine läbimüük päevas oli 6245 rbl. Kui suur oli kaupluse läbimüük septembrist detsembrikuuni (4 kuu jooksul)?

773. Autobaasi veoautod läbisid kuu jooksul 818 685 km, kusjuures iga auto läbis keskmiselt 7245 km. Mitu veoautot oli selles baasis?
774. Taksopargi 153 autot läbis kokku 822 375 km. Mitu kilomeetrit läbis keskmiselt iga auto?
775. Raadioaparaat maksis 92 rubla. Raadiotehas valmistas 1248 niisugust raadioaparaati. Mitu rubla maksavad kõik need raadioaparaadid kokku?

776. *Harjutus 2526 · 87*

lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 2526 \\ \times 87 \\ \hline 17682 \\ 20208 \\ \hline 219762 \end{array}$$

Äga mitte nii:

$$\begin{array}{r} 87 \\ \times 2526 \\ \hline 522 \\ 174 \\ 435 \\ 174 \\ \hline 219762 \end{array}$$

Kirjuta tegurid alati nii ja korruta nii, et osakorrutisi oleks võimalikult vähe.

Korruta selle näite eeskujul:

$$2346 \cdot 58; 2537 \cdot 184; 3893 \cdot 46.$$

777. a) $1543 \cdot 82$ b) $3278 \cdot 234$ c) $748 \cdot 32$
        $1234 \cdot 76$ $5614 \cdot 113$ $964 \cdot 27$
        $896 \cdot 93$ $8526 \cdot 63$ $7814 \cdot 23$
        $4573 \cdot 45$ $2145 \cdot 287$ $536 \cdot 84$

778. Tehas valmistas 1234 kallimat fotoaparaati, igaüks 218 rubla, ja 1315 odavamad fotoaparaati, igaüks 195 rubla. Mitu rubla maksis kogu see toodang?
779. Tehas valmistas 1587 kallimat ja 1635 odavamad fotoaparaati kokku 643 580 rubla eest. Kallim fotoaparaat maksis 215 rbl. Mitu rubla maksis odavam fotoaparaat?
780. Tehas valmistas kallimaid ja odavamaid fotoaparaate kokku 619 328 rubla väärtuses. Odavamaid fotoaparaate valmistati 1653 hinnaga 192 rubla tükk. Kallima fotoaparaadi hind oli 224 rubla. Mitu kallimat fotoaparaati valmistati?

781. Tehas valmistas 1213 odavamat motorollerit, mille omahind oli 386 rubla, ja 715 kallimat motorollerit, mille omahind oli 582 rubla. Mitu rubla läks kogu see toodang vabrikul endal maksma?
782. Tehas valmistas 1116 odavat ja 742 kallimat mootorratast, mille omahind kokku oli 950 700 rubla. Kallima mootorratta omahind oli 624 rubla. Mitu rubla oli odava mootorratta omahind?
783. Tehas valmistas odavaid ja kallimaid mootorrattaid, mille omahind kokku oli 832 049 rubla. Odava mootorratta omahind oli 396 rubla ja neid valmistati 1224. Kallima mootorratta omahind oli 635 rubla. Mitu kallimat mootorratast valmistati?
784. *Tsentner on kilogrammist raskem ja tonnist kergem raskusmõõt. 1 tsentner on 100 kg. Tsentner kirjutatakse lühendatult ts. Mitu tsentnerit on 1 tonn?*

Pea meeles:

1 ts = 100 kg

785. Kolhoos müüs aasta jooksul kolhoositurul 567 ts sealiha keskmise hinnaga 153 rubla tsentner. Sealiha omahind selles kolhoosis oli 112 rubla tsentner. Mitu rubla sai kolhoos sealiha müügist sissetulekut? Mitu rubla sai kolhoos sealiha müügist kasumit?
- Märkus: Kasumiks nimetatakse seda osa sissetulekust, mis saadakse müümisel üle omahinna.
786. Kolhoos müüs aasta jooksul kolhoositurul 428 ts sealiha, kokku 69 336 rubla eest, saades seejuures 33 812 rubla kasumit. Mitu rubla oli kogu müüdud sealiha omahind? Mitu rubla oli selles kolhoosis sealiha tsentneri omahind?
787. Kolhoos müüs aasta jooksul kolhoositurul 74 382 rubla eest sealiha, saades seejuures 17 388 rubla kasumit. Sealiha tsentneri omahind selles kolhoosis oli 118 rubla. Mitu rubla oli kogu müüdud sealiha omahind? Mitu tsentnerit sealiha müüdi?

788. Kolhoos müüs aasta jooksul kolhoositurul 236 ts loomaliha keskmise hinnaga 124 rubla tsentner. Loomaliha omahind selles kolhoosis oli 74 rubla tsentner. Mitu rubla sai kolhoos loomaliha müügist kasumit?
789. Kolhoos müüs aasta jooksul kolhoositurul 218 ts loomaliha, kokku 29 648 rubla eest, saades seejuures 10 246 rubla kasumit. Mitu rubla oli selles kolhoosis loomaliha tsentneri omahind?
790. Kolhoos müüs aasta jooksul kolhoositurul 23 241 rubla eest loomaliha, saades seejuures 9333 rubla kasumit. Loomaliha tsentneri omahind selles kolhoosis oli 76 rubla. Mitu tsentnerit loomaliha kolhoos müüs?
791. a) $234 \cdot 568$ b) $861\,651 : 987$ c) $564 \cdot 236$
        $125 \cdot 374$ $282\,834 : 827$ $816 \cdot 452$
        $321 \cdot 219$ $348\,996 : 762$ $659 \cdot 173$
        $475 \cdot 314$ $137\,578 : 634$ $942 \cdot 624$
792. a) $214\,935 : 623$ b) $312 \cdot 758$ c) $82\,944 : 256$
        $262\,493 : 487$ $536 \cdot 672$ $199\,581 : 937$
        $263\,088 : 812$ $821 \cdot 456$ $260\,946 : 763$
        $135\,248 : 316$ $283 \cdot 964$ $475\,728 : 583$
793. a) $213 \cdot 2584$ b) $922\,982 : 4313$ c) $352 \cdot 2816$
        $521 \cdot 1675$ $840\,834 : 1354$ $612 \cdot 1456$
        $142 \cdot 3218$ $978\,095 : 3145$ $821 \cdot 1132$
        $456 \cdot 2126$ $764\,691 : 6217$ $726 \cdot 1214$
794. a) $797\,088 : 912$ b) $423 \cdot 2123$ c) $966\,124 : 2526$
        $755\,699 : 623$ $236 \cdot 4117$ $719\,305 : 547$
        $925\,352 : 824$ $518 \cdot 1246$ $864\,368 : 1214$
        $923\,012 : 436$ $174 \cdot 5132$ $695\,032 : 326$
795. Arvuta peast:
- a) $3 \cdot 115\,000$ b) $693\,000 : 3000$ c) $5000 \cdot 112$
        $2 \cdot 321\,000$ $846\,000 : 2000$ $8000 \cdot 111$
        $4 \cdot 112\,000$ $488\,000 : 4000$ $3000 \cdot 213$
        $6 \cdot 120\,000$ $996\,000 : 3000$ $6000 \cdot 103$

$$796. \quad \begin{array}{lll} \text{a)} & 315\,000 : 105 & \text{b)} & 206 \cdot 4000 & \text{c)} & 535\,000 : 107\,000 \\ & 612\,000 : 306 & & 107 \cdot 8000 & & 972\,000 : 108\,000 \\ & 972\,000 : 108 & & 409 \cdot 2000 & & 615\,000 : 205\,000 \\ & 836\,000 : 209 & & 108 \cdot 6000 & & 818\,000 : 409\,000 \end{array}$$

$$797. \quad \begin{array}{lll} \text{a)} & 5 \cdot 109\,000 & \text{b)} & 836\,000 : 4 & \text{c)} & 5 \cdot 150\,000 \\ & 3 \cdot 307\,000 & & 545\,000 : 5 & & 3 \cdot 180\,000 \\ & 8 \cdot 108\,000 & & 872\,000 : 8 & & 7 \cdot 130\,000 \\ & 2 \cdot 406\,000 & & 327\,000 : 3 & & 2 \cdot 450\,000 \end{array}$$

$$798. \quad \begin{array}{lll} \text{a)} & 510\,000 : 3 & \text{b)} & 140\,000 \cdot 5 & \text{c)} & 420\,000 : 3000 \\ & 720\,000 : 6 & & 280\,000 \cdot 2 & & 540\,000 : 2000 \\ & 480\,000 : 4 & & 120\,000 \cdot 6 & & 910\,000 : 7000 \\ & 840\,000 : 7 & & 230\,000 \cdot 4 & & 750\,000 : 5000 \end{array}$$

	a	b	c	d	e
799.	250	750 000	872 000	· 6000	120
	· 3000	+ 90 000	: 109	· 9	6000
	- 30 000	: 120	- 3000	- 2000	+ 1000
	: 6000	+ 2000	· 120	· 2	: 7
	+ 30	· 108	+ 24 000	16 000	+ 2000

esinevad nullid

6. Korrutamise ja jagamise arvudega, milles

800. Tehasest saadeti müügile 2500 fotoaparaati, mille omahind oli 123 rubla. Mitu rubla oli terve saadetise omahind?

Et teada saada, kui palju maksavad kõik 2500 fotoaparaati vabrikul endal, peame võtma

$$2500 \cdot 123$$

Korrutise leiame nii:

Kujutleme, et kõik need aparaadid olid 25-kaupa kastidesse pakitud. Niisuguseid kaste pidi olema siis 100. Arvutame esiteks, mitu rubla maksavad aparaadid 1 kastis. Selleks peame võtma $25 \cdot 123$. Et teada saada, kui palju maksavad kõik aparaadid, peame saadud korrutise korrutama veel 100-ga. Kirjalikult teeme seda nii:

$$\begin{array}{r} 123 \\ \times 2500 \\ \hline 615 \\ 246 \\ \hline 307500 \text{ rbl.} \end{array}$$

Esiteks korrutame 123 ainult 25-ga, jättes nullid tähele pane-mata. Nii saame teada, et kõik ühte kasti pakitud fotoaparaadid maksavad 3075 rubla. Et niisuguseid kaste oli 100, siis peame saa-dud tulemust korrutama veel 100-ga. Selleks kirjutame korrutisele 2 nulli järele. Nii saame teada, et kõik fotoaparaadid maksavad 307 500 rubla.

Arvuta selle näite eeskujul, kui palju maksavad vabrikul endal 4200 fotoaparaati, kui iga aparadi omahind on 136 rubla.

801. a) $1500 \cdot 183$ b) $1800 \cdot 523$ c) $7500 \cdot 113$
        $2700 \cdot 245$ $5400 \cdot 112$ $4800 \cdot 124$
        $3100 \cdot 315$ $2100 \cdot 236$ $1400 \cdot 387$
        $4200 \cdot 117$ $6300 \cdot 125$ $5300 \cdot 152$

802. Harjutus $240 \cdot 1256$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 1256 \\ \times 240 \\ \hline 5024 \\ 2512 \\ \hline 301440 \end{array}$$

Korruta esiteks 24-ga ja siis saadud korrutist veel 10-ga. kirjutades tulemusele ühe nulli järele.

Korruta selle näite eeskujul:

$$370 \cdot 1572; 480 \cdot 2136; 260 \times 1834.$$

803. a) $580 \cdot 1317$ b) $360 \cdot 1458$ c) $580 \cdot 647$
        $210 \cdot 3624$ $620 \cdot 1213$ $230 \cdot 896$
        $430 \cdot 1853$ $810 \cdot 1117$ $460 \cdot 973$
        $720 \cdot 1126$ $170 \cdot 4568$ $850 \cdot 734$

804. Harjutus $2400 \cdot 360$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 360 \\ \times 2400 \\ \hline 144 \\ 72 \\ \hline 864000 \end{array}$$

Võta esiteks 24 korda 36 kümnelist, saad 864 kümnelist, see on 8640. Korrutist korruta veel 100-ga, kirjutades tulemuse lõppu 2 nulli. Saad 864 000.

Mitu nulli oli meil kokku mõlema teguri lõpul?

Mitu nulli me kirjutasime 36 ja 24 korrutise järele?

Kui tegurite lõpul esinevad nullid, siis korruta neid tegureid esiteks nullidele tähelepanu pööramata. Saadud korrutisele kirjuta aga nii mitu nulli järele, kui mitu neid on mõlema teguri lõpul kokku.

Korruta eelneva näite eeskujul:

$$230 \cdot 3200; 5600 \cdot 170; 340 \cdot 2100.$$

805. a) $280 \cdot 2500$ b) $1700 \cdot 530$ c) $490 \cdot 1800$
        $470 \cdot 1200$ $2400 \cdot 360$ $260 \cdot 3700$
        $850 \cdot 1100$ $5800 \cdot 150$ $510 \cdot 1600$
        $320 \cdot 2400$ $7200 \cdot 130$ $160 \cdot 6200$

806. Tehasest saadeti müügile 2500 fotoaparaati, mille omahind oli kokku 317 500 rubla. Mitu rubla oli 1 fotoaparaadi omahind?

Et teada saada, mitu rubla on 1 fotoaparaadi omahind, peame

$$317\,500 : 2500$$

Jagatise leiame nii:

Kujutleme jälle, et aparaadid on pakitud 100 kasti, à 25 aparaati. Esiteks arvutame ühe kastitäie aparaatide omahinna. Selleks peame 317 500 rubla jagama 100-ga. Saame 3175 rubla. Et aga igas kastis oli 25 aparaati, peame aparaadi omahinna leidmiseks 3175 rubla veel 25-ga jagama. Kirjalikult teeme seda nii:

$$317500 : 2500 = 3175 : 25 = 127 \text{ rbl.}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ \hline 67 \\ 50 \\ \hline 175 \\ 175 \\ \hline \hline \end{array}$$

Leia selle näite eeskujul fotoaparaadi omahind, kui 3200 aparaadi omahind oli 422 400 rubla.

807. a) $640\,800 : 1800$ b) $957\,600 : 2800$ c) $823\,500 : 4500$
        $759\,500 : 3500$ $858\,800 : 5300$ $916\,800 : 1600$
        $825\,500 : 6500$ $934\,800 : 7600$ $923\,400 : 3800$
        $864\,800 : 4700$ $854\,700 : 3700$ $768\,800 : 6200$

808. Harjutus 546 000 : 42 000 lahenda nii:

$$546\ 000 : 42\ 000 = 546 : 42 = 13$$

42

126

126

====

Jaga esiteks 1000-ga ja siis saadud jagatist veel 42-ga.

Jaga selle näite eeskujul:

$$456\ 000 : 12\ 000; 714\ 000 : 34\ 000; 784\ 000 : 56\ 000.$$

809. a) 945 000 : 35 000   b) 996 000 : 83 000

$$862\ 000 : 72\ 000   646\ 000 : 38\ 000$$

$$576\ 000 : 48\ 000   896\ 000 : 56\ 000$$

$$837\ 000 : 27\ 000   945\ 000 : 63\ 000$$

810. Harjutus 320 840 : 260 lahenda nii:

$$320\ 840 : 260 = 32084 : 26 = 1234$$

26

60

52

88

78

104

104

====

Jaga esiteks 10-ga ja siis saadud jagatist veel 26-ga.

Jaga selle näite eeskujul:

$$995\ 450 : 430; 399\ 040 : 320; 964\ 880 : 560.$$

811. a) 813 750 : 230   b) 903 680 : 640   c) 916 920 : 810

$$442\ 440 : 180   973\ 940 : 380   825\ 340 : 580$$

$$68\ 328 : 520   853\ 480 : 760   869\ 040 : 170$$

$$817\ 750 : 250   648\ 760 : 490   81\ 468 : 620$$

812. Tehasest saadeti müügile raadioaparaate 374 400 rubla väärtuses, kusjuures ühe raadioaparaadi hind oli 117 rubla. Mitu raadioaparaati saatis tehas müügile?

Et teada saada, mitu raadioaparaati tehas müügile saatis, tuleb

$$374\ 400 : 117$$

Seda teeme nii:

$$\begin{array}{r|l} 374400 & 117 \\ 351 & \hline \hline 234 & \\ 234 & \hline \hline \end{array}$$

Jagame esiteks 374 tuhandelist 117-ga, saame 23 tuhandelist. Kui me need 23 tuhandelist teeme sajalisteks, saame kokku selle 4 sajalisega, mis meil enne oli, 234 sajalist. Jagades 234 sajalist 117-ga, saame 2 sajalist ilma jäägita. Seega on jagamine lõppenud ja me peame jagatise kümnelite ja üheliste kohale kirjutama nullid. Nii saime teada, et tehas saatis müügile 3200 radioaparaati.

Arvuta selle eeskujul, mitu fotoaparaati saatis tehas müügile, kui kogu saadetise väärtus oli 715 500 rubla ja ühe aparraadi hind 135 rubla.

813. a) $894\ 600 : 213$ b) $844\ 800 : 132$ c) $610\ 500 : 165$
           $569\ 400 : 438$ $949\ 900 : 412$ $918\ 400 : 224$
           $910\ 200 : 123$ $604\ 800 : 216$ $877\ 700 : 131$
           $795\ 800 : 142$ $700\ 800 : 438$ $960\ 500 : 113$

814. Harjutus 575 000 : 23 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l} 575\ 000 & 23 \\ 46 & \hline \hline 115 & \\ 115 & \hline \hline \end{array}$$

Jagatise saadud 25 tähendab tuhandelisi, sellepärast tuleb jagatise sajaliste, kümnelite ja üheliste kohale kirjutada nullid.

Jaga selle näite eeskujul:

$$868\ 000 : 28; 714\ 000 : 42; 512\ 000 : 16.$$

815. a) $672\ 000 : 56$ b) $504\ 000 : 24$ c) $636\ 000 : 53$
           $774\ 000 : 18$ $816\ 000 : 48$ $448\ 000 : 32$
           $851\ 000 : 37$ $790\ 000 : 72$ $806\ 000 : 62$
           $765\ 000 : 45$ $804\ 000 : 67$ $954\ 000 : 27$

816. Harjutus 42 840 : 153 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l} 42840 & 153 \\ 306 & \hline \hline 1224 & \\ 1224 & \hline \hline \end{array}$$

Jagatises saadud 28 tähendab kümnelisi, seepärast tuleb jagatisse üheliste kohale kirjutada null.

Jaga selle eeskujul:

227 180 : 614; 506 350 : 1235; 30 510 : 27.

817. a) 632 960 : 2752   b) 719 950 : 4235   c) 328 440 : 782
138 260 : 62   152 520 : 246   163 880 : 964
90 440 : 532   481 950 : 567   145 080 : 78
270 720 : 423   291 380 : 34   68 040 : 324
818. Ajalehepaberi rullis on 3600 m paberit. Trükikojale toodi 240 rulli niisugust paberit. Mitu meetrit paberit toodi trükikojale?
819. Trükikojale toodi suurte rullidena 576 000 m ajalehepaberit, igas rullis 3600 m paberit. Mitu rulli paberit toodi trükikojale?
820. Puukoolis oli 120 rida viljapuuistikuid, igas reas 240 istikut. Mitu viljapuuistikut oli puukoolis?
821. Puukoolis oli 150 ühepikkuses reas 34 500 viljapuuistikut. Mitu istikut oli igas reas?
822. Kauplus müüs aasta jooksul 123 mootorratast hinnaga 860 rubla tükk ja 117 mootorratast hinnaga 750 rubla tükk. Mitme rubla eest müüdi mõlemaid nimetatud mootorrattaid kokku?
müüs aasta jooksul kahesuguseid mootorrattaid kokku 123 270 rubla eest. Kallimaid mootorrattaid, mille hind oli 830 rubla, müüdi 75. Odavama mootorratta hind oli 540 rubla. Mitu odavat mootorratast müüdi?
824. Kauplus müüs aasta jooksul 121 kallimat ja 87 odavat mootorratast kokku 150 930 rubla eest. Odavama mootorratta hind oli 650 rubla. Kui palju maksis kallim mootorratas?
825. a) 370 · 48   b) 30 660 : 420   c) 980 · 26   d) 39 760 : 71
560 · 74   40 950 : 630   730 · 43   8 840 : 52
230 · 85   27 890 : 870   460 · 58   31 980 : 39
180 · 93   34 960 : 380   650 · 37   33 920 : 64

826. a) $490 \cdot 580$ b) $150\,800 : 580$ c) $160 \cdot 930$ d) $355\,200 : 960$
 $810 \cdot 370$ $295\,200 : 820$ $350 \cdot 490$ $239\,200 : 920$
 $540 \cdot 780$ $229\,400 : 740$ $780 \cdot 210$ $379\,600 : 520$
 $230 \cdot 650$ $112\,700 : 490$ $920 \cdot 560$ $352\,600 : 430$

827. a) $5200 \cdot 87$ b) $13\,100 : 2300$ c) $4300 \cdot 58$ d) $205\,200 : 38$
 $3400 \cdot 46$ $550\,400 : 6400$ $9500 \cdot 73$ $358\,400 : 56$
 $1600 \cdot 98$ $163\,400 : 4300$ $2800 : 64$ $211\,700 : 73$
 $6700 \cdot 75$ $490\,200 : 8600$ $7900 \cdot 85$ $89\,300 : 47$

828. a) $1300 \cdot 540$ b) $864\,000 : 3600$ c) $5200 \cdot 123$
 $4600 \cdot 170$ $756\,000 : 1800$ $7400 \cdot 112$
 $3100 \cdot 250$ $636\,000 : 5300$ $3900 \cdot 232$
 $2400 \cdot 320$ $825\,000 : 7500$ $6500 \cdot 137$

829. a) $816\,400 : 2600$ b) $4370 \cdot 130$ c) $425\,500 : 370$
 $894\,600 : 4200$ $2500 \cdot 315$ $888\,300 : 423$
 $552\,500 : 1700$ $7120 \cdot 120$ $716\,800 : 140$
 $471\,200 : 3800$ $3600 : 223$ $717\,600 : 312$

830. Arvuta peast:

a) $3 \cdot 1070$ b) $8320 : 4$ c) $9 \cdot 1070$ d) $8180 : 2$
 $5 \cdot 1090$ $6540 : 6$ $6 \cdot 1090$ $6420 : 6$
 $4 \cdot 2060$ $9810 : 9$ $8 \cdot 1060$ $9150 : 3$
 $2 \cdot 3080$ $7350 : 7$ $7 \cdot 1080$ $5450 : 5$

831. a) $4 \cdot 1800$ b) $7200 : 2400$ c) $7 \cdot 1200$ d) $6400 : 4$
 $2 \cdot 4800$ $5600 : 2800$ $9 \cdot 1100$ $5100 : 3$
 $5 \cdot 1500$ $7200 : 1800$ $6 \cdot 1300$ $7500 : 5$
 $3 \cdot 1700$ $9200 : 1300$ $8 \cdot 1200$ $9200 : 4$

832. a) $2 \cdot 30\,700$ b) $43\,200 : 10\,800$ c) $4 \cdot 20\,800$ d) $54\,500 : 5$
 $7 \cdot 10\,800$ $84\,800 : 10\,600$ $9 \cdot 10\,300$ $72\,800 : 7$
 $3 \cdot 20\,600$ $91\,200 : 30\,400$ $6 \cdot 10\,900$ $97\,200 : 9$
 $5 \cdot 10\,500$ $52\,500 : 10\,500$ $8 \cdot 10\,600$ $65\,400 : 6$

833. a) $6 \cdot 12\,000$ b) $75\,000 : 15\,000$ c) $7 \cdot 13\,000$ d) $64\,000 : 4$
 $4 \cdot 23\,000$ $84\,000 : 28\,000$ $3 \cdot 24\,000$ $85\,000 : 5$
 $2 \cdot 36\,000$ $51\,000 : 17\,000$ $8 \cdot 12\,000$ $42\,000 : 3$
 $5 \cdot 13\,000$ $78\,000 : 13\,000$ $9 \cdot 11\,000$ $72\,000 : 6$

	a	b	c	d	e	f
834.	1500	4 200	61 200	65 000	1 200	600
	· 3	· 7	: 10 200	: 13 000	· 80	· 90
	+300	+600	: 7	· 1 070	: 24 000	-3000
	: 1200	: 15 000	+700	+1 010	· 10 700	: 3
	· 1080	+4	· 6	: 6	-800	+43 000
	-120	· 10 200	-400	+140	: 70	: 40

835. Paberivabrik töötas aastas 308 päeva, andes päevas keskmiselt 93 tonni paberit. Mitu tonni paberit andis see vabrik aastas?

836. Harjutus $706 \cdot 428$ lahenda nii:

$$428$$

$$\times 706$$

$$2568$$

$$2996$$

$$302168$$

Võta esiteks 6 korda 428 ja kirjuta korrutis 2568 joone alla. Siis võta 700 korda 428. Seda tee nii, et võta 7 korda 428 ja kirjuta korrutise ühelised kohe esimese osakorrutise sajaliste alla. Sellega korrutad seda ühtaegu ka 100-ga ja pole enam vajagi kaht nulli järele kirjutada. Nii saad teiseks osakorrutiseks tegelikult 299 600, olgugi et tal 2 nulli lõpust puuduvad. Edasi liida mõlemad osakorrutised, saad kokku 302 168.

Korruta selle näite eeskujul:

$$403 \cdot 254; 908 \cdot 67; 507 \cdot 318.$$

837. a) $506 \cdot 328$ b) $802 \cdot 183$ c) $302 \cdot 617$
 $203 \cdot 564$ $308 \cdot 543$ $508 \cdot 362$
 $702 \cdot 83$ $604 \cdot 456$ $706 \cdot 96$
 $504 \cdot 684$ $901 \cdot 87$ $509 \cdot 246$

838. Harjutus $2004 \cdot 283$ lahenda nii:

$$283$$

$$\times 2004$$

$$1132$$

$$566$$

$$567132$$

Võta esiteks 4 korda 283 ja kirjuta korrutis joone alla. Siis võta 2000 korda 283. Seda tee nii, et võta 2 korda 283 ja kirjuta korrutise ühelised kohe esimese osakorrutise tuhandeliste alla. Sellega korrutad teda ühtlasi ka 1000-ga ja pole enam vajagi korrutisele kolme nulli järele kirjutada. Nii saad teiseks osakorrutiseks tegelikult 566 000, olgugi et tal 3 nulli lõpust puuduvad. Edasi liida mõlemad osakorrutised, saad 567 132.

Korruta selle näite eeskujul:

$$3008 \cdot 243; 4006 \cdot 217; 1007 \cdot 625.$$

839. a) $5006 \cdot 132$ b) $3002 \cdot 314$ c) $7005 \cdot 117$
            $2008 \cdot 426$ $6009 \cdot 121$ $2003 \cdot 367$
            $4003 \cdot 223$ $8001 \cdot 135$ $3008 \cdot 324$
            $1007 \cdot 734$ $5007 \cdot 142$ $7003 \cdot 128$

840. Paberivabrik andis aasta jooksul keskmiselt 87 tonni paberit päevas. Mitu päeva töötas see vabrik aastas, kui tema aastane toodang oli 26 709 tonni?

841. Harjutus 111 488 : 536 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l} 111488 & 536 \\ \hline 1072 & 208 \\ \hline 4288 & \\ \hline 4288 & \\ \hline \hline \end{array}$$

Jagades 1114 sajalist 536-ga, saad 2 sajalist, jääk 42 sajalist. Kui teed 42 sajalist kümnelisteks, saad kokku nende 8 kümnelisega, mis meil enne oli, 428 kümnelist. Et 428 kümnelist ei saa 536-ga jagada, siis jagatisse kümnelisi ei tule ja sa pead sinna kümneliste kohale nulli kirjutama. Edasi tee 428 kümnelist ühelisteks, saad kokku nende 8 ühelisega, mis meil enne oli, 4288 ühelist. Jagades 4288 ühelist 536-ga, saad 8 ühelist. Jääki ei jää. Jagatis on seega 208.

Jaga selle näite eeskujul:

$$38\,502 : 96; 76\,581 : 127; 484\,872 : 534.$$

842. a) $153\,088 : 736$ b) $173\,056 : 832$ c) $328\,964 : 564$
            $216\,008 : 536$ $49\,373 : 97$ $67\,992 : 73$
            $63\,595 : 79$ $90\,524 : 854$ $175\,123 : 247$
            $82\,583 : 269$ $265\,356 : 378$ $369\,765 : 913$

843. Harjutus 952 268 : 317 lahenda nii:

$$\begin{array}{r|l} 952268 & 317 \\ \hline 951 & 3004 \\ \hline 1268 & \\ \hline 1268 & \end{array}$$

Jagades 952 tuhandelist 317-ga, saad 3 tuhandelist, jääk 1 tuhandeline. Kui teed selle tuhandelise sajalisteks, saad kokku nende 2 sajalisega, mis meil enne oli, 12 sajalist. Et 12 sajalist ei saa 317-ga jagada, siis jagatise sajalisi ei tule ja sa pead sinna sajaliste kohale nulli kirjutama. Nüüd tee need 12 sajalist kümnelisteks, saad kokku nende 6 kümnelisega, mis meil enne oli, 126 kümnelist. Et ka 126 kümnelist ei saa 317-ga jagada, siis ei tule jagatise ka kümnelisi ja sa pead ka kümneliste kohale nulli kirjutama. Edasi tee 126 kümnelist ühelisteks, saad kokku nende 8 ühelisega, mis meil enne oli, 1268 ühelist. Jagades 1268 ühelist 317-ga, saad 4 ühelist. Jääki ei ole. Seega on jagamine lõppenud ja jagatis on 3004.

Jaga selle näite eeskujul:

$$775\,548 : 387; \quad 550\,914 : 546; \quad 937\,404 : 234.$$

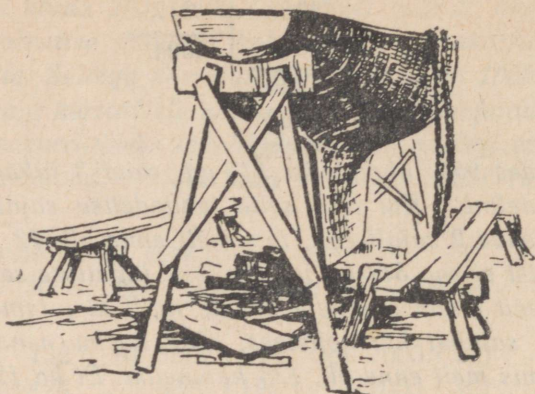
844. a) $686\,096 : 137$ b) $953\,428 : 238$ c) $751\,705 : 745$
 $876\,125 : 125$ $848\,115 : 423$ $858\,715 : 143$
 $850\,698 : 238$ $938\,402 : 134$ $764\,032 : 254$
 $858\,971 : 853$ $880\,704 : 176$ $984\,861 : 123$

845. Põllutööriistade tehas valmistab päevas 74 külvimasinat. Mitu külvimasinat valmistab see tehas 307 päevaga, mis ta aastas töötab?

846. Põllutööriistade tehas valmistab 68 päevas. Aasta jooksul valmistab tehas 20 808 päeva. Mitu päeva töötab tehas sel aastal?

847. Kauplus müüs aasta jooksul 803 televiisorit hinnaga 187 rubla tükk. Mitme rubla eest müüdi neid televiisoreid?

848. Kauplus müüs aasta jooksul ühehinnalisi televiisoreid 158 625 rubla eest. Mitu televiisorit ta müüs, kui nende hind oli 225 rubla tükk?

849. Kombinaat valmistas aastas 5007 paati hinnaga 168 rubla paat. Mitme rubla eest valmistati neid paate?
850. Kombinaat valmistas aastas 534 712 rubla eest paate hinnaga 178 rubla paat. Mitu paati valmistati?
851. Raadiotehas valmistas aastas 2005 raadioaparaati hinnaga 185 rubla aparaat. Mitme rubla eest valmistati raadioaparaate?
852. Tehas valmistas aastas 387 695 rubla eest televiisoreid hinnaga 385 rubla televiisor. Mitu televiisorit valmistati?
853. a) $806 \cdot 73$ b) $34\,545 : 49$ c) $607 \cdot 428$ d) $165\,425 : 325$
        $408 \cdot 56$ $28\,551 : 93$ $204 \cdot 876$ $86\,881 : 283$
        $903 \cdot 84$ $62\,514 : 69$ $705 \cdot 567$ $540\,548 : 674$
        $509 \cdot 68$ $18\,096 : 87$ $901 \cdot 283$ $331\,704 : 813$
854. a) $603 \cdot 274$ b) $252\,048 : 356$ c) $308 \cdot 378$ d) $156\,148 : 758$
        $109 \cdot 586$ $48\,694 : 97$ $503 \cdot 95$ $35\,088 : 86$
        $905 \cdot 63$ $217\,872 : 712$ $804 \cdot 467$ $142\,911 : 237$
        $208 \cdot 639$ $175\,926 : 218$ $402 \cdot 83$ $52\,606 : 58$
855. a) $604 \cdot 1387$ b) $885\,248 : 4256$ c) $2008 \cdot 96$
        $405 \cdot 2123$ $716\,391 : 1413$ $8002 \cdot 78$
        $702 \cdot 1218$ $630\,456 : 5783$ $3004 \cdot 87$
        $508 \cdot 1432$ $716\,346 : 2341$ $6003 \cdot 59$

856. a) $332\ 581 : 83$ b) $8003 \cdot 115$ c) $687\ 781 : 683$
 $882\ 196 : 98$ $6008 \cdot 152$ $765\ 306 : 153$
 $469\ 335 : 67$ $2006 \cdot 437$ $897\ 024 : 128$
 $375\ 225 : 75$ $3001 \cdot 325$ $974\ 187 : 243$

857. a) $7005 \cdot 123$ b) $667\ 296 : 1324$ c) $4002 \cdot 236$
 $806 \cdot 564$ $837\ 254 : 418$ $705 \cdot 587$
 $6007 \cdot 152$ $388\ 873 : 97$ $2008 \cdot 354$
 $908 \cdot 856$ $808\ 756 : 2678$ $307 \cdot 863$

858. Arvuta peast:

a) $5 \cdot 8003$ b) $25\ 045 : 5$ c) $6 \cdot 703$ d) $1827 : 9$
 $7 \cdot 3008$ $64\ 032 : 8$ $2 \cdot 906$ $3264 : 8$
 $4 \cdot 6007$ $27\ 054 : 9$ $9 \cdot 605$ $5642 : 7$
 $8 \cdot 9006$ $42\ 035 : 7$ $3 \cdot 809$ $2781 : 9$

859. a) $4 \cdot 7009$ b) $81\ 036 : 9$ c) $5 \cdot 907$ d) $6349 : 7$
 $7 \cdot 8007$ $54\ 048 : 6$ $8 \cdot 703$ $4854 : 6$
 $5 \cdot 9003$ $48\ 072 : 8$ $4 \cdot 608$ $2832 : 4$
 $8 \cdot 7006$ $35\ 015 : 5$ $7 \cdot 804$ $5640 : 8$

860. a) $3 \cdot 84\ 000$ b) $235\ 000 : 5$ c) $4 \cdot 23\ 000$ d) $96\ 000 : 4$
 $5 \cdot 72\ 000$ $576\ 000 : 8$ $6 \cdot 12\ 000$ $72\ 000 : 3$
 $8 \cdot 36\ 000$ $272\ 000 : 4$ $7 \cdot 13\ 000$ $85\ 000 : 5$
 $2 \cdot 28\ 000$ $384\ 000 : 6$ $9 \cdot 11\ 000$ $78\ 000 : 6$

861. a) $5 \cdot 150\ 000$ b) $560\ 000 : 2$ c) $7 \cdot 1200$ d) $5600 : 8$
 $3 \cdot 240\ 000$ $750\ 000 : 5$ $9 \cdot 800$ $4200 : 6$
 $6 \cdot 120\ 000$ $510\ 000 : 3$ $5 \cdot 1400$ $5400 : 9$
 $2 \cdot 360\ 000$ $760\ 000 : 4$ $3 \cdot 2500$ $2800 : 7$

862. a) 120 b) $72\ 000$ c) 180 d) $32\ 056$ e) 1800 f) 27
 $\cdot 300$ $+32$ $\cdot 500$ -28 $\cdot 5$ $\cdot 2000$
 $+9000$ $: 8$ $+2000$ $: 4$ -2000 $+6000$
 $: 3$ $\cdot 4$ $: 23$ $\cdot 9$ $\cdot 12$ $\cdot 3$
 $\cdot 5$ -16 $+7$ -63 -3000 $: 3000$
 -3000 $: 200$ $\cdot 8$ $: 40$ $: 3000$ $\cdot 2$

7. Tehete järjekord

863. Harjutus $308 \cdot 47 - 37\,115 : 65 - 72\,675 : 85$ lahenda nii:

1) 47	2) $37\,155$	65	3) $72\,675$	85	4) $14\,476$	5) $13\,905$
$\times 308$	$32\,5$	$\frac{65}{571}$	$68\,0$	$\frac{85}{855}$	$- 571$	$- 855$
376	$4\,61$		$4\,67$		$13\,905$	$13\,050$
141	$4\,55$		$4\,25$			
14476	65		425			
	65		425			
	65		425			

Kontrolli, kas see ülesanne on õigesti lahendatud.

Lahenda selle ülesande eeskujul:

$$5002 \cdot 147 - 380 \cdot 270 + 587\,632 : 4$$

Pea meeles:

Enne korruta ja jaga, siis alles liida ja lahuta.

864. $65\,254 : 79 - 75\,563 : 97$

865. $714 \cdot 46 + 77\,517 : 99$

866. $57\,211 : 77 + 44\,550 : 66 + 61\,462 : 79$

867. $37\,895 : 53 + 61\,256 : 76 - 86\,063 : 89$

868. $24\,563 : 29 - 48\,032 : 79 + 32\,912 : 88$

869. $43\,808 : 74 - 59\,415 : 699 - 59\,204 - 779$

870. $707 \cdot 83 - 51\,350 : 65 - 58\,941 : 59$

871. $370 \cdot 207 - 22\,374 : 66 - 30\,632 : 56$

872. $407 \cdot 720 - 350 \cdot 509 - 43\,212 : 78$

873. $62\,901 : 57 + 800\,020 - 296\,316 + 746 \cdot 507$

874. Arvuta peast:

a) $46 : 2 - 15 + 84 : 12$ e) $86 - 74 : 2 - 36 : 3$

b) $43 \cdot 2 - 27 - 36 : 2$ f) $74 + 46 : 23 - 25 \cdot 3$

c) $23 \cdot 3 - 35 - 33 : 11$ g) $81 - 63 : 9 - 81 : 27$

d) $46 \cdot 2 + 6 - 39 : 13$ h) $45 + 12 \cdot 4 - 39 : 3$

875. a) $90 : 2 - 60 : 4 - 30 : 6$ e) $66 - 12 \cdot 4 : 6 + 16$

b) $96 : 3 + 84 : 4 + 75 : 5$ f) $43 + 58 : 29 \cdot 14 - 47$

c) $68 : 17 + 57 : 19 - 95 : 19$ g) $59 - 91 : 13 \cdot 7 + 19$

d) $96 : 4 + 81 : 3 - 2 \cdot 19$ h) $35 + 96 : 32 \cdot 15 - 57$

876. Arvuta kirjalikult:

- a) $6615 : 49 + 205\,390 : 235 + 365\,957 : 1249$
b) $309\,400 : 728 + 41\,241 : 59 + 99\,792 : 176$
c) $37\,642 : 59 + 586\,720 : 608 - 589\,900 : 425$
d) $369\,376 : 68 + 101\,976 : 7 - 549\,870 : 55$

877. Arvuta peast:

- a) $49 : 7 + 12$ b) $65 : 5 \cdot 4$ c) $64 : 8 + 72 : 9$
     $19 + 32 : 8$ $3 \cdot 12 : 9$ $63 : 3 - 44 : 4$
     $81 : 9 + 15$ $42 : 3 \cdot 7$ $25 : 5 + 24 : 6$
     $18 + 40 : 5$ $5 \cdot 15 : 3$ $57 : 3 - 48 : 4$

878. Arvuta kirjalikult:

- a) $107 \cdot 98 + 204 \cdot 56 - 307 \cdot 17$
b) $39\,690 : 98 + 616\,170 : 705 + 731\,914 : 2498$
c) $738\,752 : 17 + 305\,928 : 7 - 99\,770 : 110$

8. Mitmesuguseid ülesandeid

879. Paberivabrik saatis trükikojale 230 rulli paberit, igas rullis 750 m, ja 105 rulli, igas rullis 670 m. Mitu meetrit paberit saadeti trükikojale?
880. Paberivabrik saatis lattu 160 rulli valget ja 120 rulli värvilist paberit. Värvilise paberi rullis oli paberit 680 m. Mitu meetrit valget paberit oli igas rullis?
881. Laost saadeti kauplustele pakkimispaberit 250 275 m. Ohemat paberit oli selles saadetises 140 rulli, igas rullis keskmiselt 780 m. Paksemat paberit oli igas rullis keskmiselt 675 m. Mitu rulli paksemat paberit saadeti kauplustele?
882. Tehas valmistas kuu jooksul 103 televiisorit hinnaga 260 rubla televiisor ja 3 korda niipalju televiisoreid hinnaga 180 rubla televiisor. Mitme rubla eest valmistas tehas neid televiisoreid kuus?
883. Tehas valmistas 408 väiksemat ja 4 korda vähem suuremaid televiisoreid kokku 119 340 rubla eest. Väiksema televiisori hind oli 225 rubla. Mitu rubla maksis suurem televiisor?

884. Tehas valmistas televiisoreid kokku 121 645 rubla väärtuses. Kallimaid televiisoreid valmistati 205, hinnaga 265 rubla aparaat. Odavam televiisor oli kallimast televiisorist 45 rubla odavam. Mitu odavamat televiisorit valmistati?
885. Tehas valmistas odavamaid ja kallimaid külmutuskappe, kokku 2800 kappi. Odavamaid külmutuskappe valmistati 200 rohkem kui kallimaid. Odavam külmutuskapp maksis 250 rubla, kallim külmutuskapp 280 rubla. Mitme rubla eest valmistati mõlemaid külmutuskappe kokku?
886. Tehas valmistas odavamaid ja kallimaid külmutuskappe kokku 661 000 rubla eest. Kallimaid külmutuskappe valmistati 11 000 rubla eest rohkem kui odavamaid. Kallima külmutuskapi hind oli 250 rubla. Mitu odavamat ja mitu kallimat külmutuskappi valmistati?
887. Tehases valmistati kallimaid ja odavamaid kokkupandavaid maju, kokku 512 maja. Odavamaid maju valmistati 104 vähem kui kallimaid. Odavama maja hind oli 1120 rubla ja kallima maja hind 1250 rubla. Mitme rubla eest valmistati mõlemaid maju kokku?
888. Tehases valmistati kallimaid ja odavamaid kokkupandavaid maju kokku 497 300 rubla eest. Odavamaid maju valmistati 21 200 rubla eest rohkem kui kallimaid maju. Odavam maja maksis 850 rubla, kallim maja aga 1150 rubla. Mitu odavamat ja mitu kallimat maja valmistati?
889. Kolhoos saatis müügile kartuleid. 302 kotis oli igaühes 56 kg ja 205 kotis igaühes 65 kg kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid saatis kolhoos müügile?
890. Kolhoos müüs 18 810 kg kartuleid. 206 kotis oli igaühes 63 kg, kõigis ülejäänud kottides aga igaühes 54 kg. Mitmes kotis oli 54 kg kartuleid?
891. Kauplus müüs poole aasta jooksul 350 külgkorviga mootorratast hinnaga 750 rubla mootorratas ja 130 autot hinnaga 3800 rubla auto. Mitme rubla eest müüdi mootorrattaid ja autosid kokku?
892. Kauplus müüs 6 kuuga 430 mootorratast ja 120 autot, kokku 830 800 rubla eest. Mootorratta hind oli 760 rubla. Mitu rubla maksis auto?

893. Kaupluses oli 128 televiisorit hinnaga 224 rubla televiisor ja 207 raadioaparaati hinnaga 185 rubla aparaat. Mitme rubla eest oli kaupluses televiisoreid ja raadioaparaate kokku?
894. Kaupluses oli 203 odavamat ja 112 kallimat televiisorit, kokku 56 591 rubla eest. Odavam televiisor maksis 165 rubla. Mitu rubla maksis kallim televiisor?
895. Kolhoosi karjafarmis lüpsis detsembris 248 lehma, jaanuaris aga 237 lehma. Detsembris saadi igalt lehmalt keskmiselt 318 liitrit piima, jaanuaris aga keskmiselt 323 liitrit. Mitu liitrit piima saadi selles farmis detsembri- ja jaanuarikuus kokku?
896. Kolhoosi karjafarmis saadi veebruaris ja märtsis kokku 200 464 kg piima. Veebruaris lüpsis 250 lehma ja iga lehm andis keskmiselt 384 kg piima. Märtsis lüpsis 258 lehma. Mitu kilogrammi piima saadi keskmiselt igalt lehmalt märtsis?
897. Kolhoosil oli kaks karjafarmi. Ühes farmis oli 208 ja teises 260 lehma. Esimeses farmis valmistati iga lehma kohta 102 ts silo, teises farmis aga 114 ts. Mitu tsentnerit silo valmistati mõlemas farmis kokku?
898. Kolhoosis valmistati kahe karjafarmi jaoks kokku 4751 tonni silo. Esimeses farmis oli 280 lehma ja iga lehma jaoks valmistati 78 ts silo. Teises farmis valmistati iga lehma jaoks 85 ts silo. Mitu lehma oli teises farmis?
899. a) $424 \cdot 242$ b) $259\,080 : 635$ c) $704 : 328$
        $842 \cdot 324$ $492\,219 : 819$ $205 \cdot 473$
        $311 \cdot 232$ $150\,626 : 742$ $402 \cdot 587$
        $515 \cdot 151$ $842\,624 : 928$ $607 \cdot 295$
900. a) $549\,450 : 135$ b) $208 \cdot 213$ c) $948\,060 : 458$
        $630\,078 : 126$ $540 \cdot 723$ $173\,052 : 836$
        $713\,700 : 234$ $306 \cdot 314$ $255\,930 : 503$
        $973\,080 : 318$ $650 \cdot 712$ $629\,375 : 625$
901. a) $9002 \cdot 111$ b) $187\,200 : 520$ c) $207 \cdot 3567$
        $2003 \cdot 463$ $339\,200 : 640$ $306 \cdot 2483$
        $4007 \cdot 126$ $273\,600 : 480$ $708 \cdot 1232$
        $3008 \cdot 312$ $481\,600 : 560$ $403 \cdot 2218$

902. a) $914\ 602 : 2426$ b) $372 \cdot 2568$ c) $861\ 246 : 123$
 $985\ 764 : 2314$ $183 \cdot 4376$ $949\ 264 : 316$
 $841\ 161 : 3273$ $458 \cdot 1814$ $728\ 784 : 723$
 $542\ 913 : 5271$ $231 \cdot 3562$ $945\ 652 : 236$

903. a) $218 \cdot 3089$ b) $660\ 814 : 613$ c) $847 \cdot 526$
 $123 \cdot 4016$ $845\ 836 : 412$ $608 \cdot 234$
 $312 \cdot 2043$ $868\ 536 : 216$ $417 \cdot 302$
 $507 \cdot 1058$ $960\ 212 : 314$ $703 \cdot 816$

904. a) $924\ 384 : 2$ b) $9 \cdot 72\ 583$ c) $582\ 468 : 6$
 $508\ 672 : 4$ $6 \cdot 87\ 029$ $247\ 833 : 9$
 $800\ 736 : 8$ $5 \cdot 93\ 207$ $158\ 942 : 7$
 $401\ 502 : 3$ $7 \cdot 64\ 118$ $471\ 065 : 5$

905. a) $508 \cdot 213 + 328 \cdot 207 - 478\ 564 : 4$
b) $8 \cdot 57\ 283 + 359\ 748 : 2 - 947\ 352 : 6$
c) $15 \cdot 2347 - 12 \cdot 1869 + 743\ 023 : 47$
d) $432\ 288 : 36 - 977\ 138 : 127 + 679\ 185 : 45$

906. Arvuta peast:

a) $102 \cdot 45$ b) $3672 : 36$ c) $204 \cdot 12$ d) $3665 : 13$
 $105 \cdot 12$ $1854 : 18$ $205 \cdot 13$ $3060 : 15$
 $107 \cdot 13$ $2448 : 24$ $203 \cdot 17$ $4872 : 24$
 $103 \cdot 24$ $1236 : 12$ $201 \cdot 36$ $7236 : 36$

907. a) $301 \cdot 24$ b) $4530 : 15$ c) $401 \cdot 11$ d) $6030 : 15$
 $302 \cdot 17$ $3672 : 12$ $403 \cdot 15$ $9246 : 23$
 $304 \cdot 15$ $4265 : 13$ $405 \cdot 12$ $7218 : 18$
 $303 \cdot 18$ $5436 : 18$ $404 \cdot 13$ $6480 : 16$

908. a) $3 \cdot 1800$ b) $7500 : 3$ c) $8 \cdot 12\ 000$ d) $84\ 000 : 3$
 $4 \cdot 1200$ $5800 : 2$ $5 \cdot 17\ 000$ $56\ 000 : 4$
 $2 \cdot 2700$ $6500 : 5$ $3 \cdot 24\ 000$ $78\ 000 : 6$
 $5 \cdot 1300$ $9200 : 4$ $4 \cdot 19\ 000$ $85\ 000 : 5$

909. a) $9 \cdot 108\ 000$ b) $756\ 000 : 7$ c) $3 \cdot 250\ 000$
 $3 \cdot 304\ 000$ $832\ 000 : 4$ $2 \cdot 380\ 000$
 $5 \cdot 107\ 000$ $654\ 000 : 6$ $5 \cdot 170\ 000$
 $2 \cdot 409\ 000$ $864\ 000 : 8$ $4 \cdot 180\ 000$

910. a)	18	b) 120 000	c) 1 000 000	d) 3000
	· 203	+60 000	: 4 000	· 108
	-54	· 3	-10	-9000
	· 20	: 2	· 300	: 3
	: 9000	-20 000	+15 000	· 9
	· 15	· 4	: 29	+9000

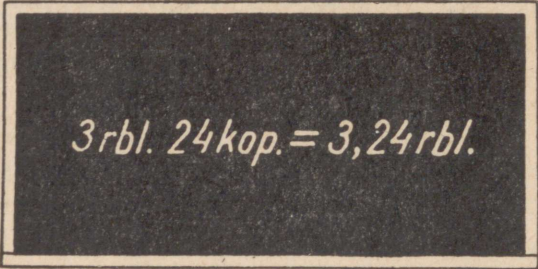
e) 954 000	f) 1000
: 9 000	· 84
· 7 000	: 7
+8 000	· 6
: 3 000	: 4
· 4	: 1000

1. Mitmenimeliste arvude kirjutamine koma abil

911. 3 rbl. 24 kop. kirjutatakse koma abil rublades nii:

3,24 rbl.

Seda loetakse: «Kolm koma kakskümmend neli rubla.»
Koma pannakse alati rublade järele. Koma järel esimesel kohal on kümned kopikad, koma järel teisel kohal ühed kopikad.

3 rbl. 24 kop. = 3,24 rbl.

Kirjuta selle näite eeskujul rublades:

- a) 2 rbl. 13 kop.; b) 5 rbl. 36 kop.; c) 8 rbl. 28 kop.;
d) 13 rbl. 62 kop.; e) 24 rbl. 56 kop.; f) 32 rbl. 75 kop.

Kirjuta nii: 7 rbl. 18 kop. = 7,18 rbl.

Loe kõik kirjutatud arvud.

912. Kirjuta järgmised koma abil rublades kirjutatud arvud rublades ja kopikates:

4,12 rbl.; 5,27 rbl.; 12,32 rbl.; 8,75 rbl.; 24,56 rbl.;
10,80 rbl.

Kirjuta nii: 18,43 rbl. = 18 rbl. 43 kop.

913. Kirjutades rublasid ja kopikaid koma abil rublades, peame meeles pidama, et esimene number koma järel näitab kümnekopikalisi. Kui kümnekopikalisi ei ole, siis peame nende kohale kirjutama nulli.

Kirjuta koma abil rublades:

a) 5 rbl. 7 kop.; b) 8 rbl. 3 kop.; c) 2 rbl. 5 kop.;

d) 17 rbl. 6 kop.; e) 9 rbl. 4 kop.; f) 1 rbl. 1 kop.

Kirjuta nii: 5 rbl. 2 kop. = 5,02 rbl.

5,02 rbl. loetakse: «Viis koma null kaks rubla.»

Loe selle eeskujul kõik arvud, mis sa kirjutasid.

914. Kirjuta järgmised koma abil rublades kirjutatud arvud rublades ja kopikates:

8,07 rbl.; 3,02 rbl.; 1,01 rbl.; 15,04 rbl.; 28,06 rbl.; 5,09 rbl.

Kirjuta nii: 7,08 rbl. = 7 rbl. 8 kop.

915. *Me võime koma abil rublades kirjutada ka ainult kopikaid. Kui rublasid ei ole, siis peame rublade kohale koma ette nulli kirjutama.*

Kirjuta koma abil rublades:

28 kop.; 74 kop.; 36 kop.; 52 kop.; 83 kop.; 15 kop.

Kirjuta nii: 42 kop. = 0,42 rbl.

0,42 rbl. loetakse: «Null koma nelikümmend kaks rubla.»

Loe selle eeskujul kõik arvud, mis sa kirjutasid.

916. Kirjuta järgmised koma abil rublades kirjutatud arvud kopikates.

0,58 rbl.; 0,12 rbl.; 0,63 rbl.; 0,27 rbl.; 0,84 rbl.; 0,48 rbl.

Kirjuta nii: 0,36 rbl. = 36 kop.

917. *Kui rublad ja kümnekopikalised mõlemad puuduvad, siis peame nende mõlema kohale nullid kirjutama.*

Kirjuta koma abil rublades:

7 kop.; 2 kop.; 5 kop.; 1 kop.; 4 kop.; 9 kop.

Kirjuta nii: 8 kop. = 0,08 rbl.

0,08 rbl. loetakse: «Null koma null kaheksa rubla.»

Loe selle eeskujul kõik arvud, mis sa kirjutasid.

918. Kirjuta järgmised koma abil rublades kirjutatud arvud kopikates:

0,09 rbl.; 0,02 rbl.; 0,05 rbl.; 0,07 rbl.; 0,04 rbl.; 0,01 rbl.

Kirjuta nii: 0,03 rbl. = 3 kop.

919. Kirjuta koma abil rublades:

a) 5 rbl. 18 kop.   b) 2 rbl. 45 kop.   c) 12 rbl. 34 kop.

7 rbl. 6 kop.   28 rbl. 1 kop.   2 kop.

27 kop.   6 rbl. 70 kop.   9 rbl. 3 kop.

18 rbl. 5 kop.   6 kop.   53 kop.

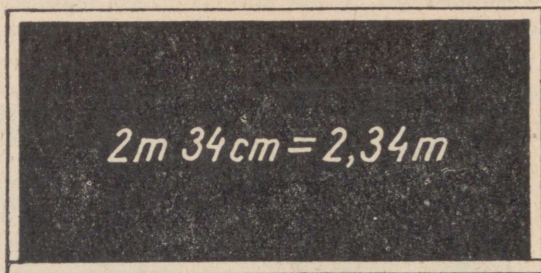
920. Kirjuta järgmised koma abil rublades kirjutatud arvud rublades ja kopikates:

a) 5,73 rbl.	b) 75,12 rbl.	c) 0,84 rbl.	d) 7,32 rbl.
12,05 rbl.	8,50 rbl.	1,01 rbl.	0,75 rbl.
0,28 rbl.	0,05 rbl.	17,60 rbl.	0,03 rbl.
0,06 rbl.	0,67 rbl.	0,08 rbl.	3,04 rbl.

921. 2 m 34 cm kirjutatakse koma abil meetrites nii:

2,34 m

Seda loetakse: «Kaks koma kolmkümmend neli meetrit.»
Koma pannakse alati meetrite järele. Koma järel esimesel kohal on kümned sentimeetrid ehk detsimeetrid, koma järel teisel kohal ühed sentimeetrid.

Kirjuta selle näite eeskujul koma abil meetrites:

- a) 3 m 28 cm; b) 5 m 62 cm; c) 9 m 15 cm;
d) 7 m 74 cm; e) 4 m 95 cm; f) 2 m 37 cm.

Kirjuta nii: 6 m 18 cm = 6,18 m.

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

922. Kirjuta järgmised koma abil meetrites kirjutatud arvud meetrites ja sentimeetrites:

8,65 m; 1,83 m; 6,15 m; 3,27 m; 7,41 m; 5,92 m.

Kirjuta nii: 4,36 m = 4 m 36 cm.

923. Mis tuleb kirjutada koma järele esimesele kohale, kui arvus detsimeetrid ehk kümned sentimeetrid puuduvad? Mis tuleb kirjutada koma ette, kui arvus meetrid puuduvad?

Kirjuta koma abil meetrites:

a) 4 m 7 cm	b) 58 cm	c) 8 cm	d) 5 m 2 cm
8 m 2 cm	18 cm	3 cm	67 cm
5 m 6 cm	42 cm	5 cm	1 m 1 cm
9 m 1 cm	85 cm	1 cm	7 cm

Kirjuta nii:

$$6 \text{ m } 8 \text{ cm} = 6,08 \text{ m}$$

$$34 \text{ cm} = 0,34 \text{ m}$$

$$2 \text{ cm} = 0,02 \text{ m}$$

Loe kõik need arvud, mis sa kirjutasid.

924. Kirjuta järgmised koma abil meetrites kirjutatud arvud meetrites ja sentimeetrites.

a) 8,37 m	b) 25,42 m	c) 0,92 m	d) 36,53 m.
5,63 m	6,80 m	13,07 m	0,01 m
0,58 m	0,07 m	4,20 m	10,50 m
0,09 m	0,39 m	0,04 m	0,24 m

Kirjuta nii:

$$1,03 \text{ m} = 1 \text{ m } 3 \text{ cm};$$

$$0,72 \text{ m} = 72 \text{ cm};$$

$$0,06 \text{ m} = 6 \text{ cm}.$$

925. Kirjuta koma abil meetrites:

a) 3 m 45 cm	b) 9 m 7 cm
7 m 8 cm	4 m 15 cm
96 cm	24 cm
3 cm	1 m 5 cm
c) 2 m 36 cm	d) 11 m 46 cm
4 cm	6 m 80 cm
52 cm	8 cm
3 m 3 cm	75 cm

926. Kirjuta järgmised koma abil meetrites kirjutatud arvud meetrites ja sentimeetrites.

a) 5,12 m	b) 3,93 m	c) 7,86 m	d) 12,75 m
0,36 m	0,08 m	0,60 m	0,05 m
0,02 m	0,16 m	0,08 m	0,55 m
0,80 m	1,01 m	0,07 m	3,06 m

927. 1 km 853 m kirjutatakse koma abil kilomeetrites nii:

$$1,853 \text{ km}$$

Seda loetakse: «Üks koma kaheksasada viiskümmend kolm kilomeetrit.» Koma pannakse alati kilomeetrite järele. Koma järel esimesel kohal on sajad meetrid, teisel kohal kümned meetrid ja kolmandal kohal ühed meetrid.

$$1 \text{ km } 853 \text{ m} = 1,853 \text{ km}$$

Kirjuta selle näite eeskujul koma abil kilomeetrites:

a) 5 km 456 m	b) 9 km 752 m	c) 12 km 625 m
7 km 187 m	5 km 108 m	8 km 806 m
3 km 201 m	2 km 500 m	3 km 472 m
6 km 300 m	4 km 923 m	7 km 305 m

Kirjuta nii: $9 \text{ km } 205 \text{ m} = 9,205 \text{ km}$.

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

928. Kirjuta järgmised koma abil kilomeetrites kirjutatud arvud kilomeetrites ja meetrites:

2,567 km; 6,208 km; 3,400 km; 7,115 km; 5,602 km; 8,985 km.

Kirjuta nii: $4,500 \text{ km} = 4 \text{ km } 500 \text{ m}$.

929. Mis tuleb kirjutada koma ette, kui arvus kilomeetrid puuduvad? Mis tuleb kirjutada koma järele esimesele kohale, kui arvus sajad meetrid puuduvad? Mis tuleb kirjutada koma järele teisele kohale, kui arvus kümned meetrid puuduvad?

Kirjuta koma abil kilomeetrites:

a) 5 km 85 m	b) 7 km 16 m	c) 9 km 56 m
423 m	75 m	8 m
1 km 4 m	2 km 38 m	380 m
68 m	7 m	1 km 1 m

Kirjuta nii: $4 \text{ km } 68 \text{ m} = 4,068 \text{ km}$

$912 \text{ m} = 0,912 \text{ km}$

$2 \text{ m} = 0,002 \text{ km}$

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

930. Kirjuta järgmised koma abil kilomeetrites kirjutatud arvud kilomeetrites ja meetrites:

a) 3,287 km	b) 9,005 km	c) 0,001 km	d) 0,500 km
5,056 km	0,008 km	0,750 km	0,003 km
0,187 km	1,034 km	2,040 km	0,013 km
0,096 km	0,502 km	4,106 km	0,118 km

Kirjuta nii: $4,023 \text{ km} = 4 \text{ km } 23 \text{ m}$
 $0,567 \text{ km} = 567 \text{ m}$
 $0,038 \text{ km} = 38 \text{ m}$
 $0,006 \text{ km} = 6 \text{ m}$

931. Kirjuta koma abil kilomeetrites:

a) $8 \text{ km } 215 \text{ m}$ b) $4 \text{ km } 9 \text{ m}$ c) $2 \text{ km } 183 \text{ m}$
 $3 \text{ km } 7 \text{ m}$ 900 m 18 m
 563 m 75 m 3 m
 $1 \text{ km } 30 \text{ m}$ $6 \text{ km } 82 \text{ m}$ $7 \text{ km } 5 \text{ m}$

932. Kirjuta järgmised koma abil kilomeetrites kirjutatud arvud kilomeetrites ja meetrites:

a) $1,875 \text{ km}$ b) $4,205 \text{ km}$ c) $8,347 \text{ km}$ d) $3,042 \text{ km}$
 $0,750 \text{ km}$ $7,006 \text{ km}$ $5,024 \text{ km}$ $0,008 \text{ km}$
 $0,083 \text{ km}$ $0,132 \text{ km}$ $0,005 \text{ km}$ $0,504 \text{ km}$
 $0,002 \text{ km}$ $0,056 \text{ km}$ $0,903 \text{ km}$ $0,075 \text{ km}$

$4 \text{ kg } 325 \text{ g} = 4,325 \text{ kg}$

933. Kuhu tuleb panna koma, kui tahetakse kilogramme ja gramme kirjutada koma abil kilogrammides?

Kirjuta koma abil kilogrammides:

a) $7 \text{ kg } 328 \text{ g}$ b) $15 \text{ kg } 614 \text{ g}$ c) $4 \text{ kg } 650 \text{ g}$
 $5 \text{ kg } 167 \text{ g}$ $9 \text{ kg } 706 \text{ g}$ $6 \text{ kg } 500 \text{ g}$
 $2 \text{ kg } 850 \text{ g}$ $3 \text{ kg } 230 \text{ g}$ $12 \text{ kg } 720 \text{ g}$
 $8 \text{ kg } 483 \text{ g}$ $1 \text{ kg } 900 \text{ g}$ $5 \text{ kg } 112 \text{ g}$

Kirjuta nii: $8 \text{ kg } 352 \text{ g} = 8,352 \text{ kg}$.

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

Mitmendal kohal koma järel seisavad sajad grammid? kümned grammid? ühed grammid?

934. Kirjuta järgmised koma abil kilogrammides kirjutatud arvud kilogrammides ja grammides:

$3,287 \text{ kg}$; $7,500 \text{ kg}$; $2,453 \text{ kg}$; $5,406 \text{ kg}$; $3,250 \text{ kg}$; $9,112 \text{ kg}$.

Kirjuta nii: $6,305 \text{ kg} = 6 \text{ kg } 305 \text{ g}$.

935. Mis tuleb kirjutada koma ette, kui arvus kilogrammid puuduvad? Mis tuleb kirjutada koma järele esimesele kohale, kui arvus puuduvad sajad grammid? Mis tuleb kirjutada koma järele teisele kohale, kui arvus puuduvad kümned grammid?

Kirjuta koma abil kilogrammides:

a) 4 kg	32 g	b) 1 kg	18 g	c) 5 kg	83 g
	245 g		54 g		7 g
2 kg	8 g	8 kg	9 g		420 g
	43 g		6 g	3 kg	5 g

Kirjuta nii: 7 kg 85 g = 7,085 kg

1 kg 1 g = 1,001 kg

415 g = 0,415 kg

8 g = 0,008 kg

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

936. Kirjuta järgmised koma abil kilogrammides kirjutatud arvud kilogrammides ja grammides:

a) 6,483 kg	b) 7,008 kg	c) 0,002 kg	d) 0,400 kg
5,036 kg	0,005 kg	0,850 kg	0,004 kg
0,187 kg	0,907 kg	2,070 kg	0,060 kg
0,054 kg	0,081 kg	8,205 kg	0,464 kg

Kirjuta nii: 3,087 kg = 3 kg 87 g

0,750 kg = 750 g

0,045 kg = 45 g

0,009 kg = 9 g

937. Kirjuta koma abil kilogrammides:

a) 9 kg	456 g	b) 5 kg	5 g	c) 3 kg	564 g
5 kg	8 g		400 g		25 g
	752 g		32 g		6 g
2 kg	40 g	7 kg	18 g	4 kg	3 g

938. Kirjuta järgmised koma abil kilogrammides kirjutatud arvud kilogrammides ja grammides:

a) 2,563 kg	b) 5,307 kg	c) 7,586 kg	d) 9,058 kg
0,250 kg	8,006 kg	3,054 kg	0,001 kg
0,075 kg	0,582 kg	0,005 kg	0,605 kg
0,008 kg	0,097 kg	0,706 kg	0,086 kg

$$8\text{ t } 245\text{ kg} = 8,245\text{ t}$$

939. Kuhu tuleb panna koma, kui tahetakse tonne ja kilogramme kirjutada koma abil tonnides?

Kirjuta koma abil tonnides:

a) 2 t 587 kg	b) 16 t 425 kg	c) 1 t 200 kg
7 t 163 kg	4 t 502 kg	15 t 170 kg
5 t 608 kg	6 t 450 kg	9 t 360 kg
8 t 500 kg	3 t 700 kg	2 t 118 kg

Kirjuta nii: $4\text{ t } 580\text{ kg} = 4,580\text{ t}$.

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

Mitmendal kohal koma järel seisavad sajad kilogrammid? kümned kilogrammid? ühed kilogrammid?

940. Kirjuta järgmised koma abil tonnides kirjutatud arvud tonnides ja kilogrammides:

5,872 t; 5,700 t; 3,452 t; 6,405 t; 2,350 t; 1,912 t.

Kirjuta nii: $7,605\text{ t} = 7\text{ t } 605\text{ kg}$.

941. Mis tuleb kirjutada koma ette, kui arvus tonnid puuduvad?

Mis tuleb kirjutada koma järele esimesele kohale, kui arvus puuduvad sajad kilogrammid? Mis tuleb kirjutada koma järele teisele kohale, kui arvus puuduvad kümned kilogrammid?

Kirjuta koma abil tonnides:

a) 5 t 27 kg	b) 3 t 16 kg	c) 7 t 38 kg
542 kg	45 kg	5 kg
8 t 6 kg	9 t 8 kg	240 kg
34 kg	4 kg	6 t 3 kg

Kirjuta nii: $5\text{ t } 87\text{ kg} = 5,087\text{ t}$

$236\text{ kg} = 0,236\text{ t}$

$1\text{ kg} = 0,001\text{ t}$

$42\text{ kg} = 0,042\text{ t}$

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

942. Kirjuta järgmised koma abil tonnides kirjutatud arvud tonnides ja kilogrammides:

a) 3,285 t	b) 2,005 t	c) 0,001 t	d) 0,500 t
5,063 t	0,004 t	0,350 t	0,050 t
0,395 t	0,706 t	0,040 t	0,005 t
0,024 t	0,054 t	6,502 t	0,555 t

Kirjuta nii: 4,075 t = 4 t 75 kg

0,280 t = 280 kg

0,050 t = 50 kg

0,003 t = 3 kg

943. Kirjuta koma abil tonnides:

a) 3 t 564 kg	b) 2 t 2 kg	c) 6 t 645 kg
8 t 5 kg	600 kg	52 kg
527 kg	48 kg	8 kg
5 t 30 kg	4 t 12 kg	7 t 3 kg

944. Kirjuta järgmised koma abil tonnides kirjutatud arvud tonnides ja kilogrammides:

a) 3,256 t	b) 7,305 t	c) 5,678 t	d) 8,059 t
0,520 t	6,008 t	4,053 t	0,002 t
0,065 t	0,285 t	0,005 t	0,506 t
0,004 t	0,097 t	0,603 t	0,084 t

945. 1 tsentner (ts) on 100 kg.

Kirjuta kilogrammides:

2 ts; 5 ts; 8 ts; 12 ts; 25 ts; 32 ts.

Kirjuta nii: 42 ts = 4200 kg.

946. Kirjuta tsentnerites:

600 kg; 900 kg; 1500 kg; 2800 kg; 3600 kg; 7500 kg.

Kirjuta nii: 8400 kg = 84 ts.

947. Kirjuta kilogrammides:

3 ts 15 kg; 12 ts 25 kg; 8 ts 50 kg; 4 ts 75 kg;

25 ts 30 kg; 48 ts 90 kg.

Kirjuta nii: 58 ts 32 kg = 5832 kg.

948. Kirjuta tsentnerites ja kilogrammides:

312 kg; 540 kg; 1875 kg; 5036 kg; 208 kg; 485 kg.

Kirjuta nii: 6050 kg = 60 ts 50 kg

508 kg = 5 ts 8 kg

$$5\text{ts } 36\text{kg} = 5,36\text{ts}$$

949. Kuhu tuleb panna koma, kui tahetakse tsentnereid ja kilogramme kirjutada koma abil tsentnerites?

Kirjuta koma abil tsentnerites:

a) 3 ts 56 kg	b) 18 ts 75 kg	c) 1 ts 90 kg
6 ts 72 kg	4 ts 50 kg	8 ts 24 kg
2 ts 18 kg	9 ts 15 kg	15 ts 80 kg
5 ts 20 kg	7 ts 43 kg	6 ts 75 kg

Kirjuta nii: $4\text{ ts } 32\text{ kg} = 4,32\text{ kg}$.

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

Mitmendal kohal koma järel seisavad kümnend kilogrammid?

Ühed kilogrammid?

950. Kirjuta järgmised koma abil tsentnerites kirjutatud arvud tsentnerites ja kilogrammides:

5,63 ts; 2,75 ts; 7,18 ts; 3,12 ts; 8,50 ts; 1,25 ts.

Kirjuta nii: $5,24\text{ ts} = 5\text{ ts } 24\text{ kg}$.

951. Mis tuleb kirjutada koma ette, kui arvus tsentnerid puuduvad? Mis tuleb kirjutada koma järele esimesele kohale, kui arvus puuduvad kümnend kilogrammid?

Kirjuta koma abil tsentnerites:

a) 3 ts 8 kg	b) 4 ts 2 kg	c) 1 ts 1 kg	d) 28 kg
62 kg	5 kg	75 kg	3 kg
5 ts 6 kg	2 ts 9 kg	8 ts 6 kg	93 kg
35 kg	8 kg	54 kg	8 kg

Kirjuta nii: $6\text{ ts } 3\text{ kg} = 6,03\text{ ts}$

$85\text{ kg} = 0,85\text{ ts}$

$9\text{ kg} = 0,09\text{ ts}$

Loe kõik arvud, mis sa kirjutasid.

952. Kirjuta järgmised koma abil tsentnerites kirjutatud arvud tsentnerites ja kilogrammides:

a) 7,25 ts	b) 3,02 ts	c) 9,05 ts	d) 0,05 ts
0,36 ts	0,18 ts	0,01 ts	0,50 ts
0,08 ts	5,06 ts	0,24 ts	0,02 ts
2,50 ts	0,04 ts	0,64 ts	0,20 ts

Kirjuta nii: $6,08 \text{ ts} = 6 \text{ ts} \quad 8 \text{ kg}$
 $0,24 \text{ ts} = \quad \quad 24 \text{ kg}$
 $0,03 \text{ ts} = \quad \quad 3 \text{ kg}$

953. Kirjuta koma abil tsentnerites:

a) 5 ts 12 kg	b) 15 ts 3 kg	c) 8 ts 52 kg
12 ts 7 kg	6 kg	85 kg
63 kg	1 ts 1 kg	3 kg
4 ts 5 kg	32 kg	3 ts 9 kg

954. Kirjuta järgmised koma abil tsentnerites kirjutatud arvud tsentnerites ja kilogrammides:

a) 4,85 ts	b) 7,08 ts	c) 5,12 ts	d) 18,09 ts
0,15 ts	0,01 ts	0,68 ts	0,06 ts
0,16 ts	3,50 ts	0,04 ts	0,60 ts
2,02 ts	8,07 ts	1,02 ts	6,66 ts

955. 1 tonn on 10 tsentnerit.

Kirjuta tsentnerites: 2 t; 5 t; 18 t; 32 t; 46 t; 57 t.

Kirjuta nii: $62 \text{ t} = 620 \text{ ts}$.

956. Kirjuta tonnides:

50 ts; 80 ts; 40 ts; 120 ts; 350 ts; 600 ts.

Kirjuta nii: $630 \text{ ts} = 63 \text{ t}$.

957. Kirjuta tsentnerites:

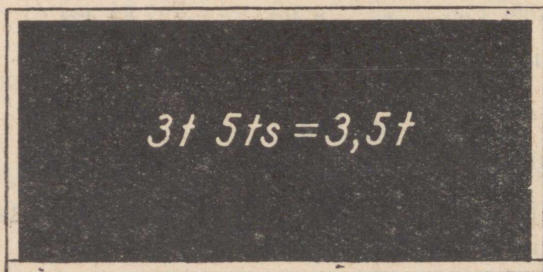
3 t 2 ts; 5 t 8 ts; 14 t 3 ts; 28 t 6 ts; 32 t 5 ts; 10 t 3 ts.

Kirjuta nii: $45 \text{ t} 2 \text{ ts} = 452 \text{ ts}$.

958. Kirjuta tonnides ja tsentnerites:

35 ts; 24 ts; 18 ts; 156 ts; 284 ts; 507 ts.

Kirjuta nii: $305 \text{ ts} = 30 \text{ t} 5 \text{ ts}$.

959. Kuhu tuleb panna koma, kui tahetakse tonne ja tsentne-
reid kirjutada koma abil tonnides? Mis tuleb kirjutada koma
ette, kui arvus tonnid puuduvad?

Kirjuta koma abil tonnides:

a) 5 t 3 ts	b) 4 t 8 ts	c) 8 t 4 ts	d) 25 t 8 ts
2 ts	15 t 3 ts	6 ts	30 t 2 ts
1 t 1 ts	5 ts	6 t 9 ts	1 ts
3 t 6 ts	2 t 9 ts	4 ts	42 t 7 ts

Kirjuta nii: $20\text{ t } 3\text{ ts} = 20,3\text{ t}$
 $8\text{ ts} = 0,8\text{ t}$

960. Kirjuta järgmised koma abil tonnides kirjutatud arvud ton-
nides ja tsentnerites:

3,8 t; 5,2 t; 0,8 t; 25,4 t; 10,5 t; 36,7 t.

Kirjuta nii: $40,6\text{ t} = 406\text{ ts}$
 $0,1\text{ t} = 1\text{ ts}$

961. Kirjuta koma abil tonnides:

a) 5 t 2 ts	b) 18 t 3 ts	c) 5 ts	d) 16 t 8 ts
8 ts	2 t 1 ts	7 t 3 ts	2 ts
1 t 3 ts	7 ts	15 t 9 ts	48 t 3 ts
6 ts	5 t 3 ts	4 ts	9 ts
3 t 4 ts	1 ts	30 t 6 ts	20 t 5 ts

962. Kirjuta järgmised koma abil tonnides kirjutatud arvud ton-
nides ja tsentnerites:

a) 4,5 t	b) 7,5 t	c) 25,3 t	d) 48,3 t
0,8 t	0,4 t	8,5 t	0,2 t
3,6 t	15,2 t	14,2 t	38,7 t
0,1 t	0,9 t	0,7 t	0,5 t

963. Võrdle mõõdulindil millimeetrit ja sentimeetrit. Mitu milli-
meetrit on sentimeetris?

964. Kirjuta millimeetrites:

2 cm; 5 cm; 14 cm; 28 cm; 32 cm; 57 cm.

Kirjuta nii: $75\text{ cm} = 750\text{ mm}$.

965. Kirjuta sentimeetrites:

10 mm; 20 mm; 50 mm; 180 mm; 250 mm; 340 mm;

Kirjuta nii: $640\text{ mm} = 64\text{ cm}$.

966. Kirjuta millimeetrites:

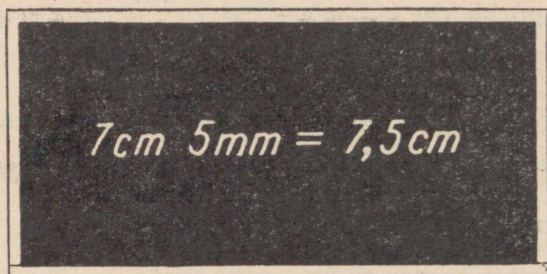
6 cm 2 mm; 2 cm 8 mm; 4 cm 3 mm; 1 cm 6 mm; 8 cm 5 mm; 16 cm 4 mm.

Kirjuta nii: 7 cm 2 mm = 72 mm.

967. Kirjuta sentimeetrites ja millimeetrites:

58 mm; 45 mm; 18 mm; 125 mm; 347 mm; 218 mm.

Kirjuta nii: 725 mm = 72 cm 5 mm.

968. Kuhu tuleb panna koma, kui tahetakse sentimeetreid ja millimeetreid kirjutada koma abil sentimeetrites? Mis tuleb kirjutada komma ette, kui arvus sentimeetrid puuduvad?

Kirjuta koma abil sentimeetrites:

a) 5 cm 2 mm

8 mm

3 cm 6 mm

5 mm

c) 5 cm 3 mm

9 mm

6 cm 7 mm

8 mm

b) 4 cm 7 mm

1 mm

2 cm 9 mm

4 mm

d) 7 dm 5 mm

28 cm 1 mm

4 cm 2 mm

6 mm

Kirjuta nii: 50 cm 6 mm = 50,6 cm

7 mm = 0,7 cm

969. Kirjuta järgmised koma abil sentimeetrites kirjutatud arvud sentimeetrites ja millimeetrites:

a) 3,5 cm

0,6 cm

1,8 cm

0,2 cm

b) 12,7 cm

0,9 cm

25,3 cm

0,4 cm

c) 0,1 cm

36,7 cm

0,8 cm

42,5 cm

d) 9,3 cm

50,1 cm

7,5 cm

62,9 cm

Kirjuta nii: 10,6 cm = 10 cm 6 mm;

0,2 cm = 2 mm.

970. Kirjuta koma abil sentimeetrites:

a) 5 cm 3 mm

6 mm

1 cm 9 mm

4 mm

c) 21 cm 4 mm

5 mm

6 cm 1 mm

9 mm

b) 9 cm 5 mm

12 cm 7 mm

8 mm

3 cm 2 mm

d) 7 cm 8 mm

7 mm

38 cm 6 mm

1 mm

971. Kirjuta järgmised koma abil sentimeetrites kirjutatud arvud sentimeetrites ja millimeetrites:

a) 5,8 cm   b) 42,3 cm   c) 0,9 cm   d) 30,4 cm

0,4 cm   9,1 cm   22,8 cm   0,6 cm

3,6 cm   0,5 cm   8,3 cm   2,4 cm

7,2 cm   18,7 cm   0,1 cm   0,8 cm

2. Koma abil kirjutatud arvude liitmine ja lahutamine

Jaanuar

<i>Kuu- päev</i>	<i>Sissekannete seletused</i>	<i>Tulud tbl.</i>	<i>Kulud tbl.</i>
01.01.	Oli raha	1,54	
11.01.	Isalt sooja eine jaoks	3,00	
11.01.	Looja eine eest		0,87
17.01.	Kinopilet		0,30
19.01.	Looja eine eest		0,87
20.01.	Emalt töö" eest	0,75	
23.01.	Looja eine eest		0,87
25.01.	8 vihiku eest		1,3
	<i>Kokku</i>		

972. Ain pidas oma tulude ja kulude täpset arvestust, kirjutas tulud ühte veergu ja kulud teise veergu. Leia Aini arvestusvihiku jaanuarikuu tulude veeru summa. Leia sama kuu kulude veeru summa.

973. Harjutus 12,49 rbl. + 7,58 rbl. + 15,67 rbl. lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 112 \\ 12,49 \\ 7,58 \\ 15,67 \\ \hline 35,74 \text{ rbl.} \end{array}$$

Kirjuta kõik kolm liidetavat üksteise alla nii, et komad oleksid kohakuti. Siis jäävad rublad rublade alla, kümnekopikalised kümnekopikaliste alla ja kopikalised kopikaliste alla.

Esiteks liida kopikalised. Saad 24 kopikalist. See on 4 kopikalist ja 2 kümnekopikalist. 4 kopikalist kirjuta kopikaliste alla, 2 kümnekopikalist aga üles kümnekopikaliste kohale ja liida koos nendega. Kümnekopikaliste liitmisel saad 17 kümnekopikalist. See on 1 rbl. ja 7 kümnekopikalist. 7 kümnekopikalist kirjuta kümnekopikaliste alla, 1 rbl. aga üles rublaliste kohale ja liida koos nendega. Rublaliste liitmisel saad 15 rublalist. See on 5 rublalist ja 1 kümnerublaline. 5 rublalist kirjuta rublaliste alla, aga 1 kümnerublaline üles kümnerublaliste kohale ja liida koos nendega. Kümnerublaliste liitmisel saad 3 kümnerublalist. Need kirjuta kümnerublaliste alla. Rublade järele pane koma. Said kokku 35,74 rubla.

Liida selle näite eeskujul:

- 1) 15,83 rbl. + 17,68 rbl. + 9,56 rbl.
- 2) 8,93 rbl. + 16,75 rbl. + 28,46 rbl.
- 3) 19,47 rbl. + 38,25 rbl. + 7,63 rbl.

M ä r k u s: Ülesande lahenduses kirjuta nimetus ainult vastuse järele.

974. a) 2,78 rbl. + 9,85 rbl.   b) 5,25 rbl. + 3,78 rbl.
       6,75 rbl. + 8,67 rbl.   6,18 rbl. + 4,23 rbl.
       2,90 rbl. + 8,54 rbl.   10,45 rbl. + 4,70 rbl.
       8,05 rbl. + 7,38 rbl.   7,65 rbl. + 6,97 rbl.

975. Leia, mitu rubla pidi Ainil (vt. ülesanne 972) jaanuari lõpul raha olema. Selleks lahuta tulude veeru summast kulude veeru summa.

$$\begin{array}{r} 21,32 \\ - 8,75 \\ \hline 12,57 \text{ rbl.} \end{array}$$

Kirjuta arvud teineteise alla nii, et komad oleksid koha-
kuti. Alusta lahutamist kopikalistest. Et 2 kopikalisest ei saa
lahutada 5 kopikalist, siis võta kümnekopikaliste juurest
1 kümnekopikaline ja tee kopikalisteks. Saad kokku selle 2
kopikalisega, mis meil enne oli, 12 kopikalist. Lahutades 12 ko-
pikalisest 5 kopikalist, saad 7 kopikalist. Need 7 kopikalist kir-
juta kopikaliste alla.

Edasi lahutame kümnekopikalised. Et 2 kümnekopikalisest
ei saa lahutada 7 kümnekopikalist, siis võtame rublaliste
juurest ühe rublalise ja teeme kümnekopikalisteks. Saad kokku
selle 2 kümnekopikalisega, mis meil enne oli, 12 kümneko-
pikalist. Lahutades 12 kümnekopikalisest 7 kümnekopikalist,
saad 5 kümnekopikalist. Need kirjuta kümnekopikaliste alla.

Nüüd lahutame rublalised. Et vähendatavas rublalisi ei ole,
siis võtame kümnerublaliste juurest 1 kümnerublalise ja teeme
rublalisteks. Saame 10 rublalist. Lahutades 10 rublalisest 8
rublalist, saame 2 rublalist. Need kirjutame rublaliste alla
ja paneme rublade järele koma. Rublaliste ette kirjutame ka
selle 1 kümnerublalise, mis vähendatavasse pärast seda jäi,
kui me sealt 1 kümnerublalise ära võtsime. Saime seega kokku
12,57 rbl.

Lahuta selle näite eeskujul:

1) 15,62 rbl. — 9,87 rbl.	2) 7,25 rbl. — 3,48 rbl.
3) 12,06 rbl. — 5,68 rbl.	4) 8,30 rbl. — 5,12 rbl.

977. a) 23,02 rbl. — 18,15 rbl.   b) 30,00 rbl. — 15,87 rbl.
       11,41 rbl. — 7,23 rbl.   50,15 rbl. — 28,60 rbl.
       32,40 rbl. — 15,28 rbl.   72,36 rbl. — 35,12 rbl.
       43,17 rbl. — 25,68 rbl.   13,24 rbl. — 6,85 rbl.

978. Kangast müüdi ühele ostjale 6,75 m ja teisele ostjale 7,50 m
riiet. Siis jäi kangasse veel 15,18 m riiet järele. Mitu meet-
rit riiet oli selles kangas alguses?

979. Harjutus $8,57\text{ m} + 16,28\text{ m} + 17,75\text{ m}$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} \overset{2}{\underset{3}{8}}\overset{1}{,}57 \\ 16,28 \\ 17,75 \\ \hline 42,70\text{ m} \end{array}$$

Kirjuta arvud üksteise alla nii, et komad oleksid kohakuti. Siis tulevad meetrid meetrite alla, detsimeetrid detsimeetrite alla ja sentimeetrid sentimeetrite alla. Esiteks liida sentimeetrid, siis detsimeetrid ja lõpuks meetrid. Koma pane meetrite järele.

Liida selle näite eeskujul:

1) $25,78\text{ m} + 18,56\text{ m} + 15,16\text{ m}$

2) $19,23\text{ m} + 12,87\text{ m} + 9,48\text{ m}$

3) $5,85\text{ m} + 24,43\text{ m} + 16,75\text{ m}$

980. a) $15,28\text{ m} + 15,90\text{ m}$ b) $27,80\text{ m} + 15,76\text{ m}$

$7,47\text{ m} + 8,56\text{ m}$ $18,25\text{ m} + 14,80\text{ m}$

$16,83\text{ m} + 9,14\text{ m}$ $6,34\text{ m} + 17,48\text{ m}$

$19,36\text{ m} + 13,80\text{ m}$ $25,65\text{ m} + 18,76\text{ m}$

981. Kangas oli $32,50\text{ m}$ riidet. Sellest müüdi ära $17,75\text{ m}$. Mitu meetrit riidet jäi kangasse järele?

982. Harjutus $14,32\text{ m} - 8,74\text{ m}$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 14,32 \\ - 8,74 \\ \hline 5,58\text{ m} \end{array}$$

Kirjuta lahutatav vähendatava alla nii, et komad oleksid kohakuti, ja lahuta esiteks sentimeetrid, siis detsimeetrid ja lõpuks meetrid. Koma pane meetrite järele.

Lahuta selle näite eeskujul:

1) $15,12\text{ m} - 7,35\text{ m}$ 2) $8,32\text{ m} - 4,75\text{ m}$

3) $23,21\text{ m} - 18,43\text{ m}$ 4) $13,45\text{ m} - 8,50\text{ m}$

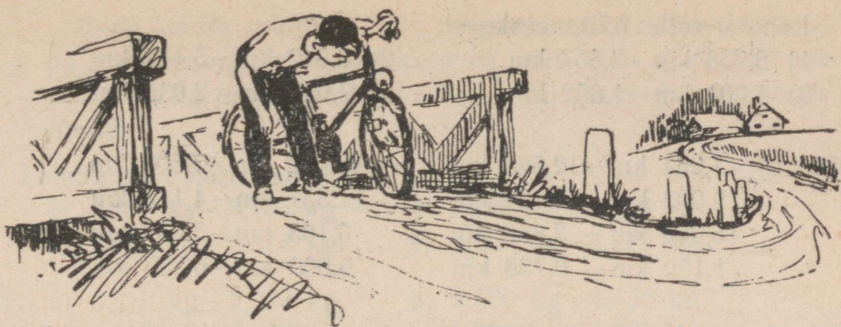
983. a) $6,42\text{ m} - 4,18\text{ m}$ b) $16,02\text{ m} - 9,25\text{ m}$

$12,05\text{ m} - 7,26\text{ m}$ $20,13\text{ m} - 12,50\text{ m}$

$9,20\text{ m} - 3,54\text{ m}$ $10,30\text{ m} - 8,72\text{ m}$

$24,10\text{ m} - 17,80\text{ m}$ $7,08\text{ m} - 4,23\text{ m}$

984. Antsu jalgratas on varustatud kilomeetrimõõtjaga. Sellega sõites sai ta teada, et kodust sillani on $3,856\text{ km}$ ja sealt koolimajani veel $2,787\text{ km}$. Mitu kilomeetrit on Antsu kodust koolimajani?

985. Harjutus $7,587 \text{ km} + 1,864 \text{ km}$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} \overset{1}{} \overset{1}{} \\ 7,587 \\ + 1,864 \\ \hline 9,451 \text{ km} \end{array}$$

Kirjuta arvud üksteise alla nii, et komad oleksid kohakuti. Liida esiteks meetrid ja siis kilomeetrid. Koma pane kilomeetrite järele.

Liida selle näite eeskujul:

- 1) $5,867 \text{ km} + 2,485 \text{ km}$ 2) $7,205 \text{ km} + 0,876 \text{ km}$
 3) $8,048 \text{ km} + 4,560 \text{ km}$ 4) $0,956 \text{ km} + 1,670 \text{ km}$

986. a) $12,850 \text{ km} + 8,780 \text{ km}$ b) $7,390 \text{ km} + 15,075 \text{ km}$
        $8,187 \text{ km} + 6,534 \text{ km}$ $18,104 \text{ km} + 9,856 \text{ km}$
        $16,234 \text{ km} + 9,187 \text{ km}$ $13,368 \text{ km} + 6,632 \text{ km}$
        $3,850 \text{ km} + 7,409 \text{ km}$ $0,058 \text{ km} + 0,042 \text{ km}$

987. Antsu kodust (vt. ülesanne 984) rahvamajani oli $7,230 \text{ km}$. Tee rahvamaja juurde viis üle silla, kuhu Antsu kodust oli $3,856 \text{ km}$. Mitu kilomeetrit oli sillalt veel rahvamajani?

988. Harjutus $7,020 \text{ km} - 3,854 \text{ km}$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} \overset{\cdot}{} \overset{\cdot}{} \overset{\cdot}{} \\ 7,020 \\ - 3,854 \\ \hline 3,166 \text{ km} \end{array}$$

Kirjuta arvud üksteise alla nii, et komad oleksid kohakuti. Lahuta esiteks meetrid ja siis kilomeetrid. Et vähendatavas on meetreid vähem kui lahutatavas, siis võta kilomeetrite juurest 1 km ja tee meetriteks. Koma pane kilomeetrite järele.

Lahuta selle näite eeskujul:

1) $5,736 \text{ km} - 3,857 \text{ km}$

2) $8,042 \text{ km} - 5,187 \text{ km}$

3) $4,001 \text{ km} - 1,652 \text{ km}$

4) $7,000 \text{ km} - 2,035 \text{ km}$

989. a) $17,254 \text{ km} - 12,568 \text{ km}$

b) $13,052 \text{ km} - 7,500 \text{ km}$

$9,002 \text{ km} - 5,124 \text{ km}$

$11,387 \text{ km} - 4,148 \text{ km}$

$15,000 \text{ km} - 3,856 \text{ km}$

$6,103 \text{ km} - 3,231 \text{ km}$

$1,100 \text{ km} - 0,738 \text{ km}$

$9,000 \text{ km} - 6,250 \text{ km}$

990. Seemnekaupluses müüdi lilleseemneid 5 g raskustes pakikes-
tes. Ühel päeval müüdi neid 275 pakki, teisel päeval 235
pakki. Mitu kilogrammi lilleseemneid müüdi kummalgi päe-
val? Mitu kilogrammi lilleseemneid müüdi kahel päeval
kokku?

991. Harjutus $2,580 \text{ kg} + 3,450 \text{ kg}$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 2,580 \\ + 3,450 \\ \hline 6,030 \text{ kg} \end{array}$$

Esiteks liida grammid, siis kilogrammid. Koma pane kilo-
grammide järele.

Liida selle näite eeskujul:

1) $7,380 \text{ kg} + 5,370 \text{ kg}$

2) $3,870 \text{ kg} + 4,180 \text{ kg}$

3) $0,875 \text{ kg} + 1,750 \text{ kg}$

4) $5,200 \text{ kg} + 3,450 \text{ kg}$

992. a) $2,540 \text{ kg} + 3,180 \text{ kg}$

b) $0,875 \text{ kg} + 2,125 \text{ kg}$

$4,560 \text{ kg} + 1,970 \text{ kg}$

$5,080 \text{ kg} + 3,860 \text{ kg}$

$7,420 \text{ kg} + 2,580 \text{ kg}$

$0,987 \text{ kg} + 0,013 \text{ kg}$

$3,500 \text{ kg} + 0,850 \text{ kg}$

$2,840 \text{ kg} + 1,560 \text{ kg}$

993. Seemnekaupluses oli valmis kaalutud pakikestena 2,275 kg
lilleseemneid. Neist müüdi ära 1,890 kg. Mitu kilogrammi
lilleseemneid jäi järele?

994. Harjutus $2,130 \text{ kg} - 0,850 \text{ kg}$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 2,130 \\ - 0,850 \\ \hline 1,280 \text{ kg} \end{array}$$

Enne lahuta grammid, siis kilogrammid. Et vähendatavas on gramme vähem kui lahutatavas, siis võta kilogrammide juurest 1 kg ja tee grammideks. Koma pane kilogrammide järele.

Lahuta selle näite eeskujul:

- 1) 7,250 kg—3,780 kg   2) 2,115 kg—0,248 kg
 2) 1,500 kg—0,875 kg   4) 4,150 kg—3,275 kg

995. a) 6,210 kg—2,750 kg   b) 9,700 kg—2,450 kg
 0,815 kg—0,538 kg   6,500 kg—3,280 kg
 5,000 kg—1,875 kg   8,250 kg—5,670 kg
 0,700 kg—0,083 kg   7,200 kg—4,550 kg

996. Piimatööstuses valmistati jaanuaris 3,528 tonni ja veebruaris 3,275 tonni võid. Mitu tonni võid valmistati seal mõlemal kuul kokku?

997. Harjutus $2,875 t + 5,689 t$ lahenda nii:

Esiteks liida kilogrammid, siis tonnid. Koma pane kilogrammide järele.

$$\begin{array}{r} 2,875 \\ + 5,689 \\ \hline 8,564 \text{ t} \end{array}$$

Liida selle näite eeskujul:

- 1) 3,628 t+5,873 t   2) 2,560 t+1,875 t
 3) 0,875 t+0,528 t   4) 3,480 t+2,436 t

998. a) 7,925 t+5,867 t   b) 5,845 t+3,758 t
 3,850 t+2,780 t   0,587 t+1,694 t
 1,380 t+3,560 t   0,975 t+2,855 t
 2,456 t+0,544 t   1,850 t+3,150 t

999. Meiereis valmistati veebruaris ja märtsis kokku 9,300 tonni võid. Veebruaris valmistati 4,515 tonni. Mitu tonni võid valmistati märtsis?

1000. Harjutus $8 t - 6,875 t$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 8,000 \\ - 6,875 \\ \hline 1,125 \text{ t} \end{array}$$

Esiteks lahuta kilogrammid, siis tonnid. Et vähendatavas kilogramme pole, siis võta tonnide juurest 1 tonn ja tee kilogrammideks. Koma pane tonnide järele.

Lahuta selle näite eeskujul:

1) 3 t	-2,570 t	2) 5 t	-3,500 t
3) 1,500 t	-0,875 t	4) 0,800 t	-0,525 t

1001. a) 4,050 t - 2,725 t   b) 6,500 t - 3,250 t
           2 t   -1,820 t   3,600 t - 2,825 t
           0,900 t - 0,275 t   7 t   -5,650 t
           1,250 t - 0,915 t   2,080 t - 3,225 t

1002. Juurviljakaupluses müüdi kartuleid paberist kottides, igas kotis 3 kg. Esmapäeval müüdi 78 ja teisipäeval 69 niisugust kotti kartuleid. Mitu tsentnerit kartuleid müüdi kummalgi päeval? Mitu tsentnerit kartuleid müüdi mõlemal päeval kokku?

1003. Harjutus $8,27 \text{ ts} + 5,86 \text{ ts}$ lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 8,27 \\ + 5,86 \\ \hline 14,13 \text{ ts} \end{array}$$

Esiteks liida kilogrammid, siis tsentnerid. Koma pane tsentnerite järele.

Liida selle näite eeskujul:

1) 15,75 ts + 28,47 ts	2) 18,38 ts + 56,76 ts
3) 23,82 ts + 38,59 ts	4) 16,85 ts + 13,15 ts

1004. a) 3,46 ts + 18,58 ts   b) 32,27 ts + 19,75 ts
           0,98 ts + 1,85 ts   34,58 ts + 28,86 ts
           17,25 ts + 2,75 ts   2,86 ts + 0,74 ts
           12,43 ts + 5,07 ts   15,08 ts + 6,12 ts

1005. Juurviljakaupluses müüdi kolmapäeval ja neljapäeval kokku 52,20 ts kartuleid. Kolmapäeval müüdi 27,36 ts. Mitu tsentnerit kartuleid müüdi neljapäeval?

1006. Harjutus 25,50 ts – 12,85 ts lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 25,50 \\ -18,85 \\ \hline 6,65 \text{ ts} \end{array}$$

*Esiteks lahuta kilogrammid, siis tsentnerid. Et vähendada-
tavas on kilogramme vähem kui lahutatavas, siis võta tsent-
nerite juurest 1 ts ja tee kilogrammideks. Koma kirjuta tsent-
nerite järele.*

Lahuta selle näite eeskujul:

1) 15,20 ts – 13,75 ts	2) 8,10 ts – 5,52 ts
3) 60 ts – 42,50 ts	4) 2,11 ts – 0,38 ts

1007. a) 16 ts – 13,87 ts   b) 5,60 ts – 3,85 ts
5,50 ts – 4,85 ts   1,80 ts – 0,98 ts
32 ts – 25,25 ts   3,02 ts – 2,56 ts
7,05 ts – 2,50 ts   9 ts – 4,05 ts

1008. Kaupluses oli kuu alguses kaupa 21 379,56 rubla eest. Kuu jooksul toodi kaupa juurde 127 589,42 rubla eest. Mitme rubla eest oleks kaupa olnud kuu lõpul, kui müüki poleks toimunud?

Tegelikult aga oli kaupa kuu lõpul 25 684,78 rubla eest. Mitme rubla eest oli kuu jooksul kaupa läbi müüdud?

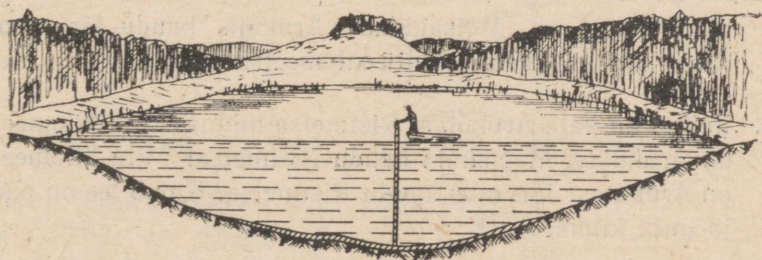
1009. Teises kaupluses oli kuu alguses 12 759,07 rubla eest kaupa. Kuu jooksul toodi kaupa juurde 65 796,27 rubla eest ja kuu lõpul oli kaupa järel 11 943,15 rubla eest. Mitme rubla eest oli selles kaupluses kuu jooksul kaupa läbi müüdud?

1010. Kooli müügipunktis oli kuu alguses kaupa 83,75 rubla eest. Kuu jooksul toodi kaupa juurde 257,88 rubla eest ja sama aja jooksul müüdi 249,65 rubla eest. Mitme rubla eest pidi kaupa kuu lõpul järel olema?

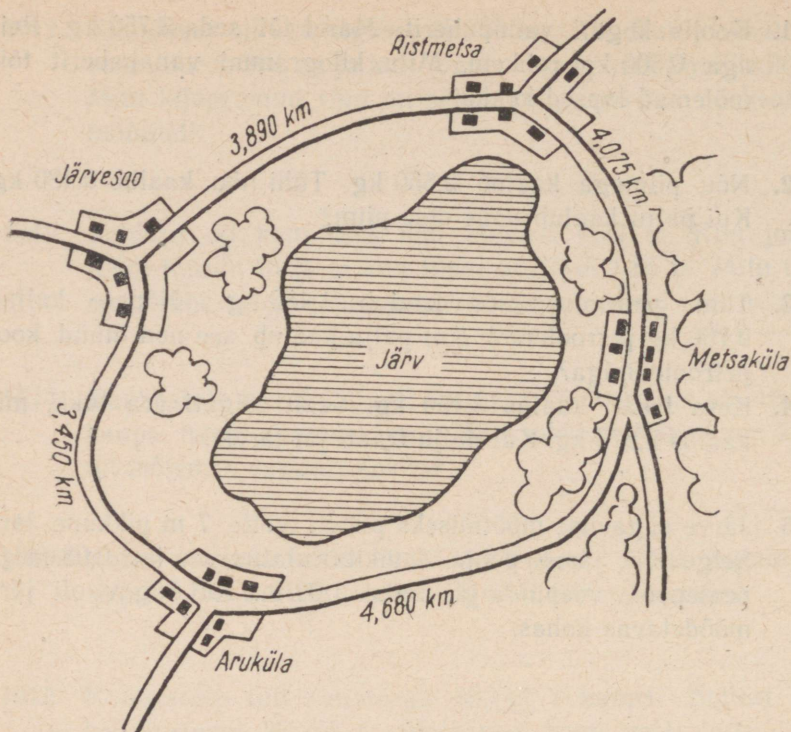
1011. Kaupluses oli kuu alguses saiajahu 4,58 ts. Kuu jooksul toodi seda juurde 18 ts ja kuu lõpul oli seda järel 3,78 ts. Mitu tsentnerit saiajahu oli kaupluses kuu jooksul läbi müüdud?

1012. Kaupluses oli kuu alguses 32,750 kg võid. Kuu jooksul toodi seda juurde 300 kg ja kuu lõpul oli seda veel järel 24,860 kg. Mitu kilogrammi võid oli selles kaupluses kuu jooksul läbi müüdnud?
1013. Suhkrut oli kaupluses kuu alguses 0,72 ts. Kuu jooksul toodi juurde 15 ts ja kuu lõpul oli järel 1,85 ts. Mitu tsentnerit suhkrut oli selles kaupluses kuu jooksul läbi müüdnud?
1014. Kaubastule tuli 2 vagunit kaupa. Ühes vagunis oli 18,578 t kaupa, teises vagunis aga 0,752 t rohkem. Mitu tonni kaupa oli mõlemas vagunis kokku?
1015. Kahes vagunis kokku oli 37,453 t kaupa. Ühes vagunis oli seda 18,758 t. Mitu tonni kaupa oli teises vagunis?
1016. Kaubastule tuli raudteega 85,142 t kaupa. Sellest veeti kauplustesse 27,386 t, ülejäänud kaup veeti lattu. Mitu tonni kaupa veeti lattu?
1017. Laud oli 6 m pikk. Selle otsast saeti üks 1,58 m ja teine 2,45 m pikkune tükk maha. Kui pikk tükk lauda jäi järele?
1018. Laud oli 5,50 m pikk. Selle otsast saeti maha kolm tükki: esimese pikkus oli 1,25 m, teise pikkus 1,80 m ja kolmanda pikkus 2,40 m. Kui pikk tükk lauda jäi järele?
1019. Ühele ostjale müüdi 3,15 m riidet, teisele 0,20 m vähem. Mitu meetrit riidet müüdi mõlemale ostjale kokku?
1020. Kangas oli 24,48 m riidet. Sellest müüdi ühele ostjale 3,25 m, teisele 4,45 m ja kolmandale 5,35. Mitu meetrit riidet jäi siis veel kangasse?

1021. Koolis koguti vanapaberit. Maret tõi seda 3,750 kg, Rein aga 0,500 kg rohkem. Mitu kilogrammi vanapaberit tõid mõlemad lapsed kokku?
1022. Nõu piimaga kaalub 2,650 kg. Tühi nõu kaalub 0,480 kg. Kui palju kaalub nõus olev piim?
1023. Tühi petrooleuminõu kaalub 1,480 kg. Nõusse kallati 9,750 kg petrooleumi. Kui palju kaalub see nõu nüüd koos petrooleumiga?
1024. Kera traati kaalus 3,450 kg. Sealt lõigati ära tükk, mis kaalus 0,875 kg. Kui palju traati jäi järele?
1025. Järve sügavuse mõõtmiseks pisteti vette 7 m pikkune latt. Selgus, et järve põhja savikihti ulatus see latt 0,08 m ja pealepoole veepinda jäi latist 1,09 m. Kui sügav oli järve mõõdetavas kohas.

1026. Vagun kaalub 12,750 t. Vagunis on kaupa 17,085 t. Kui palju kaalub see vagun koos kaubaga?
1027. Kolhoos sai ühelt põllult 280,75 ts vilja, teiselt põllult aga 17,50 ts vähem. Mitu tsentnerit vilja sai kolhoos mõlemalt põllult kokku?
1028. Jaanil oli vaja Metsakülast Järvesoole minna. Kui palju maad on Metsakülast Ristmetsa kaudu Järvesoole? Kui

palju maad on Metsakülast Aruküla kaudu Järvesoole?
Kumb tee on lühem ja mitu kilomeetrit?

- 1029.** Reinul on vaja Arukülast Ristmetsa minna. Mitu kilomeetrit on Arukülast Metsaküla kaudu Ristmetsa? Mitu kilomeetrit on Arukülast Järvesoo kaudu Ristmetsa? Kumb tee on pikem ja mitu kilomeetrit?
- 1030.** Rein sõitis kord jalgrattal Arukülast Metsaküla kaudu Ristmetsa ja sealt Järvesoo kaudu Arukülasse tagasi. Mitu kilomeetrit tuli tal kokku sõita?
- 1031.** Kolmnurga üks külge on 4,7 cm, teine 3,6 cm ja kolmas 4,9 cm pikk. Kui pikk on selle kolmnurga ümbermõõt?
- 1032.** Kolmnurga ümbermõõt on 15,1 cm. Üks külge on 5,7 cm ja teine 4,8 cm. Kui pikk on kolmas külge?
- 1033.** Nelinurga küljed on 7,8 cm, 6,3 cm, 8,5 cm ja 5,7 cm. Kui pikk on selle nelinurga ümbermõõt?

1034. Nelinurga übermõõt on 33,2 cm. Üks külg on 7,8 cm, teine 9,3 cm, kolmas 8,6 cm. Kui pikk on selle nelinurga neljas külg?
1035. a) $2,78 \text{ rbl.} + 9,85 \text{ rbl.}$ b) $5,25 \text{ rbl.} - 3,78 \text{ rbl.}$
 $6,25 \text{ rbl.} - 4,58 \text{ rbl.}$ $9,86 \text{ rbl.} + 7,15 \text{ rbl.}$
 $32,90 \text{ rbl.} + 8,18 \text{ rbl.}$ $12,05 \text{ rbl.} - 5,18 \text{ rbl.}$
 $48,05 \text{ rbl.} - 39,27 \text{ rbl.}$ $25,65 \text{ rbl.} + 36,47 \text{ rbl.}$
1036. a) $5,28 \text{ m} + 4,75 \text{ m}$ b) $8,56 \text{ m} + 7,85 \text{ m}$
 $13,50 \text{ m} - 6,28 \text{ m}$ $4 \text{ m} - 2,75 \text{ m}$
 $3,47 \text{ m} + 9,56 \text{ m}$ $9,80 \text{ m} + 3,45 \text{ m}$
 $10,05 \text{ m} - 3,48 \text{ m}$ $8 \text{ m} - 6,28 \text{ m}$
1037. a) $4,850 \text{ km} + 3,780 \text{ km}$ b) $3,700 \text{ km} + 5,900 \text{ km}$
 $6 \text{ km} - 1,250 \text{ km}$ $15,100 \text{ km} - 8,450 \text{ km}$
 $12,400 \text{ km} + 7,830 \text{ km}$ $7,860 \text{ km} + 6,350 \text{ km}$
 $8,075 \text{ km} - 5,680 \text{ km}$ $9 \text{ km} - 7,180 \text{ km}$
1038. a) $15,240 \text{ kg} + 12,180 \text{ kg}$ b) $11,800 \text{ kg} + 14,700 \text{ kg}$
 $8,510 \text{ kg} - 3,850 \text{ kg}$ $9,230 \text{ kg} - 7,560 \text{ kg}$
 $5,890 \text{ kg} + 4,750 \text{ kg}$ $6,750 \text{ kg} + 8,600 \text{ kg}$
 $4 \text{ kg} - 0,830 \text{ kg}$ $3,020 \text{ kg} - 1,575 \text{ kg}$
1039. a) $35,876 \text{ t} + 18,524 \text{ t}$ b) $19,680 \text{ t} + 24,850 \text{ t}$
 $12,115 \text{ t} - 7,428 \text{ t}$ $21,302 \text{ t} - 12,525 \text{ t}$
 $0,987 \text{ t} + 1,635 \text{ t}$ $2,380 \text{ t} + 0,875 \text{ t}$
 $6 \text{ t} - 2,547 \text{ t}$ $5,010 \text{ t} - 3,283 \text{ t}$
1040. a) $528,4 \text{ t} + 375,8 \text{ t}$ b) $402,5 \text{ t} + 187,8 \text{ t}$
 $100 \text{ t} - 92,6 \text{ t}$ $201,3 \text{ t} - 76,5 \text{ t}$
 $387,8 \text{ t} + 158,5 \text{ t}$ $163,5 \text{ t} + 87,6 \text{ t}$
 $418,2 \text{ t} - 396,4 \text{ t}$ $50 \text{ t} - 18,8 \text{ t}$
1041. a) $12,53 \text{ ts} + 15,48 \text{ ts}$ b) $27,38 \text{ ts} + 18,85 \text{ ts}$
 $9,12 \text{ ts} - 5,25 \text{ ts}$ $8 \text{ ts} - 3,28 \text{ ts}$
 $0,68 \text{ ts} + 1,85 \text{ ts}$ $56,70 \text{ ts} + 28,65 \text{ ts}$
 $1,02 \text{ ts} - 0,78 \text{ ts}$ $13,05 \text{ ts} - 7,86 \text{ ts}$
1042. a) $4,8 \text{ cm} + 18,3 \text{ cm}$ b) $7,6 \text{ cm} + 6,8 \text{ cm}$
 $9,2 \text{ cm} - 5,6 \text{ cm}$ $5 \text{ cm} - 3,2 \text{ cm}$
 $12,7 \text{ cm} + 8,8 \text{ cm}$ $6,9 \text{ cm} + 8,7 \text{ cm}$
 $1,2 \text{ cm} - 0,6 \text{ cm}$ $13 \text{ cm} - 7,5 \text{ cm}$

1043. a) 1865,47 rbl.+9867,78 rbl.+586 rbl.
 b) 736,50 rbl.+5234 rbl.+857,28 rbl.
 c) 2453,28 rbl.+963,18 rbl.+756,85 rbl.

1044. *Harjutuse 5 rbl.+60 kop. võid lahendada kas nii:*

$$500+60=560 \text{ kop.}$$

või nii:

$$5+0,60=5,60 \text{ rbl.}$$

Esimesel juhul saad vastuse kopikates, teisel juhul rublades.

Lahenda selle eeskujul kahel viisil:

1) 7 rbl.+52 kop.   2) 8 rbl.-20 kop.

3) 3 m +35 cm   4) 5 m -50 cm

1045. Arvuta peast. Vastus ütle rublades.

a) 3 rbl.+85 kop.   b) 7 rbl.+18 kop.

6 rbl.-32 kop.   4 rbl.-65 kop.

2 rbl.+50 kop.   8 rbl.+48 kop.

5 rbl.-75 kop.   9 rbl.-25 kop.

1046. Arvuta peast. Vastus ütle meetrites.

a) 15 m+85 cm   b) 12 m+50 cm

8 m-56 cm   6 m-25 cm

3 m+42 cm   18 m+36 cm

5 m-75 cm   2 m-60 cm

1047. Arvuta peast. Vastus ütle tonnides.

a) 25 t+8 ts   b) 32 t+5 ts

42 t-3 ts   18 t-9 ts

34 t+7 ts   53 t-4 ts

8 t-6 ts   9 t-2 ts

1048. Arvuta peast. Vastus ütle sentimeetrites.

a) 25 cm+6 mm   b) 32 cm+8 mm

12 cm-5 mm   45 cm-3 mm

51 cm+7 mm   8 cm+1 mm

60 cm-4 mm   16 cm-2 mm

1049. Arvuta peast. Vastus ütle kilomeetrites.

a) 5 km+800 m   b) 3 km+500 m

7 km-200 m   8 km-300 m

4 km+700 m   6 km+400 m

2 km-100 m   1 km-600 m

1050. Arvuta peast. Vastus ütle kilogrammides.

a) 9 kg+700 g	b) 5 kg+200 g
6 kg-100 g	7 kg-800 g
2 kg+500 g	4 kg+600 g
8 kg-900 kg	3 kg-300 g

1051. Arvuta peast. Vastus ütle tsentnerites.

a) 17 ts+80 kg	b) 15 ts+20 kg
25 ts-50 kg	32 ts-70 kg
8 ts+90 kg	6 ts+40 kg
12 ts-30 kg	18 ts-60 kg

3. Koma abil kirjutatud arvude korrutamise ja jagamine

1052. Koolile osteti 6 ühesugust söögilauda. Üks laud maksis 18,75 rubla. Mitu rubla tuli nende laudade eest maksta?

1053. Harjutus $4 \cdot 13,56$ rbl. lahenda nii:

$$4 \cdot 13,56 = 54,24 \text{ rbl.}$$

Esiteks korruta ühekopikalised, siis kümnekopikalised, siis rublalised ja lõpuks kümnerublalised. Koma pane rublaliste järele. Nimetus kirjuta ainult korrutise järele.

Korruta selle näite eeskujul:

- 1) $6 \cdot 2,87$ rbl.; 2) $4 \cdot 12,83$ rbl.; 3) $6 \cdot 15,87$ rbl.

1054. a) $3 \cdot 16,72$ rbl.   b) $5 \cdot 18,43$ rbl.   c) $4 \cdot 13,18$ rbl.
8 · 7,96 rbl.   9 · 5,87 rbl.   8 · 15,17 rbl.
2 · 48,75 rbl.   6 · 0,78 rbl.   2 · 3,09 rbl.
7 · 5,93 rbl.   3 · 0,98 rbl.   5 · 16,75 rbl.

1055. Nii nagu korrutatakse rublasid ja kopikaid, korrutatakse ka meetreid ja sentimeetreid.

Ülesanne $3 \cdot 4,15$ m lahenda nii:

$$3 \cdot 4,15 = 12,45 \text{ m.}$$

Esiteks korruta sentimeetrid, siis meetrid. Koma pane meetrite järele. Nimetus kirjuta ainult korrutise järele.

Korruta selle näite eeskujul:

- 1) $5 \cdot 7,23$ m; 2) $8 \cdot 2,46$ m; 3) $2 \cdot 9,37$ m.

1056. a) $7 \cdot 15,35$ m   b) $3 \cdot 24,56$ m   c) $5 \cdot 17,13$ m
9 · 12,83 m   5 · 19,08 m   8 · 0,54 m
3 · 25,17 m   2 · 0,75 m   6 · 9,87 m
6 · 14,38 m   4 · 7,26 m   9 · 4,18 m

1057. Koolile osteti 6 luupi, makstes nende eest kokku 19,50 rbl. Mitu rubla maksis 1 luup?

1058. Harjutus 42,56 rbl. : 8 lahenda nii:

$$42,56 : 8 = 5,32 \text{ rbl.}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ \hline 16 \\ \hline \end{array}$$

Esiteks jaga rublad ja pane jagatisse rublade järele koma. Rublade jääk tee kümnekopikalisteks ja jaga siis kümnekopikalised. Kümnekopikaliste jääk tee kopikalisteks jne. Nimetus kirjuta ainult jagatise järele. Kontrolli jagatist korrutamise teel, arvusid ümber kirjutamata.

Jaga selle näite eeskujul:

1) 13,24 rbl. : 4; 2) 27,54 rbl. : 6; 3) 18,52 rbl. : 2.

1059. a) 14,25 rbl. : 5   b) 47,34 rbl. : 6   c) 56,34 rbl. : 3
73,47 rbl. : 3   25,48 rbl. : 4   68,15 rbl. : 5
25,84 rbl. : 8   17,71 rbl. : 7   97,34 rbl. : 2
19,52 rbl. : 2   85,05 rbl. : 9   39,28 rbl. : 4

1060. Nii nagu jagatakse rublasid ja kopikaid, jagatakse ka meetreid ja sentimeetreid. Ülesanne 17,82 m : 6 lahenda nii:

$$17,82 : 6 = 2,97 \text{ m}$$

$$\begin{array}{r} 58 \\ \hline 42 \\ \hline \end{array}$$

Esiteks jaga meetrid. Meetrite jääk tee detsimeetriteks ja jaga siis detsimeetrid. Detsimeetrite jääk tee sentimeetriteks jne. Koma pane meetrite järele. Nimetus kirjuta ainult jagatise järele.

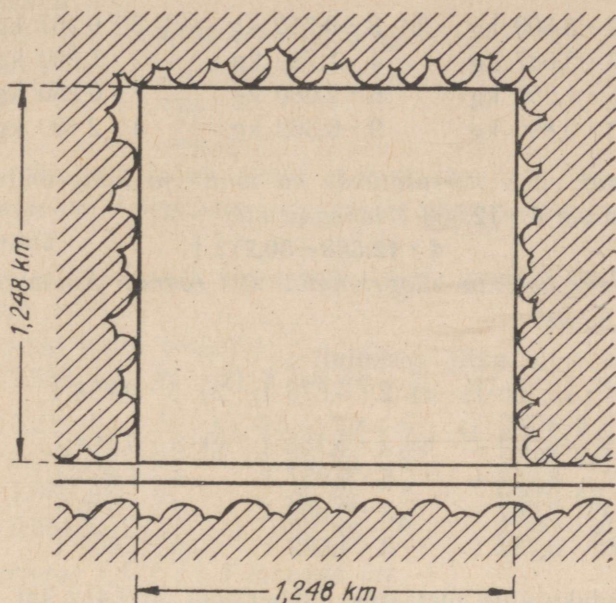
Kontrolli jagatist korrutamise teel arvusid ümber kirjutamata.

Jaga selle näite eeskujul:

1) 12,85 m : 5; 2) 17,61 m : 3; 3) 27,68 m : 8.

1061. a) 8,34 m : 6   b) 19,36 m : 4   c) 7,52 m : 8
5,28 m : 2   18,48 m : 7   9,18 m : 2
12,75 m : 5   8,73 m : 9   6,24 m : 4
7,32 m : 3   13,25 m : 5   3,54 m : 6

1062. Ruudukujulise niidu külje pikkus on 1,248 km. Kui suur on selle niidu übermõõt?

1063. Harjutus $3 \cdot 2,576$ km lahenda nii:

$$3 \cdot 2,576 = 7,728 \text{ km}$$

Esiteks korruta meetrid, siis kilomeetrid. Koma pane kilomeetrite järele. Nimetus kirjuta ainult korrutise järele.

Korruta selle näite eeskujul:

1) $5 \cdot 3,175$ km; 2) $7 \cdot 3,584$ km; 3) $4 \cdot 2,568$ km

1064. a) $6 \cdot 3,875$ km   b) $4 \cdot 1,856$ km   c) $8 \cdot 0,793$ km
 $2 \cdot 5,218$ km $7 \cdot 6,517$ km $3 \cdot 4,085$ km
 $5 \cdot 0,975$ km $9 \cdot 2,036$ km $6 \cdot 1,784$ km
 $8 \cdot 4,176$ km $2 \cdot 5,869$ km $4 \cdot 0,376$ km

1065. Nii nagu korrutatakse kilomeetreid ja meetreid, korrutatakse ka kilogramme ja gramme. Ülesanne $5 \cdot 3,528$ kg lahenda nii:

$$5 \cdot 3,528 = 17,640 \text{ kg}$$

Esiteks korruta grammid, siis kilogrammid. Koma pane kilogrammide järele.

Korruta selle näite eeskujul:

1) $4 \cdot 5,234$ kg; 2) $7 \cdot 0,684$ kg; 3) $3 \cdot 1,750$ kg.

1066. a) $2 \cdot 8,500$ kg   b) $8 \cdot 0,540$ kg   c) $5 \cdot 0,367$ kg
       $7 \cdot 0,687$ kg $4 \cdot 1,750$ kg $2 \cdot 1,860$ kg
       $5 \cdot 1,250$ kg $6 \cdot 2,080$ kg $7 \cdot 0,350$ kg
       $3 \cdot 0,860$ kg $9 \cdot 0,362$ kg $4 \cdot 2,400$ kg

1067. Samal viisil korrutatatakse ka tonne ja kilogramme. Ülesanne $4 \cdot 12,568$ t lahenda nii:

$$4 \cdot 12,568 = 50,272 \text{ t}$$

Esiteks korruta kilogrammid, siis tonnid. Koma pane tonnide järele.

Korruta selle näite eeskujul:

1) $7 \cdot 13,785$ t; 2) $2 \cdot 5,675$ t; 3) $5 \cdot 0,854$ t.

1068. a) $4 \cdot 16,574$ t   b) $2 \cdot 5,768$ t   c) $9 \cdot 0,543$ t
       $7 \cdot 8,958$ t $5 \cdot 0,957$ t $4 \cdot 6,800$ t
       $9 \cdot 3,067$ t $3 \cdot 9,806$ t $7 \cdot 2,980$ t
       $6 \cdot 0,734$ t $8 \cdot 4,692$ t $2 \cdot 7,508$ t

1069. Ruudukujulise metsatüki ümbermõõt on 7,412 km. Kui pikk on selle ruudu külg?

1070. Harjutus $22,758$ km : 7 lahenda nii:

$$22,758 : 3 = 7,586 \text{ km}$$

$$\begin{array}{r} \overline{17} \\ \underline{25} \\ 18 \end{array}$$

Esiteks jaga kilomeetrid ja pane jagatisse kilomeetrite järele koma. Kilomeetrite jääk tee meetriteks ja jaga siis meetrid. Nimetus kirjuta ainult jagatise järele.

Kontrolli jagatist korrutamise teel, arvusid ümber kirjutamata.

Jaga selle näite eeskujul:

1) $3,578$ km : 2; 2) $3,175$ km : 5; 3) $1,752$ km : 3.

1071. a) $8,564$ km : 4   b) $2,856$ km : 6   c) $4,560$ km : 8
       $3,661$ km : 7 $7,254$ km : 9 $2,145$ km : 5
       $2,832$ km : 3 $6,072$ km : 4 $1,425$ km : 3
       $5,974$ km : 2 $0,952$ km : 7 $8,580$ km : 6

1072. Nii nagu jagatakse kilomeetreid ja meetreid, jagatakse ka kilogramme ja gramme. Harjutus 5,480 kg : 4 lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 5,480 : 4 = 1,370 \text{ kg} \\ \underline{14} \\ \quad 28 \\ \underline{\quad} \end{array}$$

Esiteks jaga kilogrammid ja pane jagatise kilogrammide järele koma. Kilogrammide jääk tee grammideks ja jaga siis grammid.

Kontrolli jagatist korrutamise teel, arvusid ümber kirjutamata.

Jaga selle näite eeskujul:

- 1) 2,536 kg : 4;   2) 1,718 kg : 2;   3) 0,852 kg : 6.

1073. a) 3,275 kg : 5   b) 0,582 kg : 6   c) 0,875 kg : 7
       0,783 kg : 9   4,720 kg : 8   1,450 kg : 5
       1,536 kg : 4   2,580 kg : 3   0,870 kg : 2
       5,684 kg : 2   7,380 kg : 9   2,340 kg : 4

1074. Harjutus 7,512 t : 3 lahenda nii:

$$\begin{array}{r} 7,512 : 3 = 2,504 \text{ t} \\ \underline{15} \\ \quad 12 \\ \underline{\quad} \end{array}$$

Esiteks jaga tonnid ja kirjuta jagatise tonnide järele koma. Tonnide jääk tee kilogrammideks ja jaga siis kilogrammid.

Kontrolli jagatist korrutamise teel, arvusid ümber kirjutamata.

Jaga selle näite eeskujul:

- 1) 52,450 t : 5;   2) 13,536 t : 8;   3) 0,564 t : 6.

1075. a) 45,376 t : 8   b) 18,564 t : 7   c) 0,756 t : 4
       37,850 t : 5   0,958 t : 2   1,850 t : 2
       8,127 t : 9   13,452 t : 6   0,260 t : 5
       0,372 t : 4   7,143 t : 3   12,736 t : 8

1076. Kooli katsemesilas oli 7 taru. Igast tarust saadi keskmiselt 42,750 kg mett. Mitu kilogrammi mett sai kool?

1077. Kooli katsemesilas oli 5 taru. Kool sai neist kokku 182,500 kg mett. Mitu kilogrammi mett sai kool keskmiselt igast tarust?

1078. Kool sai oma katsemesila iga taru kohta 1,250 kg vaha. Mitu kilogrammi vaha sai kool katsemesilast, kui selles oli 9 taru?
1079. Kool sai oma katsemesila 5 tarust kokku 7,620 kg vaha. Mitu kilogrammi vaha saadi keskmiselt igast tarust?
1080. J. F. Cooperi «Hirveküti» 1 eksemplar maksab 1,05 rubl. Mitu rubla tuleb maksta selle raamatu 5 eksemplari eest?
1081. J. F. Cooperi «Viimase mohikaanlase» 3 eksemplari eest maksti 2,58 rubla. Mitu rubla maksab selle raamatu 1 eksemplar?
1082. Koolile osteti 8 paari tange hinnaga 0,85 rubla paar ja 7 haamrit hinnaga 0,72 rubla haamer. Mitu rubla tuli selle ostu eest maksta?
1083. Koolile osteti 3 hõövlit ja 9 rasplit, kokku 8,56 rubla eest. Raspel maksis 0,24 rubla. Mitu rubla maksis hõövel?
1084. Koolile osteti 5 koolilauda ja 1 raamatukapp, kokku 190,75 rubla eest. Raamatukapp maksis 78 rubla. Mitu rubla maksis 1 koolilaud?
1085. Osteti 6 tooli hinnaga 7,25 rubla ja söögilaud hinnaga 32 rubla. Kui palju tuli selle ostu eest maksta?
1086. Kangas oli 28 m riidet. Sellest õmmeldi 7 ülikonda. Iga ülikonna jaoks kulus 3,25 m riidet. Mitu meetrit riidet jäi järele?
1087. Kangas oli 30 m riidet. Sellest õmmeldi 5 kooliülikonda ja siis jäi veel 16,25 m riidet järele. Mitu meetrit riidet kulus iga ülikonna jaoks?
1088. Mantli õmblemiseks kulub 2,80 m ja ülikonna õmblemiseks 3,15 m riidet. Mitu meetrit riidet kulub 7 niisuguse mantli ja 5 niisuguse ülikonna õmblemiseks?
1089. 5 mantli ja 3 ülikonna õmblemiseks kulus kokku 24,50 m riidet. Iga ülikonna jaoks kulus 3,25 m riidet. Mitu meetrit riidet kulus iga mantli õmblemiseks?
1090. Jalgrattur sõitis keskmiselt 12,500 km tunnis. Tal oli vaja sõita 70 km. Mitu kilomeetrit jäi tal veel sõita, kui ta oli juba 5 tundi sõitnud?

1091. Jalgratturil oli vaja sõita 60 km. Kui ta oli 4 tundi sõitnud, siis jäi tal veel 8 km sõita. Mitu kilomeetrit oli ta sõitnud keskmiselt tunnis?
1092. Mootorpaat sõitis 8 minutiga 1,920 km. Mitu kilomeetrit võiks ta niisama suure kiiruse puhul sõita 5 minutiga?
1093. Mootorpaat sõitis pärivett ühest asulast teise 3 tunniga, sõites 16,500 km tunnis. Vastuvett tagasi sõites kulub tal selle sama maa sõitmiseks 5 tundi. Mitu kilomeetrit jõudis ta tagasi sõites tunnis edasi?
1094. Kolhoosist saadeti esmaspäeval turule 8 siga, kusjuures ühe sea keskmine tapakaal oli 1,36 ts, ja teisipäeval 6 siga, keskmise tapakaaluga 1,28 ts. Mitu kilogrammi sealiha saadeti kolhoosist turule mõlemal päeval kokku?
1095. Kolhoosist saadeti turule kolmapäeval 3 ja neljapäeval 4 siga, kokku 9,57 ts. Iga kolmapäeval saadetud sea keskmine kaal oli 1,35 ts. Mitu tsentnerit kaalus keskmiselt iga neljapäeval turule saadetud siga?
1096. Kaupluses oli esmaspäeval 2,58 ts suhkrut. Nädala jooksul toodi juurde 7 ts. Müüdi keskmiselt 1,24 ts päevas. Mitu tsentnerit suhkrut pidi laupäeva õhtul järel olema?
1097. Kaupluses oli esmaspäeva hommikul 1,84 ts suhkrut. Nädala jooksul toodi juurde 9 ts. Laupäeva õhtul oli suhkrut järel 1,48 ts. Mitu tsentnerit suhkrut oli nädala jooksul keskmiselt päevas müüdnud?
1098. Vedur koos tendriga kaalub 90,7 t, tühi vagun aga 12,5 t. Kui palju kaalub rong, mis koosneb vedurist koos tendriga ja 9 tühjast vagunist?
1099. Kaubastule tuli 4 vagunit suhkrut, kokku 74 t. Mitu tonni suhkrut oli keskmiselt igas vagunis?
1100. Kolhoosist veeti kahe autoga kartuleid linna. Üks auto oli 3-tonnine. Selle kasti mahtus 2,8 t kartuleid. Teine auto oli 5-tonnine. See mahutas 4,8 t. Esimene auto viis 4 koormat, teine 3 koormat. Mitu tonni kartuleid veeti kolhoosist linna?
1101. Ruudu külg on 5,8 cm pikk. Kui pikk on selle ruudu ümbermõõt?

1102. Ruudu ümbermõõt on 30,4 cm. Kui pikk on selle ruudu külge?
1103. Kolmnurga kõik kolm külge on ühepikkused. Kui suur on selle kolmnurga ümbermõõt, kui ühe külje pikkus on 9,8 cm?
1104. Ühepikkuste külgedega kolmnurga ümbermõõt on 37,2 cm. Kui pikk on selle kolmnurga üks külge?
1105. Ristküliku pikkus on 7,8 cm ja laius 5,6 cm. Kui suur on selle ristküliku ümbermõõt?
1106. a) $3 \cdot 64,75$ rbl.   b) $7,52$ rbl. : 2   c) $5 \cdot 73,55$ rbl.
 $5 \cdot 87,64$ rbl. $14,80$ rbl. : 4 $8 \cdot 13,08$ rbl.
 $2 \cdot 93,36$ rbl. $17,37$ rbl. : 9 $3 \cdot 44,63$ rbl.
 $6 \cdot 39,28$ rbl. $23,45$ rbl. : 5 $6 \cdot 15,47$ rbl.
1107. a) $78,18$ rbl. : 6   b) $4 \cdot 0,78$ rbl.   c) $57,48$ rbl. : 2
 $25,84$ rbl. : 8 $7 \cdot 18,09$ rbl. $17,04$ rbl. : 4
 $19,35$ rbl. : 3 $9 \cdot 10,15$ rbl. $23,58$ rbl. : 9
 $32,34$ rbl. : 7 $2 \cdot 56,87$ rbl. $72,35$ rbl. : 5
1108. a) $2 \cdot 4,71$ m   b) $8,52$ m : 6   c) $4 \cdot 5,32$ m
 $5 \cdot 7,53$ m $12,87$ m : 9 $9 \cdot 6,90$ m
 $3 \cdot 8,69$ m $1,52$ m : 2 $6 \cdot 3,28$ m
 $8 \cdot 2,16$ m $5,04$ m : 3 $3 \cdot 7,18$ m
1109. a) $7,45$ m : 5   b) $5 \cdot 3,78$ m   c) $3,58$ m : 2
 $9,94$ m : 7 $8 \cdot 0,97$ m $13,86$ m : 9
 $5,32$ m : 4 $3 \cdot 7,84$ m $9,12$ m : 6
 $12,72$ m : 8 $7 \cdot 1,65$ m $16,40$ m : 5
1110. a) $3 \cdot 2,587$ km   b) $3,745$ km : 5   c) $5 \cdot 3,047$ km
 $7 \cdot 0,853$ km $5,073$ km : 3 $8 \cdot 0,854$ km
 $4 \cdot 1,670$ km $1,827$ km : 9 $6 \cdot 4,750$ km
 $2 \cdot 8,504$ km $1,645$ km : 7 $9 \cdot 1,560$ km
1111. a) $1,580$ kg : 2   b) $4 \cdot 0,956$ kg   c) $9,240$ kg : 6
 $4,730$ kg : 5 $2 \cdot 7,580$ kg $7,350$ kg : 3
 $2,080$ kg : 4 $5 \cdot 1,240$ kg $4,320$ kg : 8
 $8,680$ kg : 7 $3 \cdot 6,500$ kg $3,560$ kg : 5
1112. a) $7 \cdot 52,8$ t   b) $27,6$ t : 6   c) $2 \cdot 1,586$ t
 $3 \cdot 18,4$ t $53,8$ t : 9 $4 \cdot 0,783$ t
 $6 \cdot 9,3$ t $16,5$ t : 5 $9 \cdot 0,657$ t
 $8 \cdot 5,7$ t $37,2$ t : 4 $5 \cdot 1,053$ t

1113. a) $2,56 \text{ ts} : 4$ b) $3 \cdot 13,85 \text{ ts}$ c) $23,76 \text{ ts} : 9$
 $15,72 \text{ ts} : 6$ $7 \cdot 12,96 \text{ ts}$ $17,34 \text{ ts} : 3$
 $8,94 \text{ ts} : 2$ $9 \cdot 5,37 \text{ ts}$ $18,69 \text{ ts} : 7$
 $7,15 \text{ ts} : 5$ $4 \cdot 8,75 \text{ ts}$ $9,12 \text{ ts} : 8$

1114. a) $8 \cdot 15,3 \text{ cm}$ b) $45,8 \text{ cm} : 2$ c) $2 \cdot 54,7 \text{ cm}$
 $5 \cdot 13,7 \text{ cm}$ $63,5 \text{ cm} : 5$ $4 \cdot 46,3 \text{ cm}$
 $3 \cdot 25,6 \text{ cm}$ $93,6 \text{ cm} : 8$ $6 \cdot 18,9 \text{ cm}$
 $7 \cdot 12,8 \text{ cm}$ $52,4 \text{ cm} : 4$ $9 \cdot 25,4 \text{ cm}$

1115. a) $2,564 \text{ km} : 4$ b) $6 \cdot 0,587 \text{ kg}$ c) $56,4 \text{ t} : 3$
 $0,786 \text{ t} : 2$ $2 \cdot 9,46 \text{ ts}$ $25,2 \text{ cm} : 6$
 $36,5 \text{ cm} : 5$ $7 \cdot 2,183 \text{ kg}$ $19,2 \text{ t} : 8$
 $7,584 \text{ km} : 6$ $5 \cdot 6,39 \text{ ts}$ $36,4 \text{ cm} : 7$

1116. Arvuta peast kopikates. Vastus ütle rublades.

a) $5 \cdot 0,70 \text{ rbl.}$ b) $2,80 \text{ rbl.} : 4$ c) $7 \cdot 0,90 \text{ rbl.}$
 $3 \cdot 0,50 \text{ rbl.}$ $5,60 \text{ rbl.} : 8$ $2 \cdot 0,70 \text{ rbl.}$
 $9 \cdot 0,40 \text{ rbl.}$ $4,20 \text{ rbl.} : 6$ $9 \cdot 0,30 \text{ rbl.}$
 $4 \cdot 0,80 \text{ rbl.}$ $1,80 \text{ rbl.} : 3$ $6 \cdot 0,40 \text{ rbl.}$

1117. a) $7,20 \text{ rbl.} : 9$ b) $7 \cdot 0,60 \text{ rbl.}$ c) $5,60 \text{ rbl.} : 7$
 $2,10 \text{ rbl.} : 3$ $5 \cdot 0,50 \text{ rbl.}$ $8,10 \text{ rbl.} : 9$
 $2,40 \text{ rbl.} : 8$ $8 \cdot 0,70 \text{ rbl.}$ $2,80 \text{ rbl.} : 4$
 $5,40 \text{ rbl.} : 6$ $3 \cdot 0,90 \text{ rbl.}$ $3,60 \text{ rbl.} : 6$

1118. Arvuta peast sentimeetrites. Vastus ütle meetrites.

a) $2 \cdot 0,90 \text{ m}$ b) $6,40 \text{ m} : 8$ c) $3 \cdot 0,80 \text{ m}$
 $5 \cdot 0,30 \text{ m}$ $4,20 \text{ m} : 6$ $6 \cdot 0,90 \text{ m}$
 $7 \cdot 0,70 \text{ m}$ $5,40 \text{ m} : 9$ $8 \cdot 0,70 \text{ m}$
 $4 \cdot 0,80 \text{ m}$ $3,60 \text{ m} : 4$ $5 \cdot 0,30 \text{ m}$

1119. a) $3,60 \text{ m} : 6$ b) $9 \cdot 0,80 \text{ m}$ c) $6,30 \text{ m} : 9$
 $1,20 \text{ m} : 3$ $2 \cdot 0,70 \text{ m}$ $3,20 \text{ m} : 4$
 $2,50 \text{ m} : 5$ $4 \cdot 0,60 \text{ m}$ $1,60 \text{ m} : 2$
 $4,20 \text{ m} : 7$ $7 \cdot 0,40 \text{ m}$ $4,50 \text{ m} : 5$

1120. Arvuta peast grammides, vastus ütle kilogrammides.

a) $3 \cdot 0,800 \text{ kg}$ b) $7,200 \text{ kg} : 8$ c) $4 \cdot 0,600 \text{ kg}$
 $5 \cdot 0,300 \text{ kg}$ $4,800 \text{ kg} : 6$ $6 \cdot 0,300 \text{ kg}$
 $7 \cdot 0,600 \text{ kg}$ $6,300 \text{ kg} : 9$ $2 \cdot 0,900 \text{ kg}$
 $9 \cdot 0,500 \text{ kg}$ $5,600 \text{ kg} : 7$ $8 \cdot 0,700 \text{ kg}$

1121. Arvuta peast meetrites, vastus ütle kilomeetrites.

a) 4,800 km : 8	b) 5 · 0,900 km	c) 3,200 km : 8
3,600 km : 4	3 · 0,700 km	2,800 km : 4
3,500 km : 7	7 · 0,800 km	3,600 km : 6
2,400 km : 6	4 · 0,900 km	8,100 km : 9

1122. Arvuta peast kilogrammides, vastus ütle tonnides.

a) 9 · 0,600 t	b) 1,500 t : 3	c) 7 · 0,500 t
5 · 0,900 t	6,400 t : 8	2 · 0,800 t
3 · 0,800 t	2,800 t : 4	4 · 0,600 t
6 · 0,300 t	4,500 t : 5	8 · 0,500 t

1123. Arvuta peast kilogrammides, vastus ütle tsentnerites.

a) 2,80 ts : 7	b) 3 · 0,90 ts	c) 1,60 ts : 2
1,60 ts : 4	6 · 0,50 ts	4,20 ts : 6
5,40 ts : 9	8 · 0,70 ts	2,70 ts : 3
1,50 ts : 5	4 · 0,60 ts	2,40 ts : 8

1124. Arvuta peast millimeetrites, vastus ütle sentimeetrites.

a) 5 · 1,3 cm	b) 4,2 cm : 3	c) 7 · 1,2 cm
4 · 2,5 cm	7,5 cm : 5	2 · 2,8 cm
2 · 3,6 cm	8,4 cm : 7	9 · 0,7 cm
6 · 1,3 cm	5,6 cm : 4	3 · 2,4 cm

1125. Arvuta peast.

a) 4,500 kg : 5	b) 3 · 1,200 km	c) 1,800 t : 3
5,600 t : 8	7 · 0,90 ts	4,900 kg : 7
3,200 kg : 4	5 · 1,300 km	2,800 t : 2
5,400 t : 6	8 · 0,70 ts	7,200 kg : 4

1. Pool

1126. Millise osa õunast saab kumbki laps, kui 1 õun võrdselt 2 lapse vahel ära jaotada? Mis peab selleks õunaga tegema?

1127. «Pool» kirjutatakse numbritega nii:

$$\frac{1}{2}$$

Mida näitab 1 joone peal? Mida näitab 2 joone all? Nende vahel olevat kriipsukest nimetatakse **murrujooneks**.

1128. Mitu tervet õuna ja veel millise osa õunast saab kumbki laps, kui 2 lapse vahel võrdselt ära jaotada 3 õuna? 5 õuna? 7 õuna? 9 õuna?

1129. «Poolteist» ehk «üks ja pool» kirjutatakse numbritega nii:

$$1\frac{1}{2}$$

Kirjuta selle eeskujul numbritega: «kaks ja pool», «kolm ja pool», «neli ja pool», «viis ja pool». Loe vihikust kõik arvud, mis sa kirjutasid.

1130. Harjutus 15 : 2 lahenda nii:

$$15 : 2 = 7, \text{ jääk } 1; 1 : 2 = \frac{1}{2}; \text{ seega}$$

$$15 : 2 = 7\frac{1}{2}.$$

Lahenda selle eeskujul:

$$11 : 2; 17 : 2; 25 : 2.$$

Kirjuta nii: $19 : 2 = 9\frac{1}{2}$.

1131. a) 13 : 2   b) 35 : 2   c) 75 : 2   d) 55 : 2
           21 : 2   47 : 2   67 : 2   97 : 2
           23 : 2   59 : 2   93 : 2   49 : 2
           27 : 2   63 : 2   45 : 2   65 : 2

1132. Mitu poolt sa saad, kui lõikad poolteks 2 õuna? 3 õuna?
 5 õuna? 7 õuna?

1133. «4 poolt» kirjutatakse numbritega nii:

$$\frac{4}{2}$$

Mida näitab siin 4 murrujoone peal? Mida näitab 2 murru-
 joone all?

Kirjuta selle eeskujul numbritega:

3 poolt; 4 poolt; 5 poolt; 7 poolt; 8 poolt; 10 poolt.

1134. Mitmest õunast me saame 2 poolt? 4 poolt? 8 poolt? 16
 poolt? 48 poolt?

Kirjuta nii: $\frac{6}{2} = 3$.

1135. Kuidas me saame 3 poolt? 5 poolt? 7 poolt? 11 poolt? 25
 poolt? Mitu tervet õuna ja mitu poolt peab meil selleks iga
 kord olema?

Kirjuta nii: $\frac{9}{2} = 4\frac{1}{2}$.

1136. Juuresolevalt jooniselt on näha, mis vahe on $2\frac{1}{2}$ õuna
 ja $\frac{5}{2}$ õuna vahel. Kuidas me saame $2\frac{1}{2}$ õunast $\frac{5}{2}$ õuna?

Kumb on suurem, kas $2\frac{1}{2}$ õuna või $\frac{5}{2}$ õuna?

1137. Selgita sõnadega, mis vahe on $4\frac{1}{2}$ õuna ja $\frac{9}{2}$ õuna vahel. Mis vahe on $3\frac{1}{2}$ õuna ja $\frac{7}{2}$ õuna vahel? Mis vahe on $5\frac{1}{2}$ õuna ja $\frac{11}{2}$ õuna vahel?

1138. Kaalu grammikaalul $2\frac{1}{2}$ õuna. Siis lõika mõlemad terved õunad poolteks, saad $\frac{5}{2}$ õuna, ja kaalu uuesti. Mis selgub? Mis me võime selle põhjal öelda ka $5\frac{1}{2}$ õuna ja $\frac{11}{2}$ õuna kohta? $7\frac{1}{2}$ ja $\frac{15}{2}$ õuna kohta? $6\frac{1}{2}$ ja $\frac{13}{2}$ õuna kohta?

1139. Kirjuta pooltena 6 õuna; $8\frac{1}{2}$ õuna; 9 õuna; $10\frac{1}{2}$ õuna; 13 õuna; $15\frac{1}{2}$ õuna.

Kirjuta nii: $5\frac{1}{2} = \frac{11}{2}$.

1140. Kirjuta, mitmest tervest õunast ja veel mitmest pooltest on saadud $\frac{19}{2}$ õuna; $\frac{35}{2}$ õuna; $\frac{29}{2}$ õuna; $\frac{25}{2}$ õuna; $\frac{33}{2}$ õuna.

Kirjuta nii: $\frac{17}{2} = 8\frac{1}{2}$.

1141. Üks õun jaotati võrdseks 2 lapse vahel. Õun kaalus 150 g. Millise osa õunast sai kumbki laps? Mitu grammi see on?

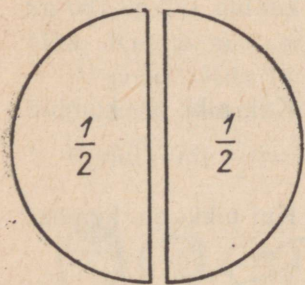
1142. Mitu grammi õuna oleks saanud kumbki laps, kui 2 lapse vahel oleks võrdseks jaotatud õun, mis kaalub 170 g? 180 g? 190 g?

1143. 12 cm pikkune pael lõigati pooleks. Kui pikk on kumbki osa?

1144. 15 m pikkune kangas lõigati pooleks. Kui pikk on kumbki pool?

1145. Mitmeks osaks tuleb tervik jaotada, et saada pool? Kuidas nimetatakse osi, mis me saame, kui jaotame mingi terviku 2 võrdseks osaks? Kui palju on pool ehk $\frac{1}{2}$ arvudest: 20; 28; 52; 84; 112; 250.

1146. Jaan luges 84 lehekülge, Juhan poole sellest. Mitu lehekülge luges Juhan?
1147. 5,4 m pikkune laud saeti pooleks. Kui pikk on kumbki tükk?
1148. Leia pool ehk $\frac{1}{2}$ 8 sentimeetrist; 1,4 meetrist; 2,6 detsimeetrist; 1,800 kilomeetrist.
1149. Mitu minutit on $\frac{1}{2}$ tundi? $1\frac{1}{2}$ tundi?
1150. Jaan kulutas jäätise ostmiseks $1\frac{1}{2}$ rubla. Mitu kopikat see on?
1151. Mitu meetrit on $\frac{1}{2}$ km? $2\frac{1}{2}$ km?
1152. Väikese veoauto kandejõud on $\frac{1}{2}$ t. Mitu kilogrammi see on?
1153. Suurema veoauto kandejõud on $2\frac{1}{2}$ t. Mitu kilogrammi see on?
1154. Mitu kilogrammi on $\frac{1}{2}$ tsentnerit? $3\frac{1}{2}$ tsentnerit?
1155. Mitu millimeetrit on $\frac{1}{2}$ sentimeetrit? $5\frac{1}{2}$ sentimeetrit?

1156. Vaatle juuresolevat joonist ja üt-
le, mis me saame, kui liidame $\frac{1}{2}$
ringi ja $\frac{1}{2}$ ringi. Mis me saame,
kui lahutame tervest ringist $\frac{1}{2}$
ringi?

1157. Mitu kopikat on 1 rubla? Mitu kopikat on $\frac{1}{2}$ rubla? Mis me saame, kui liidame $\frac{1}{2}$ rubla ja $\frac{1}{2}$ rubla? Mis me saame, kui lahutame 1 rublast $\frac{1}{2}$ rubla?

1158. Mitu minutit on 1 tund? Mitu minutit on $\frac{1}{2}$ tundi? Mis me saame, kui liidame $\frac{1}{2}$ tundi ja $\frac{1}{2}$ tundi? Mis me saame, kui lahutame 1 tunnist $\frac{1}{2}$ tundi?

1159. Mis me saame, kui liidame 2 rublaga $\frac{1}{2}$ rubla? kui lahutame 3 rublast $\frac{1}{2}$ rubla?

1160. Mis me saame, kui liidame 3 tunniga pool tundi? kui lahutame 4 tunnist $\frac{1}{2}$ tundi?

1161.

a) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	b) $2\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	c) $1\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2}$	d) $6\frac{1}{2} + 7\frac{1}{2}$
$1 - \frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$	$6 - 1\frac{1}{2}$	$15 - 9\frac{2}{2}$
$3 + \frac{1}{2}$	$6\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2} + 5\frac{1}{2}$	$12\frac{1}{2} + 3\frac{1}{2}$
$4 - \frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$	$10 - 3\frac{1}{2}$	$10 - 4\frac{1}{2}$

1162.

a) $19\frac{1}{2} + 13\frac{1}{2}$	b) $15\frac{1}{2} + 17\frac{1}{2}$	c) $56\frac{1}{2} + 28\frac{1}{2}$	d) $75\frac{1}{2} + 24\frac{1}{2}$
$45 - 18\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{2} - 36\frac{1}{2}$	$62 - 45\frac{1}{2}$	$100 - 56\frac{1}{2}$
$17\frac{1}{2} + 37\frac{1}{2}$	$38\frac{1}{2} + 15$	$26\frac{1}{2} + 37\frac{1}{2}$	$39\frac{1}{2} + 60\frac{1}{2}$
$36 - 18\frac{1}{2}$	$57\frac{1}{2} - 16$	$40 - 13\frac{1}{2}$	$90 - 44\frac{1}{2}$

1163.

a) $45\frac{1}{2} + 37\frac{1}{2}$	b) $83\frac{1}{2} + 16\frac{1}{2}$	c) $48\frac{1}{2} + 11\frac{1}{2}$	d) $23\frac{1}{2} + 23\frac{1}{2}$
$56\frac{1}{2} - 28\frac{1}{2}$	$90\frac{1}{2} - 18\frac{1}{2}$	$60 - 18\frac{1}{2}$	$57 - 28\frac{1}{2}$
$26\frac{1}{2} + 53\frac{1}{2}$	$75\frac{1}{2} + 14\frac{1}{2}$	$19\frac{1}{2} + 17\frac{1}{2}$	$19\frac{1}{2} + 19\frac{1}{2}$
$90 - 45\frac{1}{2}$	$80 - 32\frac{1}{2}$	$52 - 25\frac{1}{2}$	$51 - 25\frac{1}{2}$

2. Veerand

1164. Millise osa õunast saab iga laps, kui jaotame õuna võrdselt 4 lapse vahel? Mis peab selleks õunaga tegema?
1165. Veerand ehk üks neljandik kirjutatakse numbritega nii:

$$\frac{1}{4}$$

Mida näitab 1 murrujoone peal? Mida näitab 4 murrujoone all?

1166. Mitu tervet õuna ja veel millise osa õunast saab iga laps, kui jaotame 5 õuna võrdselt 4 lapse vahel? Mitu tervet õuna ja veel millise osa õunast saab iga laps, kui jaotame võrdselt 4 lapsele 9 õuna? 13 õuna? 17 õuna? 21 õuna?
1167. Üks ja veerand kirjutatakse numbritega nii:

$$1\frac{1}{4}$$

Kirjuta selle eeskujul numbritega «kaks ja veerand», «kolm ja veerand», «neli ja veerand», «viis ja veerand». Loe vihikust kõik, mis sul on kirjutatud.

1168. Harjutus $13 : 4$ lahenda nii:

$$13 : 4 = 3, \text{ jääk } 1; 1 : 4 = \frac{1}{4}. \text{ Seega siis}$$

$$13 : 4 = 3\frac{1}{4}.$$

Lahenda selle eeskujul:

$$17 : 4; 21 : 4; 9 : 4.$$

1169. a) $5 : 4$ b) $29 : 4$ c) $49 : 4$ d) $61 : 4$
           $21 : 4$ $37 : 4$ $45 : 4$ $65 : 4$
           $25 : 4$ $33 : 4$ $53 : 4$ $69 : 4$
           $33 : 4$ $41 : 4$ $57 : 4$ $73 : 4$

1170. Millise osa õunast saab iga laps, kui jaotame 2 õuna võrdselt 4 lapse vahel? Mis me peame mõlema õunaga tegema, et igauks neljast lapsest saaks oma osa?

1171. Mitu tervet õuna ja veel millise osa õunast saab iga laps, kui jaotame 4 lapse vahel võrdselt 6 õuna? 10 õuna? 14 õuna?

1172. Harjutus 22 : 4 lahenda nii:

$$22 : 4 = 5, \text{ jääk } 2; 2 : 4 = \frac{1}{2}; \text{ seega siis}$$

$$22 : 4 = 5\frac{1}{2}.$$

Lahenda selle eeskujul:

$$26 : 4; 34 : 4; 42 : 4.$$

1173. a) $18 : 4$ b) $46 : 4$ c) $98 : 4$ d) $82 : 4$
 $30 : 4$ $50 : 4$ $102 : 4$ $94 : 2$
 $38 : 4$ $58 : 4$ $74 : 4$ $90 : 4$
 $40 : 4$ $62 : 4$ $78 : 4$ $86 : 4$

1174. Et jaotada 3 õuna võrdselt 4 lapse vahel, talitas ema nii: Esiteks lõi ta 1 õuna veeranditeks. Sellest sai iga laps 1 veerandi ehk neljandiku. Teisest õunast sai iga laps veel 1 veerandi ja kolmandast õunast veel 1 veerandi. Mitu veerandit ehk neljandikku sai seega iga laps 3 õunast?

1175. 3 veerandit kirjutatakse numbritega nii:

$$\frac{3}{4}$$

Mida näitab siin 3 murrujoone peal? Mida näitab 4 murrujoone all?

1176. Mitu tervet õuna ja veel mitu ja millist osa õunašt saab iga laps, kui jaotame võrdselt 4 lapsele 7 õuna? 13 õuna? 15 õuna?

1177. Harjutus $23 : 4$ lahenda nii:

$$23 : 4 = 5, \text{ jääk } 3; 3 : 4 = \frac{3}{4}; \text{ seega siis}$$

$$23 : 4 = 5\frac{3}{4}.$$

Jaga selle eeskujul:

$$19 : 4; 27 : 4; 35 : 4.$$

1178. a) $31 : 4$ b) $103 : 4$ c) $99 : 4$ d) $55 : 4$
 $39 : 4$ $87 : 4$ $75 : 4$ $71 : 4$
 $47 : 4$ $59 : 4$ $67 : 4$ $79 : 4$
 $43 : 4$ $51 : 4$ $91 : 4$ $83 : 4$

1179. Mitu veerandit sa saad, kui lõikad veeranditeks 2 õuna? 3 õuna? 5 õuna? 8 õuna?

1180. 8 veerandit ehk 8 neljandikku kirjutatakse numbritega nii:

$$\frac{8}{4}$$

Mida näitab siin 8 murrujoone peal? Mida näitab 4 murrujoone all?

Kirjuta selle eeskujul numbritega:

7 veerandit; 9 veerandit; 12 veerandit; 15 veerandit; 17 veerandit.

1181. Mitmest õunast me saame 8 veerandit? 12 veerandit? 20 veerandit? 28 veerandit? 16 veerandit?

Kirjuta nii: $\frac{24}{4}=6$.

1182. Kuidas me saame 9 veerandit? 13 veerandit? 15 veerandit? 21 veerandit? 17 veerandit? 19 veerandit? Mitu tervet õuna ja mitu veerandit peab meil selleks iga kord olema?

Kirjuta nii: $\frac{25}{4}=6\frac{1}{4}$; $\frac{27}{4}=6\frac{3}{4}$.

1183. Juuresolev joonis selgitab, mis vahe on $2\frac{1}{4}$ õuna ja $\frac{9}{4}$ õuna vahel. Mis me peame tegema 2 terve õunaga, et $2\frac{1}{4}$ õunast saada $\frac{9}{4}$ õuna? Kumb on rohkem, kas $2\frac{1}{4}$ õuna või $\frac{9}{4}$ õuna?

1184. Kaalu grammikaalul $2\frac{1}{4}$ õuna. Siis lõika mõlemad terved õunad neljandikeks, saad $\frac{9}{4}$, ja kaalu uuesti. Mis selgub? Mis me võime selle põhjal öelda ka $3\frac{1}{4}$ õuna ja $\frac{13}{4}$ õuna kohta? $5\frac{3}{4}$ õuna ja $\frac{23}{4}$ õuna kohta? $4\frac{1}{4}$ õuna ja $\frac{17}{4}$ õuna kohta?

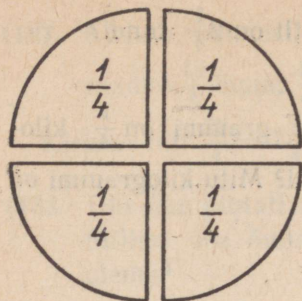
1185. Selgita sõnadega, mis vahe on $2\frac{1}{4}$ õuna ja $\frac{9}{4}$ õuna vahel. Mis vahe on $6\frac{3}{4}$ õuna ja $\frac{27}{4}$ õuna vahel?

1186. Kirjuta neljandikena 3 õuna; $4\frac{3}{4}$ õuna; $5\frac{1}{4}$ õuna; 6 õuna; $7\frac{1}{4}$ õuna; $9\frac{3}{4}$ õuna.

Kirjuta nii: $6\frac{1}{4}=\frac{25}{4}$; $5\frac{3}{4}=\frac{23}{4}$.

1187. Kirjuta, mitmest tervest õunast ja mitmest neljandikust on saadud $\frac{13}{4}$ õuna; $\frac{19}{4}$ õuna; $\frac{15}{4}$ õuna; $\frac{17}{4}$ õuna; $\frac{23}{4}$ õuna; $\frac{25}{4}$ õuna.
Kirjuta nii: $\frac{29}{4} = 7\frac{1}{4}$; $\frac{27}{4} = 6\frac{3}{4}$.
1188. Üks õun jaotati võrdselt 4 lapse vahel. Õun kaalus 160 g. Millise osa õunast sai iga laps? Mitu grammi see peab olema?
1189. Mitu grammi õuna peaks saama iga laps, kui 4 lapse vahel jaotada võrdselt õun, mis kaalub 180 g? 200 g? 172 g?
1190. Meetripikkune pael jaotati neljaks võrdseks osaks. Kuidas me nimetame iga osa? Mitu sentimeetrit on iga osa?
1191. 12 m pikkune kangas lõigati neljandikeks. Kui pikk on iga neljandik?
1192. Mitmeks osaks tuleb terve jaotada, et saada veerandid ehk neljandikud? Kuidas nimetatakse iga osa, kui me jaotame terviku 4 võrdseks osaks? Kui palju on veerand ehk $\frac{1}{4}$ arvudest 20, 24, 32, 48, 76, 92?
1193. Ema tõi 8 apelsini. $\frac{1}{4}$ neist andis ta Virvele. Mitu apelsini andis ema Virvele?
1194. Jüril oli 12 õuna. $\frac{1}{4}$ neist sõi ta ära. Mitu õuna sõi Jüri ära? Mitu õuna jäi tal järele?
1195. Tõnu leidis 36 pähklit. $\frac{1}{4}$ neist olid ussitanud. Mitu pähklit oli ussitanud?
1196. 8 m pikkuse laua otsast saeti ära $\frac{1}{4}$ sellest. Ülejäänud laud saeti pooleks. Kui pikk oli iga tükk?
1197. Mitu sentimeetrit on $\frac{1}{4}$ meetrit? Mitu sentimeetrit on $1\frac{1}{4}$ meetrit?
1198. Aastas on 52 nädalat. Mitu nädalat on $\frac{1}{4}$ aastas?

1199. Mitu minutit on $\frac{1}{4}$ tundi? Mitu minutit on $2\frac{1}{4}$ tundi?
1200. Mitu meetrit on $\frac{1}{4}$ kilomeetrit? Mitu grammi on $\frac{1}{4}$ kilogrammi? Mitu kilogrammi on $\frac{1}{4}$ tonni? Mitu kilogrammi on $\frac{1}{4}$ tsentnerit?
1201. Valve ostis raamatu. Ta sai 1 rublast $\frac{1}{4}$ rubla tagasi. Kui palju maksis raamat?
1202. Pioneeridel on vaja matkata 56 km. Sellest on käidud $\frac{1}{4}$. Mitu kilomeetrit on veel käia?
1203. Reedal on 144-leheküljelisest raamatust loetud $\frac{1}{4}$. Mitu lehekülge on tal veel lugeda?
1204. Mitu kuud on $\frac{1}{4}$ aastat? $1\frac{1}{4}$ aastat? $2\frac{1}{4}$ aastat?
1205. Ühes kotis oli 84 kg jahu, teises $\frac{1}{4}$ ja kolmandas $\frac{1}{2}$ sellest, mis oli esimeses. Mitu kilogrammi jahu oli kolmes kotis kokku?
1206. Aias oli 80 tulpi. Poolest neist olid punased, $\frac{1}{4}$ kollased, teised kõik roosad. Mitu roosat tulpi oli selles aias?
1207. Ainol oli kaupluse minnes $\frac{1}{2}$ rubla raha. Kaupluses kulutas ta $\frac{1}{4}$ rubla ära. Kui palju raha jäi tal järele?
1208. Pudel kaalub tühjalt 125 g, piimaga täidetult aga 485 g. $\frac{1}{4}$ sellest piimast valati klaasi. Kui palju kaalub klaasi valatud piim?

1209. Vaatle juuresolevat joonist ja ütle, mis me saame, kui liidame:

- 1) $\frac{1}{4}$ ringile $\frac{1}{4}$ ringi;
- 2) $\frac{1}{4}$ ringile $\frac{1}{4}$ ringi ja veel $\frac{1}{4}$ ringi;
- 3) $\frac{1}{4}$ ringile $\frac{1}{4}$ ringi, $\frac{1}{4}$ ringi ja veel $\frac{1}{4}$ ringi.

1210. Otsusta juuresoleva joonise abil ja ütle, mis me saame, kui lahutame: 1) 1 ringist $\frac{1}{4}$ ringi; 2) $\frac{3}{4}$ ringist $\frac{1}{4}$ ringi; 3) $\frac{1}{2}$ ringist $\frac{1}{4}$ ringi.

1211. Mitu veerandit on pooles ringis? kolmveerandis ringis? terve ringis?

Pea meeles:

$$\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$$

1212. Mitu minutit on $\frac{1}{4}$ tundi? $\frac{1}{2}$ tundi? Kui palju on $\frac{1}{4}$ tundi + $\frac{1}{4}$ tundi? $\frac{1}{2}$ tundi - $\frac{1}{4}$ tundi?

1213. Mitu kopikat on $\frac{1}{4}$ rubla? $\frac{1}{2}$ rubla? Kui palju on $\frac{1}{4}$ rubla + $\frac{1}{4}$ rubla? $\frac{1}{2}$ rubla - $\frac{1}{4}$ rubla?

1214. Mitu sentimeetrit on $\frac{1}{4}$ m? $\frac{1}{2}$ m? Kui palju on $\frac{1}{4}$ m + $\frac{1}{4}$ m? $\frac{1}{2}$ m - $\frac{1}{4}$ m?

1215.

$$\begin{array}{llll}
 \text{a)} & \frac{1}{4} + \frac{1}{4} & \text{b)} & \frac{3}{4} - \frac{1}{2} \\
 & \frac{1}{2} - \frac{1}{4} & & \frac{3}{4} + \frac{1}{4} \\
 & \frac{1}{2} + \frac{1}{4} & & 1 - \frac{1}{4} \\
 & \frac{3}{4} - \frac{1}{4} & & 1 - \frac{3}{4} \\
 \text{c)} & & & 1 + \frac{1}{4} \\
 & & & 1\frac{1}{4} - \frac{1}{4} \\
 & & & 1 + \frac{3}{4} \\
 & & & 1\frac{3}{4} - \frac{1}{4} \\
 \text{d)} & & & 1\frac{3}{4} - \frac{1}{2} \\
 & & & 1\frac{3}{4} - \frac{3}{4} \\
 & & & 1\frac{1}{2} + \frac{1}{4} \\
 & & & 1\frac{1}{2} - \frac{1}{4}
 \end{array}$$

1216.

$$\begin{array}{llll}
 \text{a)} & 2 + 1\frac{1}{4} & \text{b)} & 3 + 2\frac{3}{4} \\
 & 3 - \frac{1}{4} & & 5 - \frac{3}{4} \\
 & 3 + 2\frac{1}{4} & & 4 + 3\frac{3}{4} \\
 & 4 - 1\frac{1}{4} & & 7 - 2\frac{3}{4} \\
 \text{c)} & & & 5\frac{1}{4} + 2\frac{1}{4} \\
 & & & 4\frac{1}{2} - 3\frac{1}{4} \\
 & & & 6\frac{1}{2} + 2\frac{1}{4} \\
 & & & 9\frac{3}{4} - 5\frac{1}{4} \\
 \text{d)} & & & 3\frac{1}{4} + 3\frac{1}{2} \\
 & & & 8\frac{3}{4} - 5\frac{1}{2} \\
 & & & 6\frac{3}{4} + 2\frac{1}{4} \\
 & & & 10 - 3\frac{3}{4}
 \end{array}$$

1217. Harjutus $\frac{3}{4} + \frac{3}{4}$ lahenda nii:

3 veerandit ja 3 veerandit on kokku 6 veerandit, 6 veerandit aga on 1 terve ja 2 veerandit ehk 1 terve ja pool.

Seega:

$$\frac{3}{4} + \frac{3}{4} = 1\frac{1}{2}$$

1218. Mitu minutit on veerand tundi? kolmveerand tundi? pool tundi? poolteist tundi? Kui palju on 45 min. + 45 min.? Mitu tundi ja mitu minutit see on?

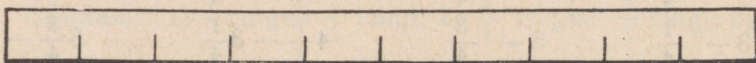
1219.

$$\begin{array}{llll}
 \text{a)} & \frac{3}{4} + \frac{3}{4} & \text{b)} & 5\frac{3}{4} + 7\frac{3}{4} \\
 & 1\frac{1}{2} - \frac{1}{4} & & 9\frac{3}{4} - 3\frac{1}{2} \\
 & 2\frac{3}{4} + 3\frac{3}{4} & & 12\frac{1}{4} + 5\frac{3}{4} \\
 & 8\frac{1}{2} - 2\frac{1}{4} & & 10 - 6\frac{3}{4} \\
 \text{c)} & & & 4\frac{3}{4} + 8\frac{3}{4} \\
 & & & 6\frac{3}{4} - 2\frac{1}{4} \\
 & & & 15\frac{1}{4} + 3\frac{1}{4} \\
 & & & 18\frac{1}{2} - 9\frac{1}{4} \\
 \text{d)} & & & 5\frac{1}{4} + 7\frac{3}{4} \\
 & & & 12 - 4\frac{1}{4} \\
 & & & 6\frac{3}{4} + 6\frac{1}{4} \\
 & & & 17 - 8\frac{3}{4}
 \end{array}$$

1220.

$$\begin{array}{llll}
 \text{a)} & 12\frac{1}{4} + 15\frac{1}{4} & \text{b)} & 16\frac{1}{4} + 6\frac{1}{2} & \text{c)} & 14\frac{3}{4} + 8\frac{3}{4} & \text{d)} & 9\frac{1}{2} + 5\frac{1}{4} \\
 & 28\frac{1}{2} - 12\frac{1}{4} & & 32\frac{1}{2} - 17\frac{1}{4} & & 28 - 11\frac{3}{4} & & 12\frac{3}{4} - 7\frac{1}{2} \\
 & 15\frac{1}{2} + 7\frac{1}{4} & & 15\frac{3}{4} + 16\frac{3}{4} & & 17\frac{3}{4} + 5\frac{1}{4} & & 17\frac{3}{4} + 8\frac{3}{4} \\
 & 23\frac{3}{4} - 8\frac{1}{4} & & 21\frac{1}{2} - 7\frac{1}{4} & & 32 - 16\frac{1}{4} & & 25\frac{1}{2} - 12\frac{1}{4}
 \end{array}$$

3. Kümnnendik

1221. Joonisel on kujutatud 1 dm. Mitu sentimeetrit on 1 detsimeeter? Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama 1 detsimeetri, et saada 1 cm?
1222. Kui jaotasime terviku 4-ks võrdseks osaks, nimetasime iga osa neljandikuks. Kuidas peaksime selle eeskujul nimetama iga osa, kui jaotame detsimeetri 10-ks võrdseks osaks? Milline osa detsimeetrist on seega 1 cm?
1223. *Üks kümnnendik kirjutatakse numbritega nii:*

$$\frac{1}{10}$$

Mida näitab siin 1 joone peal? Mida näitab 10 joone all?

1224. Kui 1 cm on $\frac{1}{10}$ dm, milline osa detsimeetrist on siis 2 cm? 3 cm? 5 cm? 7 cm? 9 cm?

Kirjuta nii: $4 \text{ cm} = \frac{4}{10} \text{ dm}$

1225. Mitu detsimeetrit on meetris? Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama meetri, et saada 1 dm? Milline osa meetrist on seega 1 dm? 2 dm? 4 dm? 6 dm? 8 dm? 9 dm?

Kirjuta nii: $3 \text{ dm} = \frac{3}{10} \text{ m}$

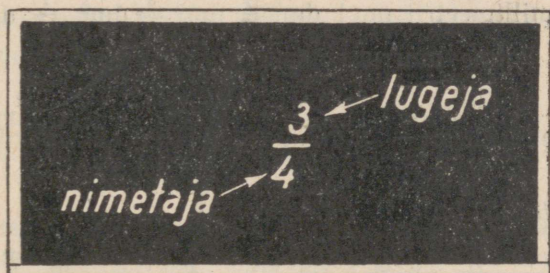
1226. Mitu millimeetrit on sentimeetris? Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama sentimeetri, et saada 1 mm? Milline osa sentimeetrist on seega 1 mm? 3 mm? 5 mm? 7 mm? 8 mm? 9 mm?

Kirjuta nii: $2 \text{ mm} = \frac{2}{10} \text{ cm}$

1227. Mitu tsentnerit on tonnis? Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama tonni, et saada 1 ts? Milline osa tonnist on seega 1 ts? 3 ts? 5 ts? 6 ts? 8 ts? 9 ts?

Kirjuta nii: $2 \text{ ts} = \frac{2}{10} \text{ t}$

1228. Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama terviku, et saada kümnenäidukud? Kuidas nimetatakse iga osa, kui jagame mingi terviku kümneks võrdseks osaks? Mitu kümnenäidukku on tervikus?

1229. Murdu kirjutatakse kahe arvuga, millest üks asub murrujoone peal, teine murrujoone all. Murrujoone peale kirjutatud arvu nimetatakse murru lugejaks. Murru lugeja näitab, mitu osa on murrus.

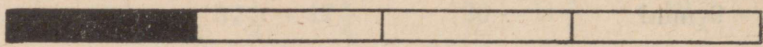
Nimeta murdude $\frac{5}{2}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{7}{10}$ lugejad.

1230. Murrujoone alla kirjutatud arv näitab, mitmeks osaks on tervik jaotatud. Et murru osad saavad sellest oma nimetuse, nimetatakse seda arvu murru nimetajaks.

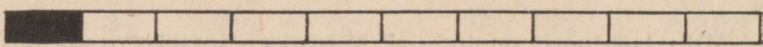
Nimeta murdude $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ ja $\frac{7}{10}$ nimetajad.

$$\frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{4}$$

$$\frac{1}{10}$$

1231. Murru nimetaja näitab ka osade suurust. Joonisest näeme, et kõige suuremad on osad siis, kui tervik on jaotatud ainult 2-ks osaks. Mida suuremaks muutub osade arv tervikus, seda väiksemaks jäävad osad.

Millal saab iga laps suurema torditüki: kas siis, kui tort jaotatakse võrdselt 2 lapse vahel, või siis, kui see jaotatakse võrdselt 10 lapse vahel?

1232. Mitu millimeetrit on 1 dm? $\frac{1}{2}$ dm? $\frac{1}{4}$ dm? $\frac{1}{10}$ dm? Võrdle nende kolme murru suurust?

1233. Mitu minutit on $\frac{1}{2}$ tundi? $\frac{1}{4}$ tundi? $\frac{1}{10}$ tundi? Võrdle.

1234. Harjutus 3 dm : 10 lahenda nii:
3 dm ehk 30 cm jagada 10-ga on 3 cm ehk $\frac{3}{10}$ dm.

Kirjuta nii: $3 : 10 = \frac{3}{10}$ dm

Jaga selle eeskujul:
2 dm : 10; 5 dm : 10; 7 dm : 10; 9 dm : 10; 4 dm : 10;
6 dm : 10; 8 dm : 10.

1235. Harjutus 5 cm : 10 lahenda nii:
5 cm ehk 50 mm jagada 10-ga on 5 mm ehk $\frac{5}{10}$ cm.

Kirjuta nii: $5 : 10 = \frac{5}{10}$ cm

Jaga selle eeskujul:
3 cm : 10; 7 cm : 10; 2 cm : 10; 4 cm : 10;
60 cm : 10; 9 cm : 10; 8 cm : 10.

1236. Harjutus 7 t : 10 lähenda nii:

7 t ehk 70 ts jagada 10-ga on 7 ts ehk $\frac{7}{10}$ t.

Kirjuta nii: $7 : 10 = \frac{7}{10}$ t

Jaga selle eeskujul:

2 t : 10; 5 t : 10; 3 t : 10; 6 t : 10; 4 t : 10; 9 t : 10; 8 t : 10.

1237. Harjutus 23 : 10 lähenda nii:

$23 : 10 = 2$, jääk 3; $3 : 10 = \frac{3}{10}$; seega $23 : 10 = 2\frac{3}{10}$.

Jaga selle eeskujul:

37 : 10; 19 : 10; 25 : 10.

1238. a) 11 : 10   b) 82 : 10   c) 92 : 10   d) 21 : 10

27 : 10   56 : 10   14 : 10   46 : 10

49 : 10   68 : 10   57 : 10   75 : 10

35 : 10   73 : 10   89 : 10   38 : 10

1239. 1 pakk kompvække, mis kaalus 1,200 kg, jaotati võrdselt 10 lapse vahel. Millise osa pakist sai iga laps? Mitu grammi see on?

1240. 250 cm pikkune pael jaotati kümnendikeks ehk 10 võrdseks osaks. Kui pikk on iga osa?

1241. Mitmeks osaks peame terviku jaotama, et saada $\frac{1}{10}$ sellest. Leia $\frac{1}{10}$ arvudest: 240; 360; 180; 470; 23; 59.

1242. Mitu kilogrammi on $\frac{1}{10}$ tonni? $\frac{1}{10}$ tsentnerit?

1243. Mitu meetrit on $\frac{1}{10}$ kilomeetrit? Mitu meetrit on $2\frac{1}{10}$ kilomeetrit?

1244. Mitu grammi on $\frac{1}{10}$ kilogrammi? Mitu grammi on $\frac{1}{4}$ kilogrammi suurem kui $\frac{1}{10}$ kilogrammi?

1245. Raamatus oli 320 lehekülge. Ainol oli sellest veel lugeda $\frac{1}{10}$. Mitu lehekülge oli juba loetud?

1246. Raamatus oli 120 lehekülge. Jüri luges sellest esimesel päeval $\frac{1}{10}$, teisel päeval aga poole ülejäänust. Mitu lehekülge jäi siis veel lugeda?
1247. Jaagul oli 170 kop. $\frac{1}{10}$ sellest kulutas ta kaustiku ostmiseks. Mitu kopikat jäi tal järele?
1248. Reinul oli 2,40 rbl. $\frac{1}{2}$ sellest kulutas ta raamatu ostmiseks, $\frac{1}{4}$ värviliste pliiatsite ostmiseks ja $\frac{1}{10}$ ülejäänust tindi ostmiseks. Mitu kopikat maksis tint?
1249. Kastis oli 60 õuna. Üks ostja ostis sellest poole, teine $\frac{1}{4}$ ja kolmas $\frac{1}{10}$. Mitu õuna jäi veel kasti?
1250. Kastis oli 40 apelsini. Üks ostja võttis neist $\frac{1}{10}$, teine $\frac{1}{4}$ ülejäänust. Mitu apelsini jäi veel kasti?
1251. Kangas oli 40 m riidet. Üks ostja ostis $\frac{1}{10}$ sellest riidest, teine $\frac{1}{4}$ ülejäänust. Mitu meetrit riidet jäi järele?
1252. Kotis oli 50 kg jahu. Kaks ostjat ostsid kumbki $\frac{1}{10}$ sellest jahust, kolmas ostja ostis $\frac{1}{4}$ ülejäänust. Mitu kilogrammi jahu jäi järele?

1253. Leia $\frac{1}{10}$ arvudest 180; 1250; 42 900; 127; 49; 563.

1254.

a) $\frac{1}{10} + \frac{1}{10}$
 $\frac{3}{10} - \frac{1}{10}$
 $\frac{7}{10} + \frac{1}{10}$
 $\frac{9}{10} - \frac{1}{10}$

b) $\frac{9}{10} + \frac{1}{10}$
 $1 - \frac{1}{10}$
 $\frac{3}{10} + \frac{2}{10}$
 $\frac{7}{10} - \frac{3}{10}$

c) $\frac{8}{10} + \frac{2}{10}$
 $1 - \frac{2}{10}$
 $\frac{5}{10} + \frac{3}{10}$
 $\frac{9}{10} - \frac{4}{10}$

d) $\frac{6}{10} + \frac{3}{10}$
 $\frac{7}{10} - \frac{5}{10}$
 $\frac{5}{10} + \frac{5}{10}$
 $1 - \frac{5}{10}$

1255.

a)	$3\frac{1}{10} + 1\frac{1}{10}$	b)	$9\frac{1}{10} + 3\frac{4}{10}$	c)	$3\frac{8}{10} + 2\frac{2}{10}$	d)	$5\frac{7}{10} + 3\frac{3}{10}$
	$4\frac{2}{10} - 2\frac{1}{10}$		$12\frac{8}{10} - 5\frac{2}{10}$		$8 - 3\frac{1}{10}$		$15 - 8\frac{6}{10}$
	$6\frac{3}{10} + 2\frac{2}{10}$		$3\frac{4}{10} + 2\frac{3}{10}$		$7\frac{5}{10} + 4\frac{5}{10}$		$9\frac{6}{10} + 3\frac{4}{10}$
	$8\frac{6}{10} - 4\frac{3}{10}$		$8\frac{5}{10} - 4\frac{4}{10}$		$12 - 3\frac{4}{10}$		$18 - 9\frac{7}{10}$

1256. Uhes tervikus on $\frac{10}{10}$. Mitu tervikut ja veel mitu kümnendikku on $\frac{17}{10}$? $\frac{23}{10}$? $\frac{37}{10}$? $\frac{49}{10}$? $\frac{51}{10}$? $\frac{73}{10}$?

Kirjuta nii: $\frac{19}{10} = 1\frac{9}{10}$.

1257. Harjutus $\frac{7}{10} + \frac{9}{10}$ lahenda nii:

7 kümnendikku ja 9 kümnendikku on 16 kümnendikku, see on 1 terve ja 6 kümnendikku.

Kirjuta nii: $\frac{7}{10} + \frac{9}{10} = 1\frac{6}{10}$.

1258. Harjutus $2\frac{1}{10} - \frac{7}{10}$ lahenda nii:

21-st kümnendikust lahuta 7 kümnendikku, saad 14 kümnendikku, see on 1 terve ja 4 kümnendikku.

Kirjuta nii: $2\frac{1}{10} - \frac{7}{10} = 1\frac{4}{10}$.

1259.

a)	$\frac{7}{10} + \frac{7}{10}$	b)	$\frac{9}{10} + \frac{6}{10}$	c)	$\frac{8}{10} + \frac{7}{10}$	d)	$\frac{6}{10} + \frac{8}{10}$
	$1\frac{2}{10} - \frac{4}{10}$		$1\frac{1}{10} - \frac{5}{10}$		$1\frac{6}{10} - \frac{8}{10}$		$1\frac{4}{10} - \frac{7}{10}$
	$\frac{8}{10} + \frac{6}{10}$		$\frac{8}{10} + \frac{9}{10}$		$\frac{7}{10} + \frac{1}{10}$		$\frac{5}{10} + \frac{9}{10}$
	$1\frac{3}{10} - \frac{5}{10}$		$1\frac{5}{10} - \frac{7}{10}$		$1\frac{3}{10} - \frac{8}{10}$		$1\frac{7}{10} - \frac{9}{10}$

1260.

$$\begin{array}{llll}
 \text{a)} & 2\frac{7}{10} + \frac{5}{10} & \text{b)} & 1\frac{8}{10} + \frac{9}{10} & \text{c)} & 4\frac{5}{10} + \frac{8}{10} & \text{d)} & 9\frac{5}{10} + \frac{5}{10} \\
 & 5\frac{2}{10} - \frac{6}{10} & & 10\frac{4}{10} - \frac{8}{10} & & 6\frac{4}{10} - \frac{7}{10} & & 15 - \frac{8}{10} \\
 & 7\frac{9}{10} + \frac{6}{10} & & 3\frac{9}{10} + \frac{6}{10} & & 2\frac{8}{10} + \frac{9}{10} & & 8\frac{6}{10} + \frac{8}{10} \\
 & 8\frac{3}{10} - \frac{7}{10} & & 9\frac{1}{10} - \frac{3}{10} & & 5\frac{5}{10} - \frac{7}{10} & & 14\frac{1}{10} - \frac{6}{10}
 \end{array}$$

4. Sajandik

1261. Joonisel on kujutatud 1 dm. Mitu millimeetrit on 1 detsimeetris? Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama 1 dm, et saada 1 mm?

1262. Kui me jaotasime detsimeetri 10-ks võrdseks osaks, siis nimetasime iga osa kümnendikuks. Kuidas peaksime selle eeskujul nimetama iga osa, kui jaotame detsimeetri 100-ks võrdseks osaks?

1263. Üks sajandik kirjutatakse numbritega nii:

$$\frac{1}{100}$$

Mida näitab siin lugeja? Mida näitab nimetaja?

1264. Kui 1 mm on $\frac{1}{100}$ dm, milline osa detsimeetrist on siis 3 mm? 5 mm? 8 mm? 4 mm? 7 mm? 9 mm? 13 mm? 25 mm? 38 mm? 54 mm? 87 mm? 79 mm?

Kirjuta nii: $63 \text{ mm} = \frac{63}{100} \text{ dm}$

1265. Mitu sentimeetrit on meetris? Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama 1 m, et saada 1 cm? Milline osa meetrist on

seega 1 cm? 5 cm? 13 cm? 27 cm? 49 cm? 68 cm? 71 cm?
52 cm? 86 cm? 93 cm?

Kirjuta nii: $37 \text{ cm} = \frac{37}{100} \text{ m}$

1266. Mitu kilogrammi on tsentneris? Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama 1 ts, et saada 1 kg? Milline osa tsentnerist on seega 1 kg? 3 kg? 17 kg? 39 kg? 41 kg? 63 kg? 72 kg? 95 kg? 57 kg? 86 kg?

Kirjuta nii: $23 \text{ kg} = \frac{23}{100} \text{ ts}$

1267. Mitmeks võrdseks osaks peame jaotama terviku, et saada sajandikud? Kuidas nimetatakse iga osa, kui jaotame mingi terviku sajaks osaks? Mitu sajandikku on tervikus?

1268. Mida näitab lugeja murdudes: $\frac{1}{2}$; $\frac{3}{4}$; $\frac{7}{10}$; $\frac{43}{100}$? Mida näitab nimetaja nendessamades murdudes? Millest saavad murru osad oma nimetuse? Kuidas võime murru nimetaja järgi otsustada murru osade suuruse üle?

1269. Näita detsimeetril $\frac{1}{100}$ dm ja siis $\frac{1}{10}$ dm. Võrdle mõlemaid. Mitu sajandikku on $\frac{1}{10}$? Millise osa moodustavad $\frac{10}{100}$?

1270. Mitu ja millist osa moodustavad $\frac{20}{100}$, $\frac{30}{100}$, $\frac{50}{100}$, $\frac{90}{100}$, $\frac{70}{100}$, $\frac{60}{100}$?
Kirjuta nii: $\frac{40}{100} = \frac{4}{10}$

1271. Näita detsimeetril $\frac{1}{2}$ dm, siis $\frac{5}{10}$ dm ja lõpuks ka $\frac{50}{100}$ dm. Mis selgub?

Pea meeles:

$$\frac{1}{2} = \frac{5}{10} = \frac{50}{100}$$

1272. Mitu millimeetrit on $\frac{1}{4}$ dm? Näita detsimeetril $\frac{1}{4}$ dm ja siis $\frac{25}{100}$ dm. Mis selgub?

Pea meeles:

$$\frac{1}{4} = \frac{25}{100}$$

1273. Harjutus 7 m : 100 lahenda nii:

7 m ehk 700 cm jagada 100-ga on 7 cm ehk $\frac{7}{100}$ m.

Kirjuta nii: $7 : 100 = \frac{7}{100}$ m

Jaga selle eeskujul:

23 m : 100; 57 m : 100; 91 m : 100.

1274. Harjutus 3 dm : 100 lahenda nii:

3 dm ehk 300 mm jagada sajaga on 3 mm ehk $\frac{3}{100}$ dm.

Kirjuta nii: $3 : 100 = \frac{3}{100}$ dm

Jaga selle eeskujul:

31 dm : 100; 63 dm : 100; 79 dm : 100

1275. Harjutus 27 ts : 100 lahenda nii:

27 ts ehk 2700 kg jagada 100-ga on 27 kg ehk $\frac{27}{100}$ ts.

Kirjuta nii: $27 : 100 = \frac{27}{100}$ ts.

1276. Harjutus 457 : 100 lahenda nii:

$457 : 100 = 4$, jääk 57; $57 : 100 = \frac{57}{100}$. Seega

$$457 : 100 = 4\frac{57}{100}$$

Jaga selle eeskujul:

153 : 100; 241 : 100; 549 : 100.

1277. a) 5 : 100   b) 23 : 100   c) 35 : 100   d) 17 : 100
       7 : 100   49 : 100   52 : 100   65 : 100
       4 : 100   61 : 100   78 : 100   8 : 100
       9 : 100   84 : 100   93 : 100   31 : 100

1278. a) 132 : 100   b) 328 : 100   c) 913 : 100   d) 529 : 100
       247 : 100   593 : 100   627 : 100   913 : 100
       453 : 100   716 : 100   274 : 100   387 : 100
       921 : 100   117 : 100   851 : 100   491 : 100

1279. Koolis oli 100 õpilast. Nääriõhtul jaotati nende vahel võrdselt kotitäis kompekke. Millise osa neist kompekkidest sai iga laps? Mitu grammi kompekke sai iga laps, kui kotis oli neid 8 kg?

1280. Samas koolis jaotati nääriõhtul võrdselt 100 õpilase vahel kotitäis küpsiseid. Millise osa neist küpsistest sai iga laps? Mitu grammi küpsiseid sai iga laps, kui kotis oli neid 12 kg?

1281. Koolis jaotati nääriõhtul võrdselt 100 õpilase vahel kastitais õunu. Millise osa neist õuntest sai iga laps? Mitu õuna sai iga laps, kui kastis oli 400 õuna?

1282. Mitmeks osaks tuleb jaotada tervik, kui tahame saada $\frac{1}{100}$ sellest? Leia $\frac{1}{100}$ arvudest 600; 1500; 2900; 623; 459; 317.

1283. Mitu meetrit on $\frac{1}{100}$ kilomeetrist? Mitu meetrit on $1\frac{1}{100}$ kilomeetrit?

1284. Mitu kilogrammi on $\frac{1}{100}$ tonnist? Mitu kilogrammi on $3\frac{1}{100}$ tonni?

1285. Mitu grammi on $\frac{1}{100}$ kilogrammist? Mitu grammi on $5\frac{1}{100}$ kilogrammi?

1286. Isa sai kuus 90 rubla palka. $\frac{1}{100}$ sellest maksis ta ametiühingu liikmemaksuks. Mitu rubla maksis isa kuus ametiühingu liikmemaksu? Mitu rubla maksis ta aastas?
1287. Ema kuupalk oli 70 rubla. Kõik ametiühingu liikmed maksavad liikmemaksu igas kuus $\frac{1}{100}$ oma kuupalgast. Mitu rubla maksis ema aastas ametiühingu liikmemaksu?
1288. Maie isa kuupalk oli 80 rubla. $\frac{1}{100}$ sellest läks ametiühingu liikmemaksuks, $\frac{1}{10}$ kulus raamatute ostmiseks ning $\frac{1}{2}$ toitlustamiseks. Mitu rubla jäi siis veel muudeks kuludeks?
1289. Vanaisa pani sügisel 800 õuna keldrisse hoiule. Näärideks saatis ta $\frac{1}{2}$ neist lastelastele, $\frac{1}{4}$ olid nad vanaemaga ise ära söönud, $\frac{1}{10}$ kinkis naabrilastele ja $\frac{1}{100}$ oli seismisel mädanema läinud. Mitu õuna jäi veel keldrisse?
1290. Leia $\frac{1}{100}$ arvudest 6700; 42 500; 153 400; 37 800; 900; 1500.

1291. Arvuta:

a) $\frac{1}{100} + \frac{1}{100}$ $\frac{5}{100} - \frac{1}{100}$ $\frac{7}{100} + \frac{6}{100}$ $\frac{9}{100} - \frac{4}{100}$	b) $\frac{27}{100} + \frac{8}{100}$ $\frac{42}{100} - \frac{5}{100}$ $\frac{56}{100} + \frac{9}{100}$ $\frac{75}{100} - \frac{7}{100}$	c) $\frac{25}{100} + \frac{32}{100}$ $\frac{48}{100} - \frac{15}{100}$ $\frac{63}{100} + \frac{12}{100}$ $\frac{75}{100} - \frac{21}{100}$	d) $\frac{19}{100} + \frac{17}{100}$ $\frac{36}{100} - \frac{18}{100}$ $\frac{48}{100} + \frac{25}{100}$ $\frac{71}{100} - \frac{34}{100}$

1292.

a) $\frac{18}{100} + \frac{56}{100}$ $\frac{82}{100} - \frac{35}{100}$ $\frac{73}{100} - \frac{48}{100}$ $\frac{92}{100} - \frac{56}{100}$	b) $\frac{84}{100} + \frac{16}{100}$ $1 - \frac{35}{100}$ $\frac{75}{100} + \frac{25}{100}$ $1 - \frac{42}{100}$	c) $\frac{19}{100} + \frac{81}{100}$ $1 - \frac{38}{100}$ $\frac{58}{100} + \frac{42}{100}$ $1 - \frac{15}{100}$	d) $\frac{38}{100} + \frac{47}{100}$ $\frac{91}{100} - \frac{53}{100}$ $\frac{45}{100} + \frac{27}{100}$ $\frac{32}{100} - \frac{15}{100}$

5. Veel ülesandeid murdudele

1293. Õpilased istutasid uue koolimaja ümbruse kaunistamiseks 60 puud. $\frac{1}{10}$ neist olid kased, $\frac{1}{4}$ pärnad ja $\frac{1}{2}$ kuused, ülejäänud puud olid vahtrad. Mitu iga nimetatud liiki puud istutati?
1294. Kolhoosi viljapuuaias oli 1200 viljapuud. $\frac{1}{100}$ neist olid pinnipuud. Ploomi- ja kirsipuid oli kumbagi $\frac{1}{10}$. Kõik ülejäänud viljapuud olid õunapuud. Mitu õunapuud oli selle kolhoosi aias?
1295. Matil oli 0,40 rubla. $\frac{1}{10}$ sellest rahast kulutas ta pliiatsi ostmiseks, $\frac{1}{4}$ kaustiku ostmiseks ja $\frac{1}{2}$ õpiku ostmiseks. Mitu kopikat jäi tal siis veel järele?
1296. Miku vanemal vennal oli 80 rubla. $\frac{1}{4}$ sellest kulutas ta kingade ostmiseks ja ülejäänud raha ülikonna ostmiseks. Mitu rubla maksis ülikond?
1297. Küttelaos oli laupäeva hommikul 1200 t turvast. Laupäeval müüdi $\frac{1}{100}$ sellest kogusest ja kogu järgmise nädala jooksul $\frac{1}{10}$. Mitu tonni turvast oli küttelaos järgmise laupäeva õhtul, kui vahepeal uut turvast juurde ei toodud?
1298. Küttelaos oli kuu algul 1600 t turvast. Kütteleadu oli kuu jooksul avatud 27 tööpäeval ja iga päev müüdi keskmiselt $\frac{1}{100}$ kuu algul laos olnud turbakogusest. Mitu tonni turvast oli selles küttelaos kuu lõpul, kui kuu jooksul uut turvast juurde ei toodud?
1299. Matkateekond oli 560 km. $\frac{1}{10}$ sellest teest sõideti laevaga ja $\frac{1}{2}$ raudteel. Mitu kilomeetrit jäi siis veel matkata?

Sellest veel matkata jäänud teest käidi $\frac{1}{4}$ jalgsi ja ülejäänud osa sõideti omnibussiga. Mitu kilomeetrit sõideti omnibussiga?

1300. Kaupluses müüdi 320 kg õunu. $\frac{1}{4}$ neist õuntest müüdi hinnaga 50 kop. kilogramm. Kui palju saadi nende õunte müügist?

Ülejäänud õunad müüdi hinnaga 60 kop. kilogramm. Mitu rubla saadi ülejäänud õunte müügist? Mitu rubla saadi kõikide õunte müügist?

1301. Leia $\frac{1}{2}$ arvudest 570; 360; 1150; 7; 5; 3.

1302. Leia $\frac{1}{4}$ arvudest 1240; 560; 720; 9; 15; 23.

1303. Leia $\frac{1}{10}$ arvudest 12560; 1750; 840; 71; 13; 7.

1304. Leia $\frac{1}{100}$ arvudest 3600; 7000; 12 800; 3; 17; 111.

1305. Mitu kilogrammi on $\frac{1}{2}$ tonni? $\frac{1}{4}$ tonni? $\frac{1}{10}$ tonni? $\frac{1}{100}$ tonni?

1306. $\frac{1}{4}$ kooliaiaist on viljapuude ja $\frac{1}{4}$ marjapõõsaste all. Milline osa kooliaiaist on kokku viljapuude ja marjapõõsaste all?

1307. $\frac{1}{2}$ kooliaiaist on köögivilja ja kartulite all. $\frac{1}{4}$ kooliaiaist on kartulite all. Milline osa kooliaiaist on köögivilja all?

1308. Neljas klass koristas kevadel $\frac{1}{10}$ kooliaiaist, viies klass aga $\frac{2}{10}$. Millise osa kooliaiaist koristasid mõlemad nimetatud klassid kokku?

1309. $\frac{9}{10}$ kooliaiaist on juba koristatud. Milline osa kooliaiaist on veel koristamata?

1310. Kraavikaevamismasin kaevas kraavi valmis kolme päevaga. Esimesel päeval kaevas ta $\frac{1}{4}$ ja teisel päeval $\frac{1}{2}$ kogu kraavist. Milline osa kraavist jäi kaevata kolmandaks päevaks?
1311. Traktoribrigaad kündis esimesel päeval $\frac{3}{10}$ kogu põllust, teisel päeval aga $\frac{1}{10}$ rohkem kui esimesel päeval. Millise osa põllust kündis brigaad kahel päeval kokku? Milline osa põllust jäi siis veel künda?
1312. Kombain koristas esimesel päeval $\frac{2}{10}$ põllust, teisel päeval $\frac{1}{10}$ vähem. Millise osa põllust koristas kombain kahe päevaga? Milline osa põllust jäi siis veel koristamata?
1313. Toomas sai emalt ühel päeval $\frac{9}{10}$ rubla ja teisel päeval $\frac{1}{10}$ rubla vähem. Mitu rubla sai Toomas kahe päevaga kokku?
1314. Emal oli kaks tükki põlleriidet: ühes tükkis oli $3\frac{1}{2}$ m, teises tükkis $5\frac{1}{4}$ m. Ta tarvitas sellest riidest 7 m ära. Mitu meetrit riidet jäi emal järele?
1315. Kaupluses müüdi $15\frac{1}{2}$ m pikkuse kanga otsast ühele ostjale $1\frac{1}{2}$ m, teisele ostjale $3\frac{1}{4}$ m ja kolmandale ostjale $4\frac{1}{4}$ m riidet. Mitu meetrit riidet jäi siis veel järele?
1316. Perekonnal kulus ühel nädalal $9\frac{1}{2}$ kg leiba, teisel nädalal aga $1\frac{1}{2}$ kg vähem. Mitu kilogrammi leiba kulus perekonnal kahel nädalal kokku?
1317. Luule luges ühel päeval $\frac{17}{100}$ juturaamatust, teisel päeval aga $\frac{4}{100}$ rohkem. Millise osa juturaamatust luges Luule kahe päevaga kokku? Milline osa juturaamatust jäi siis veel lugeda?

1318.

$$\begin{aligned} \text{a)} \quad & \frac{1}{2} + \frac{1}{2} \\ & 1 - \frac{1}{2} \\ & \frac{1}{4} + \frac{1}{4} \\ & \frac{1}{2} - \frac{1}{4} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b)} \quad & \frac{3}{4} + \frac{1}{4} \\ & \frac{3}{4} - \frac{1}{4} \\ & 1 + \frac{1}{4} \\ & 1 - \frac{1}{4} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{c)} \quad & \frac{1}{10} + \frac{1}{10} \\ & \frac{7}{10} - \frac{1}{10} \\ & \frac{9}{10} + \frac{1}{10} \\ & 1 - \frac{1}{10} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{d)} \quad & \frac{1}{100} + \frac{1}{100} \\ & \frac{15}{100} - \frac{13}{100} \\ & \frac{75}{100} + \frac{25}{100} \\ & 1 - \frac{38}{100} \end{aligned}$$

1319.

$$\begin{aligned} \text{a)} \quad & 7\frac{1}{2} + 8\frac{1}{2} \\ & 15 - 9\frac{1}{2} \\ & 6\frac{3}{4} + 5\frac{1}{4} \\ & 13 - 7\frac{3}{4} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b)} \quad & 15\frac{1}{2} + 8\frac{1}{4} \\ & 27\frac{3}{4} - 15\frac{1}{4} \\ & 19\frac{1}{4} + 7\frac{1}{2} \\ & 32\frac{3}{4} - 24\frac{1}{2} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{c)} \quad & 17\frac{1}{10} + 5\frac{7}{10} \\ & 24\frac{9}{10} - 11\frac{5}{10} \\ & 6\frac{3}{10} + 8\frac{7}{10} \\ & 24 - 12\frac{1}{10} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{d)} \quad & \frac{47}{100} + \frac{15}{100} \\ & \frac{62}{100} - \frac{45}{100} \\ & \frac{77}{100} + \frac{22}{100} \\ & 1 - \frac{38}{100} \end{aligned}$$

1320.

$$\begin{aligned} \text{a)} \quad & 13\frac{7}{10} + 5\frac{2}{10} \\ & 18\frac{3}{4} - 7\frac{1}{2} \\ & 23\frac{1}{4} + 9\frac{1}{2} \\ & 17\frac{9}{10} - 6\frac{3}{10} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b)} \quad & \frac{56}{100} + \frac{44}{100} \\ & 1 - \frac{72}{100} \\ & \frac{25}{100} + \frac{75}{100} \\ & 1 - \frac{85}{100} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{c)} \quad & 15\frac{1}{4} + 24\frac{3}{4} \\ & 42 - 16\frac{3}{4} \\ & 7\frac{8}{10} + 5\frac{2}{10} \\ & 13 - 7\frac{3}{10} \end{aligned}$$

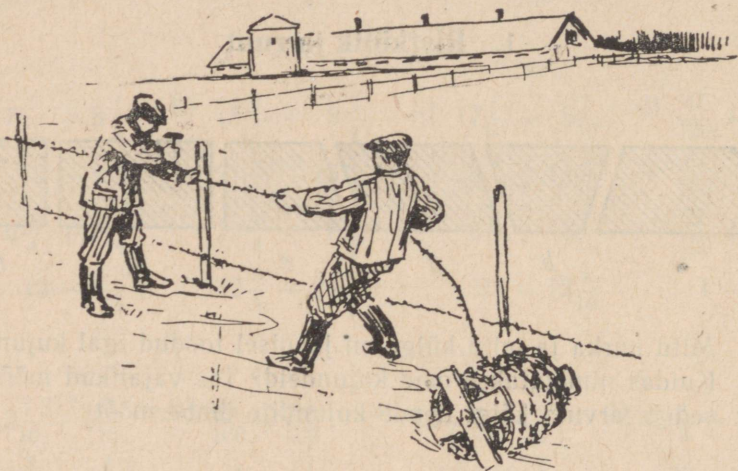
$$\begin{aligned} \text{d)} \quad & 19\frac{1}{2} + 10\frac{1}{2} \\ & 30 - 15\frac{1}{2} \\ & 72\frac{3}{4} + 27\frac{1}{4} \\ & 100 - 63\frac{1}{4} \end{aligned}$$

1. Ristkülik ja ruut

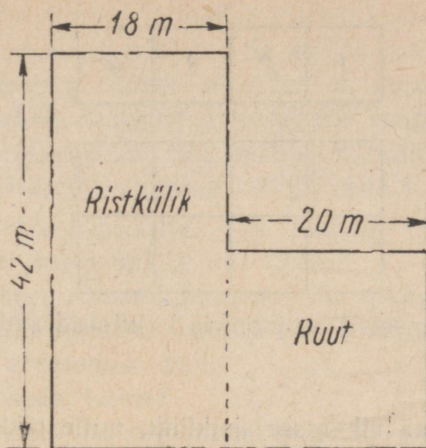

1321. Mitu nurka ja mitu külge on joonisel toodud igal kujundil? Kuidas nimetatakse neid kujundeid? Tee vajalikud mõõtmised ja arvuta kõigi nende kujundite übermõõt.
1322. Mille poolest erinevad nelinurgad g ja h teistest nelinurkadest? Kontrolli nurklaua abil nende nurki. Mis selgub? Kuidas nimetatakse nelinurka, mille nurgad on kõik täisnurgad?
1323. Kuidas nimetatakse ristküliku külgi, mis asetsevad vastastikkude? Kuidas nimetatakse neid külgi, mis nurkades kokku puutuvad? Mõõda mõõtjoonlause abil joonisel kujutatud ristküliku vastaskülgede pikkus.
1324. Mida me võime öelda ristküliku vastaskülgede pikkuse kohta? Kuidas on kõige hõlpsam arvutada ristküliku übermõõtu? Leia ristküliku übermõõt, kui selle: 1) pikkus on 5 cm ja laius 4 cm; 2) pikkus on 7 cm ja laius 6 cm; 3) pikkus on 12 cm ja laius 8 cm.
1325. Mille poolest erineb ristkülik h ristkülikust g ? Kuidas nimetatakse ristkülikut, mille küljed on kõik ühepikkused?

1326. Kuidas me arvutame ruudu ümbermõõtu? Leia ruudu ümbermõõt, kui selle külje pikkus on: 1) 5 cm, 2) 7 cm, 3) 9 cm, 4) 12 cm.
1327. Kolhoosi aed on nelinurgakujuline. Selle aia külgede pikkused on 387 m, 246 m, 220 m ja 198 m. Kui pikk on selle aia piirdetara?

1328. Nelinurkse karjakopli ümber ehitati kahest traadist tara. Mitu meetrit traati kulus selleks, kui kopli külgede pikkused on 224 m, 195 m, 220 m ja 192 m?
1329. Ristkülikukujulise kooliaia pikkus on 175 m ja laius 150 m. Kui pikk on selle kooliaia piirdetara?
1330. Ruudukujulise karjakopli ühe külje pikkus on 75 m. Mitu meetrit traati läheb vaja selle karjakopli piiramiseks kahest traadist taraga?
1331. Kolhoosi viljapuaaed on ruudukujuline. Aia külje pikkus on 124 m. Kui pikk on tara selle aia ümber?
1332. Aed koosneb kahest osast, millest üks on ristküliku-, teine ruudukujuline. Leia joonise andmetel seda aeda piirava tara pikkus?

1333. Mis me saame, kui jagame ristküliku ümbermõõdu 2-ga? Leia ristküliku laius, kui selle: 1) ümbermõõt on 18 m, pikkus 5 m; 2) ümbermõõt on 32 m, pikkus 9 m; 3) ümbermõõt on 42 m, pikkus 13 m.

1334. Leia ristküliku pikkus, kui selle: 1) ümbermõõt on 20 m, laius 4 m; 2) ümbermõõt on 34 m, laius 7 m; 3) ümbermõõt on 48 m, laius 10 m.

1335. Kuidas me leiame ruudu ümbermõõdu järgi tema külje pikkuse? Leia ruudu külje pikkus, kui tema ümbermõõt on 20 m; 28 m; 32 m; 48 m; 64 m; 72 m.

1336. Joonisel on ruut, mille külje pikkus on 1 cm. Selle ruudu pindala on 1 ruutsentimeeter. Ruutsentimeeter kirjutatakse lühendatult cm^2 .

Joonista oma vihikusse ruut, mille pindala on 1 ruutsentimeeter. Mitu vihiku ruutu mahub ruutsentimeetrisse?

1 cm^2

1337. Ruutsentimeetrit kasutatakse mõõduühikuna pindala mõõtmiseks. Joonisel kujutatud väiksemasse ristkülikusse mahub 4 cm^2 , sellepärast öeldakse selle kohta, et tema pindala on 4 cm^2 .

1	2	3	4

Mitu ruutsentimeetrit on joonisel kujutatud suurema ristküliku pindala?

1338. Joonista oma vihikusse ristkülik, mille pikkus on 4 cm ja laius 3 cm. Siis joonista ruudulisele paberile ruutsentimeeter, lõika see kääridega välja ja proovi sellega, mitu ruutsentimeetrit mahub äsja joonistatud ristkülikusse.

1339. Et pindala mõõtmine ruutsentimeetriga on väga tülikas ja võtab palju aega, talitatakse teisiti. Me paneme tähele, et ristküliku pikkuse iga sentimeetri kohta mahub parajasti 1 cm^2 .

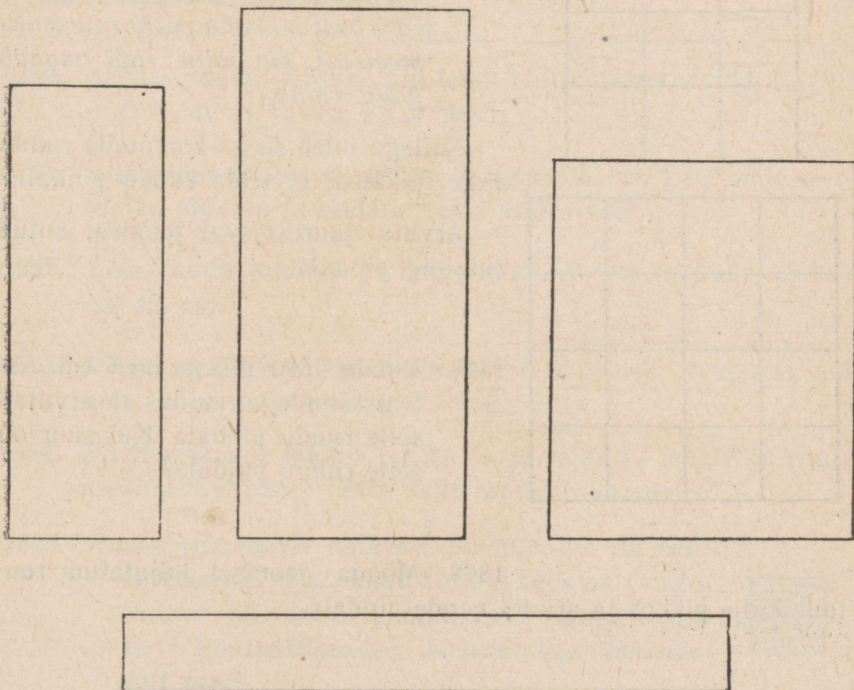
Mitu ruutsentimeetrit mahub ristkülikusse igasse ritta, kui ristküliku pikkus on 4 cm? 5 cm? 6 cm? Kontrolli seda juuresolevatel joonistel.

1340. Mitu ruutsentimeetrit mahub ristkülikusse igasse ritta, kui ristküliku pikkus on 8 cm? 10 cm? 15 cm? 24 cm?
1341. Edasi paneme tähele, et ristküliku laiuse iga sentimeetri kohta mahub parajasti 1 niisugune ruutsentimeetrite rida. Mitu ruutsentimeetrite rida mahub ristkülikusse, mille laius on 1 cm? 2 cm? 3 cm? 4 cm? Kontrolli seda joonistel.
1342. Mitu ruutsentimeetrite rida mahub ristkülikusse, mille laius on 6 cm? 8 cm? 10 cm? 15 cm?
1343. Teades, mitu ruutsentimeetrite rida mahub ristkülikusse ja mitu ruutsentimeetrit mahub igasse ritta, leiame ristküliku pindala arvutamise teel.

Kuidas me seda teeme?

Arvuta raamatus antud joonistel esinevate ristkülikute pindala.

1344. Ristküliku pikkus on 8 cm ja laius 6 cm. Seleta sõnadega, mida me otsustame ristküliku pikkuse järgi, mida otsustame ristküliku laiuse järgi ja kuidas me arvutame selle ristküliku pindala. Kui suur on selle ristküliku pindala?
1345. Mõõda joonisel kujutatud ristkülikute pikkus ja laius ning arvuta nende pindala.

Ristküliku pindala võrdub tema pikkuse ja laiuse korrutisega.

1346. Leia ristküliku pindala, kui tema: 1) pikkus on 18 cm ja laius 12 cm; 2) pikkus on 24 cm ja laius 15 cm; 3) pikkus on 28 cm ja laius 18 cm; 4) pikkus on 36 cm ja laius 24 cm.

Kirjuta nii: 1) $7 \cdot 8 = 56 \text{ cm}^2$;

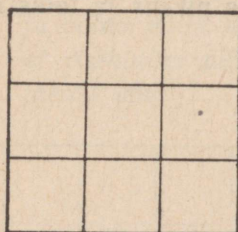
2) 35

$\times 17$

245

35

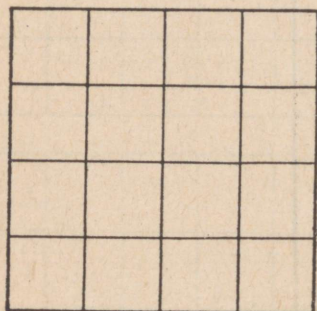
595 cm^2 jne.

1347. Et ruudu küljed on kõik ühepikkused, siis mahub ruudu igasse ritta just niisama palju ruutsentimeetreid, kui mitu rida mahub kogu ruutu.

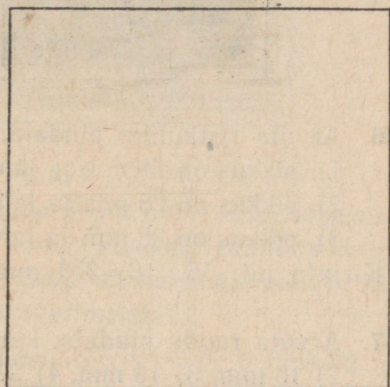
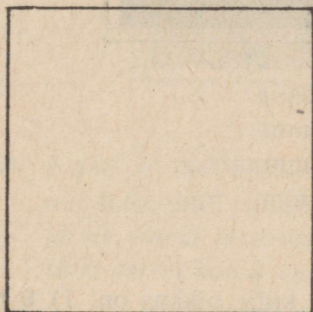
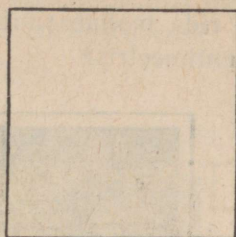
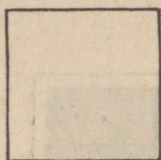
Millega tuleb seega korrutada ruudu külje pikkust, et leida ruudu pindala?

Arvuta juuresoleval joonisel antud ruutude pindala.

1348. Ruudu külje pikkus on 6 cm. Selleta sõnadega, kuidas sa arvutad selle ruudu pindala. Kui suur on selle ruudu pindala?

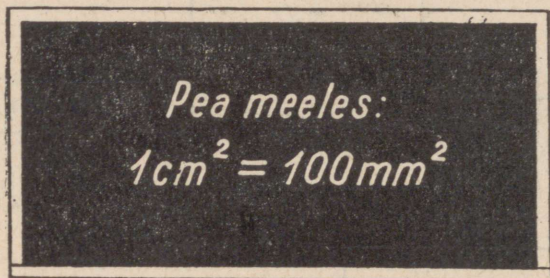
1349. Mõõda joonisel kujutatud ruutude külje pikkus ja arvuta nende pindala.

1350. Arvuta ruudu pindala, kui tema külje pikkus on: 1) 12 cm; 2) 8 cm; 3) 15 cm; 4) 24 cm.
1351. Ristküliku pikkus on 48 cm ja laius 36 cm. Leia selle ristküliku pindala ja seejärel tema übermõõt.
1352. Leia ruudu pindala ja übermõõt, kui tema külje pikkus on 42 cm.
1353. Paberilehe pikkus on 19 cm ja laius 28 cm. Kui suur on selle paberilehe pindala? übermõõt?
1354. Raamatukaane pikkus on 20 cm ja laius 13 cm. Mitu ruut-sentimeetrit pappi läheb selle raamatu kaanteks?
1355. Ruutsentimeetrist väiksem pindalaühik on **ruutmillimeeter**. Kui ruudu külje pikkus on 1 millimeeter, siis tema pindala on 1 ruutmillimeeter. Ruutmillimeeter kirjutatakse lühendatult **mm²**.

Mitu ruutmillimeetrit mahub ruutsentimeetri igasse ritta? Mitu
niisugust rida mahub ruutsentimeetrisse? Mitu ruutmillimeetrit
on ruutsentimeetris?

1356. Arvuta ristküliku pindala, kui tema

- 1) pikkus on 18 mm ja laius 12 mm
- 2) pikkus on 25 mm ja laius 17 mm
- 3) pikkus on 36 mm ja laius 26 mm

Kirjuta nii: $15 \cdot 18 = 270 \text{ mm}^2$.

1357. Arvuta ruudu pindala, kui tema külje pikkus on: 1) 9 mm,
2) 15 mm, 3) 18 mm, 4) 27 mm.

1358. Kui ruudu külje pikkus on 1 dm, siis tema pindala on
1 ruutdetsimeeter. Ruutdetsimeeter kirjutatakse lühenda-
tult dm^2 .

Joonista oma vihikusse ruutdetsimeeter ja jaota see ruutsenti-
meetriteks.

1359. Mitu ruutsentimeetrit mahub ruutdetsimeetri igasse ritta?
Mitu niisugust rida mahub ruutdetsimeetrisse? Mitu ruut-
sentimeetrit on ruutdetsimeetri pindala?

1360. Mitu ruutsentimeetrit on 2 dm^2 ? 5 dm^2 ? 7 dm^2 ? 9 dm^2 ?
 12 dm^2 ? 8 dm^2 ?

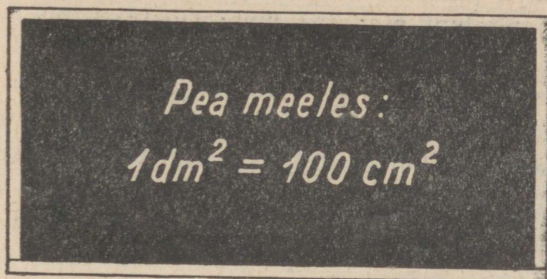
Kirjuta nii: $6 \text{ dm}^2 = 600 \text{ cm}^2$.

1361. Mitu ruutdetsimeetrit on 200 cm^2 ? 400 cm^2 ? 600 cm^2 ?
 300 cm^2 ? 700 cm^2 ? 500 cm^2 ?

Kirjuta nii: $800 \text{ cm}^2 = 8 \text{ dm}^2$.

1362. Mitu ruudetsimeetrit ja mitu ruutsentimeetrit on 125 cm^2 , 348 cm^2 , 536 cm^2 , 752 cm^2 , 285 cm^2 , 463 cm^2 ?

Kirjuta nii: $615 \text{ cm}^2 = 6 \text{ dm}^2 15 \text{ cm}^2$.

1363. $2 \text{ dm}^2 54 \text{ cm}^2$ võime kirjutada koma abil ruudetsimeetrites nii: $2,54 \text{ dm}^2$, kusjuures koma paneme ruudetsimeetrite järele, koma järel esimesel kohal seisavad kümned ja koma järel teisel kohal ühed ruutsentimeetrid.

Kirjuta selle eeskujul ruudetsimeetrites: 1) $5 \text{ dm}^2 72 \text{ cm}^2$; 2) $3 \text{ dm}^2 45 \text{ cm}^2$; 3) $7 \text{ dm}^2 18 \text{ cm}^2$; 4) $2 \text{ dm}^2 8 \text{ cm}^2$; 5) 85 cm^2 ; 6) 6 cm^2 .

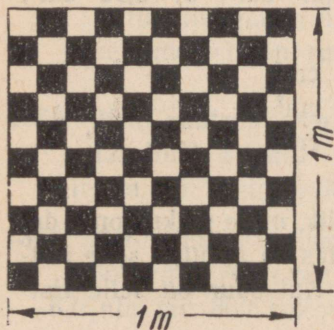
Kirjuta nii: $8 \text{ dm}^2 5 \text{ cm}^2 = 8,05 \text{ dm}^2$
 $46 \text{ cm}^2 = 0,46 \text{ dm}^2$
 $3 \text{ cm}^2 = 0,03 \text{ dm}^2$

1364. Kirjuta ruudetsimeetrites ja ruutsentimeetrites järgmised koma abil ruudetsimeetrites kirjutatud arvud: 1) $12,35 \text{ dm}^2$; 2) $8,63 \text{ dm}^2$; 3) $4,05 \text{ dm}^2$; 4) $0,87 \text{ dm}^2$; 5) $0,02 \text{ dm}^2$; 6) $7,50 \text{ dm}^2$.

Kirjuta nii: $1,53 \text{ dm}^2 = 1 \text{ dm}^2 53 \text{ cm}^2$
 $0,80 \text{ dm}^2 = 80 \text{ cm}^2$
 $3,07 \text{ dm}^2 = 3 \text{ dm}^2 7 \text{ cm}^2$

1365. Klassitahvile on joonistatud ristkülik, mille pikkus on 6 dm ja laius 4 dm . Seleta suuliselt, kuidas sa arvutad selle ristküliku pindala ruudetsimeetrites? Kui suur on selle ristküliku pindala?

1366. Klassitahvlile on joonistatud ruut, mille külje pikkus on 6 dm. Seleta suuliselt, kuidas sa arvutad selle ruudu pindala? Kui suur on selle ruudu pindala?
1367. Papitahvli pikkus on 12 dm ja laius 8 dm. Kui suur on selle papitahvli pindala? übermõõt?
1368. Seinalehe aluse pikkus on 15 dm ja laius 8 dm. Mitu ruutdetsimeetrit on seinalehe aluse pindala? Mitu detsimeetrit liistu kulub seinalehe alusele raami tegemiseks?
1369. Ruudu külg on 8 dm. Mitu ruutdetsimeetrit on selle ruudu pindala?
1370. Vineeritahvli pikkus on 12 dm ja laius 7 dm. Mitu ruutdetsimeetrit on selle vineeritahvli pindala?
1371. Klassitahvli pikkus on 15 dm ja laius 8 dm. Kui suur on selle tahvli pindala?
1372. Ruudukujulise aknaklaasi külje pikkus on 5 dm. Mitu ruutdetsimeetrit on selle ruudu pindala?
1373. Ristküliku pikkus on 7,2 dm ja laius 5 dm. Leia selle ristküliku pindala.
1374. Peegli pikkus on 4,3 dm ja laius 3 dm. Mitu ruutdetsimeetrit on selle peegli pindala?

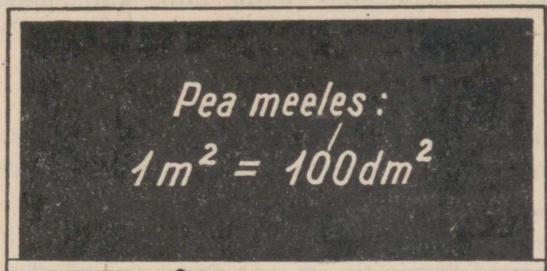

1375. Kui ruudu külje pikkus on 1 m, siis tema pindala on 1 ruutmeeter. Ruutmeeter kirjutatakse lühendatult m^2 .

Vaatle ruutdetsimeetriteks jaotatud ruutmeetrit ja seleta suuliselt, kuidas sa arvutad, mitu ruutdetsimeetrit on ruutmeetris.

1376. Mitu ruudetsimeetrit on 3 m²? 5 m²? 7 m²? 2 m²? 4 m²?
8 m²?

Kirjuta nii: 6 m² = 600 dm².

1377. Mitu ruutmeetrit on 200 dm²? 400 dm²? 600 dm²? 300 dm²?
500 dm²? 700 dm²?

Kirjuta nii: 800 dm² = 8 m².

1378. Mitu ruutmeetrit ja mitu ruudetsimeetrit on 248 dm²?
156 dm²? 312 dm²? 525 dm²? 786 dm²? 432 dm²?

Kirjuta nii: 624 dm² = 6 m² 24 dm².

1379. 1 m² 25 dm² võime kirjutada koma abil ruutmeetrites nii:
1,25 m².

Kuhu me paneme koma? Mis seisavad esimesel ja mis teisel
kohal koma järel?

Kirjuta seile eeskujul koma abil ruutmeetrites 1) 2 m² 38 dm²;
2) 5 m² 42 dm²; 3) 67 dm²; 4) 8 dm²; 5) 3 m² 2 dm²;
6) 7 m² 50 dm².

Kirjuta nii: 4 m² 3 dm² = 4,03 m²

75 dm² = 0,75 m²

1 dm² = 0,01 m²

1380. Kirjuta ruutmeetrites ja ruudetsimeetrites järgmised koma
abil ruutmeetrites kirjutatud suurused: 1) 6,58 m²;
2) 0,32 m²; 3) 0,07 m²; 4) 2,05 m²; 5) 1,50 m²; 6) 3,04 m².

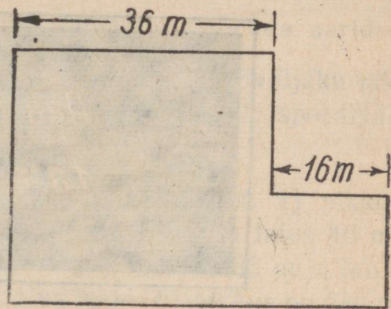
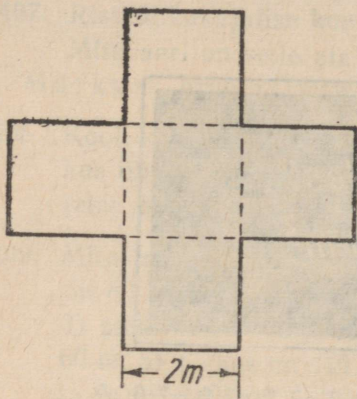
Kirjuta nii: 8,02 m² = 8 m² 2 dm²

0,60 m² = 60 dm²

0,05 m² = 5 dm²

1381. Toa pikkus on 5 m ja laius 4 m. Seleta suuliselt, kuidas sa arvutad selle toa põranda pindala. Kui suur on see pindala?
1382. Toa põrand moodustab ruudu, mille külje pikkus on 4 m. Seleta suuliselt, kuidas sa arvutad selle toa põranda pindala. Kui suur on see pindala?
1383. Kui suur on ristküliku pindala, kui tema pikkus on 10 m ja laius 7 m? Kui suur on sama ristküliku übermõõt?
1384. Kui suur on ruudu pindala, kui tema külje pikkus on 5 m? 8 m? 10 m? Kui suur on samade ruutude übermõõt?
1385. Kooliaed on ristkülikukujuline. Aia pikkus on 87 m ja laius 68 m. Kui suur on selle aia pindala? Kui pikk on seda aeda piirav tara?
1386. Klassi pikkus on 8 m ja laius 6 m. Klassis on 24 õpilast. Mitu ruutmeetrit põrandapinda tuleb iga õpilase kohta?
1387. Kooli ristkülikukujulise puuviljaaia pikkus on 80 m ja laius 60 m. Aias kasvab 75 õunapuud. Mitu ruutmeetrit pinda tuleb ühe õunapuu kohta?
1388. Ristkülikukujulise tiigi pikkus on 25 m, laius aga 9 m lühem kui pikkus. Kui suur on selle tiigi pindala? übermõõt?
1389. Kolhoosi marjapõõsaste all oleva ristkülikukujulise maatüki pikkus on 120 m, laius aga on pikkusest 2 korda lühem. Kui suur on selle aia pindala ja übermõõt?
1390. Ristkülikukujulise ujumisbasseini pikkus on 50 m. Laius on pool pikkusest. Kui suur on selle basseini pindala ja übermõõt?
1391. Kooliõue pikkus on 120 m, laius on pikkusest 3 korda lühem. Kui suur on kooliõue pindala ja übermõõt?

1392. Lillepeenar koosneb viiest võrdsest ruudust. Iga sellise ruudu külg on 2 m. Kui suur on selle peenra pindala ja ümbermõõt? (Vt. vasakpoolset joonist.)

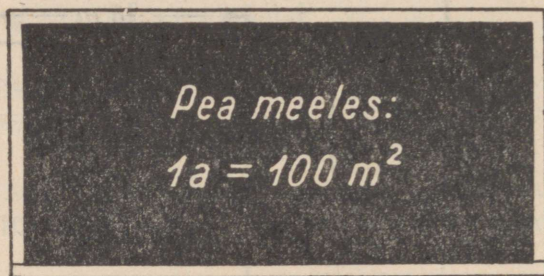

1393. Aed koosneb ühest suuremast ja ühest väiksemast ruudukujulisest osast. Arvuta parempoolisel joonisel antud andmete järgi selle aia pindala ja tara pikkus.
1394. Klassi pikkus on 8 m ja laius 6,75 m. Mitu ruutmeetrit on selle klassi põranda pindala?
1395. Toa põranda pindala on $21,25 m^2$. Toa pikkus on 5 m. Leia selle toa laius.
1396. Ristkülikukujulise lillepeenra pikkus on 7 m ja laius 1,25 m. Leia selle peenra pindala.
1397. Ristkülikukujulise lillepeenra pindala on $6,25 m^2$. Peenra pikkus on 5 m. Leia selle peenra laius.
1398. Ristkülikukujulise kooliaia laius on 96 m, pikkus on laiupest 24 m suurem. Pool selle aia pindalast on marjapõõsaste ja viljapuude all. Mitu ruutmeetrit on marjapõõsaste ja viljapuude all?
1399. Leia ristküliku pindala, kui tema: 1) pikkus on 25 m ja laius 4 m; 2) pikkus on 20 m ja laius 5 m; 3) pikkus on 12,5 m ja laius 8 m; 4) pikkus on 50 m ja laius 2 m.

1400. Leia ruudu pindala, kui ruudu külje pikkus on 10 m.

1401. 100 m^2 suurust pindala nimetatakse **aariks**. Aar kirjutatakse lühendatult **a**.

Mitu aari on ristkülikukujulise aia pindala, kui aia pikkus on 30 m ja laius 20 m?

1402. Mitu ruutmeetrit on: 2 a? 5 a? 3 a? 7 a? 9 a? 6 a?

Kirjuta nii: $4 a = 400 \text{ m}^2$.

1403. Mitu aari on 300 m^2 ? 500 m^2 ? 200 m^2 ? 400 m^2 ? 700 m^2 ? 900 m^2 ?

Kirjuta nii: $600 \text{ m}^2 = 6 a$.

1404. Mitu aari ja mitu ruutmeetrit on 325 m^2 ? 575 m^2 ? 250 m^2 ? 182 m^2 ? 436 m^2 ? 618 m^2 ?

Kirjuta nii: $750 \text{ m}^2 = 7 a 50 \text{ m}^2$.

1405. $8 a 25 \text{ m}^2$ võime kirjutada koma abil aarides nii:

8,20 a.

Kuhu paneme koma? Mis me kirjutame esimesele ja mis teisele kohale koma järele?

Kirjuta selle eeskujul koma abil aarides: 1) $1 a 56 \text{ m}^2$; 2) $4 a 50 \text{ m}^2$; 3) 85 m^2 ; 4) 6 m^2 ; 5) $3 a 8 \text{ m}^2$; 6) $8 a 60 \text{ m}^2$.

Kirjuta nii:

$$2 a 3 \text{ m}^2 = 2,03 a$$

$$54 \text{ m}^2 = 0,54 a$$

$$7 \text{ m}^2 = 0,07 a$$

1406. Kirjuta aarides ja ruutmeetrites järgmised koma abil aarides kirjutatud arvud: 1) $4,75 a$; 2) $2,50 a$; 3) $0,25 a$; 4) $0,03 a$; 5) $1,20 a$; 6) $8,04 a$.

Kirjuta nii:

$$3,08 \text{ a} = 3 \text{ a } 8 \text{ m}^2$$

$$0,75 \text{ a} = 75 \text{ m}^2$$

$$0,05 \text{ a} = 5 \text{ m}^2$$

1407. Ristkülikukujulise kooliaia pikkus on 120 m ja laius 80 m. Mitu aari on selle aia pindala?

Märkus: Arvuta ruutmeetrites. Tulemus väljenda aarides.

1408. Kooli spordiväljak on ristkülikukujuline. Spordiväljaku pikkus on 150 m ja laius 70 m. Mitu aari on selle spordiväljaku pindala?

1409. Mitu aari on ristküliku pindala, kui ristküliku: 1) pikkus on 80 m ja laius 30 m; 2) pikkus on 50 m ja laius 40 m; 3) pikkus on 90 m ja laius 70 m; 4) pikkus on 80 m ja laius 60 m; 5) pikkus on 140 m ja laius 90 m; 6) pikkus on 280 m ja laius 120 m?

1410. Pioneerid rohisid kolhoosi ristkülikukujulise juurviljaaia, mille pikkus on 125 m ja laius 40 m. Mitu aari rohisid pioneerid?

1411. Kolhoosis oli maasikate all ristkülikukujuline maatükk, mille pikkus oli 130 m ja laius 70 m. Maasikaid saadi keskmiselt 78 kg aarilt. Mitu kilogrammi maasikaid sai kolhoos sellelt maatükilt?

1412. Kolhoosil oli vabarnate all ristkülikukujuline maatükk, mille pikkus oli 240 m ja laius 40 m. Vabarnaid saadi sellelt maatükilt 5376 kg. Mitu kilogrammi vabarnaid saadi keskmiselt ühelt aarilt?

1413. Ristkülikukujulise aia pikkus on 210 m ja laius 90 m. Igale aarile tahetakse anda 17 kg mineraalväetist. Mitu kilogrammi mineraalväetist on vaja selle aia väetamiseks?

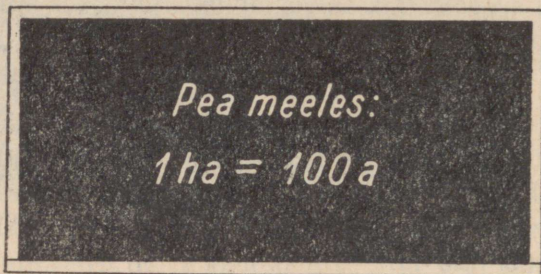
1414. Ristkülikukujulisel katselapil, mille pikkus on 20 m ja laius 15 m, kasvatasid õpilased kartuleid. Saak oli 840 kg. Mitu kilogrammi kartuleid saadi aarilt?

1415. Leia ristkülikukujulise põllu pindala esiteks ruutmeetrites ja väljenda see siis aarides, kui põllu pikkus ja laius on. 1) 500 m ja 20 m; 2) 250 m ja 40 m; 3) 200 m ja 50 m; 4) 125 m ja 80 m.

1416. Leia ruudukujulise põllu pindala esiteks ruutmeetrites ja väljenda see siis aarides, kui põllu külje pikkus on 100 m.

1417. 100 aari ehk 10 000 ruutmeetri suurust pindala nimetatakse **hektariks**. Hektar kirjutatakse lühendatult **ha**.

Mitu hektarit on ristkülikukujulise maatüki pindala, kui selle maatüki pikkus on 400 m ja laius 150 m?

1418. Mitu aari on: 5 ha? 7 ha? 2 ha? 4 ha? 6 ha? 3 ha?
Kirjuta nii: 8 ha = 800 a.

1419. Mitu hektarit on: 300 a? 700 a? 200 a? 900 a? 600 a? 400 a?
Kirjuta nii: 500 a = 5 ha.

1420. Mitu hektarit ja mitu aari on 245 a? 480 a? 675 a? 350 a?
124 a? 736 a?
Kirjuta nii: 825 a = 8 ha 25 a.

1421. 4 ha 80 a võime kirjutada koma abil hektarites nii: **4,80 ha**.
Kuhu paneme koma? Mis me kirjutame esimesele kohale koma järele ja mis teisele kohale koma järele?

Kirjuta selle eeskujul koma abil hektarites: 1) 5 ha 83 a; 2) 1 ha 50 a; 3) 75 a; 4) 5 a; 5) 5 ha 2 a; 6) 8 ha 10 a.

Kirjuta nii:

7 ha 4 a = 7,04 ha

68 a = 0,68 ha

6 a = 0,06 ha

1422. Kirjuta hektarites ja aarides järgmised koma abil hektarites kirjutatud arvud: 1) 5,80 ha; 2) 3,06 ha; 3) 0,57 ha; 4) 0,02 ha; 5) 2,45 ha; 6) 7,50 ha.

Kirjuta nii:

$$4,05 \text{ ha} = 4 \text{ ha } 5 \text{ a}$$

$$0,82 \text{ ha} = 82 \text{ a}$$

$$0,07 \text{ ha} = 7 \text{ a}$$

1423. Ristkülikukujulise põllu pikkus on 400 m ja laius 300 m. Mitu aari on selle põllu pindala? Mitu hektarit on selle põllu pindala?
1424. Arvuta ristkülikukujuliste maatükkide pindala, kui nende mõõtmed on: 1) 600 m ja 300 m; 2) 700 m ja 400 m; 3) 900 m ja 800 m; 4) 800 m ja 500 m; 5) 500 m ja 300 m; 6) 700 m ja 500 m.
- Märkus. Et väljendada ruutmeetrites saadud pindala hektarites, väljenda see esiteks aarides. Selleks jaga ta 100-ga, s. t. jäta arvu lõpust 2 nulli ära. Seejärel väljenda aaride arv hektarites. Selleks jaga ta veel kord 100-ga, s. t. jäta lõpust veel 2 nulli ära. Kokku jagame seega ruutmeetrite arvu 10 000-ga, s. t. jätame tema lõpust 4 nulli ära.
- Näide. $70\,000 \text{ m}^2 = 700 \text{ a} = 7 \text{ ha}$.
1425. Pargi pikkus on 600 m ja laius 400 m. Mitu hektarit on selle pargi pindala? Kui pikk on seda parki piirav tara?
1426. Kolhoosi ristkülikukujuliselt nisupõllult, mille pikkus on 840 m ja laius 750 m, saadi 17 ts nisu igalt hektarilt. Mitu tonni nisu saadi kogu põllult?
1427. Ristkülikukujulise rukkipõllu pikkus on 750 m ja laius 640 m. Sellelt põllult saadi kokku 67,2 t rukist. Mitu tsentnerit rukist saadi keskmiselt igalt hektarilt?
1428. Ristkülikukujuliselt kartulipõllult, mille pikkus oli 560 m ja laius 250 m, saadi igalt hektarilt 320 ts kartuleid. Mitu tonni kartuleid saadi kogu põllult?
1429. Ristkülikukujulisele põllule, mille pikkus on 1,2 km ja laius 750 m, külvati suhkrupeeti. 1 hektaril kasvatatud suhkrupeetidest võib saada 25 ts suhkrut. Mitu tonni suhkrut võib saada sellel maatükil kasvatatud suhkrupeetidest?
1430. Ristkülikukujuliselt heinamaalt, mille pikkus on 600 m ja laius 450 m, saadi igalt hektarilt keskmiselt 25 ts heina. Mitu tonni heina saadi sellelt heinamaalt?

1431. Ristkülikukujuliselt heinamaalt, mille pikkus on 500 m ja laius 340 m, saadi kokku 40,8 t heina. Mitu tsentnerit heina saadi keskmiselt igalt hektarilt?

1432. a) $42\ 587$ b) $125\ 347$ c) $635\ 786$ d) $285\ 967$ e) $99\ 587$
 $+ 7\ 968$ $- 78\ 964$ $+187\ 563$ $- 98\ 688$ $+57\ 368$

1433. a) $56\ 382$ b) $181\ 023$ c) $100\ 121$ d) $9\ 378$ e) $1\ 000\ 000$
 $- 9\ 784$ $+ 99\ 977$ $- 68\ 546$ $+58\ 722$ $- 587\ 324$

1434. a) $5,875\ \text{km} + 3,125\ \text{km}$ b) $7,58\ \text{m} + 2,67\ \text{m}$
 $3,123\ \text{kg} + 1,578\ \text{kg}$ $5,2\ \text{t} - 3,8\ \text{t}$
 $1,968\ \text{t} + 0,532\ \text{t}$ $8,5\ \text{cm} + 9,6\ \text{cm}$
 $6,03\ \text{ts} - 4,58\ \text{ts}$ $5,03\ \text{a} - 2,57\ \text{a}$

c) $17,58\ \text{rbl.} + 25,36\ \text{rbl.}$
 $5,03\ \text{rbl.} - 3,87\ \text{rbl.}$
 $15,28\ \text{ha} + 6,72\ \text{ha}$
 $3,12\ \text{m}^2 - 0,85\ \text{m}^2$

1435. a) $3 \cdot 15\ 687$ b) $28\ 368 : 4$ c) $5 \cdot 12,54\ \text{m}$
 $7 \cdot 8\ 356$ $63\ 567 : 9$ $8 \cdot 5,78\ \text{ts}$
 $4 \cdot 25\ 605$ $14\ 985 : 5$ $2 \cdot 18,38\ \text{rbl.}$
 $6 \cdot 9\ 458$ $25\ 682 : 2$ $6 \cdot 9,7\ \text{cm}$

d) $15,28\ \text{ha} : 4$
 $37,53\ \text{m}^2 : 9$
 $6,125\ \text{km} : 5$
 $7,641\ \text{t} : 3$

1436. a) $315 \cdot 468$ b) $323\ 308 : 617$ c) $2007 \cdot 234$
 $503 \cdot 756$ $244\ 944 : 486$ $1009 \cdot 546$
 $463 \cdot 894$ $376\ 680 : 516$ $4009 \cdot 142$
 $702 \cdot 987$ $178\ 717 : 847$ $3006 \cdot 168$

1437. a) $375\ 122 : 187$ b) $217 \cdot 3123$ c) $375\ 250 : 158$
 $590\ 688 : 586$ $506 \cdot 1216$ $614\ 400 : 256$
 $951\ 752 : 439$ $315 \cdot 2504$ $640\ 491 : 213$
 $764\ 032 : 254$ $187 \cdot 4152$ $656\ 880 : 184$

1438. a) $207 \cdot 356 + 567\ 836 : 8 - 103 \cdot 685$
b) $954\ 732 : 4 - 102 \cdot 245 + 376\ 125 : 375$
c) $513 \cdot 628 + 875\ 425 : 5 - 2008 \cdot 126$

1439. Arvuta peast:

a) $128 + 36 + 18 + 15$
 $213 + 48 + 27 + 16$
 $97 - 28 + 15 + 39$
 $311 + 19 + 28 + 47$

b) $487 - 12 - 8 - 25$
 $391 - 36 - 7 - 28$
 $500 - 17 - 48 - 24$
 $701 - 200 - 16 - 67$

1440. a) $450 + 320$ b) $7500 + 300$ c) $7800 + 600$ d) $890 + 150$
 $780 - 560$ $3700 - 500$ $5100 - 400$ $610 - 240$
 $390 + 210$ $1300 + 700$ $3600 + 700$ $570 + 380$
 $800 - 320$ $4000 - 200$ $6200 - 500$ $920 - 450$

1441. a) $7 \cdot 500$ b) $8100 : 9$ c) $9 \cdot 506$ d) $4554 : 9$
 $9 \cdot 700$ $4200 : 7$ $4 \cdot 703$ $3216 : 4$
 $3 \cdot 800$ $3600 : 4$ $2 \cdot 408$ $7248 : 8$
 $6 \cdot 900$ $5400 : 6$ $5 \cdot 905$ $3018 : 6$

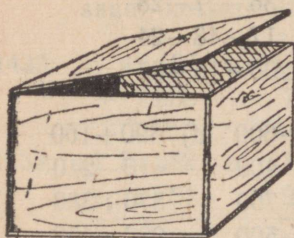
1442. a) $4 \cdot 1200$ b) $7500 : 5$ c) $15 \cdot 320$ d) $5600 : 4$
 $2 \cdot 3600$ $8400 : 2$ $11 \cdot 710$ $7200 : 6$
 $5 \cdot 1700$ $7800 : 6$ $9 \cdot 890$ $9600 : 8$
 $3 \cdot 1400$ $9200 : 4$ $5 \cdot 480$ $5100 : 3$

1443. a) $60 \cdot 42$ b) $2520 : 60$ c) $200 \cdot 78$ d) $17\ 200 : 400$
 $30 \cdot 25$ $3360 : 40$ $900 \cdot 11$ $37\ 200 : 600$
 $70 \cdot 34$ $4680 : 90$ $300 \cdot 24$ $59\ 200 : 800$
 $50 \cdot 17$ $5740 : 70$ $500 \cdot 17$ $26\ 100 : 300$

1444. a) 75 b) 108 c) $82\ 800$ d) $21\ 000$
 $\cdot 50$ $\cdot 40$ $+1\ 200$ $\cdot 5$
 $+250$ -120 $: 28$ $+15\ 000$
 $\cdot 9$ $: 20$ $+9$ $: 400$
 $: 300$ -3 $\cdot 7$ $+9$
 -12 $\cdot 400$ -63 $\cdot 7$

e) 2163 f) 508
 $: 3$ $+32$
 -14 $: 6$
 $\cdot 5$ $\cdot 5$
 -21 -150
 $: 7$ $: 4$

2. Risttahukas ja kuup

1445. Vaatle joonisel kujutatud vineerist kasti. Mitu vineeritükki läheb vaja niisuguse kasti seinteks? Mitu vineeritükki läheb vaja selle põhjaks ja kaaneks?
1446. Mitu vineeritükki läheb üldse vaja niisuguse kasti valmistamiseks? Missugune kuju peab olema nendel vineeritükkidel?
1447. Võrdle kasti toaga. Mis vastab toal kasti põhjale? kaanele? seintele?
1448. Võrdle kasti tikutoosiga. Näita tikutoosil põhja, kaant, seinu.
1449. Nimeta oma ümbrusest veel asju, mis on kujult kastiga sarnased.
1450. *Kõiki niisuguseid esemeid, mis on kujult kastiga sarnased, nimetatakse **risttahukateks**. Kasti põhja, kaant ja seinu, toa põrandat, lage ja seinu nimetatakse ühise nimega **tahkudeks**. Mitu tahku on seega risttahukal? Missugune kuju on risttahuka tahkudel?*
1451. *Risttahuka tahkude juures tehakse vahet põhjade ja külgtahkude vahel. Põhjadele vastavad kasti põhi ja kaas, toa põrand ja lagi, külgtahkudele kasti ja toa seinad. Mitu põhja on seega igal risttahukal? Mitu külgtahku?*
1452. *Neid tahkusid, mis asetsevad vastastikku, nimetatakse **vastastahkudeks**. Nimeta vastastahkusi toal; kastil. Näita vastastahkusi tikutoosil.*
1453. Aseta tikutoos mis tahes tahuga paberilehele ja tõmba talle terava pliitsiga joon ümber. Paberil tekib ristkülik. Pööra siis tikutoos teisipidi ja aset sellele ristkülikule eelmise tahu vastastahk. Mis selgub? Proovi seda ka tikutoosi teiste tahkudega. Mida me võime risttahuka vastastahkude kohta öelda?

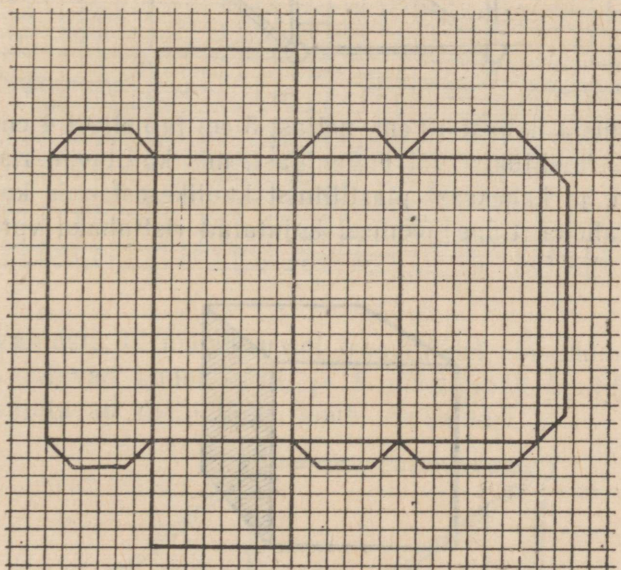
1454. Jooni, kus risttahuka kaks tahku kokku puutuvad, nimetatakse risttahuka **servadeks**.

Loenda, mitu serva on risttahukal. Mõõda mingi risttahuka kõikide servade pikkused. Mitmes pikkuses neid on? Mitme-kaupa on need ühepikkused?

1455. Neid punkte, kus risttahuka kolm serva kokku puutuvad, nimetatakse risttahuka **tippudeks**.

Mitu tippu on risttahukal?

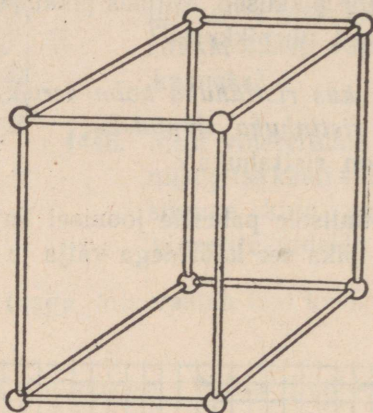
1456. Joonista ruudulisele paberile joonisel kujutatud risttahuka **pinnalaotus**, lõika see kääridega välja ja kleebi risttahukas kokku.

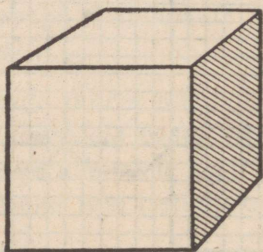
1457. Kontrolli, kas sa oskad vastata järgmistele küsimustele risttahuka kohta.

- 1) Nimeta mõned risttahukakujulised esemed.
- 2) Mitu tahku on risttahukal? mitu põhja? mitu külgtahku?
- 3) Missugune kuju on risttahuka tahkudel?
- 4) Milliseid tahke nimetatakse vastastahkudeks?
- 5) Mis me võime öelda kahe vastastahu suuruse kohta?
- 6) Mitu serva on risttahukal?

- 7) Mitmekauppa on risttahuka servad ühepikkused?
 8) Mitu tippu on risttahukal?

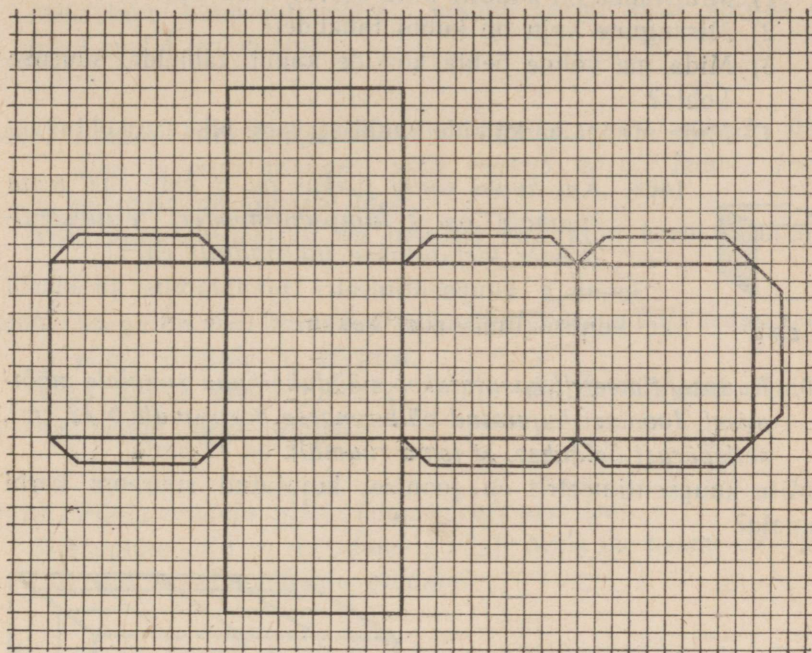

1458. Valmista neljast 10 cm, neljast 5 cm ja neljast 4 cm pikkusest traaditükist või puupulgast, mis kujutavad risttahuka servi, ja kaheksast plastiliinist kuulikesest, mis kujutavad risttahuka tippe, joonisel kujutatud risttahuka varbmudel.

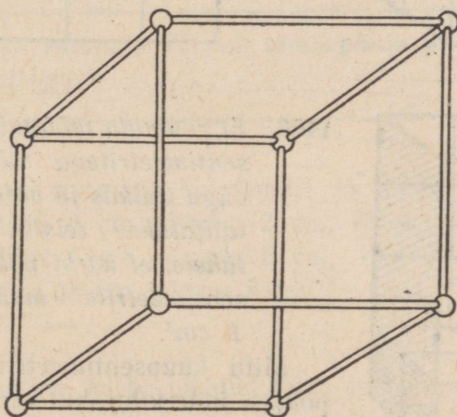

1459. **Kuubiks** nimetatakse niisugust risttahukat, mille servad on kõik ühepikkused. Kuubi kõik tahud on ühesuurused. Missugune kuju on kuubi tahkudel?
1460. Vaatle mõnd kuupi. Mõõda selle kõikide servade pikkused. Aseta kuup mingi tahuga paberilehele ja tõmba talle terava pliiatsiga joon ümber. Paberile tekib ruut. Siis aset sel-lele ruudule kordamööda kõik teised kuubi tahud. Mis selgub?

1461. Joonista ruudulisele paberile joonisel kujutatud kuubi pinnalaotus, lõika kääridega välja ja kleebi ta kuubiks kokku.

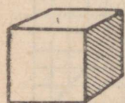

1462. Valmista 12 ühepikkusest traaditükist või puupulgast, mis kujutavad kuubi servi, ja 8 plastiliinist kuulikesest, mis kujutavad kuubi tippe, kuubi varbmudel.

1463. Kontrolli, kas sa oskad vastata järgmistele küsimustele kuubi kohta:

- 1) Mitu tahku on kuubil? mitu serva? mitu tippu?
- 2) Missugune kuju on kuubi tahkudel?
- 3) Mida me võime öelda kõikide kuubi tahkude suuruse kohta?
- 4) Mida me teame kõikide kuubi servade pikkuse kohta?

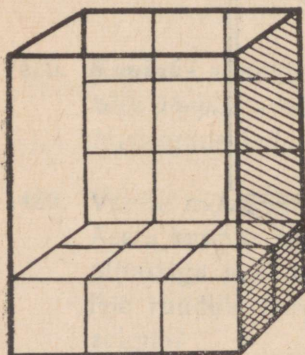
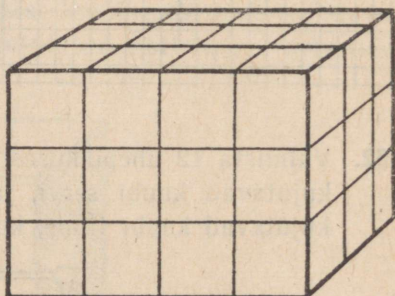
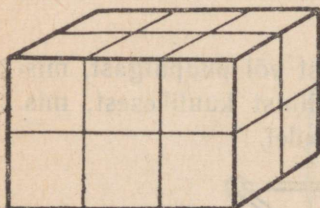
1 cm^3

1464. Kui kuubi serva pikkus on 1 cm , siis tema ruumala on **1 kuupsentimeeter**. Kuupsentimeeter kirjutatakse lühendatult cm^3 .

Joonista kuupsentimeetri pinnalaotus ja kleebi see kuupsentimeetriks kokku.

1465. Kuupsentimeetrit kasutatakse mõõduühikuna **ruumala** mõõtmisel. Joonisel kujutatud väiksemasse karpi mahub 12 cm^3 , sellepärast öeldakse, et tema ruumala on 12 cm^3 .

Mitu kuupsentimeetrit on joonisel kujutatud suurema karbi ruumala?

1466. Et ruumala mõõtmine selle kuupsentimeetritega täitmise teel on väga tülikas ja võtab palju aega, talitatakse teisiti. Me paneme tähele, et karbi põhja igale ruutsentimeetrile mahub parajasti 1 cm^3 .

Mitu kuupsentimeetrit mahub karbi põhjale ühte kihti, kui karbi põhja pindala on 6 cm^2 ? 8 cm^2 ? 12 cm^2 ? 18 cm^2 ?

1467. *Edasi paneme tähele, et üks kuupsentimeetrite kiht täidab karbi 1 cm kõrguselt. Karbi kõrguse iga järgmise senti-meetri kohta mahub uus kiht.*

Mitu kihti kuupsentimeetreid mahub karpi, mille kõrgus on 2 cm? 3 cm? 4 cm? 5 cm?

1468. *Teades, mitu kuupsentimeetrit mahub karbi põhjale ühte kihti ja mitu niisugust kihti mahub karpi, leiame karbi ruumala arutamise teel.*

Mitu kuupsentimeetrit on joonisel kujutatud karbi ruumala?

1469. *Seega on meil karbi ruumala arutamiseks vaja teada tema põhja pindala ja kõrgust.*

Mida näitab põhja pindala? Mida näitab kõrgus? Kuidas leiame nende järgi ruumala?

1470. *Põhja pindala võime leida arutamise teel.*

Missugune kuju on risttahuka põhjal? Mida me peame mõõtma, et võiksime arvutada põhja pindala?

1471. Karbi põhja pikkus on 6 cm ja laius 4 cm. Karbi kõrgus on 5 cm. Seleta suliselt, kuidas sa arvutad selle karbi ruumala. Kui suur on selle karbi ruumala?

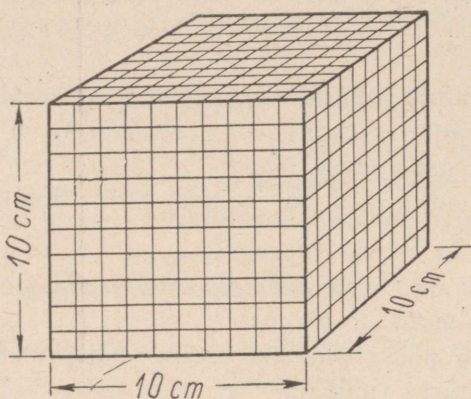
Pea meeles:

Risttahuka ruumala võrdub tema põhja pindala ja kõrguse korrutisega.

1472. Leia karbi ruumala, kui tema: 1) põhja pikkus on 8 cm, põhja laius 5 cm, kõrgus 2 cm; 2) põhja pikkus 10 cm, põhja laius 8 cm, kõrgus 5 cm; 3) põhja pikkus 20 cm, põhja laius 10 cm, kõrgus 8 cm.

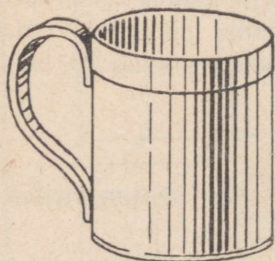
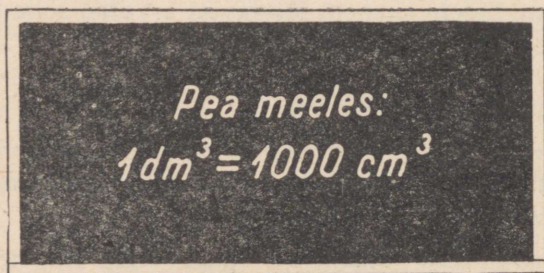
1473. Mõõda mõne karbi pikkus; laius ja kõrgus sentimeetrites ning arvuta karbi ruumala.

1474. Kui kuubi serva pikkus on 1 dm ehk 10 cm, siis on tema ruumala **1 kuupdetsimeeter**. Kuupdetsimeeter kirjutatakse lühendatult dm^3 .

Mitu kuupsentimeetrit on kuupdetsimeetri põhja pindala?

1475. Mitu kuupsentimeetrit mahub kuupdetsimeetri põhjale ühte kihti? Mitu niisugust kuupsentimeetrite kihti mahub kuupdetsimeetrisse? Mitu kuupsentimeetrit on kuupdetsimeetri ruumala?

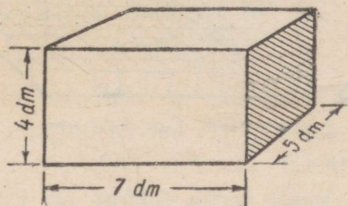
1476. Ühe kuupdetsimeetri ehk 1000 kuupsentimeetri suurust ruumala nimetatakse ka veel **liitriks** (vaata joonist). Liitrit kasutatakse vee, piima jne. mõõtmiseks.

Kontrolli liitri ruumala, valades sellesse plekist kuupdetsimeetritäie vett.

1477. Akvaariumi pikkus on 8 dm, laius 6 dm, kõrgus ehk sügavus 5 dm. Mitu liitrit vett mahub sellesse akvaariumi?

Kirjuta nii: $6 \cdot 8 \cdot 5 = \dots$ liitrit.

1478. Akvaariumi pikkus oli 6 dm ja laius 4 dm, vee sügavus akvaariumis oli 3 dm. Mitu liitrit vett oli selles akvaariumis?

1479. Arvuta joonisel näidatud kasti ruumala.

1480. Kartulisalve pikkus on 12 dm, laius 10 dm ja sügavus 9 dm. Mitu kuupdetsimeetrit on selle salve ruumala?

1481. Basseini pikkus on 12 dm, laius 9 dm ja sügavus 8 dm. Mitu 12-liitrilist pangetäit vett mahub sellesse basseini?

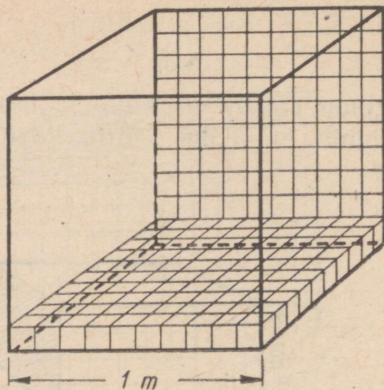
1482. Kuubikujulise kasti serva pikkus on 4 dm. Seleta suuliselt, kuidas sa arvutad selle kasti ruumala. Kui suur on see ruumala?

1483. Arvuta kuubikujulise kasti ruumala, kui kasti serva pikkus on 5 dm; 6 dm; 7 dm; 8 dm.

1484. Kuubikujuline kast serva pikkusega 9 dm oli kartuleid täis. Mitu 10-liitrilist pangetäit kartuleid mahub sellesse kasti? Mitu tsentnerit on neid kartuleid, kui pangetäis kartuleid kaalub 7 kg?

1485. Kui kuubi serva pikkus on 1 m, siis on tema ruumala **1 kuupmeeter**. Kuupmeeter kirjutatakse lühendatult m^3 .

Mitu ruudetsimeetrit on kuupmeetri ühe tahu pindala.

1486. Kuubikujulise kasti serva pikkus on 1 m. Mitu kuupdetsimeetrit mahub selle kasti põhjale ühte kihti? Mitu niisugust kihti mahub kasti? Mitu kuupdetsimeetrit on selle kasti, see tähendab kuupmeetri, ruumala?

Pea meeles:
 $1\text{ m}^3 = 1000\text{ dm}^3$ ehk
1000 liitrit

1487. Mitu kuupdetsimeetrit ehk liitrit on 2 m^3 ? 3 m^3 ? 5 m^3 ? 7 m^3 ?
 4 m^3 ? 6 m^3 ?

Kirjuta nii: $8\text{ m}^3 = 8000\text{ dm}^3$.

1488. Mitu kuupmeetrit on 2000 dm^3 ? 4000 dm^3 ? 6000 dm^3 ?
 3000 dm^3 ? 8000 dm^3 ? 5000 dm^3 ?

Kirjuta nii: $7000\text{ dm}^3 = 7\text{ m}^3$.

1489. Mitu kuupmeetrit ja mitu kuupdetsimeetrit ehk liitrit on:
 2458 dm^3 ? 1785 dm^3 ? 3800 dm^3 ? 5600 dm^3 ? 4650 dm^3 ?
 6275 dm^3 ?

Kirjuta nii: $7360\text{ dm}^3 = 7\text{ m}^3\ 360\text{ dm}^3$.

1490. $2 \text{ m}^3 750 \text{ dm}^3$ võime kirjutada koma abil kuupmeetrites nii:
2,750 m³.

Kuhu peame kirjutama koma? Mitmendal kohal koma järel asuvad sajad, mitmendal kohal kümned ja mitmendal kohal ühed kuupdetsimeetrid ehk liitrid?

Kirjuta selle eeskujul koma abil kuupmeetrites:

- 1) $1 \text{ m}^3 125 \text{ dm}^3$, 2) $3 \text{ m}^3 450 \text{ dm}^3$, 3) $5 \text{ m}^3 75 \text{ dm}^3$,
4) 587 dm^3 , 5) 45 dm^3 , 6) 8 dm^3 .

Kirjuta nii: $7 \text{ m}^3 25 \text{ dm}^3 = 7,025 \text{ m}^3$
 $560 \text{ dm}^3 = 0,560 \text{ m}^3$
 $8 \text{ dm}^3 = 0,008 \text{ m}^3$

1491. Kirjuta kuupmeetrites ja kuupdetsimeetrites järgmised koma abil kuupmeetrites kirjutatud arvud: 1) $6,523 \text{ m}^3$; 2) $2,058 \text{ m}^3$; 3) $4,005 \text{ m}^3$; 4) $0,850 \text{ m}^3$; 5) $0,008 \text{ m}^3$; 6) $0,075 \text{ m}^3$.

Kirjuta nii: $5,008 \text{ m}^3 = 5 \text{ m}^3 8 \text{ dm}^3$
 $0,052 \text{ m}^3 = 52 \text{ dm}^3$
 $0,006 \text{ m}^3 = 6 \text{ dm}^3$

1492. Klassi pikkus on 8 m, laius 6 m ja kõrgus 4 m. Seleta suuliselt, kuidas sa arvutad selle klassi ruumala kuupmeetrites. Kui suur on see ruumala?

1493. Kui suur on klassi ruumala, kui klassi pikkus on 12 m, laius 7 m ja kõrgus 4 m?

1494. Kui suur on toa ruumala, kui toa pikkus on 5 m, laius 4 m ja kõrgus 3 m?

1495. Viljasalve pikkus on 5 m ja laius 4 m. Vilja on salves 1 m kõrguselt. Mitu kuupmeetrit vilja on salves?

1496. Salve pikkus on 6 m ja laius 4 m. Selles salves on nisu 1 m kõrguselt. Mitu tsentnerit nisu on selles salves, kui 1 m^3 nisu kaalub 750 kg?

1497. Risttahukakujulise basseini mõõtmed on: pikkus 9 m, laius 5 m ja sügavus 2 m. Mitu kuupmeetrit vett mahub sellesse basseini? Mitu liitrit see on?

1498. Ujumisbasseini mõõtmed on: pikkus 25 m, laius 12 m ja sügavus 4 m. Kui palju vett mahub sellesse basseini?

1499. Heinaküüni pikkus on 12 m, laius 5 m ja seinte kõrgus 3 m. Küün on seinte kõrguselt heinu täis. Mitu tsentnerit heinu on selles küünis, kui 1 m³ heinu kaalub 60 kg?
1500. Kolhoosi tahetakse kaevata tiik, mille pikkus on 62 m, laius 25 m ja sügavus 3 m. Kui suur on selle tiigi ruumala? Mitu autokoormat mulda on vaja sellest süvendist ära vedada, kui koormasse mahub 3 m³ mulda?
1501. Kolhoosi siloaugu pikkus on 24 m, laius 5 m ja sügavus 3 m. 1 m² silo kaalub 5 ts. Kui palju kaalub see silo? Mitmele lehmale piisab sellest silost aastaks, kui lehm tarvitab aastas 12 tonni silo? Mitu niisugust auku peab kolhoosis silo varuma, kui kolhoosis on 240 lehma?

	a	b	c	d	e
1502.	125 378	412 032	98 654	500 000	487 356
	+ 358 649	- 186 375	+ 187 246	- 287 315	+ 512 644

1503.	402 311	187 356	105 002	506 208	1 000 000
	- 87 583	+ 58 453	- 68 375	+ 174 356	- 567 428

1504. a) $5,875 \text{ m}^3 + 7,186 \text{ m}^3$ b) $28,56 \text{ ha} + 17,44 \text{ ha}$
 $9,012 \text{ m}^3 - 2,245 \text{ m}^3$ $23,75 \text{ ha} - 18,87 \text{ ha}$
 $0,587 \text{ m}^3 + 0,875 \text{ m}^3$ $52,35 \text{ a} - 27,56 \text{ a}$
 $1,250 \text{ m}^3 - 0,750 \text{ m}^3$ $2,17 \text{ a} - 0,75 \text{ a}$

1505. a) $5 \cdot 6,27 \text{ ha}$ b) $54,72 \text{ ha} : 4$ c) $600 \cdot 528$
 $3 \cdot 0,64 \text{ a}$ $1,186 \text{ m}^3 : 2$ $900 \cdot 495$
 $6 \cdot 7,58 \text{ m}^2$ $28,45 \text{ a} : 5$ $2000 \cdot 187$
 $2 \cdot 0,875 \text{ m}^3$ $73,41 \text{ m}^2 : 3$ $4000 \cdot 236$

1506. a) $503 \cdot 785 + 845 235 : 9 - 342 900 : 675$
b) $678 945 : 5 - 203 \cdot 342 + 168 336 : 167$
c) $345 \cdot 287 + 523 482 : 6 - 177 568 : 2$

1507. Arvuta peast:

a) $47 + 28 + 35$	b) $72 - 35 + 67$	c) $63 - 47 + 38$
$58 + 37 - 63$	$18 + 76 - 54$	$54 + 29 - 75$
$76 + 18 - 56$	$91 - 48 + 39$	$83 - 75 + 98$
$92 - 75 + 48$	$26 + 57 - 45$	$107 + 38 - 53$

1508. a) $325 + 123$ b) $7230 + 1250$ c) $72\ 000 + 25\ 000$
 $864 - 542$ $6870 - 4520$ $67\ 000 - 42\ 000$
 $413 + 385$ $3140 + 2630$ $36\ 000 + 24\ 000$
 $978 - 625$ $9860 - 4150$ $80\ 000 - 28\ 000$

1509. a) $2000 \cdot 47$ b) $92\ 000 : 4000$ c) $3000 \cdot 125$
 $5000 \cdot 13$ $75\ 000 : 3000$ $6000 \cdot 112$
 $7000 \cdot 12$ $85\ 000 : 5000$ $4000 \cdot 221$
 $3000 \cdot 24$ $52\ 000 : 2000$ $2000 \cdot 313$

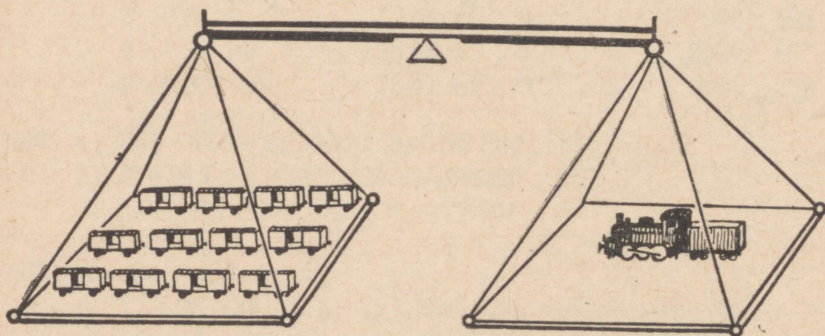
1510. a) $848\ 000 : 2000$ b) $5 \cdot 8500$ c) $945\ 000 : 9000$
 $484\ 000 : 4000$ $11 \cdot 3600$ $535\ 000 : 5000$
 $666\ 000 : 6000$ $9 \cdot 4800$ $742\ 000 : 7000$
 $693\ 000 : 3000$ $15 \cdot 6400$ $615\ 000 : 3000$

1511. a) 25 b) 6009 c) 4280 d) $54\ 072$
 $\cdot 3000$ $\cdot 8$ -80 -72
 $+3000$ -72 $: 60$ $: 18$
 $: 6$ $: 300$ $\cdot 90$ $+7$
 -7000 -53 -292 $\cdot 8$
 $+9$ $\cdot 40$ $\cdot 9$ -56

e) $24\ 000$
 $: 600$
 $\cdot 900$
 $+6\ 028$
 $: 7$
 $\cdot 9$

f) $54\ 036$
 -36
 $: 27$
 -500
 $: 30$
 $: 2$

1512. Ühes parves oli 758 palki, teises parves 185 palki rohkem kui esimeses, kolmandas aga 156 palki vähem kui teises. Mitu palki oli kolmes parves kokku?
1513. Kolmes parves oli kokku 2472 palki. Esimeses parves oli 823 palki, teises aga 248 palki vähem. Mitu palki oli kolmandas parves?
1514. Parv oli teel olnud 8 päeva, liikudes edasi keskmiselt 36,500 km päevas. Kui kaugelt see parv tuli?
1515. Parv oli jõge mööda möötes ümmarguselt 255 km kauguselt 6 päevaga kohale jõudnud. Mitu kilomeetrit oli ta keskmiselt päevas edasi liikunud?
1516. Kolme parve koguraskus oli ümmarguselt arvestatuna 840 tonni. Mitu 30-tonnise kandejõuga platvormi oleks vaja läinud nendes parvedes kohaletoimetatud palkide vedamiseks raudteel?
1517. Jõeaurik võttis peale 248 tonni kaupa ja 136 reisijat. Mitu tonni kaalus kogu koorem, kui iga reisija keskmiseks raskuseks arvestada 68 kg?
1518. 45 üheraskust tühja vagunit kaalusid kokku 427 500 kg. Vedur koos tendriga kaalus niisama palju kui 12 tühja

vagunit. Mitu tonni kaalus rong, mis koosnes vedurist, tenderist ja 45 tühjast vagunist?

1519. Mitu tonni kaalub eelmises ülesandes nimetatud rong, kui igas vagunis on 20 t kaupa?
1520. 8 vagunis oli igaühes 18,750 tonni kaupa. Mitu tonni kaupa oli neis kõigis kokku?
1521. 6 vagunis oli kokku 139,500 t kaupa. Mitu tonni kaupa oli keskmiselt igas vagunis?
1522. 4 vagunis oli igaühes 17,500 t ja 7 vagunis igaühes 19,200 t kaupa. Mitu tonni kaupa oli kõigis nimetatud vagunites kokku?
1523. 12 vagunis oli kokku 246,250 t kaupa. Neist 7 vagunis oli igaühes keskmiselt 21,250 t. Mitu tonni oli keskmiselt igas ülejäänud vagunis?
1524. Kahes vagunis oli kokku 37,350 t kaupa. Uhes vagunis oli seda 1,650 t rohkem kui teises. Mitu tonni kaupa oli kummaski vagunis?
1525. Kahe kolhoosi pindala oli kokku 1650 ha. Uhe kolhoosi pindala oli 45 ha väiksem kui teise kolhoosi pindala. Mitu hektarit oli kummagi kolhoosi pindala?
1526. Ristküliku ümbermõõt oli 28 m. Tema laius oli pikkusest 1,04 m lühem. Leia selle ristküliku pikkus ja laius.
1527. Ristküliku ümbermõõt oli 360 m. Tema laius oli pikkusest 30 m lühem. Mitu aari oli selle ristküliku pindala?
1528. Arvuta kirjalikult. Kontrolli arvelaua abil:

a) 52 674	b) 96	c) 358 917	d) 564 257
1 896	2718	29 648	32 803
48	56 875	75	1 346
182 347	237 513	3 847	187 563

1529. Joonesta alltoodud tabel vihikusse ning arvuta nii, nagu on juhutatud ülesandes 14. Kasuta liitmisel arvelauda.

42 568	125 394	1 256	87 963		
125 394	48	252 317	2 878		
56	2 379	125 716	35 693		
3 745	14 568	186	112 803		

1530. a) $100\ 504$ b) $501\ 283$ c) $700\ 000$ d) $287\ 356$
 $-78\ 687$ $-245\ 397$ $-528\ 111$ $-96\ 878$

1531. a) $260 \cdot 3400$ b) $729\ 729 : 81$ c) $308 \cdot 2540$
 $120 \cdot 4280$ $661\ 056 : 132$ $1009 \cdot 624$
 $280 \cdot 3428$ $275\ 072 : 112$ $407 \cdot 1870$
 $170 \cdot 4050$ $329\ 943 : 327$ $2007 \cdot 328$

1532. a) $37\ 115 : 65 + 72\ 675 : 85 - 461\ 206 : 458$
b) $65\ 254 : 79 - 75\ 563 : 97 + 107 \cdot 354$
c) $716 \cdot 46 + 77\ 517 : 99 - 257\ 328 : 8$
d) $57\ 211 : 77 + 44\ 550 : 66 + 61\ 462 : 79$

1533. a) $3,27\ m^2 + 5,83\ m^2$ b) $4,528\ km + 3,152\ km$
 $9,12\ m - 4,78\ m$ $6,312\ kg - 2,758\ kg$
 $5,6\ t + 8,4\ t$ $8,357\ m^3 + 4,186\ m^3$
 $7,2\ cm - 3,7\ cm$ $1,520\ m^3 - 0,870\ m^3$

1534. a) $3 \cdot 4,58\ ha$ b) $2,756\ kg : 4$ c) $3000 \cdot 127$
 $8 \cdot 2,35\ a$ $1,872\ t : 9$ $5000 \cdot 175$
 $5 \cdot 5,76\ m^2$ $3,245\ m^3 : 5$ $2000 \cdot 452$
 $2 \cdot 1,85\ ts$ $1,758\ km : 2$ $4000 \cdot 218$

1535. Arvuta peast.

a) $18 + 25 + 47$ b) $51 - 36 + 75$ c) $54 + 48 - 75$
 $91 - 36 + 15$ $28 + 45 - 62$ $101 - 36 + 44$
 $34 + 16 - 28$ $65 - 28 + 16$ $78 + 27 - 38$
 $82 - 47 + 15$ $39 + 47 - 78$ $104 - 58 + 36$

1536. a) $270 + 250$ b) $2700 + 3600$ c) $28\ 000 + 47\ 000$
 $420 - 160$ $5200 - 2700$ $51\ 000 - 13\ 000$
 $180 + 370$ $3400 + 5800$ $63\ 000 + 28\ 000$
 $910 - 450$ $9100 - 4600$ $74\ 000 - 38\ 000$

1537. a) $20 \cdot 360$ b) $840\ 000 : 7000$ c) $3 \cdot 18\ 000$
 $500 \cdot 150$ $510\ 000 : 300$ $7 \cdot 130$
 $40 \cdot 180$ $720\ 000 : 40$ $4 \cdot 2\ 500$
 $6000 \cdot 120$ $640\ 000 : 2$ $2 \cdot 36\ 000$

1538. a) 327 000 : 109 000   b) 3 · 45   c) 7200 : 600
           840 000 : 280 000   7 · 28   8400 : 30
           56 000 : 14 000   5 · 87   6500 : 500
           150 000 : 6 000   4 · 75   2800 : 20

	a	b	c	d	e	f
1539.	72	90	407	75 600	7 200	840 000
	· 30	+17	· 2 000	-600	: 400	: 120 000
	+240	· 90	+26 000	: 3 000	· 30	· 1 050
	· 20	-30	: 7 000	· 9	-332	+150
	-3000	: 24	-12	+15	· 4 000	: 100
	: 500	+7	· 700	· 30	+8 000	-3

1540. Kooliaias oli kartulite jaoks eraldatud ristkülikukujuline maatükk, mille pikkus oli 20 m ja laius 10 m. Mitu kilogrammi läheb sellele maatükile seemnekartuleid, kui 1 hektari külvinorm on 28 ts? Mitu pangetäit see on, kui pange-täis kartuleid kaalub keskmiselt 7 kg?

1541. Ristkülikukujulisele maatükile, mille pikkus oli 50 m ja laius 40 m, pandi maha 5,80 ts kartuleid. Mitu kilogrammi kartuleid pandi igale aarile? Mitu tsentnerit seemnekartuleid oleks kulunud samasuguse mahapaneku tiheduse juures 1 hektarile?

1542. Aedherne keskmine külvinorm on 1,50 ts seemet hektarile. Kooliaias oli aedherne jaoks ette nähtud ristkülikukujuline maatükk, mille pikkus oli 8 m ja laius 5 m. Mitu grammi pidi olema selle maatüki seemendamiseks herneid?

1543. Ristkülikukujulisele maatükile, mille pikkus oli 8 m ja laius 6 m, pandi maha 0,720 kg aedherne seemet. Mitu kilogrammi aedherneid kuluks samasuguse külvitiheduse juures 1 a seemendamiseks? 1 ha seemendamiseks?

1544. Kolhoosis külvati peenrakurki ristkülikukujulisele maatükile, mille pikkus oli 90 m ja laius 80 m. Mitu grammi kulub selle maatüki seemendamiseks kurgiseemet, kui keskmine külvinorm on 7 kg hektari kohta? Mitu kilogrammi see on?

1545. Kolhoosis külvati ristkülikukujulisele maatükile, mille pikkus oli 150 m ja laius 80 m, 9,600 kg kurgiseemet. Mitu grammi kurgiseemet külvati selles kolhoosis ühele aarile? Ühele hektarile? Mitu kilogrammi see on?

1546. Õpilased proovisid omakasvatatud kurgiseemnete idanevust. Selleks külvasid nad külvikasti 100 kurgiseemet. Neist läks kasvama 83 seemet. Mitu sajandikku seemnetest idanes? Mitu sajandikku ei idanenud?
1547. Kolhoosi ristkülikukujulise viljapuuaija pikkus oli 250 m ja laius 180 m. Sellest maast oli $\frac{1}{10}$ pirnipuude all ja niisama palju ploomi- ja kirsipuude all. Ülejäänud maa oli õunapuude all. Mitu aari oli selles aias iga nimetatud liiki viljapuude all? Mitu hektarit oli kogu aia pindala?
1548. Eelmises ülesandes nimetatud aias oli istutatud iga aari kohta õuna- ja pirnipuid 2, ploomi- ja kirsipuid aga 7. Mitu iga nimetatud liiki viljapuud oli selles aias? Mitu viljapuud oli kokku?
1549. Viljapuuadade väetamiseks antakse mineraalväetist igale aarile järgmiselt: lämmastikväetist 2 kg, superfosfaati 4 kg ja kaaliväetist 2 kg. Mitu tsentnerit iga nimetatud väetist eraldi ja mitu tsentnerit neid kõiki kokku tuleb anda ristkülikukujulisele viljapuuaiale, mille pikkus on 350 m ja laius 280 m?
1550. Peale kunstväetise antakse viljapuuaiale veel 250—300 kg sõnnikut või komposti. Mitu tonni sõnnikut või komposti läheb viljapuuaiale, mille pikkus on 350 m ja laius 240 m, kui anda 250 kg aari kohta? 300 kg aari kohta?
1551. Mõnikord arvutatakse viljapuuaija väetamiseks vajalik väetise hulk ka viljapuude arvu järgi. Igale viljapuule antakse lämmastikväetist 360 g, superfosfaati 750 g ja kaaliväetist 240 g. Mitu kilogrammi iga nimetatud väetist eraldi ja mitu kilogrammi kõiki mineraalväetisi kokku tuleb anda aiale, kus on 900 viljapuud? Mitu tonni see on?
1552. Peale kunstväetiste antakse igale viljapuule veel 80 kg sõnnikut või komposti. Mitu tonni sõnnikut või komposti tuleb anda aiale, milles on 1250 viljapuud?
1553. Kolhoos sai lämmastikväetist ja superfosfaati kokku 801 tsentnerit. Superfosfaati oli 231 tsentnerit rohkem kui lämmastikväetist. Mitu tsentnerit sai kolhoos kumbagi nimetatud väetist?

1554. Kahes virnas on kokku 12 750 tellist. Ühes virnas on 250 tellist vähem kui teises. Leia telliste arv kummaski virnas kahel viisil.

1555. Arvuta kirjalikult. Kontrolli arvelaua abil.

a) $14\,368 + 75 + 769 + 1867 + 57 + 12$

b) $739 + 36 + 1483 + 837 + 15\,736 + 97$

c) $33 + 8696 + 125 + 117\,749 + 323 + 456$

d) $52\,845 + 9783 + 84 + 567 + 25\,384 + 186$

1556. a) $27\,755$ b) $75\,022$ c) 4035 d) $91\,052$ e) $100\,200$
        $- 2\,858$ $- 3\,886$ $- 857$ $- 5\,864$ $- 7\,348$

1557. Kahes laos on juurvilja järgmiselt:

Juurvili	I laos kg	II laos kg	Kokku liikide järgi
Kartuleid	32 125	17 635	
Porgandeid	7 381	345	
Kaalikaid	273	1 730	
Peete	1 250	375	
Kokku ladude järgi			

Leia nõutavad summad. Kuidas sa veendud, et arvutamisel pole tehtud vigu?

1558. a) $282 \cdot 476$ b) $72\,365 : 85$ c) $56 \cdot 13\,501$
        $397 \cdot 569$ $10\,962 : 54$ $98 \cdot 23\,176$
        $178 \cdot 1356$ $72\,352 : 76$ $69 \cdot 2\,813$
        $478 \cdot 705$ $18\,189 : 43$ $57 \cdot 4\,367$

1559. a) $42\,125 : 125$ b) $950 \cdot 892$ c) $131\,289 : 321$
        $19\,292 : 364$ $870 \cdot 498$ $313\,125 : 625$
        $18\,425 : 275$ $906 \cdot 423$ $248\,363 : 809$
        $841\,566 : 933$ $803 \cdot 352$ $572\,163 : 709$

1560. Arvuta peast:

a)	$\frac{1}{2}$ rbl. = ... kop.	b)	$\frac{1}{2}$ m = ... cm	c)	$\frac{1}{2}$ kg = ... g
	$\frac{1}{4}$ rbl. = ... kop.		$\frac{1}{4}$ m = ... cm		$\frac{1}{4}$ kg = ... g
	$\frac{1}{10}$ rbl. = ... kop.		$\frac{1}{10}$ m = ... cm		$\frac{1}{10}$ kg = ... g
	$\frac{1}{100}$ rbl. = ... kop.		$\frac{1}{100}$ m = ... cm		$\frac{1}{100}$ kg = ... g

1561.

a)	$\frac{1}{2}$ km = ... m	b)	$\frac{1}{2}$ t = ... kg	c)	$\frac{1}{2}$ t. = ... min.
	$\frac{1}{4}$ km = ... m		$\frac{1}{4}$ t = ... kg		$\frac{1}{4}$ t. = ... min.
	$\frac{1}{10}$ km = ... m		$\frac{1}{10}$ t = ... kg		$\frac{1}{10}$ t. = ... min.
	$\frac{1}{100}$ km = ... m		$\frac{1}{100}$ t = ... kg		$\frac{1}{100}$ a. = ... kuud

1562. a) $2 \cdot 903$ b) $2715 : 3$ c) $30 \cdot 904$ d) $32\,240 : 40$
 $8 \cdot 407$ $1628 : 4$ $60 \cdot 507$ $21\,280 : 70$
 $7 \cdot 706$ $7236 : 9$ $80 \cdot 308$ $18\,120 : 20$
 $6 \cdot 905$ $4525 : 5$ $90 \cdot 406$ $35\,250 : 50$

1563. a) $300 \cdot 507$ b) $362\,400 : 600$ c) $151\,800 : 506$
 $500 \cdot 309$ $453\,600 : 900$ $24\,320 : 608$
 $800 \cdot 406$ $283\,500 : 700$ $185\,400 : 309$
 $400 \cdot 708$ $161\,400 : 200$ $56\,240 : 703$

1564. a)	24	b)	2454	c)	12	d)	32 160
	· 3000		: 6		· 7000		: 40
	: 200		-100		+8000		· 700
	-54		· 8		: 23		-2800
	· 9		-72		· 8		: 2000
	-300		: 200		+160		-72

e)	208	f)	960
	· 300		+60
	+600		· 6
	: 7000		-120
	· 106		· 8
	+6		: 2000

1565. Neljas klass käis ekskursioonil. Klassis on 38 õpilast. Igal õpilasel kulus keskmiselt 70 kopikat toiduainete ja maiustuste peale ning 50 kopikat mitmesugusteks ostudeks. Sõiduraha tuli iga õpilase kohta 3 rubla. Kui palju läks see ekskursioon kokku maksma?
1566. Kui palju oli tarvis raha ekskursiooniks raudteel, kui raudteepilet (üks ots) maksab 1,60 rubla, ööbimiskuludeks oli iga õpilase kohta ette nähtud 0,16 rubla ning omnibussi-sõiduks 0,24 rubla, kui klassis oli 36 õpilast?
1567. Neljas klass kavatseb minna ekskursioonile. Kulused on ette näha 62 rubla. Raha on juba olemas 11 rubla. Mitu rubla on iga õpilase jaoks veel tarvis, et vajalikku summat kokku saada, kui klassis on 30 õpilast?
1568. Omnibuss kaalub tühjalt 4200 kg. Omnibussis on 38 õpilast, 2 õpetajat ja bussijuht. Kui palju kaalub see omnibuss koos sõitjatega, kui iga õpilase keskmiseks raskuseks võtta 45 kg ja iga täiskasvanu raskuseks 70 kg?
1569. Ekskursioonist võttis osa 39 õpilast. Tütarlapsi oli 5 rohkem kui poisse. Mitu poissi ja mitu tüdrukut võttis ekskursioonist osa?
1570. Ekskursandid sõitsid kahe päevaga läbi 528 km, sõites esimesel päeval 16 km vähem kui teisel päeval. Mitu kilomeetrit sõitis ekskursioon kummalgi päeval?
1571. Perekond sõitis maale suvepuhkusele. Teised sõitsid laevaga, Jaan aga läks maad mööda. Ta sõitis esiteks 3 tundi omnibussiga. Siis jäi tal veel 8 km jalgsi minna. Kõndides 4 km tunnis, jõudis ta kohale täpselt samal ajal kui teisedki. Laev sõitis 18 km tunnis ja sõitu alustasid mõlemad ühel ajal. Kui pikk oli laeva teekond?
1572. Salutaguselt Järveküllal oli $2\frac{1}{2}$ km. Raivo sõitis jalgrattal Salutaguselt Järveküllal ja tagasi 20 minutiga. Mitu kilomeetrit oleks ta sama kiirusega jõudnud tunnis sõita?

1573. Lennuk endas tunnis 360 m. Kui pika maa läbib see lennuk veerand tunniga? 25 minutiga?
1574. Võidusõiduauto sõitis 15 minutiga 45 km. Mitu kilomeetrit sõitis ta minutis? Mitu kilomeetrit sõitis ta tunnis? Mitu meetrit sõitis ta sekundis?
1575. Auto sõitis 63 km tunnis. Mitu meetrit sõitis ta minutis? Mitu kilomeetrit sõitis ta 12 minutiga?
1576. Eelmisel arstlikul läbivaatusel oli Vello raskus 35,400 kg. Nüüd kaalub ta 36,100 kg. Kui palju on Vello vahepeal kaalus juurde võtnud?
1577. Maimu kaalus eelmisel läbivaatusel 29,800 kg. «Sina, Maimu, oled ainult $\frac{1}{2}$ kg juurde võtnud!» ütles õde teda nüüd kaaludes. Mitu kilogrammi kaalus Maimu nüüd?
1578. Rein ja Raivo astusid korraga kaalule. Kaal näitas 68,400 kg. Siis astus Rein maha, Raivo aga jäi kaalule. Kaal näitas nüüd 33,500 kg. Mitu kilogrammi kaalus Rein?
1579. Kleidile krae tegemiseks osteti $\frac{1}{4}$ m riidet. Riide meeter maksis 6,40 rubla. Kui palju maksis see riide?
1580. Kui palju tuleb maksta $\frac{3}{4}$ m riide eest, mille meetri hind on 18 rubla?

1581. Kolmes kütetelaos on küttepuid järgmiselt:

Sordi nimetus	I laos ruumi-meetrites	II laos ruumi-meetrites	III laos ruumi-meetrites	Kokku liikide järgi
Kased	845	568	734	
Okaspuud	438	87	256	
Segapuud	1256	978	847	
Haavad	1687	843	1538	
Kokku ladude järgi				

Leia nõutavad summad. Kuidas sa veendud, et arvutamisel pole tehtud vigu?

1582. Arvuta kirjalikult:

- a) $13\,903 - 15 \cdot 923 + 1139 : 67$
- b) $37 \cdot 169 - 5753 + 1053 : 39$
- c) $5129 : 23 + 17 \cdot 36 - 23 \cdot 32$
- d) $16\,946 : 458 + 73 \cdot 258 - 25 \cdot 113$

1583. a) $5754 : 42 + 12 \cdot 44 - 18 \cdot 24$
b) $407 \cdot 258 - 33\,078 : 298 + 16 \cdot 173$
c) $430 \cdot 128 - 34\,125 : 375 + 67 \cdot 795$
d) $5859 : 27 + 2924 : 68 - 4875 : 75$

1584. a) $230 \cdot 2500$ b) $37\,596 : 964$ c) $507 \cdot 236$
     $210 \cdot 2200$ $36\,448 : 68$ $380 \cdot 453$
     $309 \cdot 1530$ $94\,668 : 966$ $209 \cdot 954$
     $407 \cdot 1270$ $74\,334 : 78$ $560 \cdot 780$

1585. a) $27\,075 : 475$ b) $403 \cdot 258$ c) $90\,748 : 98$
     $61\,161 : 87$ $640 \cdot 720$ $61\,236 : 567$
     $94\,752 : 96$ $506 \cdot 583$ $22\,313 : 421$
     $37\,881 : 183$ $780 \cdot 1250$ $73\,748 : 358$

1586. Arvuta peast:

- a) $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$
     $\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$
     $\frac{1}{4} + \frac{1}{4}$
     $\frac{3}{4} - \frac{1}{4}$
- b) $7\frac{1}{2} + 8\frac{1}{2}$
     $20 - 12\frac{1}{2}$
     $2\frac{1}{2} + 3\frac{1}{4}$
     $9\frac{3}{4} - 5\frac{1}{2}$
- c) $\frac{5}{10} + \frac{7}{10}$
     $\frac{15}{10} - \frac{8}{10}$
     $\frac{6}{10} + \frac{3}{10}$
     $1 - \frac{7}{10}$

- d) $\frac{23}{100} + \frac{52}{100}$
     $\frac{45}{100} - \frac{18}{100}$
     $\frac{93}{100} + \frac{37}{100}$
     $1 - \frac{25}{100}$

1587.

a) $2\frac{1}{2} \text{ m} = \dots \text{ cm}$	b) $5\frac{1}{2} \text{ rbl.} = \dots \text{ kop.}$	c) $4\frac{1}{2} \text{ kg} = \dots \text{ g}$
$3\frac{1}{4} \text{ m} = \dots \text{ cm}$	$1\frac{1}{4} \text{ rbl.} = \dots \text{ kop.}$	$5\frac{1}{10} \text{ km} = \dots \text{ m}$
$5\frac{1}{10} \text{ m} = \dots \text{ cm}$	$8\frac{1}{10} \text{ rbl.} = \dots \text{ kop.}$	$7\frac{1}{4} \text{ t} = \dots \text{ kg}$
$7\frac{1}{100} \text{ m} = \dots \text{ cm}$	$2\frac{1}{100} \text{ rbl.} = \dots \text{ kop.}$	$1\frac{1}{100} \text{ ts} = \dots \text{ kg}$

1588. a) $3 \cdot 12$ b) $75 : 15$ c) $60 \cdot 14$ d) $910 : 13$
 $5 \cdot 17$ $92 : 23$ $20 \cdot 38$ $760 : 19$
 $7 \cdot 13$ $76 : 38$ $80 \cdot 12$ $510 : 17$
 $4 \cdot 18$ $54 : 18$ $90 \cdot 11$ $870 : 29$

1589. a) $500 \cdot 13$ b) $4500 : 15$ c) $2000 \cdot 46$ d) $51\,000 : 17$
 $900 \cdot 11$ $7800 : 13$ $4000 \cdot 16$ $72\,000 : 18$
 $700 \cdot 12$ $8400 : 28$ $6000 \cdot 13$ $95\,000 : 19$
 $600 \cdot 15$ $5700 : 19$ $3000 \cdot 27$ $52\,000 : 26$

1590. a) 12	b) $18\,540$	c) 3000	d) 4080
$\cdot 700$	-300	$+40$	$\cdot 6$
-300	$: 3$	$\cdot 4$	$: 80$
$: 27$	$\cdot 7$	$+200$	$\cdot 900$
$+9$	-560	$: 3$	-5400
$\cdot 60$	$: 14$	-40	$: 9000$
	e) 30	f) $28\,000$	
	$\cdot 506$	$: 700$	
	-180	$\cdot 16$	
	$: 5$	$: 8$	
	$\cdot 7$	-8	
	$+7000$	$: 6$	

1591. Sovhoosi riskülikukujulise odrapõllu pikkus oli 800 m ja laius 625 m. Hektarile külvati keskmiselt 250 kg seemet. Mitu tsentnerit odraseemet pidi sovhoosil olema varutud selle põllu seemendamiseks?

1592. Odraseemet hoidis sovhoos risttahukakujulises salves, mille pikkus oli 5 m ja laius 4 m. Salves oli 1 m kõrguselt otri. Mitu tsentnerit oli sovhoosil odraseemet, kui 1 m³ otri kaalub 675 kg? Mitu tsentnerit jäi sovhoosil pärast eelmises ülesandes nimetatud põllu täiskülvamist odraseemet järele?
1593. Kolhoosi ristkülikukujuline kaerapõld oli 600 m pikk ja 450 m lai. Kaeru külvati keskmiselt 210 kg hektarile. Mitu tsentnerit kaeraseemet pidi kolhoosil olema selle põllu seemendamiseks?
1594. Kaeraseemet hoiti kolhoosis risttahukakujulises salves, mille pikkus oli 4 m ja laius 3 m. Kaeru oli salves 1 m kõrguselt. Mitu tsentnerit jäi kolhoosil pärast eelmises ülesandes nimetatud põllu seemendamist kaeraseemet järele, kui 1 m³ kaeru kaalub keskmiselt 500 kg?
1595. Risttahukakujulise salve pikkus oli 2,4 m ja laius 1,5 m. Salves oli 5 dm kõrguselt nisu. Mitu tsentnerit nisu oli selles salves, kui 1 dm³ ehk liiter nisu kaalub 750 g?
1596. Risttahukakujuline salv, mille pikkus oli 4 m ja laius 2,5 m, oli 1,2 m kõrguselt kartulitega täidetud. Mitu tsentnerit oli salves kartuleid, kui 1 m³ kartuleid kaalub 7 ts?
- Märkus: Arvuta salve ruumala esiteks kuupdetsimeetrites ja kirjuta siis kuupmeetrites.
1597. Kui palju herneseemet on vaja $\frac{1}{2}$ ha suuruse põllu seemendamiseks, kui põldherne külvinorm hektari kohta on keskmiselt 240 kg? Kui palju herneseemet on vaja $3\frac{1}{2}$ ha suuruse põllu seemendamiseks sama külvinormi puhul?
1598. Kui palju seemnekartulit on vaja $\frac{1}{4}$ ha suurusele põllule, kui 1 ha suurusele põllule kulub seda keskmiselt 28 ts? Kui palju seemnekartulit läheb vaja kartulite mahapanemiseks $2\frac{1}{4}$ ha suurusele põllule?

1599. Aeda kaevati 72 auku õunapuude ja ploompipuude istutamiseks. Õunapuude istutamiseks kaevati 48 auku rohkem kui ploompipuude istutamiseks. Mitu auku kaevati õunapuude istutamiseks? Mitu auku kaevati ploompipuude istutamiseks?
1600. Kahe arvu summa on 72 500; nende arvude vahe on 2500. Leia need arvud kahel viisil.
1601. Kaks traktoristi kündsid kokku 252 ha põldu. Esimene neist kündis 12 ha rohkem kui teine. Mitu hektarit kündis kumbki traktorist?
1602. Koolile osteti 9 lauda ja maksti nende eest 72 rubla. Hiljem osteti veel 15 samahinnalist lauda. Mitu rubla maksti kõikide laudade eest kokku?
1603. 12 m pikkuse raudtala otsast lõigati ära 5 m pikkune tükk. Selgus, et järelejäänud osa kaalus 224 kg. Kui palju kaalus äralõigatud tükk?
1604. 8 ts linaseemnetest saadi 200 kg linaseemneõli. Kui palju linaseemneõli saab 45 ts linaseemnetest?
1605. Elektripliit kulutas elektrienergiat 4 kop. eest tunnis. Elektripliiti kasutati 6 tundi ööpäevas. Kui palju hoitakse kokku raha, kui kuu jooksul (30 päeva) kasutada elektripliiti ainult 3 tundi ööpäevas?
1606. Auto väljus 220 km pikkusele sõidule kell 12.00 ning jõudis sihtkohta kell 16.00. Mitu kilomeetrit sõitis ta tunnis?
1607. Toomas teenis kuu jooksul 70 rubla ning andis sama aja jooksul välja 82,5 rubla. Kuu lõpul oli tal veel 77,5 rubla. Kui palju pidi Toomal kuu algul raha olema?
1608. Kassas oli hommikul 72 rubla. Päeva jooksul tuli sisse 5782 rubla ja anti välja 4975 rubla. Mitu rubla pidi õhtul kassas raha olema?

1609. Kaubastu kolmes laos oli mitmesugust riidet järgmiselt:

Riide nimetus	I laos m	II laos m	III laos m	Kokku liikide järgi
Villast riidet	783	568	945	
Siidriidet	387	465	863	
Puuvillast riidet	1254	2317	1058	
Kokku ladude järgi:				

Leia kõik nõutavad summad. Kuidas sa veendud, et liitmisel pole vigu tehtud?

1610. a) $125\ 324 + 45\ 568 + 3\ 397 + 12\ 039 + 2143$
 b) $3\ 473 + 392 + 258 + 5\ 349 + 3832$
 c) $12\ 783 + 1\ 356 + 748 + 29\ 746 + 745$
 d) $5\ 347 + 11\ 053 + 18\ 971 + 2\ 576 + 1348$

1611. a) $3000 - 2791$ b) $8010 - 5813$ c) $6070 - 3171$ d) $9000 - 2158$ e) $50\ 000 - 31\ 253$

1612. a) $45\ 832 - 52 \cdot 395 + 603 \cdot 127 - 984 : 24$
 b) $128\ 013 - 207 - 197 + 240 \cdot 370 - 780 : 15$
 c) $347\ 528 + 360 \cdot 270 - 73\ 780 : 527 - 414 : 18$

1613. a) $3,428\ \text{km} + 0,875\ \text{km}$ b) $7,28\ \text{ha} + 3,75\ \text{ha}$
 $2,183\ \text{t} - 0,948\ \text{t}$ $5,12\ \text{a} - 3,46\ \text{a}$
 $0,864\ \text{m}^3 + 1,388\ \text{m}^3$ $18,25\ \text{ts} + 8,97\ \text{ts}$
 $1,563\ \text{kg} - 0,878\ \text{kg}$ $4,13\ \text{m} - 0,86\ \text{m}$

1614. a) $4 \cdot 5,27\ \text{m}^2$ b) $3,425\ \text{t} : 5$ c) $986\ 300 : 4600$
 $2 \cdot 9,38\ \text{a}$ $2,544\ \text{m}^3 : 8$ $182\ 000 : 1300$
 $5 \cdot 7,25\ \text{ha}$ $7,350\ \text{km} : 3$ $473\ 760 : 470$
 $8 \cdot 2,17\ \text{ts}$ $3,52\ \text{ts} : 2$ $561\ 960 : 280$

1615. Arvuta peast:

a) $45 + 37 + 28 + 16$ b) $101 - 48 - 12 - 8$
 $18 + 56 + 37 + 9$ $203 - 56 - 27 - 13$
 $23 + 38 + 18 + 17$ $305 - 28 - 19 - 46$
 $34 + 16 + 23 + 19$ $106 - 72 - 15 - 19$

1623. a) $200\,000 - 607 - 5\,826 - 9\,548 - 13\,625 - 654$
 b) $523\,756 - 22\,745 - 5\,348 - 267 - 165\,749 - 98$
 c) $300\,001 - 892 - 94\,608 - 832 - 4\,059 - 7\,827$
 d) $800\,109 - 49\,780 - 659 - 136\,789 - 785 - 136\,458$

1624. Arvuta peast.

- a) $4 \cdot 540$ b) $3 \cdot 2100$ c) $8 \cdot 3200$ d) $7 \cdot 4200$
 $7 \cdot 260$ $5 \cdot 6300$ $5 \cdot 5400$ $6 \cdot 1900$
 $8 \cdot 940$ $9 \cdot 8100$ $8 \cdot 7900$ $9 \cdot 7600$

1625. a) $390 : 6$ b) $504 : 7$ c) $2100 : 3$ d) $6440 : 7$
 $372 : 4$ $570 : 6$ $5600 : 8$ $2490 : 3$
 $440 : 8$ $600 : 8$ $3600 : 8$ $6750 : 9$

1626. Arvuta kirjalikult.

- a) $7 \cdot 348$ b) $8 \cdot 83\,579$ c) $6 \cdot 103\,080$
 $9 \cdot 2\,608$ $5 \cdot 46\,053$ $4 \cdot 54\,309$
 $6 \cdot 9\,849$ $7 \cdot 65\,008$ $8 \cdot 76\,805$

1627. a) $32 \cdot 729$ b) $87 \cdot 3798$ c) $547 \cdot 488$
 $54 \cdot 539$ $64 \cdot 9764$ $867 \cdot 539$
 $76 \cdot 308$ $78 \cdot 8005$ $408 \cdot 720$

1628. a) $7009 \cdot 86$ b) $708 \cdot 1040$ c) $305 \cdot 2807$
 $79 \cdot 5034$ $430 \cdot 2087$ $800 \cdot 1900$
 $120 \cdot 2308$ $207 \cdot 1590$ $500 \cdot 1300$

1629. a) $721\,895 : 5$ b) $505\,940 : 41$ c) $65\,627 : 899$
 $465\,774 : 6$ $146\,639 : 41$ $248\,651 : 403$
 $164\,192 : 7$ $359\,959 : 59$ $200\,233 : 167$

1630. a) $241\,289 : 2389$ b) $800\,235 : 766$ c) $550\,400 : 586$
 $548\,730 : 2345$ $956\,430 : 972$ $602\,130 : 674$
 $211\,019 : 2371$ $702\,030 : 863$ $702\,030 : 863$

I. Kordamine. Arvelaua kasutamine	3
II. Veel ülesandeid tehetele arvudega kuni kümne tuhandeni. Kontrollimisvõtteid	28
III. Arvud miljonini. Järgud ja klassid	67
IV. Tehted arvudega kuni miljonini	82
1. Liitmine ja lahutamine	82
2. Korrutamine ja jagamine ühelistega	89
3. Korrutamine ja jagamine 100-ga ja 1000-ga	94
4. Korrutamine ja jagamine sajaliste ja tuhandelistega	100
5. Korrutamine ja jagamine mitmekohalise arvuga	106
6. Korrutamine ja jagamine arvudega, milles esinevad nullid	118
7. Tehete järjekord	130
8. Mitmesuguseid ülesandeid	131
V. Mitmenimelised arvud	136
1. Mitmenimeliste arvude kirjutamine koma abil	136
2. Koma abil kirjutatud arvude liitmine ja lahutamine	149
3. Koma abil kirjutatud arvude korrutamine ja jagamine	163
VI. Murrud	173
1. Pool	173
2. Veerand	178
3. Kümnendik	186
4. Sajandik	192
5. Veel ülesandeid murdudele	197
VII. Geomeetria	201
1. Ristkülik ja ruut	201
2. Risttahukas ja kuup	220
VIII. Kordamine	232

Каллак Иоханнес Карлович
Линц Альфред Юханович

МАТЕМАТИКА

На эстонском языке
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetaja R. Siirak
Kunstiline toimetaja H. Keigo
Tehniline toimetaja Ü. Laul
Korrektorid O. Sepp ja T. Kokla

Ladumisele antud 13. III 1961. Trükkimisele antud 3. IV 1961. Paber 60×90, 1/16
Trükipoognaid 15,5. Arvutuspoognaid 10,29. Trükiarv 16 000. Tellimise nr. 2671.

Hans Heidemanni nim. trükikoda, Tartu, Ülikooli 17/19. III.

Hind 18 kop

18 kop.

A-23773

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00366157 8